PERPETUUM COMIC '85

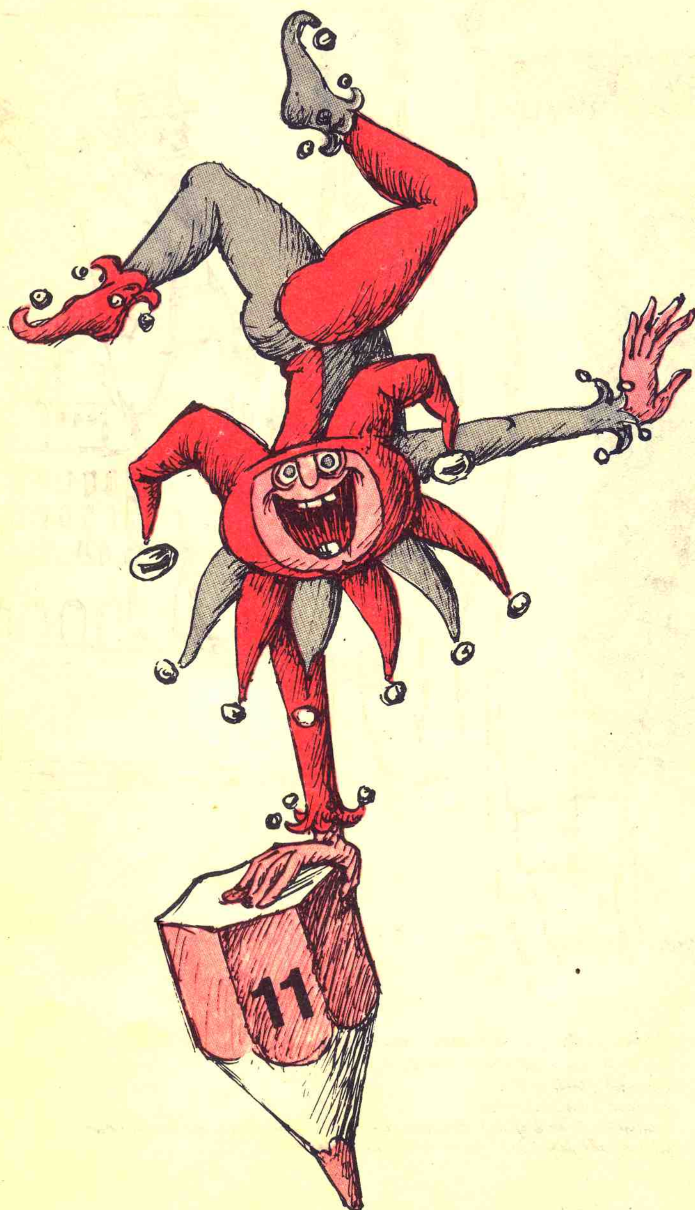
ÎN PREGĂTIRE

PERPETUUM COMIC'86

ANTOLOGIA ANUALĂ
DE
UMOR ROMÂNESC ŞI UNIVERSAL

Coperta I-a:
DRAGOȘ ANTON

PERPETUUM COMIC '85

urzica

M. GION

Domnul: Atunci să-i spui c-am venit eu.
Feciorul: Cum vă cheamă pe dv.?
Domnul: Ce-ți pasă?
Feciorul: Ca să-i spui.
Domnul: Ce să-i spui? de unde știi ce să-i spui, dacă nu ți-am spus ce să-i spui? Stăi, întîi să-ți spui; nu te repezi...

I. L. CARAGIALE

Căldură MARE

Termometrul spune la umbră 33° Celsius. Sub arşiţa soarelui, se opreşte o birjă în strada Pacienţei, la numărul 11 bis, către orele trei după amiaz'. Un domn se dă jos din trăsură şi cu pas moleşit s-apropie de uşa marchizei, unde pune degetul pe butonul soneriei. Sună o dată... nimic; de două, de trei... iar nimic; se razimă în buton cu degetul, pe care nu-l mai ridică... În sfîrşit, un fecior vine să deschidă.

În tot ce urmează, persoanele toate păstrează un calm imperturbabil, egal şi plin de dignitate.

Domnul. — Domnu-i acasă?

Feciorul. — Da; dar mi-a poruncit să spui, dacă l-o căuta cineva, c-a plecat la ţară.

D. — Dumneata spune-i c-am venit eu.

F. — Nu pot, domnule.

D. — De ce?

F. — E încuiată odaia.

D. — Bate-i să deschidă.

F. — Apoi a luat cheia la dumnealui, cînd a plecat.

D. — Care va zică a plecat?

F. — Nu, domnule, n-a plecat.

D. — Amice, eşti... idiot!

F. — Ba nu, domnule!

D. — Zici că nu-i acasă.

F. — Ba-i acasă, domnule.

D. — Apoi, nu ziseşi c-a plecat?

F. — Nu, domnule, n-a plecat.

D. — Atunci e acasă.

F. — Ba nu, da n-a plecat la ţară, a ieşit aşa.

D. — Unde?

F. — În oraş.

D. — Unde!?

F. — În Bucureşti.

D. — Atunci să-i spui c-am venit eu.

F. — Cum vă cheamă pe dv.?

D. — Ce-ţi pasă?

F. — Ca să-i spui.

D. — Ce să-i spui? de unde ştii ce să-i spui, dacă nu ţi-am spus ce să-i spui? Stăi, întîi să-ţi spui; nu te repezi... Să-i spui cînd s-o întoarce că l-a căutat...

F. — Cine?

D. — Eu.

F. — Numele dv...?

D. — Destul atîta... mă cunoaşte dumnealui... sîntem prieteni...

F. — Bine, domnule.

D. — Ai înţeles?

F. — Am înţeles

D. — A!... Spune-i ca să ne-ntîlnim negreşit.

F. — Unde?

D. — Ştie dumnealui... Da, să vie neapărat.

F. — Cînd?

D. — Cînd o putea.

F. — Prea bine.

D. — Ai înţeles?

F. — Am înţeles.

D. — A!... şi dacă vede pe amicul nostru...

F. — Care amic?

D. — Ştie dumnealui!... să-i spui că nu s-a putut reuşi cu afacerea ştiută nimic, fiindcă am vorbit cu persoana... Nu uita!

F. — Se poate să uit?

D. — ...şi zice că acuma e prea tîrziu, dacă n-a venit la vreme; căci, dacă venea măcar cu cîteva zile înainte, altă vorbă! ...poate că s-ar fi putut... Ţine minte!

F. — Ţiu, domnule...

D. — ...deoarece nu plecase încă mătuşa persoanei care s-a dus pentru ca să dea arvună tutorelui minorilor, şi el nu aflase încă, de-

** Odată cu această ediţie, „Perpetuum Comic" îşi face un titlu de onoare din a-şi deschide fiecare număr cu o pagină de aur reluată din opera unui mare scriitor satirico-umoristic. Începutul nu-l putea face decît I.L. Caragiale, pe care îl cinstim în acest an şi cu prilejul sărbătoririi în aprilie al centenarului premierei cu „D'ale carnavalului".*

oarece nu-i spusese nepotul cucoanei, cu care era afacerea ca și terminată, dacă mai avea răbdare pînă luni seara, cînd trebuie neapărat să se-ntoarcă avocatul, fiindcă s-a dus cu o hotărnicie; dar acuma, cu regret, este imposibil din mai multe puncte de vedere, care le știe dumnealui... Așa să-i spui.

F. — Bine, domnule.

Domnul pleacă... Feciorul dă să-nchiză... Domnul se-ntoarce.

D.— A!... știi ce ? nu-i spune nimic, fiindcă poate nu ții minte exact persoanele. Trec eu mai bine deseară să-i spui.. La cîte vine d. Costică seara la masă?

F. — Care d. Costică?

D. — Stăpînu-tău.

F. — Care stăpîn, domnule?

D. — Al tău... d. Costică.

F. — Pe stăpînu-meu nu-l cheamă d. Costică; e propitar...

D. — Ei! și dacă-i propitar?

F. — Îl cheamă d. Popescu.

D. — Și mai cum?

F. — Cum mai cum?

D. — Firește... Popescu, propitar... bine... și mai cum?

F. — Nu pot să știu.

D. — Nu-l cheamă Costică Popescu?

F. — Nu.

D. — Nu se poate.

F. — Ba da, domnule.

D. — Apoi vezi?

F. — Ce să văz?

D. — Îl cheamă Costică?

F. — Ba, Mitică.

D. — Mitică?... peste poate!... Ce stradă e aici?

F. — Numărul 11 bis.

D. — Nu e vorba de 11 bis.

F. — A zis domnul că nu vrea să puie 13, că e fatal.

D. — N-are - aface 13... eu te-ntreb de stradă. Ce stradă e asta?

F. — Strada Pacienții...

D. — Strada Pacienții?... imposibil!

F. — Nu, domnule, e strada Pacienții.

D. — Atunci, nu e asta.

F. — Ba-i asta.

D. — Nu.

F. — Ba da.

D. — Eu caut din contră strada Sapienții, 11 bis, strada Sapienții, d. Costică Popescu.

F. — Așa?

D. — Așa.

F. — Atunci, nu e aici.

D. — Foarte bine.

Domnul pleacă și merge la birje. Birjarul doarme pe capră. Caii dorm la oiște.

Domnul. — Haide, birjar!

Birjarul. — Nu slobod... este muștiriu, mo roc...

D. — Care muștiriu?

B. — Nu știi la mine, mo roc...

D. — De unde l-ai luat?

B. — Ghe acolo, mo roc.

D. — Apoi, nu sunt eu?

B. — Iè! La domnu este, mo roc.

Domnul suie... Birjarul trage bice. Caii se deșteaptă și pornesc. Domnul se ridică-n picioare, la ceafa birjarului.

D. — Ascultă-mă; știi dumneata unde e strada Pacienții?

B. — Ala nu știi, mo roc.

O Babă trece. Domnul oprește birja.

Domnul. — Mă rog, jupîneasă, știi dumneata unde e strada Pacienții?

Baba. — Asta e, măiculiță.

D. — Ei, aș!... Teribil e de ramolită!... Mînă 'nainte birjar!

Birja pornește. Domnul face semn să oprească la o băcănioară în colț, unde pe prag moțăie la umbră un băiat cu șorțul verde.

Domnul. — Tînărule, ce stradă e asta?

Băiatul. — Strada Pacienții.

D. — Ești un prost!... Înainte, birjar!

Birja merge încă o bucată bună... Un sergent de stradă stă pe o bancă la poarta unei curți mari. S-a descălțat de cisme să-și mai răcorească picioarele. Domnul face semn; birja oprește.

Domnul. — Sergent!

Sergentul. — Ordonați!

D. — Mă rog, nu știi dumneata unde e strada Pacienții?

S. — Chiar asta e.

D. — Imposibil.

S. — Da, domnule, asta e.

D. — Ia d. Popescu, numărul 11-bis.

S. — Ei, da, mai în sus, pe mîna stîngă, niște case galbene-n curte, cu marchiză...

D. — A!... Atunci feciorul e un stupid!... Mersi! Întoarce, birjar!

Publicată în „Moftul Român“
18 mai 1901

EUGEN BARBU

Caragiale și rîsul

(fragment din volumul CARAGIALE - O ISTORIE POLEMICĂ și Antologică a literaturii române -)

O întrebare pe care ne-o propune opera lui Caragiale este cauza polemicii autorului cu societatea în care trăia. Critici acerbi au vorbit de o tendință antiromânească, de o sete de a ridiculiza poporul român în opera sa. Lucrul este profund nedrept, pentru că autorul *Scrisorii pierdute* nu e un autor de comedii. Românii nu sînt mai proști, mai adulterini ca alții. Ceea ce li se întîmplă celor din piesele și proza sa se întîmplă pe toate meridianele. Ca orice satiric, Caragiale este un neadaptat, un nonconformist. El nu-și găsește locul într-o lume mincinoasă, travestită, promovînd moralismul și practicînd, de fapt, afacerile, șantajul, înșelătoria, carierismul și așa mai departe. Dar această incizie satirică au suferit-o toate societățile omenești. Nu-mi amintesc să existe epocă aparte care să fie lipsită de „flagelatorii" săi. Ridicolul este, între altele, un însoțitor al omului de-a lungul veacurilor. Un Caragiale în timpul lui Burebista ar fi satirizat pe băutorii care l-au determinat pe marele domnitor să îngroape viile. Și poate că el a existat, dar dovezi ale operei sale nu am moștenit. Asemenea scriitori ajung, cu voia sau fără voia lor, să fie frustrați de ceea ce

POMPILIU DUMITRESCU

cred că li se cuvine și poate li se și cuvine. Situați în postura de arbitri supremi ai moravurilor pe care le biciuiesc, ei cred că au și dobîndit respectul sau spaima celor biciuiți. Nimeni însă nu te iartă dacă îi spui că are o călcătură strîmbă sau că se uită sașiu. O veche știință a diplomației sociale îndeamnă pe cei abili, la complimente, nu la critici. Unei femei îi spui că arată totdeauna frumoasă, nu-i amintești vîrsta, nu-i semnalezi ridurile, nu-i spui că nu știe să se îmbrace, chiar dacă într-adevăr nu știe. Rîzi la cea mai mică glumă pe care o face vrînd să-i lași senzația că nu e numai frumoasă, dar și spirituală. Despre bărbați ce să mai spunem? Ei sînt în principiu, viteji, inteligenți, știu să facă bani, sînt generoși, au idei, chiar cînd nu arată fizic prea bine. Ceva, privirea, călcătura, gesturile le acordă măreție. Spune-i unui bărbat că este ultimul individ în scara ierarhică, că e batjocorit de colegi în secret, că e incapabil, că nu-l iubesc femeile și că nu știe să scrie o scrisoare de dragoste sau că n-a înțeles o ironie, el te va urî de moarte. Și dacă un astfel de individ mai are și pîinea și cuțitul în mînă, aflînd nu că pe femei le lasă indiferente, dar că alegerea unui costum a fost greșită, el te va urmări pînă în pînzele albe, îți va persecuta familia, te va sili să te muți în alt oraș. Așa încît nu e greu de imaginat pentru pleava politicianistă, prezența unui om de potența satirică a lui Caragiale. De altfel, una din explicațiile cele mai plauzibile ale expatrierii sale este și persecuția la care a fost supus, refuzul de a i se da importanța cuvenită, neintrarea în Academie, concedierea de la Direcția *Teatrului Național*, ajungîndu-se pînă acolo, încît să fie învinuit de mînuire și malversațiuni în materie financiară. Cu asemenea indivizi nu ai de ales. Ori îl așezi de-a dreapta ta și te faci că nu observi grimasele sale stilistice, amuzîndu-te superior de săgețile pe care ți le trimite, ori îl extermini. Regii inventaseră bufonul care putea spune orice. El era nebunul, *dilitul* cel care nu înțelege nimic și emite adevăruri fără să-și dea seama. Stătea la masă, avea un costum care-l semnala de departe. Toată lumea printr-o convenție se prefăcea că nu înțelege critica lui. Slobodul la gură îl corecta pe rege care dacă era înțelept, renunța la greșeli și accepta sfaturile indirecte. Anecdotica deasă într-o societate nu este întîmplătoare. Cineva spunea că omul superior o suportă și trage consecințele. Desigur că este o tendință de a glumi pe seama oricui și mai ales pe spinarea celor care reușesc, dar regimurile cu adevărat democratice permit satira. Un glumeț, persecutat devine dintr-odată erou și asta e mai periculos chiar decît critica pe care o exercită. Politicienii vremii sale aveau măsele tari și nu ingurgitau piluiele amare servite de conu Iancu. Cînd apărătorii societății liberale generalizau, spunînd că poporul român nu e un popor de tîmpiți cum vrea să-l arate Caragiale știau ce fac. Ei voiau să nască o confuzie între mica minoritate, profitoare, demagogică cu mulțimea care răbda cu umor ceea ce i se propunea în formulele sforăitoare care au rămas încă atît de virulente în opera caragialiană. Geniul autorului *Momentelor*, mi se pare că am mai scris-o, nu stă atît în fotografierea societății în care a trăit, în radiografierea ei. Cîtă lume nu schimba în timpul vieții lui Caragiale aceleași glume, aceleași știri pe care le găsim îm opera lui. Dar o bandă de magnetofon care ar reproduce cu fidelitate limbajul unei societăți nu înseamnă neapărat literatură. Există un talent de a sintetiza, o forță pe care o au foarte puțini, și anume aceea de a schimba viața într-o realitate artistică, ceea ce e cu totul altceva. Un mare romancier ascultă o mie de povești, o mie de biografii care pot fi bogate în evenimente aproape incredibile, dar totdeauna are obligația de a face viața *verosimilă*, nu *adevărată*. Există *vieți adevărate* care *nu sînt verosimile*. Destine care devin incredibile prin aglomerarea de catastrofe, deși ele, aceste catastrofe sînt reale. Dar regula de aur a artei este *non bis in idem*. Un roman nu suportă doi sinucigași, două crime, două motivări de același gen ale unei gelozii. Diversitatea tipologică, varietatea întîmplărilor, alternarea monotoniei cu faptul extraordinar, iată regula măiestriei. Recitiți-l pe Cehov care pare cititorului obișnuit un autor de o exasperantă linearitate. Aparent, nu se întîmplă nimic în schițele sale și, deodată, pușca care atîrnă în cui pe un perete în actul întîi, trage în culise în actul al cincilea. Sub veselia aparentă a personajelor caragialiene zace tragedia însăși a autorului *Scrisorii pierdute* pentru că el este un tragic și nimeni nu a avut aerul că-l crede. Dar asta e măiestria: un autor bun își trimite cititorul pe o pistă falsă, trezindu-l cu o lovitură de boxeur, în final. Ticăloșii de amici care se bucură

că nevasta magazionerului a plecat cu șeful gării, într-un compartiment separat, jubilează la ideea adulterului ce se dovedește pînă la urmă imposibil, și atunci acest adulter naște un efect comic, neașteptat. În această celebră schiță, autorul își pedepsește drastic negativii, dar și pe cititorii care sînt conduși în mod deliberat pe pista falsă de care vorbeam mai sus. Caragiale, cum am mai spus, era un nemulțumit, un *neadaptat*, un om care tînjea după Ithaca lui ideală. Tipăteștii, Protopopeștii, Zoițicile sînt răzbunările lui pe corespondenții lor reali din viață. Ura pe care o stîrnea literaura pe care o producea îi dădea probabil satisfacții nebănuite. Ca orice satiric știa că este suspectat, cunoscînd și amănuntul cel mai important că critica îi iubește mai mult pe tragici cu toți morții lor. Un om ucis cu spada, căzut într-o ambuscadă, sau printr-o mișelie stîrnește cel mult compătimire, pe cînd eroul ridiculizat, *antieroul* rămîne în memoria spectatorului și este arătat pe stradă; asemuit cu prietenii, devine exemplar. Ce a născut această tentație pentru ridiculizare s-ar putea întreba un biograf al marelui scriitor. Era Caragiale un eleat, tînjind după cerul grecesc, fiul genial al plăcintarului legat prin atavisme de Elada, avusese surpriza dureroasă pe care i-o trezise mediul ambiant în care trăia și din această contradicție a unei lumi personale ideale, cu cea reală, caricaturală, franțuzită, incultă, mimetică, joasă se născuse tendința de a mușca, de a schimonosi, de a lapida cu cuvintele, exemplarele pe care le disprețuia?... Mai mult ca sigur că așa a fost. Caragiale era un exilat interior. Mahalaua, tîrgul, cîrciuma, cafineaua, bulivarul, mica lume mic burgheză îi sporea și mai mult tentația spre burgul german, încărcat de muzică sau visul către o Grecie a muzelor, mitologică, pentru că pe grecii mai dincoace îi cunoștea el bine de tot. Caragiale era un depeizat, încercînd evadări în teritoriul fantastic atunci cînd scrie *Kir Ianulea* și *O făclie de Paști*. Cadrul balcanic îi place prin culoare, prin moravuri. El este un contemplator, un observator al unei existențe feerice, dar viața pe care o dorește în cele din urmă este aceea a unui rentier, consumîndu-și dobînzile. Că această experiență a unei vieți înlesnite a fost scurtă și că întoarcerea la realitatea de care fugise a fost brutală, asta este o altă poveste, un basm ideal, revolut care se află de-asupra timpului.

MIHAI STĂNESCU

NICULAE STOIAN

Trăiască hazul

Oriunde-ai fost, din vremile bătrîne,
Și-oricînd și-oricît te-a strîmtorat necazul,
Române-ades ai fost și vei rămîne
Brav luptător cu arma-ți veche hazul.

Cu-ai tăi plăieși la Neamțu în Cetate
Lui Sobieski i-ai sfidat pricazul,
Ca gazdă bună însă, cu bucate
L-ai ospătat, de-a fost mai mare hazul.

Sau sus, sus în cetate, la Suceava,
Unde și Ștefan a domnit, viteazul,
Cu moș Istrate-Voievod voroava
Au scris-o Eminescu de tot hazul.

Ca moldovean, un „hîtru bun de glume",
Sau ca oltean, panaș fiindu-ți prazul,
Tot un Păcală ești umblînd prin lume,
Contaminînd-o, pas cu pas, cu hazul!

Chiar Valea Plîngerii aflînd-o-n cale
I-ai și sărit ca un ghiduș pîrleazul
Și alinînd durere, tîngă, jale
Tu ai înstăpînit și-acolo hazul.

Mereu în față, niciodată-n lături,
Nici spre-napoi nu ți-ai întors macazul,
Chiar de s-au ridicat și munții de-omături,
Tu i-ai topit cu focul tandru – hazul.

Ca fierăstrăul alternîndu-și dinții
Din ascuțiș spre-a-și potrivi ceaprazul.
Retezi degrabă cu tăișul minții
Tot ce e tufă și stîrnește hazul.

Nici îmbuibații și nici grandomanii
Nu au putut a-ți îndoi grumazul,
Dar tu cu muncitorii și țăranii
Fiind tovarăș, i-ai pleznit cu hazul.

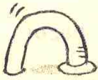
De-aceea astăzi demn în fața vieții
Poți cu mîndrie să-ți arăți obrazul,
Căci mai folositoare-n luptă ce ți-i
Decît aceeași armă veche: hazul.

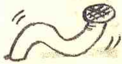
Pot dar în numele unei istorii,
Fără-a-ntreba de e sau nu e cazul,
Române, la sorocul de victorii,
Să strig și să proclam: Trăiască HAZUL!

martie 1985

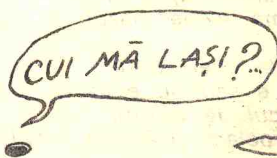
MIHAI STĂNESCU

ION BĂIEȘU

Gigi

— Alo!
— Da.
— Ce faci!
— Bine. Cine-i la telefon?
— Cum cine e?! Nu mă recunoști? Vocea mea e inconfundabilă.
— Totuși...
— Sînt Gigi.
— Care Gigi?
— Păi ce, ai mai mulți prieteni cu acest nume?
— Da, Vreo cinci.
— Bravo! Și eu pe ce loc sînt?
— Nu știu, că n-am făcut încă un clasament.
— Te pomenești că m-ai pus pe ultimul loc! Auzi, să lăsăm glumele. Ce facem cu chestia aia?
— Care chestie?
— Știi tu care. Fii atent că au intervenit niște modificări în situație. Nea Gogu a fost destituit.
— De ce? Ce-a făcut, săracul?
— Bine ai zis „săracul". Avea de toate, adică era putred. Putred de bogat, bineînțeles. Și s-a lăcomit. Acum e sărac. Ce să-i fac? Lăcomia strică omenia. Nevastă-sa insistă să mă duc, cu orice preț, martor la proces, și să spun că e nevinovat, că tot ce-a făcut a făcut din greșeală și nebăgare de seamă, plus etîcî, etîcî. Ce zici, să mă duc?
— Depinde.
— Depinde de ce?
— Daca nea Gogu e sau nu vinovat. Dacă e nevinovat pledezi în favoarea lui, dacă e vinovat, îl demaști.
— Să-l demasc?! Doamne ferește! Păi cum să-i fac eu una ca asta lui nea Gogu? Dacă se enervează și zice și el de mine?
— Ce să zică?
— Păi, dacă am fost colegi în chestiune, are ce să zică. Are. Și e și rău de gură. Cînd se pornește nu se mai oprește. Mi-a mai făcut odată figura. Venise o inspecție și eu m-am fofilat și l-am eschivat. Drept pentru care mi-a vorbit așa de crîncen că abia am scăpat cu o imputație. N-ar fi mai bine să nu mă duc?
— Unde?
— La proces.
— Faci cum crezi.
— Păi eu nu știu ce să cred, pentru asta te-am sunat, ca să-mi dai un sfat competent. Ești de meserie, nu? Ești scriitor, cunoști sufletul omenesc pînă în străfundurile lui, îi cunoști toate stările abisale, ți s-a zis că ești și moralist, dai lecții de bună purtare.
— Dragă, du-te.
— Să mă duc?!
— Da. Du-te și răspunde la toate întrebările cît mai sincer cu putință.
— Să fiu sincer?!
— Da.
— Ascultă, tu îți bați joc de mine?! Cum adică să fiu sincer?! Păi ăsta e sfat de om serios?! De prieten?! Să-ți fie rușine!

CRISTIAN MIHAILESCU

CONSTANTIN GEORGESCU

Lupul și nasturele

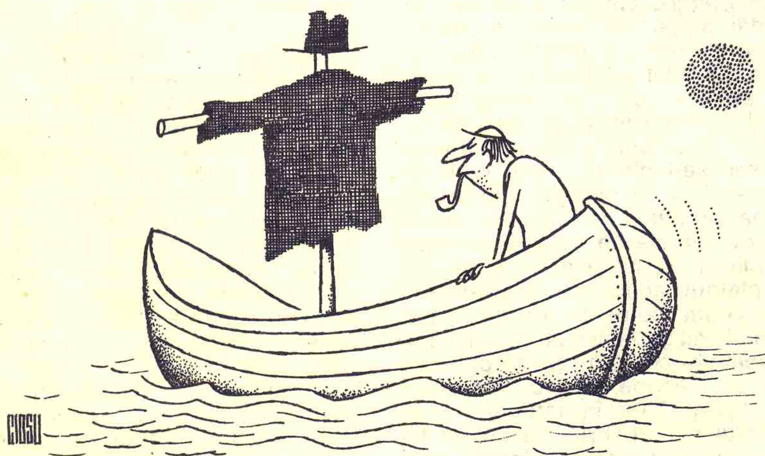
Spre sfîrșitul lui septembrie s-au pornit niște ploi mocănești, de mă scoteau din minți. Mă gîndeam că dacă au apucat-o așa, în octombrie — lapoviță, în noiembrie — zăpadă, ți se lungesc urechile pînă la primăvară!... Plouă o zi, plouă două, plouă o săptămînă, oile sus pe dealuri, mă gîndeam să le cobor la fermă, să stea mai la adăpost. Încalec pe cal și mă pornesc de la stînă la stînă, să mă sfătuiesc cu ciobanii. Unii, că să mai stăm, că nu se poate să nu se schimbe vremea, alții, dimpotrivă, că să ne tragem la iernat; pe cine să asculți?... Cînd am ajuns la Mănăstirea Măgarului, eram ud pînă la piele. Mi-au ieșit ciobanii în întîmpinare, mi-au luat calul, l-au tras la adăpost, l-au bușumat cu un șomoiog de paie și i-au atîrnat o traistă cu grăunțe pe după urechi. „Dacă rămîn noaptea asta la voi, aveți unde să mă găzduiți?" i-am întrebat, mai în glumă, mai în serios. Erau vreo douăzeci de kilometri pînă la fermă și nu-mi prea cădea bine să bat drumul la întoarcere pe o asemenea vreme. Se uită lung la mine și zic: „Cum nu, dom' doctor? Se poate una ca asta?!"... Mă trag lîngă foc, aprind o țigară, că mai fuman încă — îmi pun un cojoc în spinare, blana îmi prinde bine. Începuse să se însereze. Șiroia ploaia peste lume și peste acoperișuri, de îți venea să crezi că se întorsese vremea lui tata Noe. Mă uit la ei, simt că-i stingheresc. Nu-mi prea găseam locul. Vine unul cu o cană de lapte prins. „Fugi cu ea de-aici, Miroane", se sperie baciul. „Da' ce-ți închipui tu, că de lapte are nevoie acu' dom' doctor?!"

Miron ăsta era un bărbat voinic cît ușa, cu o față deschisă și cu un zîmbet cum n-am mai întîlnit la un alt om în toată viața mea! Tovarășii lui povesteau că ar fi fost în stare să doboare ursul cu o singură mînă: stînga. „Cu dreapta fumează, dom'doctor, și nu vrea să piardă țigarea!"... Coborîse într-o zi la fermă cu niște treburi. Cînd a intrat la mine în birou, l-am întrebat: „Mă, Miroane, tu n-ăi fi vreun strănepot al lui Sfarmă-Piatră?!"... „Păi, oi fi, dom' doctor, că neamu' nostru e neam mare! Dracu mai știe!" Pe-acasă trecea rar. Poate o dată la două, trei săptămîni. Asta, vara. Iarna, în fiecare seară. Fusesem la o cumetrie la el. Bun gospodar! Casă pricopsită, orătănii, un petic de vie, vacă, vreo douăzeci de oi, ce să-ți spun, îți era mai mare dragul să-i intri pe poartă!... Cînd pășunam pe dealurile mai din apropierea satului, îi aducea nevasta de mîncare. În rest, se gospodăreau singuri. Îmi plăcea s-o urmăresc de la fermă, că drumul începea să urce ceva mai sus de saivane, cu basmaua legată ștrengărește, la ceafă, cu mîinile cărînd povara și cu desaga pe umeri, grăbindu-se spre poala pădurii unde păștea turma celor de la Mănăstirea Măgarului. Frumoasă muiere! Mă gîndeam uneori la ei. Potrivită pereche! Ce nu pricepeam eu — ce nu pricepeam, zic, era de ce femeia nu făcea niciodată drumul pînă la capăt. Urca și cobora, urca și cobora și tot așa mereu, pînă ajungea pe un fel de platou aflat pe coama unui deal. Acolo lăsa greutatea jos, desfăcea desagii pe care-i purtase pe umeri — îi aducea totdeauna o sticlă cu rachiu și o damigenuță plină ochi cu vin din via lor — se întorcea cu fața spre răsărit, apoi spre apus, de parcă ar fi vrut să verifice direcția vîntului; cu bărbatul nici o vorbă, nici un semn. După tot ritualul ăsta, începea drumul de înapoiere: vale, deal, vale, deal, pînă ajungea pe drumul drept care trecea pe dinaintea fermei, nu intra în vorbă cu nimeni și se pierdea prin grădinile care o scoteau ceva mai pe ocolite drept în fața casei ei. Să întreb pe careva despre povestea asta, nu se cuvenea. Se bagă doctorul în treburile altora? El să-și vadă de ale lui!... Acum, cînd stam dinaintea focului, cu cojocul

pe umeri și ascultam cum plouă afară, îmi venise în minte toată istoria asta cu nevasta lui Miron. Baciul îmi întinsese o ceașcă de pămînt destul de mărișoară, plină ochi cu rachiu de pară ca să mi se pornească sîngele ca lumea după udătura și frigul pe care le îndurasem.

Am închinat în sănătatea lor și am sorbit o înghițitură dublă. Am simțit că-mi ia beregata foc. Mi-au venit și două lacrimi în ochi, dar m-am prefăcut că fumul a fost de vină și ciobanii s-au prefăcut și ei la rîndul lor că-mi dau crezare. Miron a tăiat vreo cîteva felii de brînză — „să luați ceva în gură, dom'doctor" — a tăiat și ceva caș. Mitu Lixăndroiu a zdrobit în pumni vreo cinci cepe de-alea de apă, le-a presărat cu sare grunjoasă la mijloc, ca să le înmoaie foaia și să le taie iuțeala și baciul mi-a mai umplut o dată ceașca. Aveau pe lîngă stînă o adevărată gospodărie. După ce am isprăvit brînza — odată cu ea s-a isprăvit și rachiul de pară — au tăiat bucăți de slănină afumată, le-au înfipt în țepușe dinainte meșterite și le-au ridicat deasupra jarului, la răscopt. Baciul nea Ștefan Profeta, a făcut semn unuia care s-a grăbit să aducă o ploscă plină cu un vin rozaliu „vin din ăl an, domne doctor" și ne-am așternut pe povestit. M-am uitat la ceas; nouă fără douăzeci. Era încă devreme. M-au întrebat dacă vreau să mă culc. „Poate sînteți ostenit de drum și de vreme..." Le-am spus că nu-mi era somn. Miron cu încă unul s-a dus să dea o raită la saivane și să controleze posturile la cîini. Au luat cu ei două felinare de vînt, măciuci cu capetele noduroase sprijinite pe umăr și s-au pierdut în noapte. Am închinat o cană cu vin în sănătatea lor. Cred că numai Dumnezeu în rai își poate permite să guste cînd și cînd o asemenea licoare! Aveai impresia că zdrobești bob de tămîioasă în gură! Baciul Ștefan mi-a făcut semn cu capul în direcția celor doi înghițiți de întuneric. Și ca să nu-i încurc, a ținut să precizeze: De la Miron. I-a lăsat nevasta o damigenuță înainte de a se porni ploaia. De-atunci n-a mai venit. „Drum greu, noroi, o murează pe biata femeie, a căinat-o el. Bate Hușiu' în vin, dom' doctor", a zis Mitu Lixăndroiu. „Și-aici nu e vorba numai de soi, mai e și de priceperea omului! Asta a moștenit făcutu' vinului de la tac-su, și tac-su de la tac-su, și-ăsta se vede că tot de la tac-su l-a moștenit, că altfel n-avea de unde"... „Da' nu-ți dezvăluie taina", se amestecă în vorbă unul ceva mai mărunțel din cealalta margine a focului, „nici să-l pici cu ceară! Auziți dumneavoastră, nici lu' socru-su nu vrea să-i vîndă se-

C. CIOSU

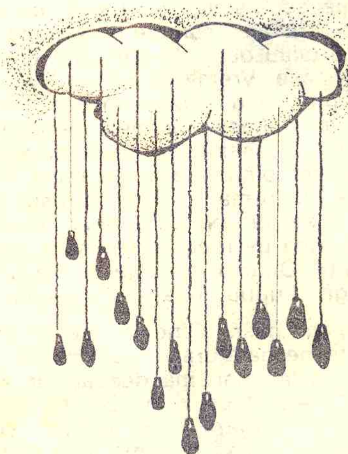

C. PAVEL

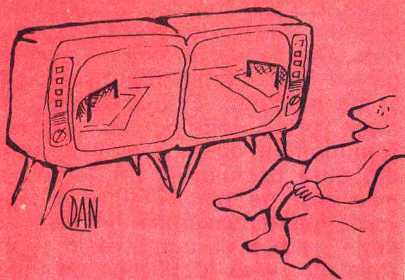

cretu', ce să mai vorbim de noi, care mîncăm aceeaşi pîine de atîţia ani?! Adică-ţi spune el ceva-ceva, da' te lasă cu ochii în soare, tocmai cînd ţi-e lumea mai dragă!... Se laudă că tac-su i-ar fi lăsat taina sub prestare de jurămînt, iar dacă-l calcă, se duce dracului vinul; face floare şi se borşeşte!..." Necăjit, mărunţelul îşi scoase o ţigare, aprinse un băţ de chibrit — că se aprindeau toate în vremea în care se petreceau cele ce-ţi povestesc acum, nu-ţi săreau nici în ochi, nici pe cămaşă, să ţi-o găureşti cu catran — şi-i dădu foc, prilej pentru baciul Ştefan Profeta să-l ia cam peste picior: „Nu te văd eu pe tine procopsit, Mă Pirone" că aşa-l chema pe mărunţel, Tudor Pirone . Ciobanul îşi înălţă ochii spre el. „De ce, nea Ştefane"? întrebă nedumerit. „Cum de ce, mă? Păi dacă scaperi tu băţ de chibrit ca să-ţi aprinzi ţigara, cînd ai la picioare un maldăr de jăratic, semn de chibzuinţă crezi tu că e ăsta?" ...(Mai pe iarnă am aflat întîmplător că baciul era aşa de pornit şi pentru faptul că el fusese silit să se lase de fumat în urma unui pariu pe care nu vrusese să-l piardă, pariu care rămăsese încă în picioare.) În ce mă privea, nu ştiam de unde s-o iau ca să pot afla de ce drumul nevestei lui Miron se isprăvea întotdeauna pe platoul acela de deal despre care ţi-am pomenit. Pe deasupra capului îmi pluteşte unda unui pui de somn şi ca să nu mi se coboare pînă pe pleoape, trag cu disperare din ţigară. Faţă în faţă cu mine, doctorul e mut. Priveşte cu un fel de nostalgie paharele pline, în care luna luceşte ca un ban de aramă atins de cocleală... „Îmi pare rău că n-am avut destulă vreme la îndemînă să trec şi prin B.", se trezeşte el vorbind. Eu sorb din pahar şi mă prefac, atît cît mă pricep, că nu mă interesează ce spune. Soarbe şi doctorul dintr-al său şi, fără să mă ia în seamă, continuă, parcă pentru sine: „Măcar pe Tudor Pirone să-l fi întîlnit. El e mai rău de gură, cum spunea baciul Ştefan Profeta, şi nu l-ar fi răbdat inima să nu-mi povestească dacă s-a împăcat sau nu cu nevasta şi dacă femeia continuă să-i ducă şi-acum mîncarea tot numai pînă sub poala pădurii, unde ies ciobanii cu oile la păscut, ori se cară cu desagii pe umeri pînă la saivanele de la Mănăstirea Măgarului." „Asta înseamnă că ai dezlegat misterul în care era învăluit drumul nevestei lui Miron," l-am întrebat, fără să-mi pot ascunde curiozitatea care începuse să mă roadă... Păi, mi-au povestit ei cam pe la jumătatea nopţii, după ce s-au întors cei doi din rondul lor. „Mi se pare mie, ori s-a mai domolit ploaia?... s-a interesat Mitu Lixăndroiu, cînd i-a văzut scuturîndu-şi căciulile de apă. „Parcă..." a răspuns tovarăşul lui Miron şi s-a tras în preajma focului. „Dacă dă niţel soare, nu s-a lăsat păgubaş Lixăndroiu, să vedeţi iarba cum înverzeşte ca primăvara, domnu' doctor!..." Era cald în adăpostul ciobanilor, focul dogorea gospodăreşte, lemnele uscate dădeau o flacără auriu-albăstruie, băusem două căni bune cu vinul acela dumnezeesc, mîncasem bine şi o moleşeală plăcută începuse să-mi dea tîrcoale. Oamenii vorbeau domol de ce-au să facă după ploaie, mie mi se închideau ochii şi Ştefan Profeta mi-a zis: „Să vă pregătim un aşternut, domnu'doctor.

N-o să vă odihniţi dumneavoastră chiar ca acasă..." „Mai bine să ne mai toarne Miron cîte o gură de vin. Dacă se-ndreaptă vremea, mîine vine nevastă-sa cu mîncare şi-i mai scapă ea o ploscuţă...", îi recunoscusem vorba. Era Pirone: Tudor Pirone. Am deschis ochii. Somnul îmi dispăruse, parcă mi l-ar fi luat cineva cu mîna. „Ai avut noroc de femeie, mă Miroane. Nu pregetă, săraca. A mea nu vine decît din an în paşti... Da', da' vine pînă aici, nu numa' pînă la Muchia Spînului!..." Iată că se ivise prilejul să aflu numele locului în care nevasta lui Miron se oprea de fiecare dată să cerceteze direcţia vîntului şi să-i lase bărbatului ei prînzul pentru acea zi. Am înţeles că omului nu-i plăcea să se vorbească despre el şi femeia lui, dar n-a protestat. Dacă ar fi făcut-o, cu siguranţă că le-ar fi dat apă la moară, iar muşcătura lor ar fi fost mult mai adîncă. Să mă amestec şi să-l întreb ce şi cum?... I-aş fi trezit mîhnirea şi, fără îndoială, hazul celorlalţi. Am zis să mai aştept. Presimţeam că era mai bine aşa. „Mai cu scaun la cap", cum ar zice unul mai înţelept decît mine... Am sorbit o gură de vin; lîngă mine, Mitu Lixăndroiu a făcut la fel, după care a vorbit cu multă seriozitate, adresîndu-se unuia singur şi totuşi tuturor: „Hai, mă Miroane, că şi tu eşti cusurgiu! Om sucit, mă; om sucit, asta eşti! Ţine omu' supărare o zi, o săptămînă, hai o lună, da' uite că la tine iarna asta se împlineşte anu'!"„Dacă era a mea în locul Lisavetei lui ori îmi făcea mîncarea nesărată, ori îi arunca doi pumni de sare, aşa încît să beau apă două zile si două nopţi în şir, fără să mă satur!"... „A ta ar fi şi-n drept s-o facă, Tudore", i-o reteză baciul, ca să mi se adreseze de astă dată numai mie! „A greşit şi ea o dată în viaţă, dom' doctor, o dată a greşit, da' nebunu' ăsta de Miron — că nu poate fi decît nebun! — nu şi nu, că dacă i-ar fi cusut nasturele de cu seară..." Am clătinat cu nedumerire din cap. El mi-a simţit încurcătura în care mă zbăteam şi dorind să-mi dea o mînă de ajutor: „Adică vreau să zic: dacă femeia i-ar fi cusut nasturele de cu seară, cînd a venit lupul..." Mi-a venit să-mi dau doi pumni în cap. Ce legătura dracului putea să existe între un lup şi un nasture?... Îmi era cunoscută strînsa legătură dintre brînză şi mamaligă, dintre friptura de pui şi mujdeiul de usturoi, dintre tren şi locomotivă, dintre măr şi purcelul de lapte, dintre vin şi sifon — măcar că în cazul de faţă nu este întotdeauna tocmai fericită, dar mă rog, s-o acceptăm — legătura dintre vişine şi spirtul rafinat... Dar să existe o cît de mică legătură între ditamai lupul şi un pîrlit de nasture... Ei nu, că asta întrece orice închipuire!... „Miron ăsta, domnu' doctor," i-a luat vorba din gură baciului Tudor Pirone şi mi-a fost pe plac — Pirone avea vorba mai ţepoasă, mai plină de venin — „are şi el, cum aveam şi noi ăştialalţi, vreo douăzeci de oiţe, acolo pe bătătură. Ne îngrijim din vreme pentru iarnă de fîn, de coceni, de ceva grăunţe — că fără ele nu se poate — şi pînă dă colţul ierbii le băgăm la adăpost. Ei, domnu' doctor, luă el o notă ceva mai de sus, aici e aici; de-aici începe tot necazul lui Miron cu femeia; de la adăpostul ăsta... Că să ştiţi de la mine, e un ce cu el!..." „Adică cum?" aş fi vrut să-l întreb, dar m-am răzgîndit, să nu rup cumva firul povestirii. „Pe la noi nu se fac grajduri de iernat pentru oi. Aşa am apucat. Nişte sîlpi de salcîm bătuţi în pămînt, nişte grinzi sprijinite pe capetele lor, grinzile înţepenite în scoabe ţigăneşti, căpriori, va să zică acoperişul din stuf, pereţii tot din stuf, că se găseşte berechet în baltă... Sub acoperiş, ieslea pentru fîn şi drobul de sare, că fără el nu

TRAIAN BENŢA

se poate — avea vorba asta, pe care-i plăcea s-o repete cît mai des — și cam atît. Restul, cît să se miște animalele, o bătătură îngrădită cu gard, tot de stuf, cît e el de înalt, ca să nu sufle crivățul cînd se pornește. Că o să vedeți dumneavoastră, bate al dracului cînd o ia din loc! Ce-avem noi, are și Miron, ce-are el, avem și noi... Astă iarnă, cumva după Bobotează, venim noi de la fermă, ne-abatem pe la MAT, și-n poartă la mine ne dăm bună-seara și ne despărțim. Zăpada, cu vreo două laturi de palmă peste o jumătate de metru. Ei, e zăpada mare, e și anul bogat; așa că nu e cu supărare... Cu vreo două zile în urmă se înseninase. Cerul, ca sticla. Strălucea soarele pe zăpadă de ți se tăiau ochii de-atîta alb! Vreme frumoasă. Vreme de sănii!... Numai noaptea și dimineața mușca gerul, de ți se lipeau palmele de clanța ușii!... În asemenea nopți dihăniile coboară pînă în sat. Le mînă foamea din urmă. Le simt mirosul cîinii și se pun pe urlat. N-ai încotro: pui mîna pe topor și ieși să-ți aperi avutul. Dintr-o margine de sat unul strigă: Lupuu, băăă!. Dintr-alta:

Vulpea, băăă! Cine cu ce se trezește pe bătătură!... Cum vă zic, în poartă la mine mă despart de Miron". Aici face o pauză, ca să-și aprindă țigara. De la jar și-a aprins-o, ca să nu-i mai dea baciul Ștefan peste nas. Mă uit pe sub sprîncene spre bărbatul cu numele pomenit. Ascultă întîmplarea cu luare-aminte, de parcă n-ar cunoaște-o ori n-ar fi fost vorba despre el.

Tudor Pirone trage cu sete din țigară — Stefan Profeta umblă cu nasul după fumul slobozit în încăpere, semn că-i mai mare poftă, dar pariu-i pariu! — după care reia povestea exact din locul în care o întrerupsese: „Intră el în casă, la căldură, o întreabă pe nevastă-sa dacă a dat la animale ori să se ducă el, dacă a legat ca lumea poarta de la oborul oilor, femeia îi răspunde că da, și Miron zice că ar bea o cană de vin fiert, că l-a răzbit gerul pînă la oase! Femeia nu pregetă, umple cana, așa-i place bărbatului — întărește focul și după un timp vinul începe să cînte și să scape un abur ușor, de să te apuce amețeala! Bea Miron o ceașcă plină, bea și nevastă-sa o jumătate. Mai bea el una, și încă una, mănîncă, dă o roată prin curte, că așa are obiceiul să facă în fiecare seară — cerul ca sticla, gerul ca un cîine turbat — totul în regulă, hai să ne pregătim de culcare. — Mă, Lisaveto, zice omul înainte de a se băga în așternut. Mie mi s-a rupt nasturele de la betelia ismenelor. Ia un ac și întărește-l ca lumea, ca să nu te mai scol mîine dimineață cînd plec. Ce-o fi fost cu nevastă-sa, că nu e firea ei, să lase dracului nasturele pentru dimineață, că nu s-o face gaură-n cer dacă n-o să i-l coasă chiar în clipa aia și-o să-l lase pentru a doua zi! Miron s-a posomorît el, dar n-a mai scos o vorbă. Și-a turnat în ceașcă un rest de vin, l-a băut fără plăcere și s-a culcat. Muierea a rămas să mai lucreze, că ăsta le e năravu' în nopțile lungi de iarnă. Cînd s-au uitat la ceas, apropia de zece. Nu e tîrziu. A încercat să lege o vorbă cu bărbatu-su, dar Miron, morocănos din pricina nasturelui, s-a prefăcut că doarme și nu i-a răspuns. Cînd s-a uitat a doua oară, ceasul tot în preajma lui zece. Ei i s-a părut că se apropie de unsprezece. Se vede că la plecare, dimineața — că numai el îl întorcea și-l potrivea cînd era cazul — omul uitase, și ceasul stătuse. O răzbise somnul după cîte a povestit mai tîrziu, așa încît, după mintea ei, trebuie că era trecut bine de miezul nopții. Se mira că n-auzise cocoșii cîntînd. Se vede că din pricina gerului prea mare încurcaseră și ei mersul timpului. Nu poți să mergi nici pe mîna lor totdeauna!...
Și-acu', atenție la mine: Intîi s-au pornit pe lătrat cîinii lui Ilie Zglobiu, da' nu așa ca de lup. Ai fi zis că latră mai mult ca să se încăl-

zească. Ilie, la vreo două curți de el. Au tăcut ăștia, au luat-o ai lu' Antone. Lisaveta tocmai se lăsa în cămașă de noapte. Cînd au început să urle și-ai lor, mai întîi Floriu, după el Ursu și-n cele din urmă Gogu — botezat așa după numele unui agent fiscal cam prost la gură — femeia a înțeles că lupul venise dinspre baltă, pe după grădini, și-a dat năvală în saivanul lor, dacă nu cumva — doamne păzește! — o fi împins poarta în lături, ca să dea buzna peste oi. Să știți, domnu' doctor, că muierile noastre nu se tem de lup. Așa numai în cămașă cum era, Lisaveta a trecut în fugă prin tindă și a ieșit pe prispă. Ger de crăpau pietrele. Cerul curat, fără lună. Stelele, cît pumnul. Cîinii se zbăteau pe lîngă saivan, oile se îmbulzeau în pereții adăpostului. A lăsat ușile vraiște și s-a apropiat de pat, zgîlțîindu-l pe Miron. — Scoală bărbate, că a intrat lupu' la oi! Aveau un felinar de vînt în tindă, care ardea toată noaptea pentru te miri ce nevoi. Așa țin și eu; așa ținem toți. N-a trebuit să-l strige de două ori. Miron a sărit din așternut, cum sari la militărie cînd se sună alarma. Nasturele lipsă de la betelia izmenelor i-a făcut figura. Abia, abia, să rămînă omul gol pușcă, ca la botez. În disperare, s-a agățat cu mîna dreaptă de betelie, aducîndu-și îmbrăcămintea într-o poziție cît de cît apropiată cu normalul. S-a repezit în tindă, a pus stînga pe felinar și în goana mare pînă la adăpostul oilor. Aici, poarta crăpată. A scăpat o înjurătură printre dinți — doar o întrebase pe nevastă-sa dacă a legat-o strîns și sus și jos — și s-a strecurat prin deschizătură. De cum a intrat, a văzut ochii lupului sclipind printre oi. Tot omul știe că fiara se pierde cînd vii spre ea cu lumină. Cu dreapta ținîndu-se de brăcinarul ismenelor, cu stînga purtînd felinarul de vînt deasupra capului, Miron înainta printre oi. Simțind furia omului, lupul se trăgea îndărăt, căutîndu-și o gaură în peretele de stuf prin care să poată scăpa cu obrazul curat. Peretele, împletit de mîna lui Miron. Nici o vrabie n-ar fi putut ieși prin el. Miron, un pas înainte, lupul unul îndărăt. Ce gîndea Miron: — Să fi avut eu nasturele cusut, aveam o mînă liberă; în mîna liberă, ciomagu' ori toporu'... Îți tăiam eu pofta de carne proaspătă, dom'le lup!... De partea lui, lupul, necunoscînd încurcătura în care se afla

Desene de DAN CÂMPEAN

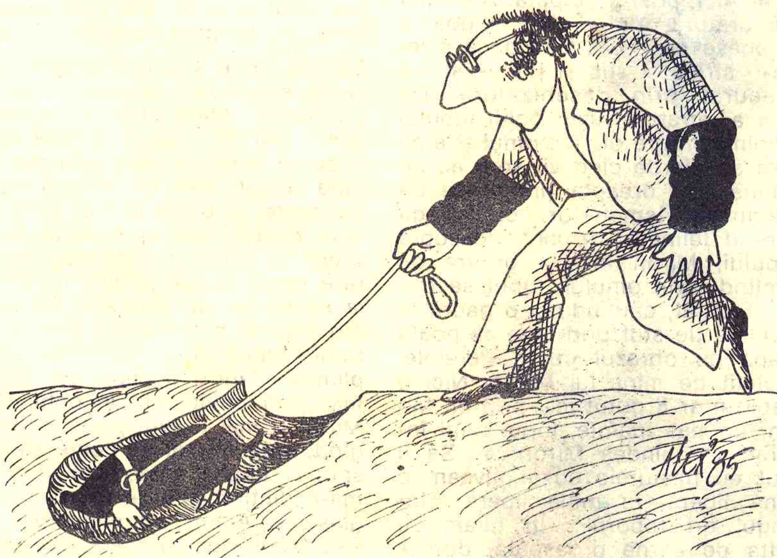

Miron din cauza nasturelui, gîndea și el așa: — Pe unde ies? Dacă s-apropie mai mult de mine și mă cotonăgește, cu te miri ce, aici îmi putrezesc oscioarele! Îmi rămîne lupoaica văduvă și lupanii orfani și pe drumuri!... Se vede că-i ajunsese la urechi isprava lui Miron cu ursul, că umblă vorba... Ăsta a strîns urs de gît, domnu' doctor, zău așa!... Cînd spuse aceste cuvinte, aruncă și-o privire furișă în direcția celui despre care povestea. Numai că pe fața acestuia nu se clintise nici o cută. Ba parcă se înseninase chiar, apropiindu-se de zîmbet. Mai face Miron un pas înainte. Mai face lupul unul îndărăt. Ce mai gîndește fiara: — Singura scăpare, poarta.

Dar pe unde s-o iau? Simțind prezența stăpînului, oile parcă se mai potoliseră. Afară știa că-l așteaptă cîinii. Dar să iasă el o dată afară, și-acolo vede ce plan nou mai trebuie ticluit. Din ce pricină nu se cunoaște, o parte din oi au luat-o spre răsărit, alta spre apus, lăsînd drept pe mijlocul adăpostului o cărare de te puteai plimba cu mîinile la spate pe ea. Bărbatul nu putea din pricina brăcinarului și a felinarului, lupul nu-și permitea să se plimbe. Pentru o clipă, om și animal s-au privit ochi în ochi. Dacă Miron o mai fi avut parte de vreun gînd, asta numai el poate să ne-o spună. Lupul, însă, și-a luat inima-n dinți și și-a zis cu spaimă în glas: — Acum ori niciodată!... Și și-a făcut vînt cu toată forța drept înainte. Văzîndu-l cu cîtă hotărîre se apropie, pe Miron l-a apucat de-

odată cea mai neagră frică. — „Asta se repede la beregata mea!“... și ca să-i rămînă dreapta liberă pentru apărare, a dat drumul brăcinarului de la ismene, exact în clipa în care dușmanul său îi intrase cu capul între picioare, singura posibilitate pentru el de a ajunge la poarta saivanului. Miron a simțit o zmucitură puternică, din pricina căreia era gata-gata să se prăbușească pe spate cu felinar cu tot. Lupul intrase cu capul drept în turul ismenelor omului, care îi alunecaseră neputincioase pînă aproape de genunchi. În disperare de cauză, fiara nu s-a oprit. A continuat să pornească cu capul acoperit în acel sac de o croială atît de curioasă, se pare ultima invenție a omului în materie de vînat lupi!... Cum s-a deschis poarta, nici omul, nici fiara nu știu. Lupul îl bănuia pe Miron, pe care-l purta în spinare, în vreme ce acesta, fără să lase felinarul de vînt din mîna stîngă, se străduia s-apuce cu dreapta brăcinarul, ca să nu-și piardă îmbrăcămintea pe drum, în această goană drăcească și să se facă de rîsul vecinilor, care auzind hărmălaia făcută de Lisaveta, începuseră s-apară pe la porți. „Lumeee, lume! Sări, lume, că mi l-a luat lupu' pe Miron în spinare și nu știu unde l-o duceee!“ Ea, pe prispă strigînd, Miron prin curte, călare pe lup, cu cîinii tîrîș după ei și oile behăind în obor! — Dacă scap cu viață, gîndea Miron, o omor! Fir-ar mama lui a dracului de nasture!... L-a aruncat într-un morman de zăpadă. Ismenele îi ajunseseră aproape de glezne. S-a scuturat, și le-a tras în sus, a înțepenit mîna dreaptă pe brăcinar și a suflat în flacăra felinarului tocmai cînd intram eu pe poartă ca să-l întreb: „— Ce e, mă, Miroane? Ce tot strigă femeia asta a ta?!...“ A mormăit ceva, n-am înțeles bine ce, a intrat în casă, și-a luat hainele pe el, și-a pus căciula în cap, a dat o roată pe la oi să vadă dacă n-a rămas vreuna pe dinafară, a strigat cîinii, a legat poarta adăpostului în trei locuri, sus, jos și la mijloc, a mai intrat o dată în casă — se vede că-și uitase țigările și pînă la ziuă mai era — s-a uitat plin de curiozitate la ceas, l-a întors, fără să-l potrivească și, înainte de a coborî scara prispei, i-a aruncat femeii peste umăr, fără prea mult necaz:

— Eu o să mă mut la fermă pînă mi-o trece. Dacă mi-o trece!... Vezi cum te descurci cu gospodăria și fă bine de nu-mi prea ieși în cale, mai cu seamă cînd sunt la mînie! Iar din poartă: — Fir-ar al dracului de nasture cu nația lui, că parcă-ți cădea mîna dacă mi l-ai fi cusut de-aseară!...

ALEXANDRU ANDRIŢOIU

VIN ŢÎNŢARII

Vin ţînţarii să ne cînte
Ca ţîrcovnicii, lungi arii.
În divizii neînfrînte,
Vin ţînţarii.

Un ţînţar e o sedilă
Ce cu trompele-i nătînge,
Fără nici un fel de milă
Suge sînge.

Că ar suge-i treabă veche
Dar te-apucă pandaxia
Cînd îţi piuie-n ureche
Simfonia.

Sari din somn, faci eschibiţii,
Furios îndrugi sudalme
Şi aiurea, ca smintiţii
Îţi dai palme.

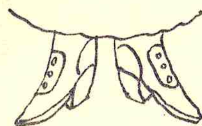
Iar te-nţeapă şi iar scapă
Pînă ce începi galopul
Încercînd să-l dai grămadă
Cu prosopul.

Unii dau chiar cu izmana –
Sau, să-şi stîmpere istovul,
Dau, ca Creangă, pe Ozana,
Cu ceaslovul.

Cică-ar fi o alifie
Care parcă-i mai stîrpeşte,
Dar sînt sigur cum că mie
Nu-mi prieşte.

Alţii zic cum că alcoolul
(adică-te ţuica, vinul)
ar da în ţînţari pîrjolul
de-ţi faci plinul.

Asta-i leacul ce-mi convine!
Iar de-mi cîntă lăutarii
Fug ţînţarii dinspre mine,
Către tine,
Fug ţînţarii!

adio, Mița

Adio, că văd bine cine-mi ești!
Am ros, cîntîndu-ți, lira lui Apollo.
Nu mă mai pupi tu de aici încolo, -
Doar poate la calendele grecești!

Decît cu tine, e mai bine solo,
pierdut la margine de București,
să pescuiesc, cu braconierii, pești,
sau, cu mucoșii, să joc vesel polo.

Căci tu mi-ai pus, șireată, scrum în rom
ca, beat fiind, să-mi umbli-n buzunare
Crezînd că dai peste o sumă mare.
Puteam să fiu, desigur, galanton
dar m-ai dezamăgit pe-o viață-ntreagă.
Adio, Mițo dragă!

INCULTA

Noi ne-am iubit focoși v-o patru zile
dar iată azi constat că ești incultă.
Pînă la urma urmei, - ia-n ascultă:
citit-ai tu „Balade și Idile"?

Sau știi tu cine fuse maica Smara
care-l iubea pe Iorga (dar discret)
Știi tu că și eu mă visez poet
și-mi pierd cu scîrța-scîrța toată vara?

Deh! Completez și eu, cu lira flancu'
poeților expuși în galantar!
Dar dacă-ai ști tu cine-i Traian Iancu
și ce înseamnă „Fondul literar"

m-ai săruta cu patimă mai multă,
mi-ai face poate chiar copil din flori
cu care să mă duc la șezători
prin întreprinderi. Însă ești incultă.

Vezi, fa? Încă pe cînd erai fecioară
ar fi fost necesar să mai citești, -
poate că astfel ai fi scris povești
pentru copii. Legende, bunăoară.

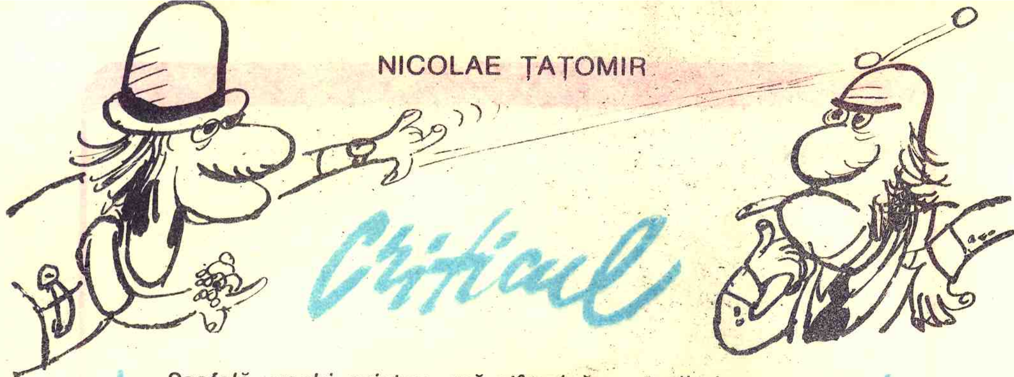
Dar, vai!, e prea tîrziu. Ne despărțim.
Nu plînge dragă. Nu mai fă teatru.
Mai bine bea aici un vin pelin
Iar mîine ne vedem la ora patru!

M. GION

"SPAIME"

NICOLAE ȚATOMIR

Criticul

Scofală, vechi prieten, mă-ntîmpină-n vestibul
C-un ghiont ușor ca gluma și-un zîmbet creț ca hribul.
Apoi cu glas de stentor și gest urban, mă-mbie
Să-i vizitez salonul cu mîndra-i panoplie.
Pe un covor albastru întins pe-un vast perete,
Navaje, iatagane, cuțite, baionete...
- De unde-aceste arme și-atît de variate?
Mărinimos pe umăr prietenul mă bate.
- Tot ce cuprinzi cu ochii, zîmbește el „politic",
Sunt arme ce fac parte din armamentu-mi critic.
Cînd intru în ședință, în tolba din spinare
Am armă potrivită mai pentru fiecare.
De pildă, vezi această măciucă ghintuită?
E pentru subalternul ce nu vrea să mă-nghită.
Îți place iataganul? Cînd cineva m-atacă
Sub beregată-l gîdil cu vîrful - ca din joacă.
Dar cînd pricep că vorba domnia-sa mi-o-ntoarce,
Și - bumerang - s-avîntă cercînd să mă debarce,
Cu flăcări în artere mă-ncing ca într-o rolă
Și dau asalt cu-această navajă spaniolă...
- Dar ce săgeată-i asta, în vîrf cu dop de plută?
- Mi-ajut, și eu amicii cînd tot cu dop m-ajută.
Deodată, printre săbii și aprige pistoale
Văd un șirag de boabe, le iau în palmă: goale.
O fi vreo armă nouă, necunoascută mie?
Rămîn perplex alături de mîndra panoplie.
Străvechiul meu prieten, zîmbindu-mi iar „politic",
Își joacă-n palme boaba din armamentu-i critic.
Cu glasul lui de stentor și spiritul său rector
Îmi spune tainic: - Pentru tovarășul director...
Aceste iuți alice cu care-mi spulber focul.
Cînd critic pe director ușoare-s cum e socul.
Tovarășe director... încep eu în ședință,
Și pac! vreo două boabe în cap, cu-ngăduință.
Directoru-mi zîmbește: Dă-i înainte, frate!
Eu: pac! cu alte boabe tot critice - în spate.
Ba mi-amintesc odată, cum el căscase gura -
O boabă îi intrase pe limbă-n gît, de-a dura...
Și strănutînd cu sete hapciu! o scoase-ntreagă,
Zvîrlindu-mi-o tot critic în larga mea desagă.
- Dar asta ce-i? și-un deget întind către perete.
- E urma unei arme teribile, secrete:
- Pistol autocritic... - Și unde e? - Mînerul
A putrezit, iar carii l-au ros de mult... - Dar fierul?
- Mi l-a mîncat rugina... C-un zîmbet creț ca hribul
Prietenul mă-ndeamnă, grăbit, către vestibul.
Și de acolo, mîndru de vasta-i panoplie,
Mă scoate iute-n stradă și la taifas mă-mbie.
La glumele-i nătînge eu rîd cu-nverșunare:
Așa-i cînd el mi-i șeful, iar eu mă vreau mai mare.
Și ca străvechi prieten, mă hotărăsc în grabă
La proxima ședință să-l critic dur... c-o boabă.

Recenzentul pripit

Scofală, recenzentul grăbit și în restanță,
Avea-n sectoru-i liric și epic o balanță
Pe talgerele cărei punea contemporanii
Și greutăți diverse: defuncții și titanii.
Întîi zvîrlea pasajul, tăiat felii, pe-un talger.
Apoi cu mînă iute și simțu-i critic ager
Pe discul dimpotrivă izbea cu nume grele,
Că victima întreagă sărea-n plafon cu jele.

Pe raftul lui Scofală, stăteau - știindu-și rolul -
„Șecspirul", „eminescul", „tolstoiul" și „gogolul",
„Pindarul" și „horațiul" - etcetera, și toate
Cu greutatea-n tone și cu Etern marcate.
Nu rezistau nici marii, nu rezistau nici micii
Acestei „obiective" balanțe cu suplicii.
Doar pentru-amici Scofală avea o greutate
De mucava spoită cu aur și carate.
Sărmanii - subsuoară cu versul sau romanul -
Ca basoreliefuri îi înfloreau tavanul.

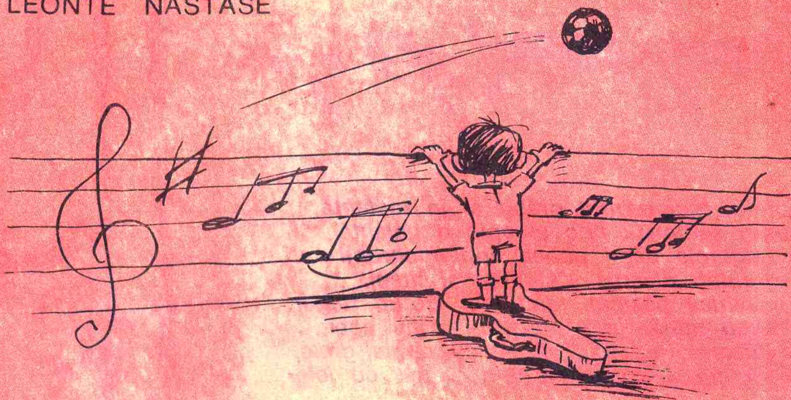
Trudind pentru balanță, el adormi-n crepuscul
Pe-un talger, ca pe-un nufăr un mormoloc minuscul.
De pe tavan, un picur din eul unui liric
Căzu pe celalt talger. Din raiul său oniric
Scofală, ca un glonte, țîșni, spărgînd plafonul
Și dispărînd în cosmos, ca un bolid, ca sonul...
De legea gravității chemat urgent să vie,
El răsări din cioburi stropit cu apă vie;
Dar, recăzînd pe-un talger, plesni de jale-ndată,
Că dumneaei, balanța, rămase nemișcată!

IULIAN PENA-PAI

LEONTE NĂSTASE

DANSATORUL

Strămoșii lui Scofală, pitecantropi de treabă,
Săriseră, pesemne, prin peșteri într-o labă
Cînd primele cadențe din sferele astrale
Pătrunseră-n urechea maimuței muzicale.
Prin spațiul neolitic, în sunet de tam-tam-uri,
Din hopa-hop pe stîncă în hopa-hop pe ramuri,
Maimuța își boltise și-și zigzagase mersul,
Adulmecîndu-și lira și presimțindu-i versul.

Strămoșii lui Scofală, coborîtori din grotă,
Dansaseră prin evuri, plutiseră-n gavotă,
Și-apoi pe unda dulce de menuet, alene,
În tactul trei-a-patra a veselei Viene.
Mai mare deci mirarea că-l apucase scîrba,
Sub tălpi cînd i se puse - ca o urzică - sîrba,
Ca ghimpele-nvîrtita, ca un piston bătuta,
Ca o șopîrlă brîul, ori iute cum e ciuta,
Ciuleandra cînd îl prinse cu foc, ca o bulboană
Autohton adîncă și oltenesc vicleană.
Cum doamna Scofăloaie fusese-o suplă Mimi,
Perechea scofălească dansa doar fox și șimi,
Bostonul negru - rumba, ori - zgîlțîind veranda
Și țuica din stacane - o congă din Ruanda...

De-atîta frenezie, maimuța din Scofală
Plesnea de tensiune înalt arterială.
Cînd îl lovi damblaua în capu-i greu ca chiupul,
Care-ncotro porniră picioarele-i și trupul:
Piciorul drept spre stînga, piciorul stîng spre dreapta,
Se cobora o labă cînd alta suia treapta;
Pe oasele-i în tremur, elasticele cărnuri
Vibrau ca gelatina și se-nspumau la țărmuri.

Nerupte, neplesnite, rămaseră-n Scofală
Doar eul coregrafic și axa vertebrală.
Cum fără dans, Scofală ar fi-nceput să moară,
Răspunderea căzuse pe scumpa-i soțioară...
Ca un bolid sosiră la strigătul consoartei
Un medic psihiatru și un maestru-al artei.
Aceștia, cînd Scofală striga nevestei: chioambo!,
S-au și decis: bolnavul e apt să joace mambo.

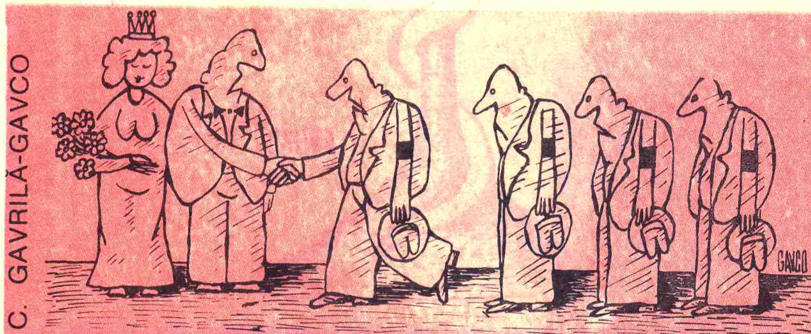
condeierul

Scofală, condeierul și regionalistul,
Făcea pe-originalul și - criticat - pe tristul.
Dăduse neaoș buzna în cuhnea literară
C-un polonic de proză și-un strop de glumă chioară,
Împestrițîndu-și totul cu dulci moldovenisme:
Sătisme, cătunisme, cîmpisme, pășunisme...
Dorind s-ajungă faur de limbă cu talangă,
El se-nfrupta - ca ursul - din fagurii lui Creangă.
Oprind mustitul limbii, ca să rămîie dulce,
Se și visa urmașul străbunului Neculce.
În tidva-i creatoare ideea cam lipsindu-i,
Cocea-n cuptorul artei plăcinte dulci, să-l jindui.
Neologismul tînăr și proaspăt ca o pîne
Era gonit din scrisu-i, ca luna-n cer - de-un cîne.
El forța nucleară și-o boteza acasă,
Adică, manuscrise, drept vlagă sămînțoasă...

Cum focu-i mistuise averea conjugală,
Luă un pumn de galbeni și-ajunse-n capitală
Pe ulița ferată, hăis-cea, cu grăbitorul,
Trăgînd la hanu-n care săltă cu urcătorul.
Umblă cu limba scoasă și gîndul la consoartă,
Dar nu-i găsi tăgîrță (poșetă, doamne iartă!),
Și nici colțuni de nylon și nici căprești botine,
Zavisnică cum este pe coconetul bine.
De-atîta mers porniră borhăile să-i fiarbă,
Dar leac la farmacie pentru borhăi, nici voarbă!
Durîndu-l bodolanul (era și reumatic),
De bolniță zadarnic tot întrebă zănatic.
Ceru, luat cu friguri, oghial mai gros la hanul
Cu nouă caturi: geaba, oghialuri nu-s, sărmanul!
Strigînd că vrea să beie și moare de curechi,
Îi fu adus în grabă un medic de urechi...

Înșurubat în junghiuri și cu desaga goală,
Se-ntoarse trist acasă domnia-sa Scofală.
Din tindă, Scofăloaia, blînd flurutînd vătraiul,
Îi azvîrli o vorbă subțire cum e naiul.
Sub grindina de palme și de vătraiuri grele
Scofală, ca prin farmec, uită de hăis și-obiele,
Vorbind ca toată lumea de-accelerat, de blocuri,
De ascensor, poșetă, ciorapi și de brelocuri,
Și neavînd, pesemne, sub palme, încotro,
Vorbi și de pantofii cu piele pur șevro...

Pentru-a scăpa de moarte și-atîtea palme unse,
Zvîrlind oghialu-n lături, sub plapumă s-ascunse!

VICTOR CRIŞAN
crişan

TUDOR POPESCU

ARTA DIALOGULUI

VARVARA ȘI MEDICUL

(pastila dramatică)

(Cabinet medical. Medicul stă la măsuța de metal și scrie ceva. Intră Varvara, o femeie de la țară, către 70 de ani, pe cap cu o basma neagră și pe braț cu o papornită.)

VARVARA (înfiptă): Bună ziua domn'doctor!

MEDICUL (ridică privirea): Bună ziua!

VARVARA (vorbește repede, făcînd gesturi largi): Domn' doctor, sînt bolnavă greu! Nimic nu mai am sănătos în mine! Mă doare și la lingurea, și la gîlci, și la ficați, și la junghetură, și la fiere, de inimă rea, și la butu piciorului, de reumatism, tot mă doare! Am suferit și de brîncă, și de lingoare, și de zăduf, și de trînci, ca ăștia de la oraș! Venii la Sultana, nepoată-mea, mă plînsei la ea: Sultano, mor! Cum să mori? Du-te și dumneata la un doctor, nu te mai doftorici singură, că lumea a evoluat, și știința bolilor odată cu ea. Știi că ai dreptate? zic, și hai să vin. Că mă dor toate, parcă sînt putredă pe dinăuntru! Mă doare mai ales aici, sub coastă, o fi de la fiere, zic. (Îl privește interogativ pe medic.) O fi niscai pietre?

MEDICUL Se poate.

VARVARA Asta e! Zic să iau trei săptămîni cîte o ridiche neagră, s-o rad bine, s-o storc cu sare, să beau în fiecare dimineață cîte o ceșcuță, pe stomahul gol. Nici în trei săptămîni, pietrele se macină ca trecute prin pietrele morii! Așa?

MEDICUL Se poate!

VARVARA Vezi degetele astea, domn' doctor? Ia uite! Ia uite! S-au strîmbat de tot! O fi gută?

MEDICUL Se poate!

VARVARA Asta e! Îmi fac trei luni, cîte un ceai de măselarniță, în care pun și puțină coada șoricelului, și-l beau dimineața, pînă la răsăritu' soarelui! Dacă s-a auzit primu' piuit de pasăre, gata, amîni pe-a doua zi! Dacă beau toată vara, pînă-n toamnă, umflăturile astea zic să se retragă. Așa?

MEDICUL Se poate!

VARVARA Asta e! De reumatism, că mă dor toate încheieturile, nu mă mai vait, știu cum să scap de el. Pun zece lame în oțet de mere, le las la soare zece zile, adaug zeama de la o lămîie, mai las zece zile, lamele se topesc, adaug zece linguri de gaz, las zece zile și pe urmă, zece seri la rînd, mă ung în locu' dureros. Știi cum trece? Parcă îți ia cu mîna! Adio durere toată viața!

MEDICUL Se poate!

VARVARA Of, și la lingurea mă doare! Dimineața, cînd e burta goală, simt ca o arsură chiar aici, în coșu pieptului, de zici că am mîncat jeratic nu alta! O fi ulcer?

MEDICUL Se poate!

VARVARA Asta e! Păi dacă iau o sticlă de țuică de prună, da' țuică, de vreo șaizeci de grade, și topesc în ea flori de tei și anghinare, și sorb înainte de fiecare masă cîte o gură, ca să spele buba de pe stomah, și s-o acopere, ca un bandaj, pînă-n șase luni eu cred că nu mai am nimic.

MEDICUL Se poate!

VARVARA Domn' doctor, vai de mațele mele! O gură de lapte dacă beau, pardon de expresie, fug la privată! O gură doar! Un ou dacă mănînc, uite-așa mă frămîntă și mă bolborosește. Cald beau, nu-mi priește. Rece beau, nu-mi priește! O fi vreo infecție la mațe, nu?

MEDICUL Se poate!

VARVARA Asta e! Ard vreo doi-trei coceni de porumb, iau cenușa, o pun într-o oală, fierb bine cenușa, pînă se face apa moale la

pipăit, ca apa de la ploaie. Iau cositor, îl topesc într-o lingură, îl arunc în apă. Dacă beau apă deaia, cîte o ceașcă dimineața și una seara, eu cred că scap de necaz și pot să mă bucur și eu de-o cană de lapte, că am vacă bună, dă douăzeci de litri pe zi.

MEDICUL Se poate!

VARVARA Asta e! Că o gură de grăsime dacă mănînc, gata mi se-apleacă, de la ficat. Așa, ca boabele de porumb se strîng „aplecatele" pe mîna mea! Și-mi cade greu, și mă ia cu leșin, și-mi tremură picioarele! Rău de tot! Da' dacă mă ung cu puțin undelemn, și mă frecționez bine, pînă sparg toate aplecatele, eu cred că scap, îmi ia greața cu mîna, pot să mănînc și eu cu toți ăilalți la masă, nu?

MEDICUL Se poate!

VARVARA (satisfăcută): Asta e! Mulțumesc domn' doctor! A avut dreptate nepoata mea: stăm ca proștii, la țară, în vîrfu' muntelui, și nu ne ducem și noi să ne tratăm! Orășenii, una-două, la dispensar! De-asta trăiesc mai mult ca noi! Eu vă mulțumesc! (Așază papornița lîngă măsuța de metal.) Las asta aici, că noi, de la țară, nu avem cum să ne-arătăm altfel recunoștința. Cîteva ouă, un ghem de unt, da' unt, nu așa. Unt de la vaca mea, că v-am spus că am vacă frumoasă! O sticlă de Otonel, că băiatu' meu e într-o comună de deal, are cîteva fire de viță în bătătură! Nu, vă rog, nu mă refuzați. Odată am venit și eu la doctor! Consultată ca acu', n-am fost în viața mea! A avut dreptate Sultana, nepoata mea! Plec la mine acasă, la țară, fac tot ce mi-ați spus și, dacă nu mi-o trece una, alta, mai vin o dată la dumneata, să-mi schimbi tratamentu'! Așa ?

MEDICUL Se poate!

VARVARA Asta e! Mulțumesc și sănătate! Mă grăbesc să-i spun Sultanei ce-am făcut! M-așteaptă cu sufletu' la gură. Bună ziua!

(Bătrîna iese grăbită, cu o mare satisfacție întipărită pe chipul ei. Medicul se uită lung după ea.)

CADOURILE

(pastilă dramatică)

(Acasă la Tanța și Costel, cunoscutele personaje ale cunoscutului comediograf Ion Băieșu. O masă pe care sînt resturile unei petreceri. Dintr-un casetofon se aude melodia „Magdalena". Afară latră cîinele, cîntă cocoșul etc. Tanța se piaptănă în fața oglinzii. Intră Costel, ascultă și el melodia).

COSTEL (referindu-se la melodie): Am dat trei poli ca s-o imprim. Pe sub mînă! Alelalte costau doi poli. De-asta s-a luat unu' de la Urzica. Cică ar fi de prost gust, că așa, că pe dincolo... Azi s-a luat de ea, mîine i-a crescut prețu' la imprimări.

TANȚA: S-o cumperi și pe-aia cu badea plecat la combinat.

COSTEL: Care, că n-o știu?

TANȚA: E, n-o știi! Am citit noi cuvintele undeva, nu-mi amintesc unde...

COSTEL: Cînt-o puțin, să mi-o aduc aminte!

TANȚA: (fredonează pe melodia „Trandafir de la Moldova"):

Unde-i badea, lumea-ntreabă,
E la combinat la treabă.
Da' vine la noi în sat,
Că și noi ne-am instalat,
Becuri noi de luminat,
Becuri noi de luminat.
Cum pe șaltăr mîna lași,
Se-aprinde ca la oraș!
Cum pe șaltăr mîna lași,
Se-aprinde ca la oraș!

COSTEL (încîntat): Mare lucru și talentu' ăsta, mă Tanțo! (Fredonează admirativ). Cum pe șaltăr mîna lași/ Se-aprinde ca la oraș! O mie de ani nu-mi trecea așa ceva prin cap!

TANȚA: Păi, ce Costele, tu ești poet? Tu ești om serios, tată de familie! Cum să-ți treacă ție așa ceva prin cap? Ca să-ți treacă așa ceva prin cap trebuie să fii burlac, afemeiat și bețiv: adică să ai talent!

COSTEL: Arta cere sacrificii! Că beția, dacă-i făcută pentru artă, e sacrificiu, pozitivă și de lăudat. Dacă-i făcută, așa, de plăcerea sprițului, e viciu, negativă, și trebuie eradicată!

TANȚA: Tu cum băuși acum?

COSTEL: (satisfăcut): Eu am băut la botezu' băiatului meu! (Oftează fericit). A fost frumos, da' cadouri cam puține.

TANȚA: Ce ți-am spus eu cînd am făcut lista cu invitați? Costele, dacă vrei cadouri, lasă funcționarii. Trag și ei de-o leafă! Un botez reușit se face cu ăi de la alimentara și de la aprozar! Uite și tu ce cadouri am primit. Pahare! Ne-am umplut de pahare! De trei lei bucata! Avem pahare și pentru parastas!

COSTEL: Lasă că nea Vintilă ne-a adus mașină de tocat carne!

TANȚA: Nea Vintilă, cu glumele lui! La botezu' ălălalt ne-a adus rîșniță de măcinat cafea.

COSTEL: Decît pahare! (Își amintește). Hai, mă, Tanțo, mă! Să știi că plec singur! Ne-așteaptă ai bătrîni!

TANȚA: Mă măscuiesc puțin și-s gata. (Se fardează). A lu' Geantă ce-a adus?

COSTEL: Chiar, mă! Ia să văd ce ne-a adus nea Geantă. (Desface pachetul, constată dezamăgit.) Pahare! E, să fie copilu' sănătos și să aibă ce bea din ele!

TANȚA: Ai dreptate! Să-nvețe el carte că...

COSTEL (i-o reteză scurt): Ce carte, ce carte?! Ia vezi?! Ai luat-o iar razna? Știu că ai idei trăznite, da' să nu sufere copilu' că... Cioban în comună necolectivizată, dacă-l vrei cu Mercedes la scară!

TANȚA: Mai tare mi-ar place Ford Mustang!

COSTEL: Ford, Mercedes, ce-o vrea! Își permite! Un cioban nu-i de Dacia 1300! Un cioban e un cioban! (Nervos.) Și hai odată! Ți-am cumpărat ruj Artur Rubinștain, de două sute, și văd că

fardatu' durează la fel de mult!

TANȚA: (cu dispreț): Artur Rubinștain! Artur e cu pianu'. Elena Rubinștain!

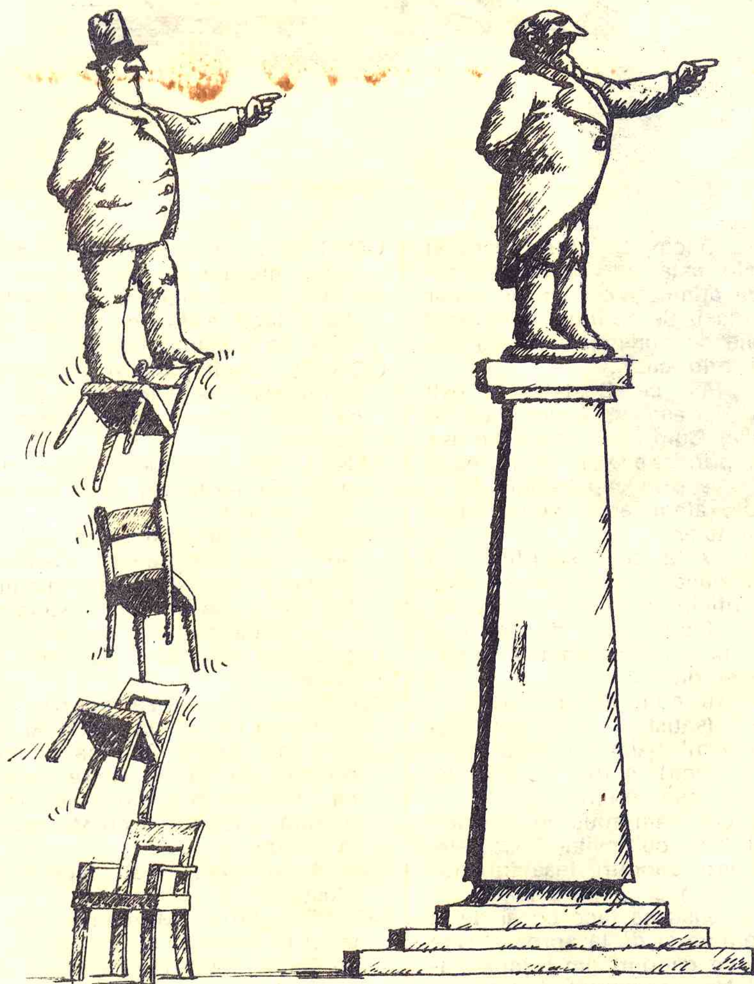
COSTEL: Aha, nevastă-sa! Trebuie să trăiască din ceva. Doar nu trăiește el din muzică de-aia de-adormit spectatorii în sală! Aia e așa, ca să nu zică lumea că nu-i în cîmpu' muncii! Ce, crezi că la ei nu te ia la ochi, dacă nu ești în cîmpu' muncii? Oho! Odată se trezește cu milițianu' la ușă. „Ascultă, dom-le, de unde aia, de unde aia?" Și pe ei îi ia la întrebări... Hai, mă Tanțo, mă! Te mai măscuiești mult? Eu am plecat! Vino cu taxiu!

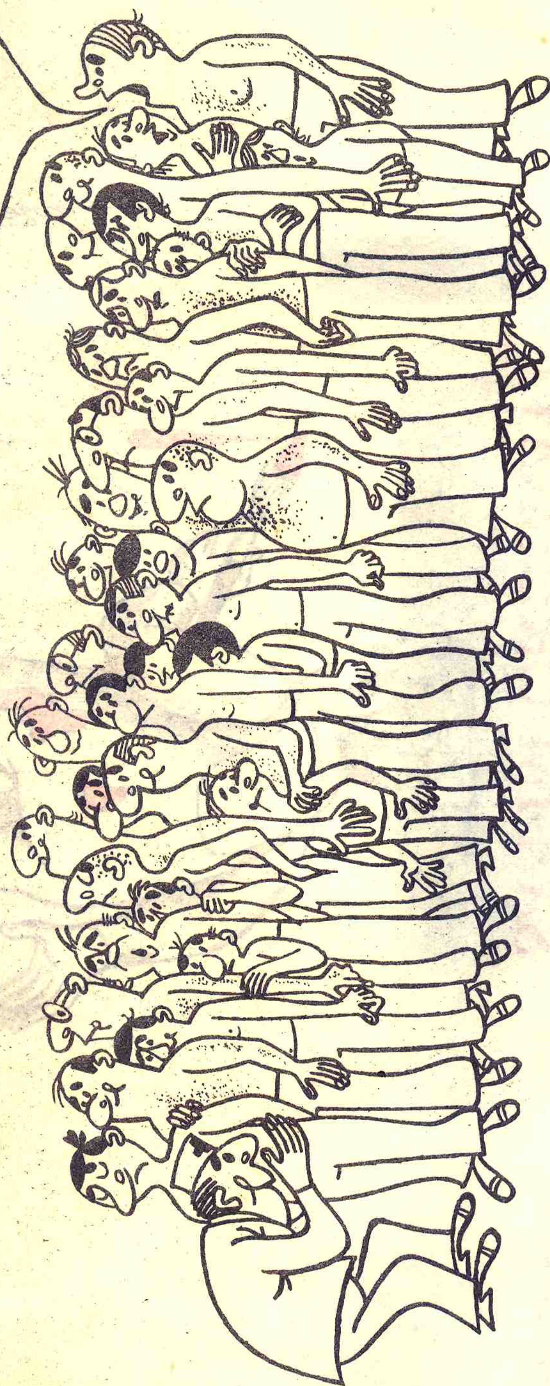
(Iese furios)

TANȚA: Stai, Costele! Stai! Uite că-s gata (Încîntată.) Ah! Cu temperamentu-ăsta m-a dat gata!

(Aleargă după el. Scena rămîne goală)

DRAGOȘ ANTON

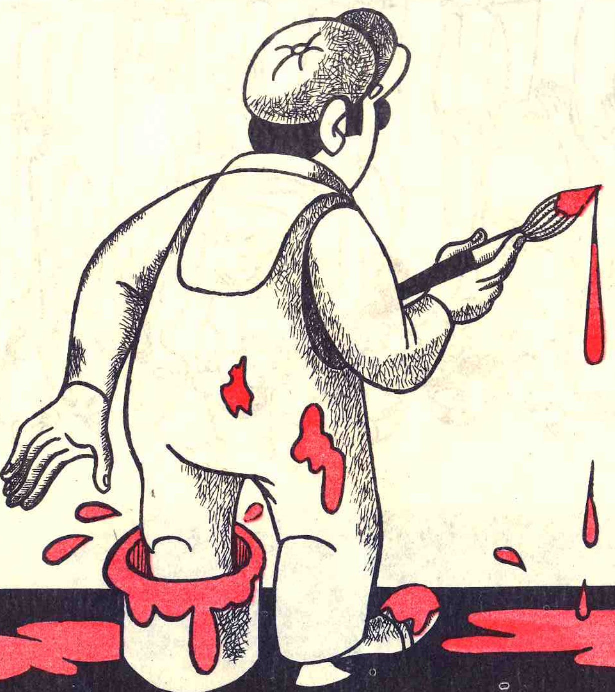

A. DRAGOMIRESCU

A. DRAGOMIRESCU

SĂ FIM ORDONAȚI

MIRCEA HORIA SIMIONESCU

evoluția P.T.T.-ului

(lucrare scrisă la examenul de factori poștali)

În anul 3023 înaintea erei noastre, un individ — al cărui nume ne scapă — răstoarnă din greșeală, pe cînd se ducea într-o vizită, trunchiul uriaș al unui copac răsărit în drum pe neobservate. Copacul se rostogolește în valea de sub el, îl prinde în rostogolire pe neatentul trecător și-i zdrobește parțial picioarele. Izbutește să strige *aoleu!*, nevastă-sa îl aude din valea cu urși, unde își ascuțea un topor de silex pentru manichiură, vine într-un suflet și-l scoate de sub trunchiul uriaș. Stabilesc împreună că mesajul fusese corect și se transmisese fără paraziți.

Înainte de a-și da sufletul, nefericitul accidentat declară că a zărit în trunchiul copacului criminal principiul roții, și își invită femeia să persevereze în acest sens, că își pune nădejdea în fidelitatea și iscusința ei.

Femeia, isteață, înzestrată cu talent la desenul tehnic, desenează neîntîrziat, pe peretele peșterii unde locuia, o lungă garnitură de tren internațional, sub vagoanele căruia un ochi atent putea să distingă roțile, să le desprindă, să le utilizeze la punerea în mișcare a unei căruțe.

Roata, inscripția și căruța stau la originea serviciilor P.T.T. de mai tîrziu.

Un șofer, din secolul II î.e.n., conduce de funie un măgar și-l poartă de-a lungul peninsulei italice, doar-doar l-o observa vreun istoric și l-o introduce în analele sale. Important ni se pare faptul că stăpînul animalului se plînge de criza mondială a fînului, de spațiile tot mai înguste de parcare, de încăpățînarea pietonilor de-a ceda măgarului trecerea pe trotuar și staționarea.

Într-un tîrziu, istoricul mult căutat îl observă și, înțelegîndu-i importanța istorică, îi cere să-și formuleze plîngerile în scris, să i le trimită la căsuța lui poștală.

Solicitantul plîngător inventează scrisoarea recomandată cu răspuns plătit, trimite mesajul la adresă, așteaptă timp de cîteva zeci de ani

CHIRIL

VĂ ROG SĂ MĂ SCUZAȚI!

ANANIE GAGNIUC

CALEIDOSCOP UMORISTIC

• Comportarea sa urîtă se datorește unui complex. (E vorba de un complex zootehnic).

• El are întotdeauna ultimul cuvînt în casă: „Așa e, nevastă!“

• — Am auzit că te-ai apucat și de pictură!

— Da. Acum sînt critic de artă plastică!

• — În restaurant, eu intru primul. Așa e politicos. Nevastă-mea intră după mine, dar seara, tîrziu, să mă ia acasă...

• Spirit critic și autocritic: să critici în spiritul criticii și dacă n-ai fost suficient de aspru, să-ți faci autocritică la critica adusă altora.

• Transportul în comun — iată un mijloc de apropiere între oameni!

• Nu numai nevoia te învață! Te învață și belșugul, dar te învață la rău! (la rele).

• A doua tinerețe este expresia optimistă a primei bătrîneți.

• Directorul:

— Și ce crezi că am pierdut că m-ai criticat în ședința de ieri? Iar tu ce-ai cîștigat? Ionescule, ai uitat dictonul „nimic nu se pierde, nimic nu se cîștigă, totul se... transferă!“...

• — Tot ce-ți pot spune în legătură cu vîrsta mea e că în 1975 eram cu 10 ani mai tînără!

răspunsul, înainte de moartea lui citește la mica publicitate că, o.k.!, poate să trimită bani pentru lucrarea *Anale*, atunci ieșită de sub teasc, iar personalitatea sa și a măgarului și-au găsit loc în coloanele și pe trotuarul istoriei.

După ce istoricul își face suma, se constată că funcțiile au creat organul și că se poate vorbi despre „poste-restante“, serviciul de abonamente, mandat poștal, marcă poștală, întîrziere poștală, poștalion.

Mînînd măgarul prin veac, mereu înainte, studiind în caretă textele analelor, șoferul cu pricina trimite în răstimpuri cuvinte dulci la adresa istoricului, cuvintele se constituie în text coerent și prescurtat, diverși funcționari apăruți ici și colo nu mai prididesc să transmită textul mai departe. Pe negîndite, într-un răstimp (istoric) relativ scurt, se brevetează: telegrama, oficiul poștal și telefonul fără fir. Marconi, Morse și alți cîțiva profitori de împrejurări se îmbogățesc peste noapte, rămînînd să fie judecați de istorie la vremea potrivită.

Un bun număr de ani, nu se face nimic în privința înlăturării pietonilor de pe trotuar.

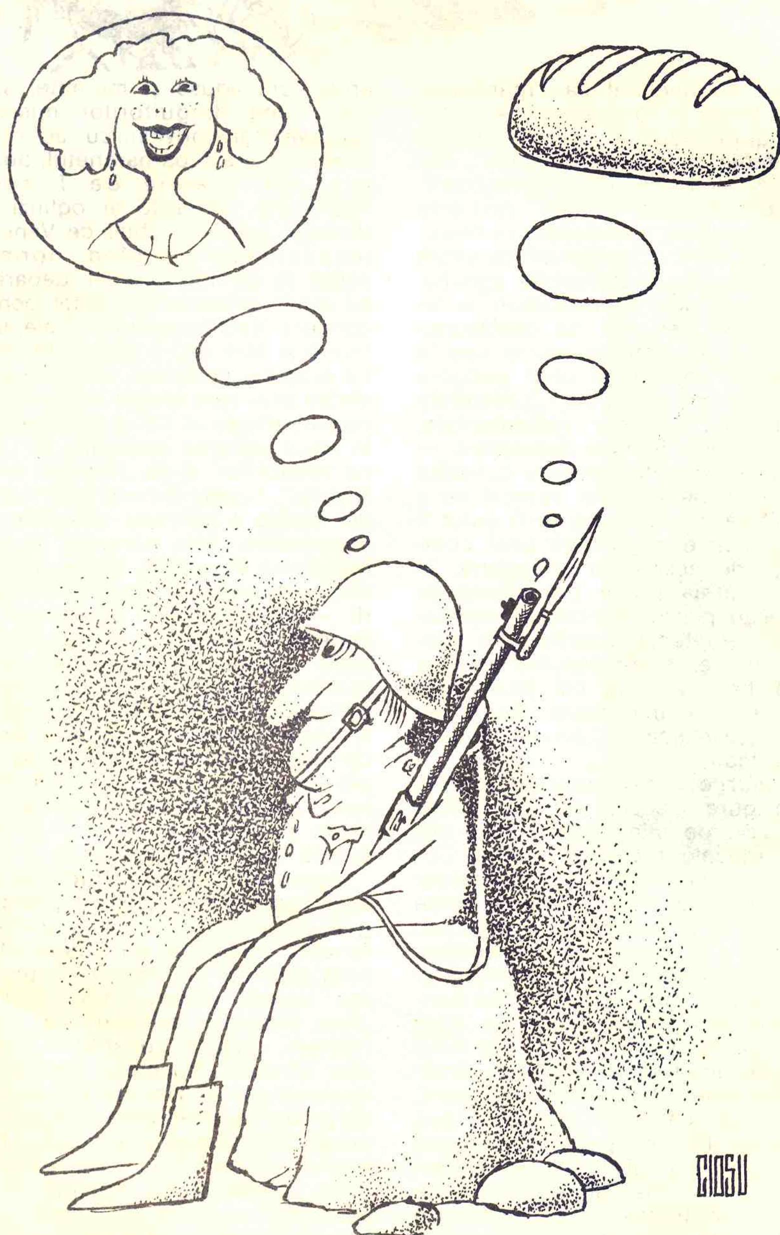
Trimise de colo-colo, mesajele de toate felurile împînzesc planeta, unii trimit și alții primesc, trimit și cei care primesc, dar primesc și cei care trimit, se folosește mereu mai puțină sîrmă și mereu mai multă hîrtie, lumea începe să cunoască fenomenul de poluare.

Evoluția telecomunicațiilor cunoaște ritmuri aiuritoare. Roata primește șină de fier, spițe, cauciucuri masive și pneuri ușoare, abur propulsor, benzină, aripi, kilometraj, bilet sau legitimație de călătorie, aparat de compostat, conștiință cetățenească, controlor neașteptat, amendă; se dezvoltă sacul poștal, geanta poștală, vagonul poștal, poșta poștală, funcționara acră, funcționara gentilă și îndatoritoare, bună de cerut în căsătorie. Toate înlesnirile primesc timbru pe măsură, toate invențiile sînt introduse pe bază de ștampilă — de la cea simplă, la cea cu mai multe focoase.

În fine, răsucindu-se mai vîrtos roata și împăturindu-se mai aplicat formularele, se trece la invenții negîndite vreodată de om, la telefonul fără ton, la radioul cu sughițuri, se patentează coletul cu albine și păsări vii, plicul cu fermoar, avionul cu teroriști la bord, sticla cu scrisori plutitoare pe întinsul mărilor, ștafeta olimpică, laserul și chemarea sau avizul prin fluieratul repetat, simplu sau recomandat, sub fereastră.

Cînd, din toate invențiile și procedeele, omenirea reține pe cel mai ieftin și mai rapid — laserul, ajutat de computer, via satelit —, se produce o mare expansiune a comunicațiilor, o adevărată explozie universală a informațiilor. Atunci, în sfîrșit, nemaicontînd distanțele și lărgindu-se posibilitățile de nuanțare și împodobire a mesajului, Georgică îi poate scrie — după placul inimii — iubitei sale, Laura Antonangeli, preocupată să traverseze înot Canalul Mînecii: „Laura, fătucă scumpă, ti amo. Stop. Vino marți la disco. Stop. E mișto Stop. Nemaiavînd ce scrie. Stop... Mișu.“

C. CIOSU

EDUARD HUIDAN

Ne-am tuns ne-am uns...

Unii au declarat că organizarea fazei finale a concursului „Arta frizerului priceput“ în orășelul pierdut în cîmpie ar fi „o mare cinste“, alții au privit această „înaltă investitură“ ca pe o „pacoste în plus“, cert este însă că vestea a declanșat în rîndurile locuitorilor, indiferent de vîrstă și preocupări, o deosebită agitație. De obicei, aceste concursuri, în fazele lor superioare, se desfășurau în zone pitorești, la munte sau la mare, în apropierea unor podgorii din cele mai renumite, în localități mari, unde măcar restaurantele, modele de „Servire exemplară — cinste exemplară“, puteau constitui un motiv de atracție. Nimeni nu a reușit să explice care ar fi putut fi argumentele organizării unei competiții de asemenea anvergură, în urma căreia primii trei clasați se calificau pentru concursul internațional „Prietenia frizerilor“, în miezul unei veri secetoase, într-un oraș care beneficia de cel mult zece frizerii, cea mai mare dintre ele avînd șase scaune, niciodată ocupate toate.

Măsurile organizatorice menite să asigure succesul acțiunii au fost deosebit de minuțioase. Șeful comisiei locale, tovarășul Grigore Cotaie, președintele cooperativei „Munca colectivă“ a devenit, peste noapte, o personalitate a orașului; practic, toți factorii de răspundere din întreprinderile, cooperativele și instituțiile „care își puteau da concursul“ fiind la dispoziția lui. Este greu să menționăm tot ce s-a făcut în cele două săptămîni care rămăseseră pînă la marele eveniment, cert este că toată lumea a pus umărul. La început, s-a propus construirea unui hotel tip „Intercontinental“, însă timpul fiind prea scurt, s-a trecut la transformarea vechii cetăți din muzeu în hotel și cramă, asta folosind „resursele existente“, adică luînd de la lucrările de investiții, menite să mărească unica întreprindere din oraș, atît materiale cît și oameni.

Cotaie închise Sala sporturilor, unde fură aduse și montate, spre disperarea diriguitorilor mișcării sportive, care priveau cu lacrimi în ochi cum era scos parchetul, douăzeci de scaune de frizerie nou-nouțe, chiuvete și oglinzi de Veneția, adică nu chiar de Veneția, respectivele ajungînd, normal, acasă la diverși tovarăși, deoarece nu aveau ornamentele la fel, pentru concurs fiind cumpărate altele, uniforme și fără nici o zgîrietură. Poetul orașului compuse versurile unui cîntec prin care elogia măiestria frizerilor, cîntec a cărui interpretare, în două variante muzicale, pe „Corul vînătorilor“ și pe „Plutașul de pe Bistrița“, fusese încredințată formației corale a cadrelor didactice. La cooperativa „Arta manuală“ se confecționară ecusoane, mape, alte cadouri, sfeșnice, și casete de bijuterii — fără bijuterii bineînțeles — coperte și semne de carte, majoritatea ornate cu un piepten și o foarfecă stilizate. Întreprinderea poligrafică tipări afișe și pliante, în vitrinele cofetăriilor apărură frizeri de ciocolată și de zahăr ars, iar copiii de vîrstă preșcolară fură îndelung instruiți ca la întrebarea: „Ce doriți să vă faceți, puișori?“ să răspundă cu fermitate: „Frizeri!“

Tovarășul Antonel Buceloiu însuși supraveghea pas cu pas pregătirile intervenind cu autoritatea funcției ori de cîte ori Cotaie întîmpina greutăți. Se obținu și aprobarea pentru editarea unui buletin „Arta frizerului priceput“, în patru numere, ceea ce constitui o palmă, așa afirmase Buceloiu, pentru redactorul-șef al ziarului din centrul de județ, care refuzase categoric să scoată cîteva pagini speciale. „Nu-i nimic, la noi totul este calculat, avem profesori de română și un poet, de tipografie nu ducem lipsă, am convingerea că o să facem lucru de calitate!“

***

Cu două zile înainte de venirea concurenților, în fața Sălii sporturilor se desfășură ceremonia de

aprindere a „flăcării olimpice". Torța fu purtată de fetele din ansamblul de dans modern, îmbrăcate în halate de un alb imaculat, în timp ce corul cadrelor didactice, cam acoperit de fanfara pompierilor, intonă cîntecul destinat să elogieze participanții la concursul „Arta frizerului priceput". Tovarășul Buceloiu ținu o scurtă dar convingătoare alocuțiune în care își exprimă convingerea că „fiecare, la locul său de muncă, va face totul pentru reușita acțiunii, pentru creșterea prestigiului localității, pentru renumele ei."

Un singur lucru fu uitat. Președintele juriului, după ce aprecie cu multă căldură eforturile organizatorice, puse întrebarea cheie:

— Pe cine tundem, tovarăși?

Buceloiu se uită crunt spre Cotaie, căruia îi veni să intre în pămînt de rușine. Noroc cu tovarășa Bubulac, de la comitetul femeilor, căreia îi veni ideea salvatoare:

— Strîngem pletoșii. În fond, mai sînt douăzeci și patru de ore. Rezolvăm două treburi, dumnealor au ce tunde, noi scăpăm de lățoși!

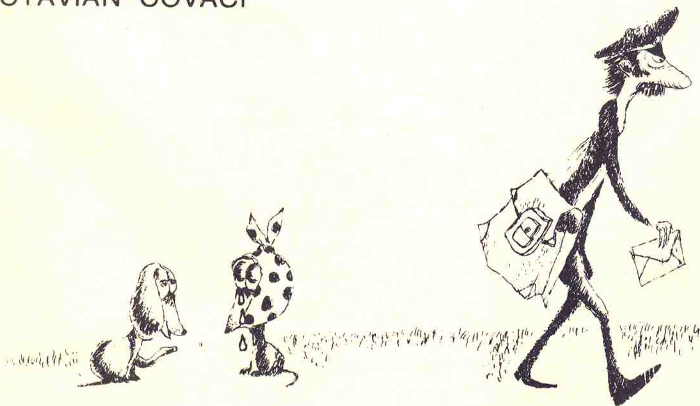
Se formară operativ trei brigăzi de ordine și disciplină, conduse de cadre cu experiență, care trecură la scotocirea atentă a localurilor, căminelor de nefamiliști, sălilor unde se mai țineau seri de dans sau alte acțiuni cu caracter cultural-educativ. Propunerea ca pletoșii să fie depuși în arestul miliției nu fu acceptată, așa că tovarășul Buceloiu dispuse evacuarea unui etaj al căminului de fete aparținînd liceului de alimentație publică, unde se realizară condiții de odihnă și recreere corespunzătoare. Pentru masă se alocară patruzeci și patru de lei pe zi, ca la fotbaliști.

Avură loc și unele incidente, datorate în mod deosebit zelului cu care acționară unii dintre membrii brigăzilor de ordine și disciplină. Unul dintre aceștia, Tănase Tănase, înverșunat dușman al pletoșilor, deși trecuse de mult vremea cînd aceștia erau priviți ca niște elemente antisociale, dădu o palmă unui medic stagiar, care avea o bogată podoabă capilară și îl luă cu forța pe însuși fiul tovarășului Buceloiu, care fu însă eliberat imediat și expediat la domiciliu cu scuzele de rigoare. Poetul se prezentă de bună voie. Îi plăcea să pozeze în victimă și ar fi fost păcat să scape un asemenea prilej.

— Îmi voi da și părul, dacă e nevoie, dar ce am în cap și în inimă nu-mi poate scoate nimeni!

Ceru o învoire de o oră, rămase foarte surprins cînd i se aprobă, se duse la automatul de făcut fotografii pentru legitimații și se pozã de toți banii care îi avea la el, din față și din profil. Împărți fotografii la toți cei pe care-i întîlni, evident cu autografe de genul: „Al Dvs. pentru eternitate", „Cu cele mai alese sentimente", „Cu prietenie veșnică", „Distinsului..." sau „Distinsei...", apoi reveni la cămin, se sui pe o masă și începu să recite din versurile proprii.

OCTAVIAN COVACI

– În poștașul ăsta ți-ai rupt caninii?!

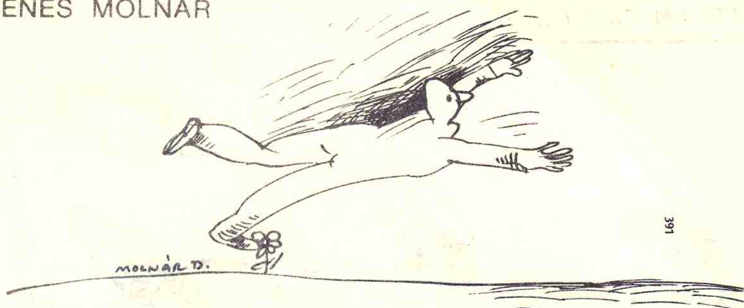
Ceilalţi mîncară bine apoi se apucară de „zaruri", „şaizeci şi şase", table, iar unii, mai îndrăzneţi, încinseră chiar cîte un bridge sau „pokeraş". Atmosfera nu era apăsătoare, dimpotrivă, fiind majoritatea tineri, se simţeau, cum afirmase cineva, ca într-o tabără de pionieri. Rău era că nu puteau ajunge la fetele de la liceul de alimentaţie publică, pe care le vedeau atîrnate provocator pe la ferestre, le auzeau chiuind, batînd în ţevi, şi de la care primeau tot felul de „mesaje", constînd, în special, din dulciuri şi produse de patiserie făcute în orele de practică. Nu s-a introdus însă nici un fel de băutură alcoolică, deşi ceruseră insistent să li se dea cîte o „berică". Aflaseră pentru ce au fost puşi în acea stare de tabără, se consolaseră repede cu perspectiva de a fi tunşi de frizeri celebri, erau puţine ore de aşteptat, aşa că nu aveau cum să se iște scandaluri generate de sentimentul izolării; se declaraseră în „cantonament" şi căutară să se simtă cît mai bine. Cîţiva cerură cele necesare şi se apucară să scrie, cu mult zel, sesizări, plîngeri, denunţuri, către diverse organe şi organisme de la judeţ sau chiar de la Bucureşti, dar nu cu disperare, ci doar aşa, ca să le mai treacă timpul. Seara li se aduse un video, la discotecă tot nu mai era nimeni, văzură un film dur şi înregistrarea finalei ultimului campionat mondial de fotbal. În pauza dintre film şi meci li se prezentară mai multe formaţii de muzică uşoară ai căror componenţi erau tunşi foarte scurt.

***

Ziua concursului se dovedi a fi una dintre cele mai călduroase ale acelei veri caniculare. Sala sporturilor gemea de lume. Pentru nefericiţii rămaşi afară se instalaseră megafoane, un crainic foarte popular urmînd să-i ţină la curent cu desfăşurarea competiţiei. Ansambluri de gimnastică ritmică, ale pionierilor, şoimilor patriei şi tinerilor din întreprinderile oraşului prezentau non-stop, atît în sală cît şi afară, programe tematice, de asemenea, pe străzile din jur, evoluau echipe de dansuri populare şi se desfăşurau concursuri de triciclete, tras cu frînghia şi desene pe asfalt. Pe frontispiciul Sălii sporturilor se lăfăiau un pieptene şi o foarfecă de dimensiuni apreciabile.

DENES MOLNAR

Primii fură aduşi pletoşii, prin spate. Oricum, publicul sesiză venirea lor şi un val de fluierături se revărsă asupra lor. Tovarăşul Antonel Buceloiu fu întîmpinat cu aplauze respectuoase. La venirea concurenţilor se iscă un vacarm de nedescris, care dură circa o jumătate de oră. Pionierii le oferiră flori, insigne, colecţii de nasturi, fluturi şi şerveţele, dansatorii îi luară la „Periniţă", sportivii făcură salturi mortale în cinstea lor. Publicul ovaţionă îndelung, în picioare.

Exact nu s-a stabilit, dar se pare că în cursul acestor manifestări s-a produs „diversiunea", aşa a fost numită mai tîrziu. Cineva, nu s-a aflat niciodată cine, a lansat zvonul că fericiţii frizeri care se clasau pe primele trei locuri urmau să plece la concursul internaţional „Prietenia frizerilor", împreună cu cei pentru frizura cărora fuseseră premiaţi. Vestea ajunse foarte repede la bufetul privat, unde tovarăşii din conducerea cooperativei şi alte personalităţi cu familiile gustau cîte ceva în aşteptarea startului.

Primul care reacţionă fu Cotaie.

— Tovarăşu' Antonel, permiteţi să raportez, cred că nu ne-am orientat! Păi să plece derbedeii ăştia la...

Îl consultară pe preşedintele juriului, care ridică din umeri, nu ştia nimic despre cine cu cine urma să plece, nu se dăduseră nici un fel de instrucţiuni în sensul acesta. Publicul începu să dea semne de nerăbdare, unii fluierau, alţii strigau „bis", dar crainicul competiţiei, un om inteligent, inventiv, documentat, mai reuşea să-i ţină în frîu. Într-un tîrziu, tovarăşul Buceloiu găsi soluţia, simplă ca toate ideile geniale:

— Ne tundem noi!

Un murmur de satisfacţie străbătu grupul de tovarăşi. Frizerii, prezenţi şi ei la deliberări, se luară cu mîinile de cap. Majoritatea tovarăşilor abordau nişte chelii strălucitoare.

— Acum să vă arătaţi arta, le spuse Cotaie, care-şi aducea părul de undeva dintr-o parte, pentru a-şi acoperi chelia; cînd bătea vîntul, era un spectacol să vezi cum pe-un umăr pletele-i curgeau rîu, în timp ce pe celălalt era pauză.

Se mai ridică o problemă. Erau mai mulţi tovarăşi decît frizeri. Tovarăşa Bubulac se instală şi ea într-un scaun.

— Tovarăşa, i se adresă respectuos concurentul cu numărul noua, nu e concurs de coafură.

— Mă tunzi a la garçon!

Omului îi dădură lacrimile, dar nu îndrăzni să dea cu foarfecele de pămînt, mai ales că, între timp, pe scaunul alăturat se aşezase tovarăşa nevastă a tovarăşului Buceloiu, care purta un coc din acela cu ghem sau cu chiflă la mijloc. Şi dumneaei comandă, cu mult curaj şi fermitate, „o tunsoare băieţească, aşa cum se poartă acum."

Alte incidente nu se înregistrara. Doar pe scaunul reprezentantului frizerilor din localitate nu se încumetase nimeni să ia loc.

— Ştim cîţi bani face!

— Ăsta n-are şanse. N-or să trimită peste hotare orice Ghiţă Păstîrnac din...

Cotaie lămuri şi acest mic amănunt, după ce în prealabil se consultă cu conducerea:

— Dumneata, dragă, îi tunzi pe pletoşi. Zero! Merge repede. Pînă

ȘTEFAN COCIOABĂ

sînt gata tovarășii maeștri, termini și dumneata. Să nu-ți faci nici un fel de griji, lichelele au fost prelucrate, avem și brigăzile de ordine aici, așa că n-o să mîrîie unu'!

Un pionier dădu startul cu un clopot.

Fanfara nu reușea să acopere vacarmul de nedescris. Se scandă pînă și „Hai Rapidul!" Frizerul reprezentant al orașului plictisindu-se, stimulat de atmosfera incendiară, își puse în funcțiune fantezia și priceperea și, cum avea mînă liberă, îl tunse pe unul în pătrățele, ca gazonul stadionului în zilele de meci, altuia îi făcu o foarfecă și un pieptene, emblemele concursului, iar poetului îi scrise citeț, direct cu mașina, „Bine ați venit!"

— Să vezi ce bine or să te mardească, strigă cineva.

Omul însă își văzu de treabă; primise doar asigurări, și pe următorul cap apăru un superb trandafir.

***

Deliberările juriului au fost deosebit de dificile, piedici neașteptate ridicîndu-se în fața celor care fuseseră investiți cu autoritatea de a-i desemna pe campioni. În primul rînd, misiunea le-a fost îngreunată de cei care beneficiaseră de arta frizerilor. După ce trecură prin fața publicului, într-o scurtă dar sugestivă paradă a frizurilor, fură invitați într-unul din vestiare pentru acordarea notelor. Cum juriul ezita, unii măsurau, alții se tot învîrteau, fără rost parcă, privind capetele din diverse unghiuri, Antonel Buceloiu, ca să mai destindă atmosfera, își aduse aminte de o glumă din copilărie, se îndreptă spre Cotaie și îi trase una peste cap:

— Te-ai tuns, te-ai uns, și nouă nu ne-ai spus!

Cotaie, pe fază, ca de obicei, începu să fluiere și să strige:

— M-am tuns, m-am uns, și nu mă laud!

Începură să-și tragă palme peste capete, chiuind de plăcere și rîzînd cu lacrimi. Tovarășa Bubulac lăcrima de-a binelea căci șefu' avea mîna grea și cum ținuse să-i ardă cîteva peste frizura „a la garçon", nu-i fusese prea ușor să fluiere și să repete cuvintele care te scăpau de scatoalce.

Președintele juriului, indignat, declară că anulează concursul. Cotaie îl luă de guler:

— Auzi, mă jigodie mică, aici noi comandăm! Am plătit, am creat condiții, stai jos și scrie!

Omul, călit se pare în întîmplări

similare, se așeză la o masă și începu să noteze conștiincios ce-i dicta Cotaie, adică premiile. Între timp, frizerii îi pieptănară pe premianți pentru festivitatea de premiere.

Concurenții apărură braț la braț cu „modelele". Un marș vioi îi însoți pînă în vecinătatea podiumului de premiere, în jurul căruia foștii pletoși formaseră un careu. Apoi tobele răpăiră îndelung și președintele juriului anunță rezultatul concursului. Se acordară trei premii întîi: soții Buceloiu și tovarășa Bubulac, cinci premii doi și șapte premii trei, ceilalți concurenți primind mențiuni. Pe podiumul de premiere nu încăpură decît „modelele", frizerii stăteau deoparte, grămadă. Blitz-urile fulgerau, fanfara cînta, iar publicul se manifesta în felul lui, fluierînd și bătînd din picioare. Tovarășul Buceloiu îl îmbrățișă pe Cotaie, aflat în plutonul celor de pe locul trei, chiar acolo, pe podium, fapt care-i determină pe toți membrii cooperativei „Munca manuală", prezenți în sală, să-și umfle piepturile cu mîndrie și să strige „Bravo, șefu'"! Cotaie, roșu de emoție, abia apucă să șoptească:

— Păcat că n-a venit și televiziunea!

Antonel Buceloiu îl consolă sărutîndu-l pe frunte:

— Lasă, Cotaie, că „acolo" o să fie și televiziunea și radioul și cinematografia!

— Vom merge, vom vedea și vom învinge!

— Mergeți pe dracu'! Unde să mergeți atîția?

Abia atunci tovarășul Buceloiu își dădu seama că nimeni nu o să aprobe o plecare așa, în bloc, nici măcar într-unul din orașele cu care existau relații frățești; de concursul „Prietenia frizerilor" nici nu putea fi vorba. El, oricum, avea aranjate trei-patru ieșiri pe an așa că, după ce se regăsiră la bufet, se apropie tiptil de Cotaie și-i atinse una de-i sări „pleata":

— Te-ai tuns, te-ai...

— M-am tuns, m-am uns și nu mă laud, strigă Cotaie, dînd semnalul.

Se produse îmbulzeală, cuiva îi veni ideea să stropească adversarii cu șampanie, țipetele se auzeau pînă departe, în stradă, unde, în jurul bufetelor volante, publicul formase autentice grămezi de rugbi luptînd cu ardoare să apuce să înfulece mici, cîrnăciori și să bea din berea leșioasă, încinsă peste măsură de soarele zilei trecute...

Mama e numai una

Urletele pe care le-a scos, într-o duminică, la orele prînzului, Stelică Răbăcel, funcționar onorabil la o instituție oarecare, cunoscut în general ca un om de genul celor pe care cu greu îi scoți din fire, au speriat întreg cartierul. Unii au crezut că arde și au început să alerge ca scoși din minți pe stradă, cu găleți de apă în mînă, alții s-au baricadat în case trăgînd preventiv storurile, au fost înregistrate și două victime, o gospodină care și-a vărsat, din cauza spaimei, castronul cu supă fierbinte pe burtă și un tenor, care a sărit pe fereastră, de la parter, scrîntindu-și ambele picioare și o mînă. În ciuda alertei, Stelică, cu un fes galben pe cap, — era cam suferind, îmbrăcat într-o superbă pijama în dungi, dungile nu sînt nici un fel de aluzie la condiția lui actuală — a continuat să strige îndelung:

— Hoților! Ați distrus-o pe mama! Bestiilor! Huoooo!

Huo-ul era ușor explicabil, căci Stelică, microb incorigibil, abia se întorsese de la un meci de fotbal din campionatul județean, unde se încinsese peste măsură, sărind în teren să-l bată pe arbitru, faptă de la care fusese oprit la timp de suporterii echipei adverse, care-i și învinețiseră un ochi, peste care ținea o bucată de carne crudă. După ce se convinseră că nici nu a luat foc nimic, nici nu i-a murit mă-sa, oamenii intrară în case să-și continue prînzul întrerupt de nebun, sta-

TRAIAN BENȚA

biliseră că omul nu mai e în toate mințile. Stelică intră și el în casă gîfîind din cauza efortului și cu o voce răgușită și voit plîngăcioasă îi făgădui maică-si că nu o să lase lucrurile așa, că o să-i aranjeze el pe toți. Bătrîna sughița din cauza plînsului, în timp ce Stelică își frîngea mîinile, gemînd de furie. Nu mai putea fi vorba de mîncare, se dusese dracului și meciul de la televizor. Cînd intrase în casă o găsise pe biata femeie, șaptezeci de ani, suferindă de diverse afecțiuni, într-o stare de nedescris:

— Stelule, mamă, Stelule mamă, m-au distrus și tu nu ai fost aici să mă aperi, Steluleeee...

— Au ales-o pe aia?

— Pe aia, mamă dragă.

Stelică, trecut și el prin multe în cei peste cincizeci de ani de viață, se pierdu cu firea și trecu la acțiunea care a zguduit cartierul. Acum înțelegea de ce au pus ședința de alegeri a asociației de locatari duminica dimineața, cînd se știa clar că el merge la meci, orice s-ar întîmpla. Profitaseră, în mod odios, de slăbiciunea lui.

Planul de bătaie se născu pe nesimțite. În primul rînd, un memoriu de zece-douăsprezece pagini spre consiliu, în care va arăta meritele mamei sale, activitatea ei de o viață, discreditată de niște oameni lipsiți de nivel și educație, care nu urmăreau decît să-și facă de cap, cu liotele lor de copii, în imobil și în curtea aferentă. În partea a doua îi va picta, așa cum trebuie, pe vecini. Noroc că-și notase tot! Se apucă cu zel de treabă și spre seară memoriul era gata, în prima formă, ceea ce o făcu pe bătrînă să se înființeze cu clătite cu brînză și mărar și lichior de mentă, plăcerea supremă a lui Stelică, „dezmățul" lui din fiecare duminică. După ce mîncară, nutrind gînduri de răzbunare, ascultară cam o jumătate de oră cu paharele lipite de perete ce se întîmpla la Iliești, care aveau oaspeți, notîndu-și cîteva bancuri pe care le catalogară ca periculoase și pornografice, apoi bătrîna mamă adormi, în timp ce Stelică mai scrise două scrisori către consiliu, în care se indigna, în forme diferite, de nedreptatea ce se comisese. Una o semnă „O bătrînică", și o băga în plic scrisă de mînă, pe a doua urma să o dactilografieze la birou, căci o făcuse în numele unui grup de oameni ai muncii, „cinstiți, care urăsc inechitatea". După miezul nopții se îmbrăcă în combinezonul de schi pe care și-l cumpărase ca să se fandosească, starea sănătății nu-i mai permitea de ani de zile să practice vreun sport, gîfîia și cînd urca scările, și ieși în curte. Scoase din magazie un tîrnăcop și o lopată și căutînd să nu facă zgomot, se apucă să mute stîlpul porții, operație pe care o termină în jurul orei patru. Mulțumit, adormi buștean.

La ora șase era deja în picioare, în balcon, simulînd că face gimnastică dar mai mult trăgînd cu ochiul spre poartă. Folea apăru ca de obicei în fugă certîndu-se cu nevastă-sa, care-i punea în regulă ținuta din mers. Ca în fiecare dimineață femeia deschise poarta și se lipi de zid să nu fie strivită de soțul grăbit, care scotea mașina din curte ca la raliu. De data asta manevra se termină cu un zgomot infernal, stîlpul metalic al porții, izbit puternic, ieșise din pămînt și, proptindu-se de zidul casei, se înfipsese în parbriz. Folea coborî din mașină, galben dînd din mîini, fără însă să fie capabil să articuleze un cuvînt. Stelică fugi în casă jubilînd. Bătrîna sărise din pat speriată.

— Mamă, prima lovitură a fost dată. Mașina lui Folea e zob. He, he, he!

În timp ce Stelică Răbăcel pri-

mea sărutarea recunoscătoare a mamei, Folea, în văzul majorității vecinilor ieșiți pe la ferestre din cauza zgomotului, își fugărea nevasta, încercînd să o lovească cu un ștergător de parbriz, cules de pe jos, îndoit ca vai de el, strigînd:

— Ți-am spus să facem CASCO, ți-am spus! Să te văd de unde scoți bani, paștele și grijania...

Încă nu se dumirise cum el, care executa manevra respectivă de ani de zile cu ochii închiși, putuse să intre în stîlp. Noroc că îl temperă Iliescu, pornit să-și facă programul de alergare:

— Domnu' Folea, cineva, și zău că nu-i greu de ghicit cine, a mutat stîlpul porții!

Nu termină bine vorba și la picioarele lui se sparse un ghiveci. Vru să înjure dar se opri la timp. Era floarea lui. Stelică, abil, o agățase cu mătura, aveau ferestrele apropiate, după care se retrăsese operativ. Pe cînd Iliescu privea nedumerit la cer, coborî scările, cu o săpăligă pe umăr, arzîndu-i două perechi de palme, din mers, copilului lui Gagiolea, care venea de la lapte. Puștiul se puse pe urlete, ceea ce scoase din minți întreg imobilul. Stelică săpa la rădăcina unui trandafir-tufă, galben, o specie rară cu flori imense, fluierînd marșul măgarilor, singura melodie pe care o cunoștea la perfecție.

— Te aranjez eu, măgar bătrîn, îi strigă Folea.

Stelică, calm, scoase din buzunar un carnețel și notă, data, ora, numele lui Folea și, în ghilimele, amenințarea. După care, îl anunță:

— Te dau în judecată.

Folea apucă o piatră și se repezi spre el să-i dea în cap, dar Iliescu îi reteză din nou elanul războinic. Familia Gagiolea, cu copilul urlînd, ieși în curte înconjurîndu-l pe Stelică:

— Ce ți-a făcut copilul, domnu' Răbăcel? De ce l-ai maltratat? Dacă ești nebun, internează-te!

Stelică deschise din nou carnețelul și scrise cam o pagină.

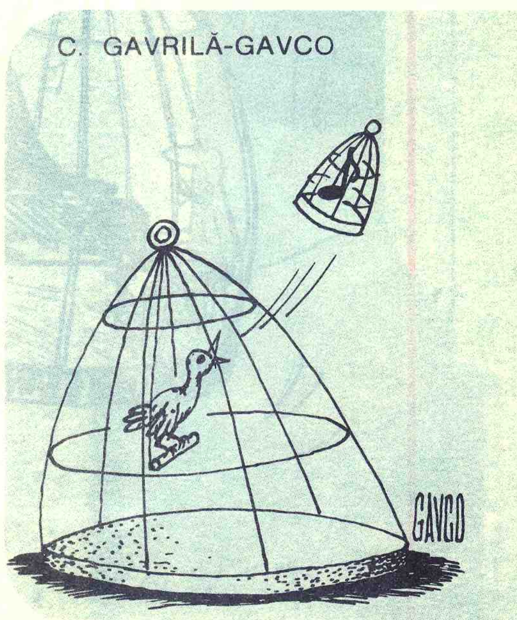
— Vă dau în judecată pe toți. Insultă, calomnie, o să plătiți de o să vă uscați.

Apoi, se uită la ceas. Mai avea de săpat un sfert de oră. Părea din ce în ce mai mulțumit cînd de pe casa scărilor se auzi un urlet.

— Mamăăă, răcni Stelică și se îndreptă în fugă spre ușă.

Aici se produse o busculadă, toți cei din curte încercînd să intre o dată, soacra lui Gagiolea căzu și cineva, probabil ginerele, o călcă pe mînă iar progenitura aceleiași familii primi o nouă serie de palme. Victima nu era însă mama lui Stelică, ci doamna Ignatyuk, care, întinsă pe burtă, scotea răgete de fiară. Din capotul, lipit de spate, ud leoarcă, ieșeau aburi. I-l scoaseră cu piele cu tot. La etajele superioare nu se vedea nimeni. Doamna Ignatyuk, proaspătă văduvă, noua președintă a asociației de locatari, nu mai putea articula prea multe cuvinte. Se înțelegea însă destul de clar expresia „scorpia aia bătrînă a lui Răbăcel", drept care Stelică o notă și pe ea în carnet anunțînd-o că vor mai discuta în fața tribunalului. Intră în casă și o luă în brațe pe bătrîna mamă, sărutînd-o de zeci de ori pentru formidabila inițiativă. Făcu un duș, mîncă zdravăn, dupa care porni fluierînd spre birou. La ora prînzului depusese deja și memoriul și scrisorile.

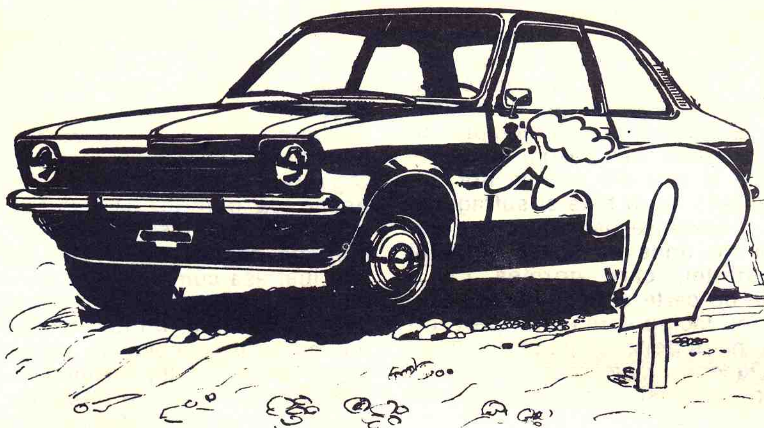
Pînă la convocarea ședinței extraordinare a asociației de locatari, din inițiativa forului tutelar, evident, disputa continuă cu „harțuri", cum le numea profesorul Gomoiu, nimeni nu mai riscă acțiuni decisive. O hîrtie de muște pe clanță, o coajă de banană în fața ușii apartamentului, devastarea metodică a grădinii lui Stelică, baterea șnițelelor sau folosirea aspiratoarelor la

miezul nopții, spargerea cutiilor de scrisori, trimiterea salvării pentru infarct la Folea, care era suferind într-adevăr și orice șoc putea să-i cauzeze, închiderea apei de la șahtul din curte pe furiș, în zori, s-au înscris printre preocupările curente ale locatarilor în perioada de incertă așteptare. Copiii nu mai respectau pe nimeni, extinzînd raza de acțiune și la imobilele vecine. Stelică nu dădu în judecată pe nimeni, deși, pe lîngă necazul cu florile, i se zgîrie mașina și i se aruncară în balcon o pisică moartă și mai multe lămîi stricate, pe care le păstra în garaj, considerîndu-le corpuri delicte.

Ziua ședinței îi găsi pe toți cu nervii încordați. Doamna Ignatyuk, care stătea de aproape două săptămîni pe burtă, din cauza arsurilor, fu adusă cu un pat pliant. Suferise încă o lovitură cruntă. Nevasta profesorului, care o îngrijise cu un devotament nemărginit, spera să se extindă, văduva avea trei camere, veni de dimineața, plîngînd, cu pechinezul ei, cu Boby, singurul suflet care îi mai alina durerea, mort. Îl otrăvise Stelică. Acum ofta cu sughițuri, de rupea inima asistenței. Familia Gagiolea se învîrtea în jurul ei. Locuiau la același nivel, aveau și ei, mulți cum erau, nevoie de o cameră. Doamna Folea se coafase pentru eveniment. Stelică veni cu maică-sa, și cu un sac de plastic în

ALEX. LINCU

care băgase pisica și lămîile. Purta mănuși de cauciuc. Inspectorul de la consiliu, prietenul lui, îi dădu cuvîntul. Cel de la I.C.R.A.L. adormise, era la a patra ședință în ziua aceea.

— Tovarăși, ne-am adunat aici, la cererea mea, recunosc, am făcut un memoriu, dar și a altor oameni cinstiți după cum am fost informat de tovarășul inspector, pentru a repara imensa nedreptate ce i s-a făcut mamei mele, pentru a ține alegerile în perfectă legalitate, în spiritul eticii și echității noastre.

Aici Stelică se sufocă. Pe cînd încerca să-și recapete respirația normală, gîfîind ca un înecat, cineva aruncă o întrebare:

— Da, cîți ani ai, bebelușule?

— Cincizeci, răspunse cu o voce subțiată Folea, stîrnind hohote de rîs.

Stelică însă nu capitulă și deșertă sacul pe masă:

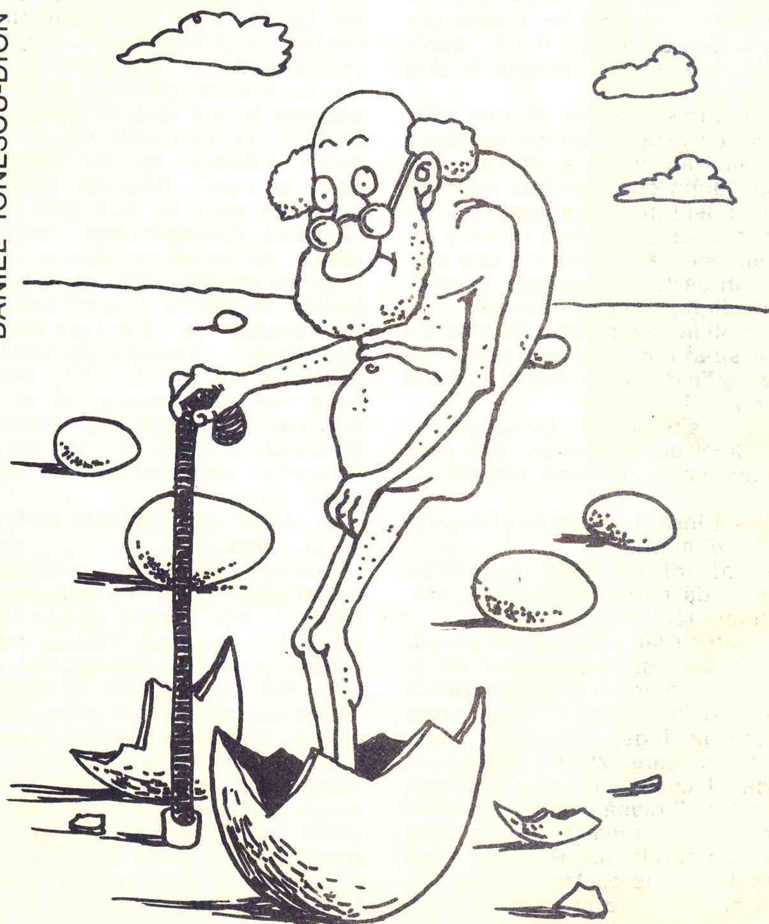
— Poftim! Infirmați realitatea dacă vă dă mîna! Mașinațiuni, mașinațiuni, teroare, murdărie!

Se sufocă iar, acoperit de strigătele de protest. Inspectorul de la I.C.R.A.L. se trezi și văzînd pisica moartă și lămîile pe masă o rupse îngrozit la fugă, răsturnînd patul pliant pe care zăcea președinta aleasă. Iliescu, cel mai antrenat dintre toți, îl placă exact în momentul cînd puse mîna pe clanță. Între timp „porcăriile lui Răbăcel" fură aruncate pe fereastră cu față de masă cu tot. Cînd spiritele se liniștiră apăru copilul lui Gagiolea cu un covor oltenesc pe el și cu o cutie de Radeberger în care se afla o altă mortăciune, pechinezul doamnei Ignatyuk, pe care pionierii din imobil hotărîseră să-l îngroape „creștinește" în straturile de flori ale lui Stelică, bănuitul asasin. I-l adusese femeii să-și ia rămas bun. În timp ce nefericita striga: „Dați-mi-l, dați-mi-l, nu mi-l duceți pe Boby al meu", Gagiolea junior fu scos din sală cu aplicarea tratamentului corespunzător, respectiv bătaia, de la vecini pentru că intrase cu mortăciunea, de la familie pentru că găurise covorul oltenesc, de Tismana, ca să-și facă patrafir. Ședința era compromisă. Cînd inspectorul de la I.C.R.A.L. întrebă dacă mai este necesar să se țină alte alegeri, toți mai puțin Stelică și maică-sa strigară în cor că nu. Prietenul reclamantului îi spuse peste umăr:

— Măcar cîțiva oameni să fi avut și tu... Așa...

Doamna Ignatyuk fu cărată în triumf pînă acasă. Pe doamna Răbăcel o tîra Stelică singur. Leșinase. Era disperat. Făcuse tot ce fusese omenește posibil. Nu scăpase nici un amănunt. În memoriu reclamase pînă și un mort, pe Ignatyuk, turnase tot ce știa și ce bănuia și totuși pierduse. Nu mai exista dreptate. Bătrîna plîngea amarnic. Situația devenise insuportabilă. Stelică își îmbrăcă combinezonul de schi, puse mîna pe piolet și coborî pe casa scărilor fără să aprindă lumina. Se furișă pînă la ușa doamnei Ignatyuk, decis să o forțeze. Avea noroc. De cînd biata

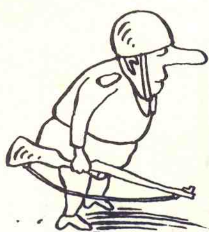
femeie fusese opărită, ușa stătea deschisă pentru ca ajutoarele să poată interveni în caz de nevoie. Intră în hol unde rămase cîteva clipe pentru a se obișnui cu întunericul. Bucătăria era în dreapta. În colț, aragazul alb. Răsuci toate butoanele și ieși din nou în hol. Închise ușile de la baie și sufragerie, apoi o deschise ușor pe cea a camerei de unde se auzea sforăitul președintei, care dormea cu o lampă de carte aprinsă la cap. Stelică rînji făcînd spre ea un gest urît cu mîna îndoită și pumnul strîns, apoi începu să șteargă grăbit clanțele cu o batistă. Era aproape gata cînd auzi zgomot la ușă. Abia avu timp să se refugieze în baie. Nevasta profesorului venise să vadă ce face bolnava. Stătu cîteva minute în camera acesteia, o trezise ca să-i arate devotamentul, apoi intră în bucătărie să-i facă un ceai. Aprinse chibritul din mers, nesimțind nici fîsîitul nici mirosul de gaz. Stelică Răbăcel, care tocmai se pregătea să o șteargă, se trezi cu picioarele în sus, în vană. În peretele dinspre casa scărilor se căscă o gaură. Doamna Gomoiu, cu părul arzînd ca o torță, se repezi afară urlînd. Pe scări se produse o îmbulzeală de nedrescris. Pe Stelică l-au luat așa cum se găsea, în combinezonul de schi și cu papucii de casă în picioare. Întrucît la examenul medical se constată că era în deplinătatea facultăților mintale i se aplică procedura de urgență. La proces, care se desfășură în sala de ședințe din cartier, în prezența unui numeros public, strigă de cîteva ori, cu glas pițigăiat, „Mama e numai una", dar nu reuși să influențeze în nici un fel sentința.

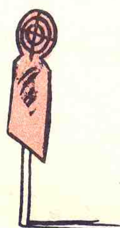

C. TOPAN

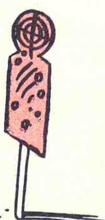

CRISTIAN MARCU

LAURENȚIU CERNEȚ

UN GOSPODAR

Să știți că eu cred în soartă! N-o fi științific, dar eu sînt convins că, ori cum ai da și orice-ai face, dacă e să nu fie — tot degeaba.

De exemplu, eu. Gospodar ca mine nu știu să mai fie cineva. Și chiar de-o mai exista vreunul, înseamnă că și pe el l-a bătut soarta... Și ce dacă-s gospodar? Am vreun cîștig?

Cum a fost cu parcela de zarzavat. Mi-am luat și eu o parcelă, ca omul, în fața blocului. Să pun și eu acolo niște morcovi, păstîrnac, țelină, pătrunjel, vinete, varză, roșii, mărar... Cam ce-mi trebuie pentru gătit. Un om gospodar trebuie să se gospodărească.

Erau acolo niște flori. Le-am ras. Am săpat... Ba nu: întîi am delimitat terenul, să n-am probleme cu vecinii. L-am însemnat cu țăruși. Pînă am găsit țăruși — o poveste-ntreagă! Am fost cu mașina pînă la Bocșa, unde am un văr care mi-a făcut țăruși. A fost foarte frumos. Am plecat sîmbătă după masă și-am revenit duminică seara, cu țărușii. Nu m-au costat nimic!

Așa... După ce-am însemnat terenul, am săpat, am semănat... Și pe urmă m-am gîndit: eu seamăn și, cînd or crește morcovii, o să mi-i fure. Am un vecin, la parter, care tot timpul s-a uitat la mine cum lucrez. M-a și-ntrebat: „Ce pui, vecine?" Morcovi, zic. „O, zice, morcovii sînt foarte buni. Și soté, și rași, cruzi..." Înseamnă că deja își făcea planul cum să se înfrunte din morcovii mei.

Așa că l-am rugat pe Costică... Ăsta e-un cunoscut de-al meu, care lucrează-n construcții, la blocuri. Și Costică mi-a făcut, din fier beton, un grilaj de 2 m înălțime, c-avea de unde și se pricepe. L-a sudat pe țevi de 4 țoli, bătute în pămînt. M-a costat 300, cu poartă cu tot. Încuietoarea mi-a vîndut-o frate-său, cu o foaie și jumătate, o broască extra, adusă de el cînd a fost în excursie, să vadă și el lumea, de s-a pricopsit... Aveam deci gard. Pe urmă am vopsit tot. Întîi cu miniu, apoi cu verde. A intrat ceva vopsea.

M-am tot gîndit că, dac-o vrea cineva să se urce pe grilaj și să-l sară, îl sare. Așa că am pus și sîrmă ghimpată. Iar jos, să nu intre vreun cîine și să-mi scurme straturile, am întins plasă de sîrmă. De-abia mi-am procurat-o și pe aia.

Eram liniștit. Puteam să stau cuminte și să aștept să-mi crească zarzavaturi. Dar n-aveam unde să stau. Atunci am apelat iar la Costică și i-am spus ce-mi trebuia: îmi trebuia o bancă. Mi-a făcut și banca. Am instalat-o înăuntru. M-a costat numai o foaie și-o sticlă de vodcă poloneză, că de-a noastră nu obișnuiește.

CA ÎNTRE PRIETENI

— Auzi, Popescu s-a internat, de urgență, în spital.
— Nemaipomenit! Și doar aseară l-am văzut c-o blondă fermecătoare.
— Aia-i! Că l-a văzut și nevastă-sa!...

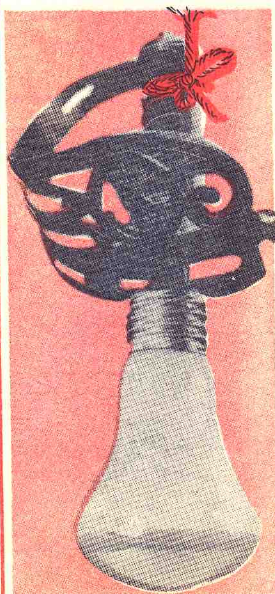
*

— Ce-a slăbit soțul tău, dragă! Cum a reușit?
— Se duce, în fiecare zi, la pescuit.
— Și din cauza aceasta slăbește?
— Desigur. Mănîncă numai ce prinde...

*

— Cum a fost la mare?
— Urît. A plouat mai tot timpul.
— Totuși, văd că te-ai bronzat.
— Aș! Nu e bronz; e rugină...

ALEX. PECICAN

— Am auzit că Georgică s-a însurat. Nu ştii, din interes sau din dragoste?

— Soţia a luat-o din interes; banii i-a luat din dragoste...

ZÎMBETE ÎN FAMILIE

● — Tăticule, pot să iau, deseară, maşina?

— Ia ascultă fiule, pentru ce te-a dotat natura cu două picioare?

— Auzi întrebare! Unul pentru frînă, celălalt pentru ambreiaj...

● — Te-ai supărat c-am venit azi-noapte băut şi cu vînătaie la ochi?

— Nu, nu m-am supărat! Dar să ştii că atunci cînd ai venit, nu aveai vînătaia...

● — Nu mă mai iubeşti, Cristache!

— De unde ai mai scos-o şi pe asta?

— E clar ca bună ziua! Înainte, cînd te întorceai din delegaţie, te repezeai în primul rînd să cauţi prin şifonier, pe sub pat; acum te uiţi numai în frigider, să vezi dacă mai e bere!...

VICTOR GORSCOVAZ

Dar mă bătea soarele-n cap. Nu-ntotdeauna ai chef să faci plajă. Poate am poftă să-mi citesc ziarul, să fumez o ţigară la o cafea, nu? În parcela mea.

L-am chemat iar pe Costică şi mi-a făcut un grilaj deasupra, ca un acoperiş. Puţin înclinat. Am cumpărat o folie de nailon şi-am întins-o pe grilaj. O plăcere! Acum puteam să stau şi pe ploaie. Numai că s-ar fi făcut noroi printre parcele, pînă ajungeam la a mea. Am vorbit cu altcineva de pe şantier şi mi-a adus o basculantă de dale de beton. I-am dat şi lui ceva, măcar că nu-l costase nimic dalele alea. Am pus dalele în două direcţii: de la parcelă la trotuar, şi de la parcelă pînă-n peretele blocului. Să fie. Şi sub bancă, să stau cu picioarele pe curat. Şi între straturi, ca nişte alei late de o jumătate de metru. Pe marginea dalelor am înşirat cărămizi. Tot de pe şantier. Le-am vopsit cu vopsea albă, că n-am avut var.

Orice se poate face, dacă eşti gospodar! Că şi vecina mea de la etajul IV a observat: „Mare gospodar eşti, vecine!" Cu invidie. Dar şi-n cunoştinţă de cauză. M-a costat ceva, dar am exact ce-mi trebuie.

Mai rămîne să trag un fir, ca să am lumină, seara, şi priză pentru reşou. Un dulăpior — nu-i mare lucru, să am la-ndemînă un ibric, o ceaşcă, mă rog

Mi-ar mai trebui o măsuţă. Schelet de fier şi tăbliţa de melamină... În fine... După aia, dacă mai pun şi pereţi din ceva uşor, vopsiţi în albastru deschis — să nu fie curent —, nu-mi mai trebuie nimic.

Aş putea să-mi amenajez înăuntru un fel de grădină japoneză, cum am văzut eu într-o revistă: trei fire de iarbă, o mînă de nisip — fac eu rost — şi trei pietroaie. Pietroaiele le-am ochit astăvară la Timiş. Sau mai bine le aduc de la Valea lui Liman. Sînt acolo nişte pietroaie — o minune. Naturale.

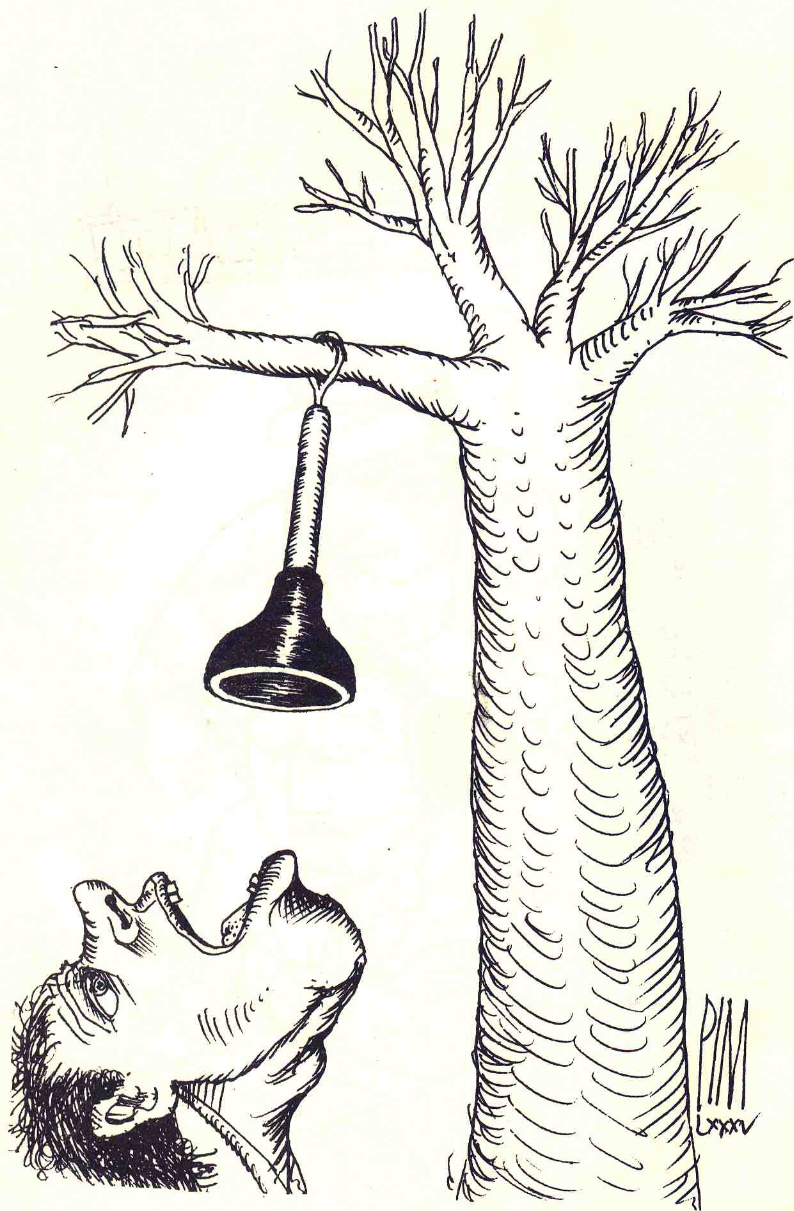
Cînd va fi totul gata, vă invit să facem o tablă... Păcat că nu mi-a mai rămas loc şi pentru zarzavat şi asta mă enervează. Dar voi face cerere să mi se aprobe o extindere...

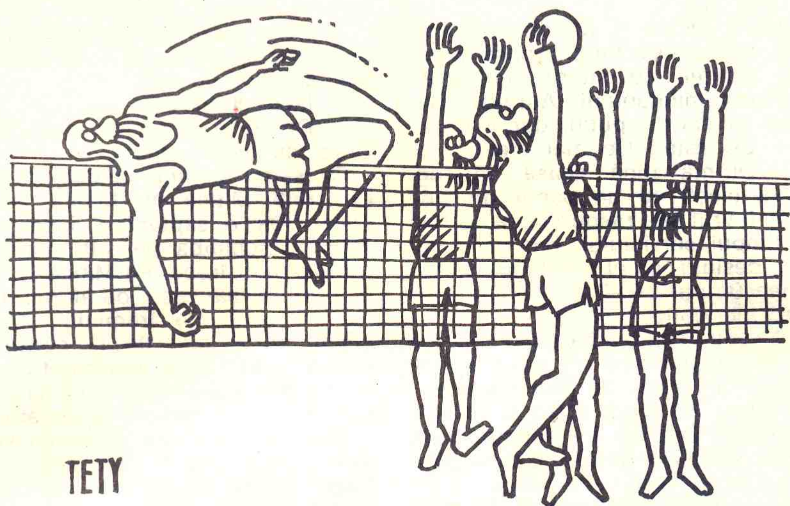
V. CRAIȚĂ-MÂNDRĂ

M. PÎNZARU-PIM

ȘTEFAN BOROȘ

TUDOR VASILIU

CREȘTEREA ȘI DESCREȘTEREA UNUI OM CUMSECADE

Aurelian Batone era un milițian simpatizat de întreaga suflare a cartierului. Cu epoleții săi de plutonier adjutant ca două aripioare înzestrate cu cîte trei pene metalice, zbura harnic la Stația de benzină, din localurile publice la grupurile de suporteri sau scandalagii.

În fața sa, bătăușii își relaxau pumnii și se pupau țocăind, aprozariștii serveau sprinteni și prevenitori, taximetriștii reduceau viteza și îi pofteau pe pietoni să traverseze, iar bișnițarii? bișnițarii își împrumutau demonstrativ volume de trigonometrie cu semne de carte verzui, cu chipul lui Washington, ascunse printre file.

Anii se scurgeau în felul acesta, lin. Toată lumea era mulțumită: piețarii, vînzătorii de Loz în plic, ba chiar și cetățenii de rînd, ale căror plîngeri erau rezolvate cu rapiditate, pe măsură ce se înmulțeau.

Dar iată că într-o bună zi — zi, nefastă pentru Aurelian Batone, cetățeanul Mitică N. Mitică își puse o pereche de ochelari fumurii, înșfăcă un baston alb croit dintr-un izolator de material plastic, pîndi la intersecție apariția lui Aurelian Batone și își înfipse mîna în cotul acestuia.

Aurelian Batone opri circulația, îl petrecu pe orb pînă pe trotuarul celălalt și dădu să plece.

— Stai așa, nene, nu mă lăsa! suspină Mitică N. Mitică, îmbrățișînd colțul unei case de parcă n-ar fi știut încotro să o ia.

Aurelian Batone îl privi înduioșat. N-avea de unde să știe că omul din fața lui e, de fapt, vechi sindicalist, tatăl a patru copii, om cu răspunderi pe linie profesională, cu chiria, ratele și cotizațiile la zi. Îl văzu modest îmbrăcat, și asta îl dădu gata. Și el fusese cîndva modest îmbrăcat.

— Zi, tataie, unde vrei să mergi? Am timp, am ceva timp.

— Aici... pe-aici pe undeva, orbecăi Mitică N. Mitică. Era o măcelărie...

— Este! se lumină Aurelian Batone. Ține-te de mine.

Și, cînd ajunseră, către vînzător:
— Dă-i tovarășului mai întîi. Ce ai mai bun.

Afară, Mitică N. Mitică pipăi carnea, strîngînd-o între coapsă și podul palmei: cu stînga mototolea manșeta milițianului. Aurelian Batone se enervă puțin, dar îi trecu.

— Ce este? Ce mai vrei?

— Du-mă pînă acasă, te rog. Te-oi cinsti cu un pahar de vin.

Ar fi vrut să-i răspundă că nu bea în timpul serviciului, dar orbul nu știa, desigur, că el e milițian, și Aurelian Batone se simți deodată bine așa, incognito.

Nu voi să intre, ba chiar încercă să se îndepărteze cît putu de repede, dar orbul, ca prin minune, i se atîrnă de braț. Căra o butelie goală, ciocnind-o în răstimpuri de asfalt. Aurelian Batone îl duse pînă la stația de încărcare, noroc că nu era departe. Gestionarul îl servi imediat, tot înaintea altora, dar în mintea lui Aurelian Batone încolțise deja bănuiala.

„Omul ăsta e orb cum sînt eu maior — își zise. M-a oprit cînd voiam să traversez pe roșu. Ia să mă prefac eu că-i trag o palmă..."

Se prefăcu doar, și Mitică N. Mitică sări ca ars, smulgîndu-și ochelarii fumurii:

— Dai într-un om al muncii? Într-un cetățean pașnic?

— Care pașnic?... întrebă milițianul. Aruncă ciomagul acela alb! Ce vrei să faci cu el?

— Iaca, îl azvîrl.

— De ce te ții de șotii, tovarășe? Crezi că avem timp?...

Ca să-mi schimb butelia, de-aia! i-o trînti Mitică N. Mitică de la obraz. De o săptămînă încerc, și ăștia le schimbă pe sub mînă.

Incidentul trecu. Pe Mitică N. Mitică nu l-a mai văzut de atunci. Dar nu l-a uitat. Se frămînta: „Cum, adică, să fi fost de la controlul muncitoresc? Doar sînt curat ca lacrima. Sînt cinstit! Să fiu eu așa jignit? Pus sub semnul întrebării?"

Slăbi. Nu mai era milițianul simpatic care zbura din floare în floare, bătînd din epoleți. Într-o după-amiază, se ciocni de un orb. „Altul" — și-l apucă de guler.

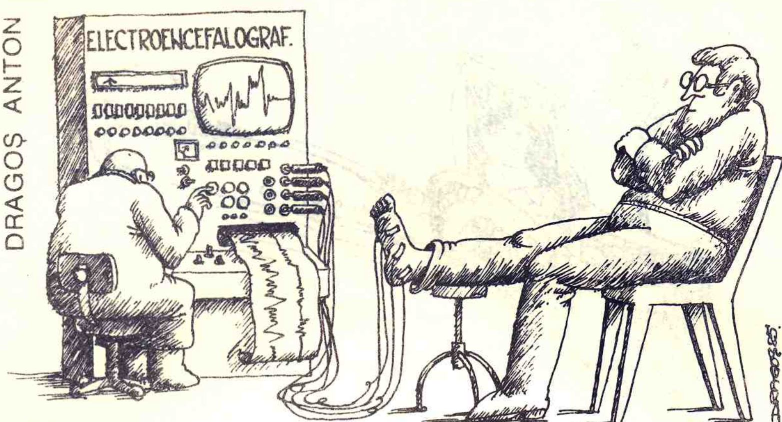
De astă dată orbul era autentic și gestul plutonierului adjutant fu aspru criticat de către mai marii săi în grad.

Nici pînă azi Aurelian Batone n-a înțeles ce-i cu orbii, de ce au și ei bastoane albe, sau, mai exact: cine-i orbul adevărat?

VICTOR CRIȘAN

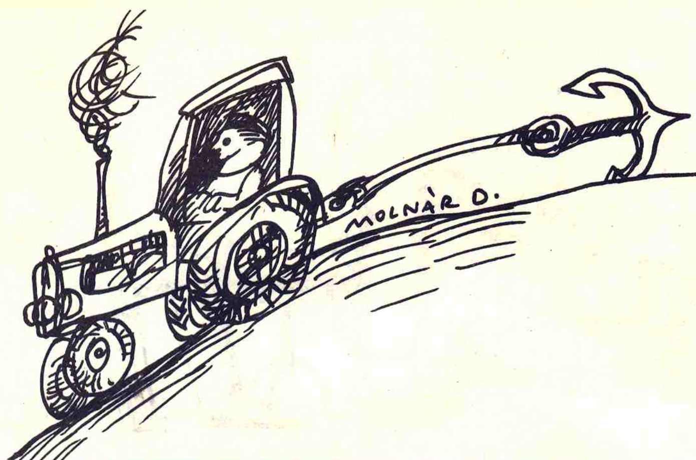

DRAGOȘ ANTON

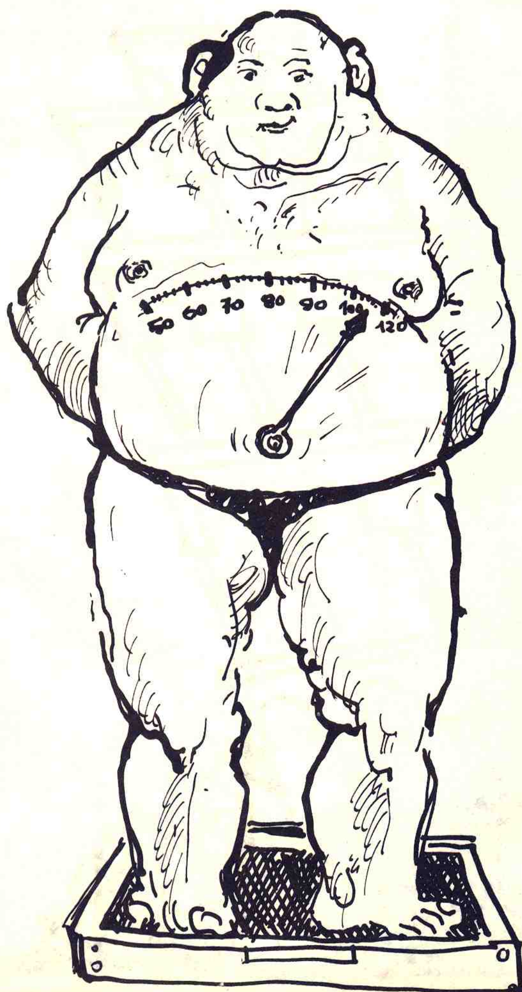

HORAȚIU MĂLĂELE

DENES MOLNAR

RADU AILESI CONSTANTIN

LUCIAN AVRAMESCU

IUBIRE LA ŞAPIROGRAF

*mă iubeşti cu sentimente
trase la şapirograf
doamnă care-mi dai sărutul
ca pe un autograf*

*te iubesc cu-ntreaga fire
copiată-n indigo
doamna mea de la peluză
doamna mea Brigitte Bardot*

*mă iubeşti din inerţie
cum ai face piaţa-n zori
cînd sînt morcovii mai ieftini
şi tarif redus la flori*

*te iubesc cînd plec la lucru
ca pe un încălţător
fără care mi se frînge
deştul cel arătător*

*mă iubeşti şi te iubesc
fericiţi ca două broaşte
de la uşa unui templu
nedeschis din an în paşte*

BALAMALELE ACESTUI SENTIMENT

*ruginite-s
balamalele acestui sentiment,
neunse, nedeschise de mult;
e un sentiment reumatic fireşte,
uzat,
anchilozat,
şifonat,
un sentiment ţinut într-o ladă de zestre
alături de cămaşa cu arnici
şi izmenele populare*

*ce se mai poate face, mă întrebi,
cu un sentiment ieşit din uz?
biscuiţi,
scovergi,
pantaloni scurţi pentru copii,
perdele de sufragerie,
combinezon?*

*spune, mă somezi,
ca un caporal la schimbul gărzii
şi naiba să mă ia
dacă ştiu ce să-ţi răspund*

PRIN MINE DOAMNĂ, CA PRIN ODĂI

umblă, prin mine doamnă, ca prin odăi
izbește ușile cu genunchii sînilor tăi
dă buzna, rupe, deznoadă, agață
fă-mă giuvaier sau paiață
împinge-mă cu o pleoapă sau cu un șold
cu o geană lungă ca un plop,
sau cu un bold
terfelește-mă cu un sărut mătăsos
și pune-mă jos
umblă, prin mine doamnă, cu pași apăsați
ca o herghelie de cai înhămați
dă-mi binețe cu parfumul tău rozmarin
fă-mă garoafă, lăptucă sau crin
lasă-mă vraiște, devastat ca de taifun
orb, tremurător și păgîn
ia-mi doamnă, pofta de închinare
la sînii tăi ca niște colivii și altare,
umblă, hai, fă prăpăd și stricăciune
mîngîie-mă tăciune

TREI DOCTORIȚE

trei doctorițe din rastelul morții
una lățită ca un tun pe roți
iar celelalte mai subțiri ca frica
m-au pus să stau în cap, în gînd, în coți

seringa lor de harpii neatinse
pe coapse de o mînă de bărbat
m-a-npuns cu o știință vesperală
m-a înghiontit, m-a rupt, m-a disecat

în alambicul lor de vrăjitoare
în probe mici, în porții și tain
viața mea făloasă, visătoare
trecu subit prin umilințe, chin

ai tensiunea anormal de mare
îmi zise una brună ca un dric
în gît îți stă un virus, o lingoare
a treia însă n-a mai zis nimic

e clar, mi-am spus, salut bătrîne diavol
cu viața ai scrîntit-o rău de tot
dacă-ți mai umblă astea prin viscere
ești mort de mult, din țintirim te scot

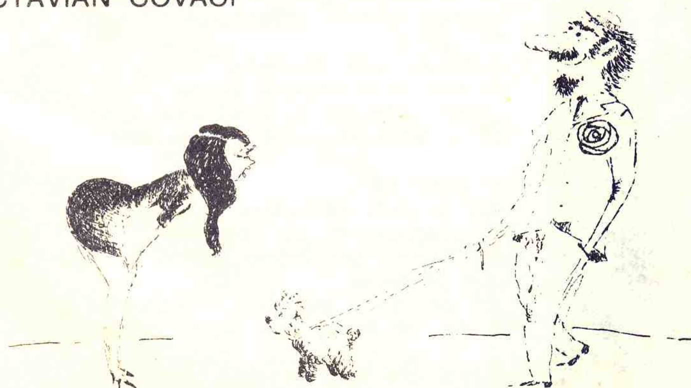
cum sînt pornite, pîn' diseară vreuna
te scoate birnic de cinci ani la popi
mai bine hai, adio doamne suple
dau singur azi anunțul pentru gropi

dar mai 'nainte scuze, parce crude,
voi popi în alb, dricari cu farmacie
trec să îmi iau de drum spre lumea ceea
în buzunarul scurtei o tărie

REZERVAȚIA ÎNDRĂGOSTIȚILOR CENTRIFUGI

undeva, în locul cel mai îndepărtat,
în pădurea cea mai îndepărtată
unde nu se aude țipenie de om
nici strigăt, nici șoaptă de lighioană pe două picioare,
nici pîs,
te voi duce iubito;
vom construi
pe scheletul dragostei noastre, o colibă
cu sufragerii de sărut,
cu dormitoare
și biblioteci de zîmbete
pe care numai noi, neamenințați,
le vom răsfoi pe îndelete
iată, eu mai dau o filă din zîmbetul tău
iată, tu mai răsfoiești un capitol din
dragostea mea
nu vom mînca fructe de pădure
nu ne vom îmbrăca în piei de urs,
ci ne vom hrăni cu sentimente
și ne vom îmbrăca bine
în șubele iubirii noastre fără de margini
ce zici? da? e-n regulă
mîine, chiar mîine
voi tocmi toate acestea
la cooperativa de pe Street 50
cu cîteva sute de dolari în plus
totul va fi gata foarte repede
în fond
nu-i mare lucru să procuri un loc
în rezervația îndrăgostiților centrifugi
plătind, firește, la timp, impozitele lunare

OCTAVIAN COVACI

- Ce frumos, cum îl cheamă?
-49.57.70 după orele 16, aștept și provincia.

Cu un bobîrnac

tu te crezi frumoasă ca o parfumerie
și înaltă cît înălțimea privirii mele
tu te crezi cea mai îmbrăcată
dintre femeile îmbrăcate
și cea mai goală dintre femeile
abia născute
abia ieșite din focurile dragostei,
tu te crezi apa și focul
mierea și sarea și
țărîna din care-s plămădit eu
cînd lucrurile stau taman invers
din lutul sau din aurul
sau din pietrele prețioase ale
sistemului meu osos
o coastă a fost suficientă
ca materie primă pentru alcătuirea ta
cu dalta
și atunci te întreb,
de ce miroși tu mai frumos
ca lumina mea din ochi,
de ce ești tu mai sărată decît sarea
sufletului meu,
de ce mă închin la tine ca la un zeu atotputernic
cînd știu că te-aș putea doborî
cu un singur bobîrnac

Nemulțumesc lampadarul

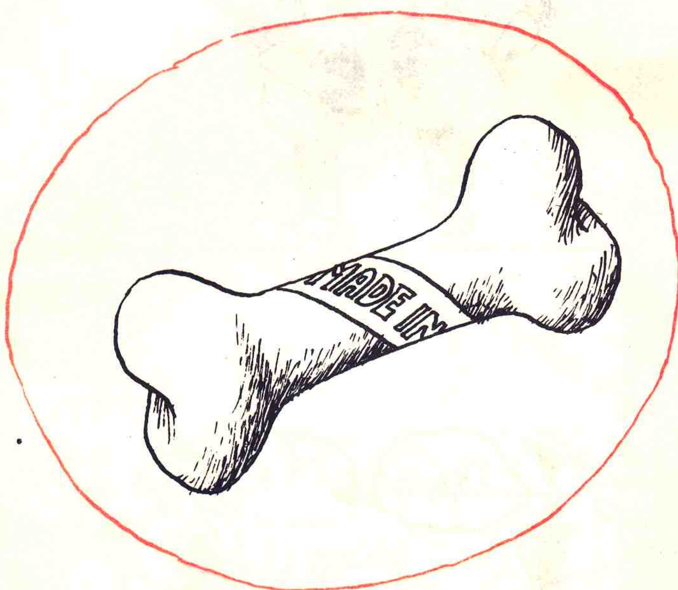

în ochii tăi
duc o viață sedentară,
nu tu alergări,
nu tu suta de metri plat sau extraplat,
nu tu poezia ghinioanelor zilnice;
aceeași mobilă a surîsului
în oglinzi,
matinalul ceai florentin
în ton cu sufrageria veche,
sîngele gîlgîind în vene egal
cu o tensiune evident controlată;

în ochii tăi
duc o viață sedentară
cu predispoziții de obezitate
mă îngraș, mă îngraș văzînd cu ochii altuia
pun pe mine
din ce în ce mai puține întîmplări spectaculoase
și din ce în ce mai mult conformism

numai din cînd în cînd, inexplicabil,
mugurii ochilor mei sparg tavanele
ca un lămîi de apartament
ce nemulțumește lampadarul și apoi
cerul acestui noiembrie ursuz

DRAGOŞ ANTON

HORIA CRIȘAN

MIRON SCOROBETE

Din hronic

Odinioară, mai demultișor,
într-un oraș, cetate sau canton,
urcă în scaun de guvernator
un foarte respectat cameleon.

– M-am săturat de-acum să mă tot schimb,
a declarat în primul său discurs.
Nu-mi voi mai face pielea când mă plimb
de iarbă, de nămol, de lup, de urs.
Și dând cu pumnu-n brațul de la tron:
voi fi de-acum atât: cameleon!
Aplauzele, se înțelege, fură
mai strașnice ca ploaia-n bătătură.

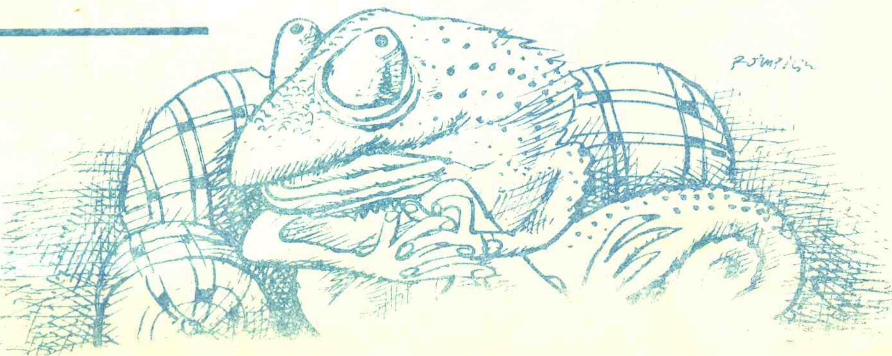
Și cum întregul preacinstit sobor
fu invitat apoi la o plimbare,
curtenii se făcură, mici și mari,
numai monocluri, ochi și ochelari
să vadă de cumva vreo schimbare
atinge pielea de guvernator.

Și-au fost cum nu se poate mai uimiți,
deși nu cutezau nicicum s-o spună,
când la întâii arbori întîlniți
aceasta se făcu deodată brună,
trecând apoi prin alte avataruri
după nuanța florilor din scuaruri,
ba când trecu un mâț, o spurcăciune,
ajunse dintrodată de tăciune.

– Ce-i de făcut în starea asta, nene?
porniră demnitarii să se-ntrebe
mai mult din umere și din sprâncene
ciocnind la cină un pahar cu Hebe.

– Nu v-agitați și judecați nițel,
le spuse logofătul cel mai mare,
n-avem decât când îl vedem pe el
să ne schimbăm și noi la-nfățișare.
Vă jur că rezultaul, zău așa,
e ca și cum el nici nu s-ar schimba.

Și-a fost soborul denumit în hronic:
cel mai armonios cameleonic.

Fără morală

– Te voi mînca. Am dinții ca de fulgere,
îi spuse fără altă introducere
pisoiul șoricelului cel gri
ce de-nfricat nu mai putu grăi
decît acest enunț sentimental:
– Iertați-mă, dar sunteți imoral!

– Cum îndrăznești să-mi ții tu socoteala?
rosti pisoiul cu-un dispreț adînc.
Suntem în fabulă, o știu, însă morala
o punem după ce-o să te mănânc.

Și haț! Dar sare pân'la ușă cruntul
motan cu dinții rupți, mustața smulsă,
căci – ne scuzați – uitasem amănuntul
că bietul șoricel era în cursă.

– Tu ești cel imoral, flăcăul tatii,
că te ascunzi de mine după gratii!

OBIECTE PIERDUTE

Ghișeul obiectelor pierdute.
– Ce-ați mai găsit în lunile trecute?
– Ne-am depășit și noi, firește, planul,
am fost prezenți și-acum ca-n alte dăți
în toate „micile publicități",
a fost găsit în tren din nou curcanul,
toaleta de mireasă, un covor,
televizor alb-negru și color,
să nu mai pomenim de ecusoane,
de pălării, speranțe și paltoane.
Umbrela, cea mai consecvent pierdută,
cunoaște-un ritm ce crește permanent:
ni s-au adus cu 70%
mai multe ca în anul precedent.
Și-aș vrea să vă prezint în încheiere
și cîteva modeste premiere:
de la un circ ne-a parvenit o zebră,
dintr-o căruță un lingou de aur;
aceasta de pe raft e o vertebră
a unui neglijent tiranozaur;
acesta e un satelit din lotul
celor ce-au fost abandonați cîndva;
această fată s-a pierdut cu totul
cînd tocmai trebuia să spună „da"...
– Iertați-mă, vă rog, că vă-ntrerup.
Se poate pierde, văd, tot ce există;
mai e ceva ce n-ați trecut pe listă?
– Nu s-a pierdut încă nărav de lup.

OCTAVIAN COVACI

POMPILIU DUMITRESCU

„com-turist”!

HORIA CRIŞAN

S.O.S.

CONSTANTIN CUBLEȘAN

SINCERE FELICITĂRI

Scund, rotofei, cu un accentuat început de chelie, mereu senin și bine dispus, Simion Partenie, profesor de limba română la liceul din localitate, este unul dintre acei cetățeni despre care se spune, de obicei, că se bucură de o largă popularitate. Dimineața, cînd merge spre școală, ori la amiaz, cînd se-ntoarce acasă, din cinci în cinci pași își ridică pălăria, salutînd în dreapta și-n stînga, femei și bărbați, tineri ori vîrstnici, fără alegere, ceea ce-i produce o reală satisfacție. Se întîmplă foarte adesea ca oamenii să-l oprească, să-i adreseze cîteva cuvinte, să-i strîngă afectuos mîna — uneori persoane pe care nu știe de unde să le ia; oameni abia cunoscuți din vedere sau chiar necunoscuți — care se interesează cu toții de starea sănătății sale, de cum merg treburile prin lume, dacă acasă, în familie, totul e-n ordine, și mai ales, ei da, mai ales ce noutăți sînt pe la *teatru!*

Orășelul de provincie în care își duce existența Simion Partenie nu are teatru, doar o Casă de cultură în cadrul căreia activează o echipă de artiști amatori, cîțiva tineri inimoși care pregătesc în fiecare an cîte două-trei spectacole cu piese din dramaturgia actuală autohtonă, dînd reprezentații cu regularitate, din două în două săptămîni. Iar sufletul acestui grup este, evident, el. De aici i se trage și notorietatea, și respectul, și dragostea ce i-o poartă locuitorii urbei. Și nimeni nu-i spune altfel decît *maestrul* Partenie, uitînd sau ne vrînd să știe că mai întîi de toate este profesor. De altfel, ca profesor ar fi ajuns cu siguranță un ilustru anonim, de care și-ar fi amintit la bătrînețe foștii săi elevi, de bună seamă cu plăcere și venerație, căci este un bun pedagog, cultivat, cu apetit pentru lectură și mai ales știind să insufle elevilor dragostea de carte și respectul pentru limba maternă. Dar toate astea ar fi rămas într-un soi de firesc al lucrurilor iar el nu s-ar fi distins prin nimic — așa trebuie să fie în fond orice dascăl — dacă n-ar fi fost teatrul. Activitatea și talentul i-au fost nu o dată încununate de laurii succesului. Diplomele și medaliile obținute la toate edițiile festivalurilor din ultimii ani, de la fazele orășenești pînă la cele pe țară, îi îndreptățesc cu prisosință titlul de *maestru* pe care i l-au acordat cu gentilețe concetățenii.

Și totuși, Simion Partenie nu era pe deplin satisfăcut. Ba, se putea spune că o anume tristețe îi înnegura zilele, făcîndu-l să se perpelească și să se zbuciume în sine, fără a găsi o cale de izbăvire, căci nemulțumirea sa provenea de la atitudinea rece, chiar refractară pe care o manifesta față de el primarul. Pe stradă abia dacă îi răspunde la salut; în diverse împrejurări publice, în care erau nevoiți să vină în contact unul cu celălalt, primarul abia catadicsea să-i întindă, cu lehamite, două degete, mormăind ursuz un salut de circumstanță, grăbindu-se apoi numaidecît să se îndepărteze spre altcineva care îi solicita, incomparabil, interesul. Și toată situația aceasta, de ce? Doar primarul însuși fusese acela care a avut ideea înființării echipei de teatru pe lîngă Casa de cultură. Ba mai mult, el a fost acela care l-a chemat pe Simion Partenie și l-a rugat — acesta este adevărul, l-a rugat! — să preia conducerea activității de teatru amator în orașul lor, cu toată priceperea și seriozitatea de care era capabil. Iar el a acceptat, s-a pus pe treabă cu conștiinciozitate, a ales o piesă de un bine cunoscut autor român în viață, a regizat-o, a interpretat chiar și un rol — e adevărat că și l-a ales pe cel mai dificil, cel mai ingrat, dar bineînțeles și cel mai întins al piesei: rolul unui element retrograd ce nu voia să pășească pe drumul nou

al cooperativizării agriculturii — iar cînd a ieşit premiera, primarul însuşi (în persoană, alături de distinsa sa consoartă) după ce a oferit colectivului, la scenă deschisă, un coş cu superbe garoafe roşii, a venit la cabine să-i felicite pe toţi realizatorii pentru succesul repurtat.

— Să ştii că mi-a plăcut, tovarăşe Partenie! i-a spus atunci primarul, cu toată seriozitatea. A placut şi publicului. Ai văzut doar cum aplaudau oamenii, cum rîdeau... În fond, asta e unul din scopurile artei, să-l binedispună pe spectator, să-l facă să uite pentru două ore de toate necazurile ce le are — şi mai avem încă necazuri, noi nu ne sfiim să recunoaştem deschis asta — şi să se distreze. Dar distracţia, dragă tovarăşe Partenie, trebuie să aibă un sens, o învăţătură pînă la urmă... Înţelegi? Îţi dai seama ce vreau să spun?...

— Sigur că da, a replicat prompt profesorul de română, devenit peste noapte instructor al echipei de teatru amator din localitate. Asta am dorit şi noi. Nu am reuşit pe deplin... Nu am reuşit cu toţii... Dar sîntem încă la început...

— La asta m-am gîndit şi eu, tovarăşe Partenie. Ce-ai făcut dumneata nu e rău. Dar putea să fie şi mai bine. Adică, de la dumneata — îţi dai seama? — mă aşteptam, oricum, la altceva. Te ştiu om cu chibzuinţă, bine pregătit profesional, bine orientat politic, şi ar fi păcat să... Ei, dar sînt convins că la următorul spectacol dumneata vei fi, desigur, un adevărat exemplu. Nu-i aşa?

— Mă voi strădui, tovarăşe primar, să nu vă dezamăgesc. Să nu vă înşel încrederea ce mi-aţi acordat...

Angajamentul acesta nu fusese unul formal. Simion Partenie s-a avîntat cu şi mai mare dăruire în minunata şi nobila misiune ce i-a fost încredinţată şi în numai trei luni a pregătit un nou spectacol, alegînd şi de data aceasta o piesă din dramaturgia autohtonă de actualitate, ocupîndu-se atent de fiecare rol în parte şi mai cu seamă de al său — îşi alesese iarăşi un rol dificil, ingrat, dar plin de posibilităţi scenice: rolul unui contabil care face o mie de înşelătorii, vîrîndu-şi mîinile pînă-n coate în avutul ob-

ştesc şi care pînă la urmă este demascat şi trimis în faţa instanţei spre a-şi ispăşi pedeapsa binemeritată.

În seara premierei, aplauzele s-au ţinut lanţ, rîsetele în sală curgeau în adevărate cascade, iar în final a apărut iarăşi în faţa cortinei superbul coş cu garoafe roşii pe care-l oferea primarul, apoi el însuşi, acompaniat de distinsa sa consoartă, a trecut pe la cabine ca să-i felicite pe interpreţi — pe unii i-a strîns la piept cu profundă afecţiune — şi cînd a ajuns să dea mîna şi cu Simion Partenie a devenit dintr-odată mai sobru, avînd o crispare ce i-a întunecat faţa şi privirile.

— Ei, tovarăşe Partenie, în seara asta, nu zic nu, m-am distrat pe cinste. A fost un moment de artă minunată pe care l-aţi oferit concetăţenilor noştri şi pentru asta meritaţi cu toţii întreaga noastră admiraţie şi recunoştinţă.

— Vă mulţumesc din inimă, tovarăşe primar, s-a înroşit Partenie pînă în vîrful urechilor, de plăcere. Am făcut şi eu ce-am putut...

— Ei, da, făcu primarul, meditativ. Am văzut. Numai că de la dumneata, nu te supăra că ţi-o spun, de data asta pe şleau, mă aşteptam cum să-ţi spun, la mai mult. Eu te-am susţinut, eu te-am stimulat şi, te rog să mă crezi, nu mi-am pierdut nădejdea în dumneata. Înţelegi?

— Înţeleg, tovarăşe primar...

— Atunci e bine. Ai în faţă toate perspectivele. Dacă simţi nevoie de ajutorul nostru tovărăşesc, de al meu personal, nu te sfii să ni-l ceri. Vom face totul pentru ca şi dumneata să jubilezi triumfător pe scenă.. Pe scena vieţii, tovarăşe Partenie. Nu-i aşa?!...

Cuvintele acestea au avut darul să-l înverşuneze şi mai mult pe Simion Partenie. A început să studieze cărţi de arta actorului, de regie, cărţi despre teatru, cărţi de teorie teatrală. Iar succesele n-au întîrziat să se arate. Primele diplome, primele medalii, primele trofee au început să se adune în vitrina pe care directorul Casei de cultură o amenajase special pentru formaţia de teatru în chiar biroul său spaţios. Dar, lucru ciudat, pe măsură ce Simion Partenie devenea mai mult şi mai mult o celebritate a oraşului, primarul parcă se purta cu şi mai mare răceală faţă de el. Florile veneau la fiecare premieră; felicitările în culise erau acordate şi ele tuturor interpreţilor, mai puţin însă lui Simion Partenie căruia abia dacă i se întindeau două degete, protocolar, deşi toată lumea ştia că meritul principal al fiecărui succes, îi aparţinea în cea mai mare parte. Oare ce să fie?! se frămînta zelosul interpret şi instructor al formaţiunii de teatru.

— Iaca, nu-mi dau seama nici dacă stau să mă gîndesc 24 de ore din 24 de ore! îi spuse el neveste-si într-una din zile.

— Ei, şi tu! Ia vezi, poate scrie şi el piese iar tu nu te-ai gîndit să-i ceri niciodată nici una ca să i-o pui în scenă...

Dar nu era asta. Primarul nu scria literatură.

— Poate vrea să interpreteze şi el un rol, acolo... Poate chiar un rol principal! îşi dădu cu părerea, în alt rînd, nevasta *maestrului*.

Dar nu era nici asta. Primarul nu avea veleităţi actoriceşti.

— Poate are vreo rudă, vreun prieten care scrie teatru sau care vrea să joace cu voi... Mai ştii!? fu de părere soţia instructorului de la Casa de cultură, după ce chibzui îndelung într-o după masă ploioasă.

Dar primarul nu avea pe nimeni care să-şi dorească aşa ceva. Şi timpul trecea, diplomele se adunau pe măsură ce maestrul interpreta mereu alte şi alte roluri, din ce în ce mai dificile şi mai complexe. Cu piesa în care interpretase un spion american, a luat locul doi la faza interjudeţeană; cu o alta în care juca rolul unui sabotor într-un mare combinat metalurgic, a dobîndit Premiul special al juriului la faza pe ţară, în spectacolul cu o piesă de profunde implicaţii filosofice, în care interpreta rolul unui savant burghez ahtiat după cîştig ce-şi punea priceperea şi vocaţia în slujba războiului, obţinu premiul de interpretare masculină la Festivalul naţional de teatru scurt, şi aşa mai departe, din succese în succese, fără a izbuti însă, cu toate eforturile şi strădaniile sale, să-l mulţumească pe exigentul primar, care se uita la el cu aceeaşi privire rece şi distantă, nemulţumit şi dezamăgit de el, în continuare.

În sfîrşit, se apucă să mai monteze un spectacol pe scena Casei de cultură ce-l consacrase. Era o piesă bună — cea mai recentă a

unui dramaturg de mare prestigiu în țară și în străinătate — o piesă care solicita eforturi deosebite din partea întregului colectiv. Dar cel mai dificil era că nu găseau interpret pe măsura rolului principal — un temerar constructor al unui important obiectiv economic al țării, ce nu-și precupețea eforturile și întreaga pricepere pentru a duce la bun sfîrșit misiunea ce i-a fost încredințată, trecînd peste numeroase oprelişti şi dificultăţi, ca un adevărat erou al timpului nostru. Avînd în vedere deci complexitatea și dificultatea partiturii, toți din echipa de teatru au fost de părere, în unanimitate, că numai el putea să-l realizeze pe măsură, cu forță și cu putere de convingere.

După cinci săptămîni de frămîntări creatoare, afișele de premieră au fost lansate în oraș. Iar lumea n-a ezitat să-și dovedească interesul pentru noul eveniment artistic al urbei, ocupînd din vreme locurile în sală, în seara primei reprezentații pe scena lor cu această capodoperă a dramaturgiei contemporane.

Luminile s-au stins și replicile au început să curgă una după alta, stîrnind din ce în ce mai mult entuziasmul și admirația, satisfacția publicului. În final, ovațiile prelungite i-au adus pe interpreți la rampă de nenumărate ori. Și bine-nțeles, n-a lipsit nici coșul cu flori, cu garoafe roșii, pe care îl oferea ca de obicei primarul. Dar marea și adevărata surpriză pentru Simion Partenie a fost însă atunci cînd, încă neapucînd să se așeze bine pe scaunul din fața oglinzii în cabina sa, pentru a-și șterge machiajul de pe față, a văzut că ușa se deschide, dată cu putere în lături, și în prag apare, cu chipul radiind de fericire, însuși primarul, însoțit de distinsa sa consoartă.

— În sfîrșit! În sfîrșit, tovarășe Partenie! exclamă acesta deschizînd larg brațele pentru a-l putea cuprinde la pieptul său pe merituosul interpret. De cînd aștept eu clipa aceasta minunată! Dar vreau să știi că nu m-am îndoit niciodată, nici măcar o clipă, că vei ajunge aici. Vino să te sărut, *maestre!*

Simion Partenie era năucit. Nu știa dacă auzea bine; nu-i venea să creadă. Bucuria primarului îl descumpănea. Se ridică deci de pe scaun ca hipnotizat și aruncîndu-se în brațele omului ce radia pur și simplu triumfător, ca după o mare bătălie cîștigată, nu se putu abține să nu lăcrimeze, ca un sentimental ce era.

— Ei, da, tovarășe Partenie, așa te vreau! În seara asta mi-ai plăcut. În sfîrșit. Am știut că vei ajunge aici. Am fost convins.

— Așa este, tovarășe primar, bîigui Simion Partenie. Drumul decantării artistice este anevoios, dar dacă perseverezi, pînă la urmă nu se poate să nu izbutești.

Primarul îi scutură mîna cu putere.

— Sincere felicitări! Ai avut perioade grele, tovarășe Partenie. Ezitări, rătăciri chiar. Ai cunoscut meandrele tentațiilor răului, dar pînă la urmă caracterul dumitale frumos a învins. În sfîrșit, iată așa te vreau. Un om dîrz, destoinic și devotat, un bărbat integru și eroic. Un adevărat erou al timpului nostru. Da, așa da, tovarășe Partenie!... Cînd te vedeam că rătăcești pe drumuri mîrșave, nedemne, cînd cu sabotaje, cînd cu mentalitate retrogradă de chiabur, cînd ațîțător la războaie, îmi ziceam în mintea mea: nu se poate să nu se îndrepte. Nu se putea, tovarășe Partenie! De aceea, azi, mă bucur din tot sufletul pentru recuperarea dumitale. Ei, da! Așa da, tovarășe Simion Partenie. Bravo! Te rog să primești din partea mea și a celorlalți tovarăși care te iubesc și te stimează, dragă maestre, sincere felicitări!

Din clipa aceea destinul lui Simion Partenie a fost definitiv pecetluit: el n-a mai interpretat niciodată vreun alt rol. Bucurîndu-se deplin de larga notorietate în urbe, el trece agale pe stradă ridicînd din cinci în cinci pași pălăria, răspunzînd la salutul tinerilor ori vîrstnicilor, cunoscuți sau mai puțin cunoscuți, oameni pe care nu știa de unde să-i ia, pe unii, și care îl opresc adesea pentru ca să-l întrebe de sănătate, de cum merg treburile în lume, dacă pe-acasă totul e-n regulă, și, evident, despre ce noutăți mai sînt pe la *teatru.* Dar bucuria sa cea mai mare o constituie întîlnirea cu primarul. De fiecare dată acesta îl salută radios, întinzîndu-i încă de departe mîna, ca unui vechi și statornic prieten, spunîndu-i cu voce puternică, așa încît să fie auzit de către toată lumea:

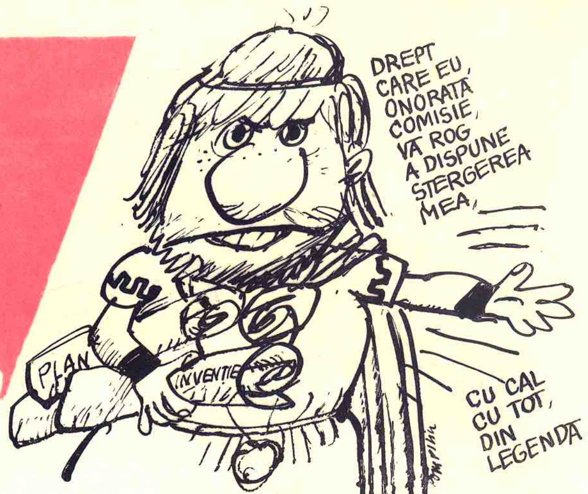
— Salutare maestre! Mă bucur să te văd, să te-ntîlnesc. Felicitări pentru tot ce faci, tovarășe Partenie. Sincere felicitări!

TIA PELTZ

„CIRC"

Mitologică

Onorată Comisie,

Subsemnatul ULYSE-inovator, domiciliat în volumul II — Homer „Opere complete", respectuos vă aduc la cunoştinţă următoarele:

În urmă cu zece ani am bătut la porţile ferecate ale Cabinetului tehnic, căruia, conform legendei, i-am prezentat faimosul meu CAL TROIAN, cu ajutorul căruia să putem cuceri TROIA cu mult înaintea termenului stabilit de ORACOLUL DE LA DELPHI.

Din păcate, însă, în ciuda însuşirilor tactice ale susnumitului patruped lemnos, a trebuit să mai treacă o mulţime de timp (de „reveniţi, sîntem în şedinţă") şi alte „spirite de glumă" cum ar fi spus Tudor Muşatescu, fără a mi se da vreun răspuns. Pînă cînd, într-o bună zi, n-am mai putut să rabd şi — furios — m-am înfiinţat din nou la porţile Cabinetului tehnic, unde am început să strig şi să bat pînă ce am stîrnit mînia unei potăi de cerber ciobănesc care s-a năpustit asupră-mi lătrînd, gata-gata să mă înhaţe de partea sudică a platoşei.

„Marş tu, Hector!" a strigat la el un scutier tehnico-administrativ al cabinetului, după care, domol, abia tîrîndu-şi încălţările, acelaşi scutier a binevoit să desferece una din porţi.

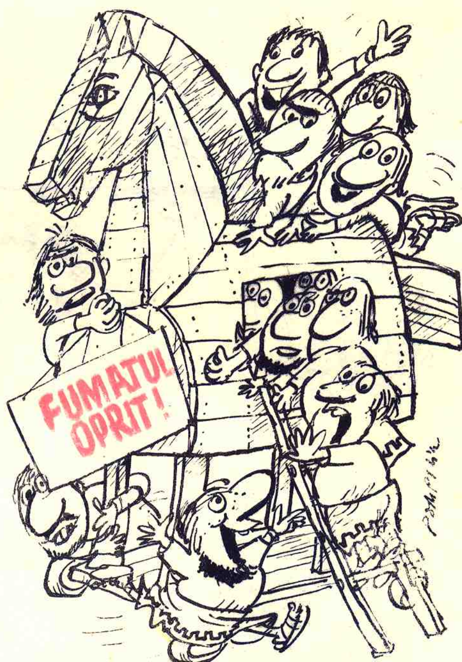
„D-voasatră? În ce problemă?" m-a întrebat el.

„În legătură cu o inovaţie!" i-am spus.

MIHAI POP

„O inovație? zice. Și... obiectul acela ciudat pe care îl trageți după dumneavoastră, ce e?"
„E... *inovația* mea, zic. Un cal."
„Un cal!? Și asta-i inovație? Cai s-au mai făcut."
„Da, dar acesta e CAL TROIAN."
„Și? Care-i diferența?"
„Păi, mai întîi, materialul. Puneți mîna, să vedeți!"
„Mda, ai dreptate! recunoaște scutierul. Nu sună a cal, sună a lemn. Și... astea două suplimente la cal, prinse cu balamale, ce sînt?"
„Ușile, prin care se intră în cal."
„Adică, cine... *intră?*"
„Adică, ăștia... luptătorii."
„Aha! Și... pe unde se iese?"
„Păi, tot pe aici, zic. Dumneavoastră n-ați citit ILIADA?"
„Am citit-o, dar nu e bine."
„De ce?"
„Așa! Ce, vrei să ne aprindem paie-n cap cu «pompierii»"?
„Și-atunci?!"
„Uite ce facem: pe una din uși voi scrie *intrare* și pe cealaltă *ieșire*."
Și astfel, onorată comisie, în interiorul inovației mele, în loc de primul luptător și-a făcut intrarea primul CO-AUTOR, pe linie de cal, din antichitate. A urmat al doilea pe linia de „fumatul oprit" — aviz pe care la sugestia respectivului l-am fixat în pîntecul patrupedului lemnos. Al treilea co-autor a apărut pe linie de „cîntatul în cal strict interzis"... Și tot așa pînă la cel de al 33-lea, care, la rîndul său, a ridicat obiecții pe linie de vopsea.
„Dar de ce? Ce are vopseaua?" l-am întrebat.
„Are, că e cenușie. O să bată la ochi."
„Cui?"
„Lor, troienilor din cetate. Or să spună că într-adins l-am vopsit așa, ca să treacă neobservat."
„Și-atunci? Ce sfat îmi dați?"
„Să-l facem bălan. Să arate ca în cîntecul acela: *„Calu-i bălan/ Calu-i bălan..."*
„Bine, dar eu l-am conceput *cal troian.*"
„Ei și? N-are a face. Troian-troian, dar... bălan-bălan.
Fii atent ce frumos o să cînte Ion Dolănescu: *„Calu-i troian/ Calu-i troian/ Și șaua-i verde..."* Ce zici de idee?
„Grozavă!"
„Ca și co-autorul."
„Care... co-autor?"
„Eu!"

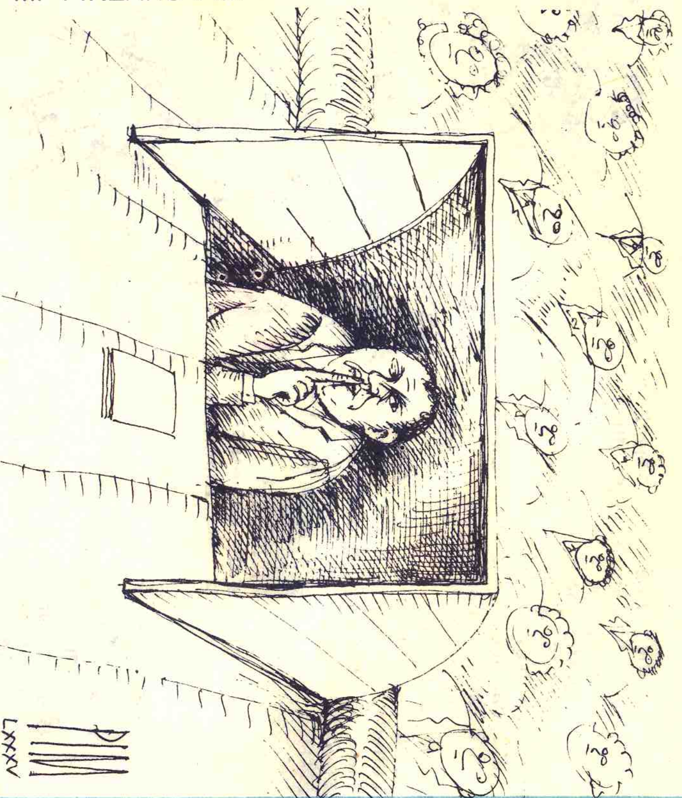

„Vai, dar dumneavoastră sînteți co-co-co-co... — autorul!"
Chiar în acea clipă, chiar în interiorul patrupedului troian în care urma să se ascundă luptătorii ce aveau să deschidă, la momentul oportun, porțile Troiei, între cei 32 (treizeci și doi) de co-autori s-a iscat un mare tărăboi determinat de coeficientul și procentul cuvenit fiecăruia dintre ei.
Acest tărăboi devenind public, troienii s-au sesizat, așa că praful și rumegușul s-au ales de toată inovația mea. Ca urmare, tot eu am fost asupru criticat atît în ședințe cît și la „papirusul de perete", întreaga mînie a zeilor din comisia de recepție abătîndu-se tot asupră-mi pe motiv că am risipit lemnul întreprinderii pe care am păgubit-o prin construirea unui cal de dimensiuni costisitoare, contravaloarea animalului respectiv fiindu-mi imputată atît mie cît și susnumitului HOMER, de profesie scriitor și publicist, membru al Fondului Literar Troian, ceea ce l-a determinat pe acesta din urmă să conceapă o altă lucrare, intitulată ODISEEA.
Drept care eu, onorată comisie, față de cele arătate, vă rog să binevoiți a aproba și dispune ștergerea mea, cu cal cu tot, din legendă.
Al d-voastră — recunoscător și fost inovator, ULYSE".

p. conf. SILVIU GEORGESCU

MIRON DINULESCU

M. PÎNZARU-PIM

VIOREL CACOVEANU

CONTROLUL

La intrarea într-un orăşel, un agent de circulaţie opreşte un autoturism. Un control de rutină.

AGENTUL: Bună ziua! Sînt locotenent Dumitru Ion, vă rog să prezentaţi actele la control!
CETĂŢEANUL: Să trăiţi! Cu plăcere
... (I le dă pe geam.)
AGENTUL: Ştiţi de ce v-am oprit?
CETĂŢEANUL: (zîmbind larg...): Nu...
AGENTUL: Cu ce viteză trebuie să circulaţi în localitate?
CETĂŢEANUL: Aşa mă luaţi!? Îmi pare rău! Lucrul ăsta îl ştiu şi copiii... (Speriat.) Cu 60! Înseamnă că eu, în mod sigur, am avut 70!!
AGENTUL: (surprins): De unde ştiţi?
CETĂŢEANUL: Deformaţie profesională. Sînt chelner şi întotdeauna adaug 10 în plus.
AGENTUL: 10?!
CETĂŢEANUL: 10 la ce-o fi: lei, kilograme, kilometri...
AGENTUL: Serios?
CETĂŢEANUL: Mi-a intrat în sînge. Fără să vreau, adaug!
AGENTUL: Să ştiţi că nu e vorba doar de 10 kilometri!
CETĂŢEANUL: Îmi pare rău! Mai mult de 10 nu pun niciodată. Adaug, recunosc, dar decent. Sînt un om de bun simţ.
AGENTUL: Aţi trecut prin faţa unui indicator de limitarea vitezei. De ce nu aţi redus viteza?
CETĂŢEANUL: Eu nu-mi fac chip cioplit. Sînt ateu! Reduc viteza doar atunci cînd văd agentul de circulaţie. În semn de stimă şi respect. Reciproc!
AGENTUL: Aţi trecut cu 70 de kilometri pe oră, în timp ce indicatorul limita viteza la 30!!
CETĂŢEANUL: Serios? (Admite.) Bine! Plătesc! Ia darul! (Sughite.)
AGENTUL: Dumneata conduci şi sub influenţa alcoolului?
CETĂŢEANUL: Pardon. Alcoolul conduce sub influenţa mea!
AGENTUL: Vă rog să coborîţi din maşină.
CETĂŢEANUL: (tot la volan): Bine, dar să rezolvăm repede, tovarăşe căpitan. Vă invit la locuşorul meu de muncă, la Vadul Moţilor. E un locuşor modest, intim, plăcut... Vă rog, am o dimineaţă grea!
AGENTUL: Dimineaţă?!
CETĂŢEANUL: Da.
AGENTUL: E ora opt seara, tovarăşe.
CETĂŢEANUL: (coboară): Măi, parcă ar fi seară!... Al dracului! Cred că n-a fost curat coniacul... Iar au pus ăştia ceva chimicale în el... Altfel, nu-mi explic...
AGENTUL: (scoate o fiolă dintr-o valiză diplomat): Trebuie să suflaţi în fiolă!
CETĂŢEANUL: Nu-s dintre ăştia care suflă... (Îi oferă fiola.) Plătesc amenda. Recunosc... Mergem la locuşorul meu de muncă...
AGENTUL: Suflaţi, vă rog!
CETĂŢEANUL: Pe răspunderea dumneavoastră! Eu nu risc.
AGENTUL: Ce să riscaţi?
CETĂŢEANUL: Dacă sărim în aer?!
AGENTUL: Nu am chef de glume.
CETĂŢEANUL: (a suflat): Nu e uşor nici să sufli...
AGENTUL: S-a înverzit. Priviţi!
CETĂŢEANUL: Înseamnă că e o fiolă de bună calitate.
AGENTUL: Vă reţin permisul şi vă întocmesc dosar.
CETĂŢEANUL: Tovarăşe maior, fratele meu mai mic are de azi dimineaţă un băiat. Un fecior. Am fost cu el la spital. Am strigat din curte, de jos în sus, la o

OCTAVIAN COVACI

– L-ați luat cumva de la... metraje?!

cucoană: „Tovarășa, fii bună și întreabă ce are Maria Pop: băiat sau fată?!" Am așteptat în curte, în timp ce mai strigau și alții, de jos în sus. A venit tovarășa și a strigat de sus în jos: „Maria Pop are un băiat de 4,100 kilograme!" Aici, gramajul e sigur, nu se umblă la el!! Vă închipuiți ce bucurie? Mare! Am băut ceva... Era normal...

AGENTUL: Trebuie să lăsați mașina aici.

CETĂȚEANUL: Știe ea drumul. (Mîngîie mașina.) Se duce singură pînă acasă. Ocolește și gropile!

AGENTUL: Ați mai avut suspendat permisul?

CETĂȚEANUL: Da, tovarășe maior. Mi-a sărit un copac în față! Și nu avea nici ochi de pisică!

AGENTUL: Dați-mi, vă rog, cheile mașinii!

CETĂȚEANUL: Mergem la locușorul meu de muncă. Să vedeți ce bine o să ne simțim.

AGENTUL: (vrea să urce la volan, dar descoperă înăuntru o femeie): Bună-seara. E soția dumneavoastră?

CETĂȚEANUL: (cu greu): Da...

AGENTUL: Vreți să-mi dați buletinul? (Cetățeanul dă greu buletinul.) Strada Detunata, bloc OD-3, scara 4, etaj V, apartamentul 111. Vă duc acasă!

CETĂȚEANUL: Nu! Nu acasă!

EA: Eu vin pe jos... Mă mai plimb...

AGENTUL: Nu vă putem lăsa noaptea singură... De ce tremurați?

CETĂȚEANUL: E fricoasă... e o copilă...

AGENTUL: Ați fost împreună?

CETĂȚEANUL: Da. Am scos-o la aer...

AGENTUL: De unde veniți?

CETĂȚEANUL: Așa... din plimbare...

AGENTUL: Sînteți soția dumnealui?

EA: Păi, mă mai ducea la Popasul căprioarelor?!

CETĂȚEANUL: Actele și soția legală le păstrez cu grijă acasă! Eu țin la lucrurile de valoare.

AGENTUL: Ziceați de spital, de nepoțel...

CETĂȚEANUL: Am fost și acolo. Pe urmă am luat-o pe fata asta de bucurie. E o fată bună, are doar 17 ani!

EA: Bună-seara. (Dispare în noapte.)

CETĂȚEANUL: Ați speriat-o...

AGENTUL: Vă rog să urcați. Permisul rămîne la mine.

CETĂȚEANUL: Nu s-ar putea să rămînă al soției?!... Unde mergem?

AGENTUL: La locușorul celor ce săvîrșesc abateri ca dumneata...

CETĂȚEANUL: Mai dați-mi o șansă...

AGENTUL: Și pedeapsa este o șansă!

PRIN CEAȚĂ

E o ceață de nu-ți vezi degetele de la mîini. Și e și noapte. Un om gîfîie prin gropi. Aude niște pași. Întreabă:

— Care ești acolo?
— Eu! Da acolo care-i?
— Eu!
— Nu știi unde-i șoseaua?
— Ce vrei cu ea?
— M-aș duce acasă. Nu văd nimic. Unde ești?
— Aici.
— Dumneata ce cauți?
— Depozitul 4 al Bazei VII a B.J.T.C.M.I.O.R.

— Acum, noaptea?
— Acum.
— Da' ce ai cu el?
— N-am nimic cu el.
— Păi, de ce-l cauți?
— Să-l păzesc. Eu sînt paznicul.
— Și unde umbli?
— Am două depozite de păzit: numărul 1 și 4. Acum sînt în drum de la 1 la 4. Mă tem că m-am rătăcit.
— Și eu!

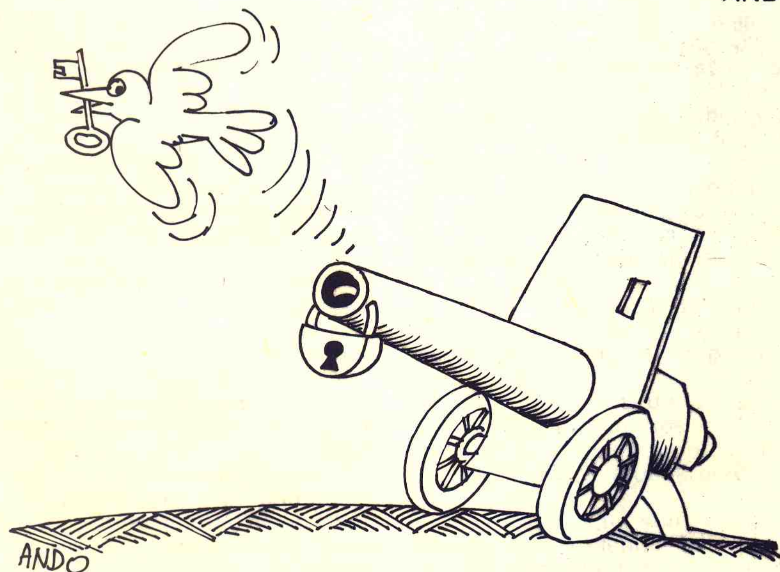
Cele doua umbre se întîlnesc. Abia se zăresc. Paznicul e mai înalt și are o lanternă care nu arde. Omul din fața lui răsuflă greu și întreabă:

— De ce n-o aprinzi?
— E mai rău... Nu vedem nici atît.
— Nu mă ajuți să ridic cufărul ăsta?

Paznicul îl ajută pe necunoscut, apoi întreabă:

— Nu știi unde e depozitul?
— În spatele meu ar trebui să fie. E un gard, mergi pe lîngă el...
— Acolo e gardul? Înseamnă că

ANDO

ILEANA BENCZEDI

am scăpat din rătăcire. Ştiu unde mă aflu. Îţi mulţumesc.

Cele două umbre dispar în noapte. Paznicul ajunge la depozit, pipăie uşile, lacătele, grilajele de fier, apoi ascultă. Linişte! Nici o mişcare. E bine... şi porneşte iar spre depozitul nr. 1. Înjură bezna. Calcă pe ceva tare; e în şosea. O luminiţă se apropie.

— Cine-i acolo? întreabă paznicul.

— Eu. Dar acolo?

— Eu. Şi ce faci?

— Merg cu lanterna în faţa maşinii.

— De ce nu stai în maşină?

— Îi arăt şoferului drumul. Adică eu sînt şoferul, înăuntru e — şi vocea devine şoaptă — tovarăşul căpitan!

Paznicul aude un zumzăit de motor, apoi se pomeneşte în faţă cu un miliţian, omul cu luminiţa.

— N-ai văzut nişte infractori?

— Nu. A trecut doar un om. Ce s-a furat?

— Aparate de radio, ceasuri... De la depozitul 3.

— E bine!

— Cum e bine?

— Ăla nu-i depozitul meu.

— Şi de ce umbli aiurea?

— Aşa cere regulamentul: să trec periodic pe la depozite. Şi trec cum pot.

— Ce fel de om era individul pe care l-ai văzut?

— Păi, nu prea l-am văzut. Da' era om bun.

— De unde ştii?

— Mi-a spus unde e depozitul nr. 4, că rătăcisem... Şi trebuia să-l păzesc.

Paznicul rămîne pe loc. Maşina se afundă în ceaţă. Şi nu se mai aude decît lătratul unui cîine. Paznicul parcă aude o voce! Şi întreabă:

— Care-i acolo?

T. PALL

T. PALL

– *Ilicito!!!*

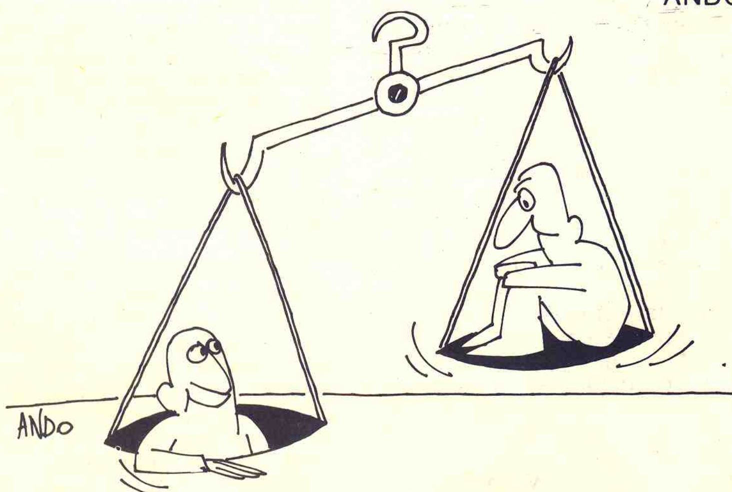
MIRCEA NEDELCIU

CÎT TIMP EȘTI INVIZIBIL

Am un coleg de serviciu și vecin de bloc pe care-l cheamă... Sau, mai bine, fără nume! Noi muncim împreună în același atelier, atelierul de prelucrare prin așchiere, într-o mare uzină. Într-o zi, el... iată că mi-e greu să povestesc fără să-i dau un nume personajului principal! Să-i spunem... Cum să-i spunem? Să zicem că-l cheamă Văzdăuțeanu. Nu-l cheamă așa, dar să zicem! E, și problema cu acest Văzdăuțeanu e că azi e sîmbătă și că el, ieri și alaltăieri, adică joi și vineri, a fost invizibil. Știu, tovarășe redactor-șef, știu că dumneavoastră nu publicați literatură de anticipație! Dar, să știți, asta nu e deloc o povestire științifico-fantastică! Noi sîntem oameni ai muncii și noi spunem ce-am văzut. Da. Eu l-am văzut pe omul invizibil. Adică, în fine, mă-nțelegeți, l-am tot văzut pe Văzdăuțeanu cît timp era vizibil, pe urmă nu l-am mai văzut și pe urmă, azi, sîmbătă, l-am văzut din nou. Dar mai bine să vă spun ce mi-a povestit el după ce a devenit din nou vizibil.

Asta a început joi dimineața, cînd el zice că s-a sculat și că s-a dus în bucătărie unde a găsit-o pe nevasta-sa fumînd și bînd cafea. El i-a zis ei bună dimineața și ea i-a răspuns uitîndu-se fix în altă direcție decît în cea din care venea el. Mă rog, asta n-ar fi nimic, se întîmplă. El și-a făcut ouă prăjite, s-a așezat la masă, le-a consumat în grabă și s-a dus apoi la chiuvetă să spele farfuria.

S-a îmbrăcat să plece la serviciu. Era ora șapte fără douăzeci și cinci de minute cînd a ajuns în fața blo-

cului și a văzut autobuzul în stație. Șoferul autobuzului se uita pe geam drept la el, la Văzdăuțeanu, și aștepta să urce lumea de pe scări, să poată și el să închidă ușile. Colegul meu a rupt-o la fugă spre autobuz, a trecut prin fața acestuia și, cînd încerca să se redreseze, pentru că alunecase puțin, și să se urce apoi și el în autobuz, a văzut că se închid ușile și că vehiculul se pune în mișcare. Acum, dacă fac o socoteală că autobuzul face cam douăzeci de minute pînă la noi la uzină, și că eu joi am ajuns la poartă, ca de obicei, la ora șapte fără cinci, asta înseamnă că și eu am fost în acel autobuz, dar pe Văzdăuțeanu alergînd prin fața lui și încercînd apoi să se urce nu l-am văzut. Sau poate că nu m-am uitat; e posibil.

În atelier am văzut că Văzdăuțeanu lipsea, pentru că el lucrează într-un loc din capătul atelierului unde sînt doar trei mașini: una a lui, în mijloc, una a lui Giușcă, în dreapta, cum te uiți, și una a lui Ferendaru, în stînga. Mă rog, nu l-am văzut de dimineață pentru că întîrziase, dacă tot a scăpat autobuzul, dar eu nu l-am văzut nici după aia, deloc, toată ziua, deși la un moment dat toate mașinile din atelier se învîrteau. El zice că totuși a venit la uzină, a ajuns pe la șapte și jumătate și se aștepta să-l oprească portarul și să-i ceară legitimația. Trebuie să vă aduc la cunoștință mai întîi că portarul nostru de zi, nea Gherasim, e un om foarte vigilent. Uneori, la plecare, ne caută și prin buzunare, nu numai prin genți, ca să vadă dacă nu am luat cu noi cuțite făcute la strung cu materialul uzinei. Cînd găsește la băieți așa ceva, se înfurie, strigă tare, amenință și confiscă obiectul. Pe urmă, se zice, ar vinde cuțitele respective la puștanii din cartier, care vor să se laude cu ele cînd se duc pe lac, la pescuit. Zvonul ăsta s-a răspîndit cînd chiar Văzdăuțeanu și cu unu', Tronaru, de la alt atelier, l-au văzut pe Gherasim vînzînd un cuțit cu 25 de lei. Tronaru a reclamat la conducere, dar cînd Văzdăuțeanu a fost întrebat să spună ce văzuse, el a ridicat din umeri și n-a spus nimic. Joi de dimineață, zice colegul meu, nea Gherasim luase legitimațiile la vreo trei oameni care întîrziaseră, printre care și Tronaru, și se mai certa cu ei. Văzdăuțeanu a trecut prin spatele celor trei și portarul, deși se uita chiar spre el în momentul acela, nu i-a zis nimic.

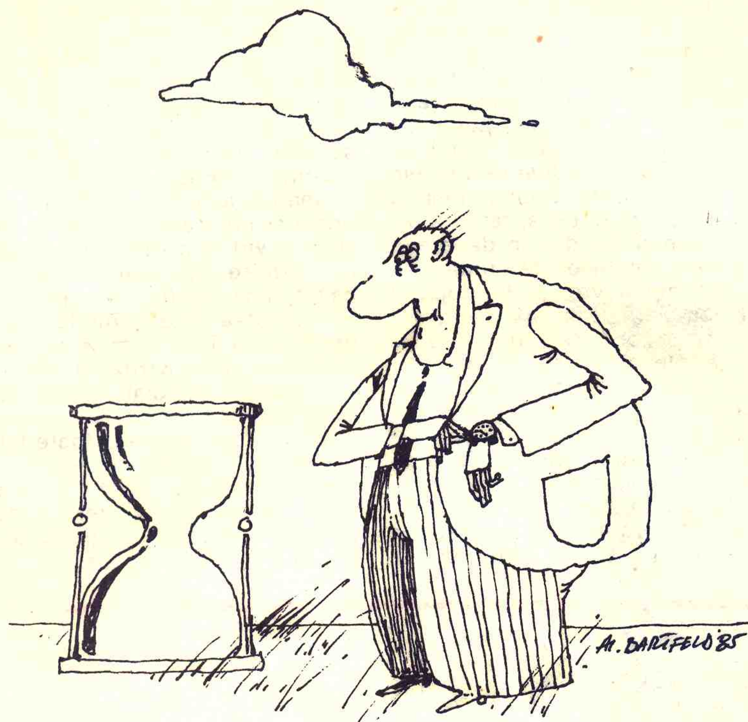
Pe la unșpe, Giușcă și cu Ferendaru s-au certat urît cu șeful de atelier, inginerul Podoabă, din cauză de primă de la care fuseseră tăiați. Au strigat la el și i-au zis că e incapabil să ne asigure front de lucru și cîte-toate. Ne-am uitat cu toții spre capătul atelierului, cînd am auzit strigătele care acopereau zgomotele mașinilor, dar eu nici atunci nu l-am văzut pe Văzdăuțeanu, deși el zice că era acolo! Chiar zice că el a aflat abia atunci că fusese tăiat de la primă împreună cu ceilalți doi și că din cauza aia s-a hotărît să se ducă la director la ora unu.

De la unu pînă la ora unu și jumătate a stat la secretariat, adică în anticamera directorului, așa că se explică de ce nu l-am văzut deloc în timpul pauzei de masă. Numai că el spune că și acolo toți dădeau impresia că nu-l văd, păreau să se uite prin el ca printr-o bucată de geam de Buzău. Cînd a intrat, secretara vorbea la telefon, așa că nu i-a răspuns la bună ziua, nu l-a privit și nici n-a dat vreun alt semn că l-ar fi văzut. Cînd a terminat cu telefonul, femeia a oftat ușor, s-a uitat o vreme gînditoare pe fereastră, apoi a început să deseneze ceva pe o bucată de carton de la o cutie de bomboane de ciocolată. Văzdăuțeanu a crezut că directorul e ocupat cu altcineva care sosise acolo înaintea lui și a așteptat liniștit să-i vină rîndul. Apoi au apărut doi tovarăși care au întrebat-o din mers pe secretară dacă directorul e acolo și au intrat la el înainte de a primi vreun răspuns. După ce aceștia doi au ieșit furioși și au trîntit ușile spunînd că „vom vedea noi dacă rămîne chiar așa", directorul a ieșit și el și i-a spus secretarei:

— De ce i-ai lăsat p-äia să intre? Nu știi că în pauza de masă primesc în audiență numai muncitorii care au probleme? Să intre muncitorii.

Văzdăuțeanu s-a ridicat în picioare convins că acum îi venise și lui rîndul, dar nici directorul (care s-a întors în cabinet trîntind ușa) și nici secretara (care a rămas nemișcată în picioare cu fața spre ușa cabinetului) nu arătaseră în nici un fel că-l văzuseră pe cel care s-a ridicat atît de politicos.

Atunci au năvălit acolo Tronaru și cu ceilalți doi muncitori cărora li

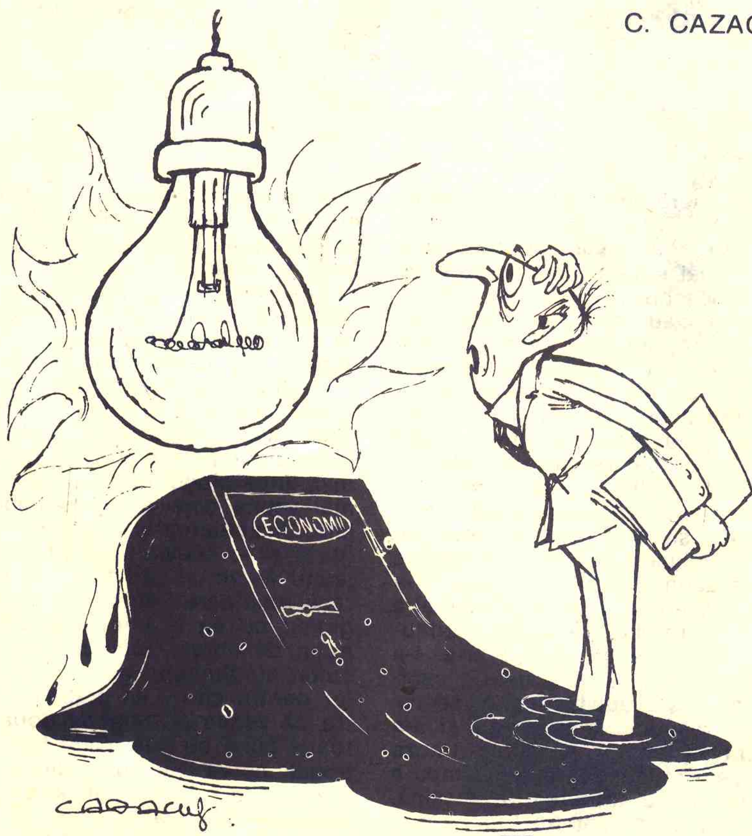
se reţinuseră dimineaţa legitimaţiile la poartă. Păreau nervoşi, vorbeau tare între ei şi gesticulau. Secretara i-a întrebat în ce problemă au venit şi le-a deschis chiar ea uşa cabinetului. Văzdăuţeanu s-a aşezat din nou pe fotoliul de piele de sub geam şi a continuat să aştepte. Pînă la ora unu şi jumătate el s-a mai ridicat de vreo patru ori în picioare, gata, gata să intre pe uşa cabinetului, dar de fiecare dată s-a întîmplat ca altcineva să intre în locul lui sau chiar, ultima dată, directorul a ieşit împreună cu unul din muncitorii care urmează să iasă la pensie acum, la sfîrşitul anului, şi-a luat la revedere de la el şi imediat a văzut pe fotoliul de lîngă Văzdăuţeanu o tînără ce abia sosise. I-a spus sărumîna şi a luat-o în cabinet. Apoi s-a auzit soneria, secretara a răspuns, a spus da şi s-a apucat să facă două cafele. Pauza deja se terminase şi colegul meu a trebuit să se întoarcă la maşină. Aşa zice el, eu tot nu l-am văzut. De fapt, la ora aia, el deja începuse să fie convins că a devenit invizibil. Pînă la ora schimbului, mai zice tot el, cei doi, Giuşcă şi Ferendaru, au tot vorbit pe deasupra capului său fără să-l bage în vreun fel în seamă. Maşina lui se învîrtea, dar poate că bunii lui colegi credeau că el a pus automatul şi a plecat pe undeva, că d-aia nu-l văd ei.

O ultimă confirmare zice Văzdăuţeanu că a avut mai tîrziu, în drum spre casă, cînd a intrat la Alimentara să cumpere ouă. E un magazin mic, lîngă blocul nostru, într-o casă mai veche care a rămas nedemolată. Vînzătoarea era singură în magazin şi în acelaş timp cu Văzdăuţeanu au intrat doi tineri în hanorace roşii care i-au pupat mîna, au glumit cu ea şi unul a şi ciupit-o puţin de obraz. Vecinul meu a ascultat cu zîmbetul pe buze glumele lor pentru că nu se grăbea şi pentru că vedea pe tejghea două cartoane pline cu ouă. Cînd fata a întrebat „ce vă dau", unul dintre tineri a zis „ouă", iar celălalt şi Văzdăuţeanu au dat doar din cap în semn că şi ei tot asta doresc. Apoi vînzătoarea a întrebat „cîte?" şi toţi trei

au zis „treizeci", dar treizeciul lui Văzdăuțeanu s-a auzit în același timp cu cel al unuia dintre tineri. Femeia a zis: „E-n regulă, fiecare cîte un carton". Se știe, cred, că un carton de ouă conține exact treizeci de bucăți. Tinerii aveau banii potriviți așa că în mai puțin de două secunde au lăsat banii în mîna vînzătoarei, au luat cartoanele și au plecat. Cînd vecinul meu a dat să spună și el ceva, fata i-a întors spatele și s-a dus în debaraua din spatele tejghelei de unde n-a mai ieșit multă vreme. E, după o asemenea clară confirmare a faptului că e un om invizibil, Văzdăuțeanu a plecat acasă să se gîndească la ce e de făcut. Soția și cei doi copii ai lui se uitau la televizor în sufragerie. La el acasă, ca să treci din hol spre oricare din dormitoare, trebuie s-o iei prin sufragerie și anume chiar prin fața celor care eventual s-ar uita la televizor în acel moment. Joi seara era o emisiune cu muzică de dans și nimeni n-a părut să-l observe pe vecinul meu trecînd prin fața televizorului. Dacă mai era nevoie de vreo probă, zice el, asta ultima a fost mai mult decît suficientă. S-a întins deci pe pat și a așteptat să-i vină vreun gînd în legătură cu noua lui situație. Nu i-a venit nici unul și a adormit îmbrăcat. Numai spre dimineață a avut un vis scurt cu niște bocanci noi care-l strîngeau îngrozitor la vîrf. S-a trezit și a constatat că dormise îmbrăcat, dar nu și încălțat, însă, în sfîrșit, visele sînt vise și realitatea este realitate. Realitatea era că împlinea 24 de ore de cînd devenise invizibil și, cum avea să observe imediat, nimic nu se ameliorase.

Vineri deci, aproape toate faptele de joi s-au repetat. În loc de ouă, Văzdăuțeanu a găsit în frigider două feliuțe de parizer. După ce și-a terminat țigara, soția lui s-a uitat în frigider și a zis:

C. CAZACU

— Cine-o fi mîncat parizeru'? Omul ăsta al meu nu mai cumpără și el nimic de mîncare?

La autobuz din nou i s-a închis ușa în nas tocmai cînd mai avea doi pași pînă la ea și, întrucît ieri a fost mai frig decît alaltăieri, în cele douăzeci de minute cît a așteptat următoarea mașină, lui Văzdăuțeanu i-au înghețat picioarele și l-au durut rău. El suferă de bătături și are niște monturi îngrozitoare, mi le-a arătat astă seară. Ieri însă, cît a stat și a așteptat s-a gîndit că-l dor degetele din cauza visului cu bocancii prea strîmți pe care-i avusese dimineața. Deci, în mare, totul s-a întîmplat vineri ca și joi; portarul nu i-a zis nimic, deși ar fi trebuit să-l ia la întrebări pentru întîrziere, eu și ceilalți colegi din atelier nu l-am văzut pe Văzdăuțeanu, deși inginerul Podoabă s-a certat iarăși cu Giușcă și cu Ferendaru, directorul, secretara și numeroși alți colegi nu l-au văzut deloc în cele aproape treizeci de minute ale pauzei de prînz, deși el se dusese acolo să întrebe de ce nu ia primă.

La un moment dat, zice vecinul meu, directorul se afla în anticameră cu un tovarăș cu părul lung care știa multe bancuri. Directorul era cu spatele spre Văzdăuțeanu al meu (care din nou se sculase în picioare și urmărea momentul în care să poată plasa o vorbă despre prima lui), ceilalți doi, adică secretara și tovarășul cu părul lung și puțin grizonat, puteau fi văzuți de el din profil. Cînd se spunea bancul, toți trei se aplecau în față. Cînd izbucneau în rîs se lăsau pe spate și hohoteau îndelung. Grupul arăta deci ca o floare care se tot închidea și deschidea. La un banc spus cu voce foarte înceată, directorul a hohotit atît de tare încît a făcut un pas înapoi și l-a călcat pe Văzdăuțeanu direct pe monturi. E, și vă închipuiți că prietenul meu, care în tinerețe a activat și la corul bărbătesc al uzinei, care visase ieri dimineață că-l strîng bocancii și care mai stătuse și aproape o jumătate de oră în ger cu bătăturile lui cu tot, a tras un urlet care i-a încremenit pe cei trei și s-a aruncat repede la loc pe fotoliu să se descalțe. Imediat a devenit vizibil, zice el și, cum îl cunosc drept un vecin bun și un coleg de muncă pe care te poți baza, eu îl cred.

Directorul și-a revenit primul din uluială și, în timp ce Văzdăuțeanu își masa ciorapul și făcea „uhuu, hu, uhu, hu, uhu-hu-hu", l-a întrebat scurt:

— Ce cauți, tovarășe, aici la ora-asta? Nu s-a terminat pauza?

Secretara s-a uitat la ceas, iar tovarășul cu părul lung și-a scos o țigară din buzunar și și-a aprins-o. Printre văicăreli, vecinul meu s-a gîndit că totuși e bine să răspundă la întrebarea care i s-a pus, ceea ce eu cred că a avut dreptate.

— Ah-ah-of-aoleo, prima mea, tovarășu' director, uhu-hu-hu, am fost tăiat!

— Dă-mi lista cu cei care au fost tăiați de la primă, a zis directorul către secretară.

Femeia a început să caute în niște dosare, Văzdăuțeanu a continuat să se văicărească, iar tînărul cu părul lung, fumînd, se tot uita la ciorapul colegului meu încercînd să-și dea seama dacă miroase a ceva sau nu. Cînd, în sfîrșit, secretara i-a întins directorului o foaie pe care scria un singur nume, acesta a zis:

— Doar atît?

— Da, asta-i lista, a răspuns secretara.

— Dumneata ești tovarășul Văzdăuțeanu? — l-a întrebat apoi pe suferind, iar acesta a probat din cap în timp ce tot mai făcea „uhu-hu". Așa că directorul a semnat cu pixul pe respectiva bucățică de hîrtie și i-a zis secretarei.

— Spune-le, dragă, să se recalculeze și să-i dea și dînsului, se poate, tocmai acuma, de sărbători!?

Așa că eu vă scriu nu ca să-l dau la ziar pe vecinul și prietenul meu de la care vin chiar acuma, după ce am băut cu el tot ce aveam prin casă și la mine și la el și după ce nevasta lui ne-a adus și o sticlă de palincă de la mama ei din Oradea, ci ca să știe lumea, să dați adică la gazetă, să știe ce să facă dacă i se întîmplă cuiva să se trezească dimineața că e invizibil. Omul, dacă e invizibil, poate să-și facă și el o treabă cu respectiva ocazie. Adică, dacă vrea să-și aducă vreun cuier sau alt obiect pe care și l-a făcut la uzină și nu-l lasă portarul să iasă cu el sau ce alte treburi, cîte-toate, se mai pot face în această situație de necesitate, să aibă grijă să nu țipe prea tare, orice i s-ar întîmpla. Că dacă țipi, imediat nu mai ești „omu' invizibil" și atunci nu te alegi decît cu mai nimic.

CORNEL UDREA

CUM VĂ PLACE

I.

De astă-dată, Făt-Frumos și Cosînzeana nu mai aveau nici o scăpare. Inutile erau toate îndemnurile adresate măgarului de cal, că acesta dădea vizibile semne de oboseală, se poticnea tot mai des. Din spate se auzea, mereu mai deslușit, un duruit, un clefăit, un hohotit, un scrîșnit! Venea Zmeul, nebun de furie, ars de gelozie, capabil de orice nebunie...

Cosînzeana aruncă în spate un piepten și acesta fiind produs la o cooperativă specializată, își rupse dinții cînd căzu pe pămînt. De aceea, nu se făcu pădure deasă, doar un fel de pepinieră pe care Zmeul o străbătu cît ai spune „acid *dezoxiribonucleic*" Făt-Frumos dădea pinteni murgului și acesta-l înjura ca la ușa cortului, pre limba lui.

Aruncă atunci Cosînzeana o piatră de brichetă și, mintenaș, crescu acolo o stîncă formată din mai multe. Dar Zmeul, mîrîind, clefăind sinistru, hohotind etc. o ocoli frumos și-i zări pe-o vale jos. Acum chiar că era foarte aproape și-i amenință cu răzbunarea, descriindu-le, în parte și întreg, caznele la care-i va supune de cu zori și pînă-n seară, și invers.

Făt-Frumos privi spre fată și-o văzu zîmbind.

— Ești nebună? Rîzi ca proasta? Zmeul ne prinde și... basta!

Dar Cosînzeana, zîmbind mereu, făcînd gropițe, îi răspunse calm:

— Prost mic și dulce!

După care aruncă în urmă o pilă. Zmeul ajunse curînd lîngă ea, se aplecă, o ridică, o privi, iar o privi și, într-un tîrziu, zîmbi:

— În fond, ce-am eu, dom'le, cu băiatul ăsta?

După care făcu urgent calea întoarsă și trăiră toți pînă la capăt.

II

Ajunse Făt-Frumos la castelul Zmeului, într-o după-amiază, pe cînd Zmeul era plecat cu treburi zmeiești, cum se spune în povești. Nici nu descălecă bine că și începu să strige:

— Alo! Cosînzeano! Ieși la geam! Ești surdă, neam?

Apăru fata în geam, frecîndu-se la ochi și întinzîndu-și rimelul:

— Ce strigi ca vițelul, la poarta 9? Nu știi că între orele 15 și 18 gălăgia, strigătul, scuturatul de covoare sînt interzise?

— Păi, ce, eu am venit să scutur covoare? Abia mă țin pe picioarele... calului!

Acesta confirmă cu tristețe demnă.

— Las' că vine Zmeul acasă și te scutură el ca pe un covor... ce vrei?

— Să te duc acasă, să te iau de nevastă, să trăim fericiți!

— Auzi, acolo... și altceva?

Flăcăul nu sesiză ironia mușcătoare. Continuă să strige tare:

— Ai o scrisoare de la tată-tău, Verde Împărat, și de la nevastă-sa, mamă-ta!

— Dă-o încoace!

— Coboară! Plus că ți-au trimis și-un pachet cu de-ale cosmeticii!

Fata, la aceste ultime cuvinte nu rezistă tentației și coborî tropotind măruntel de pica tencuiala-n castel.

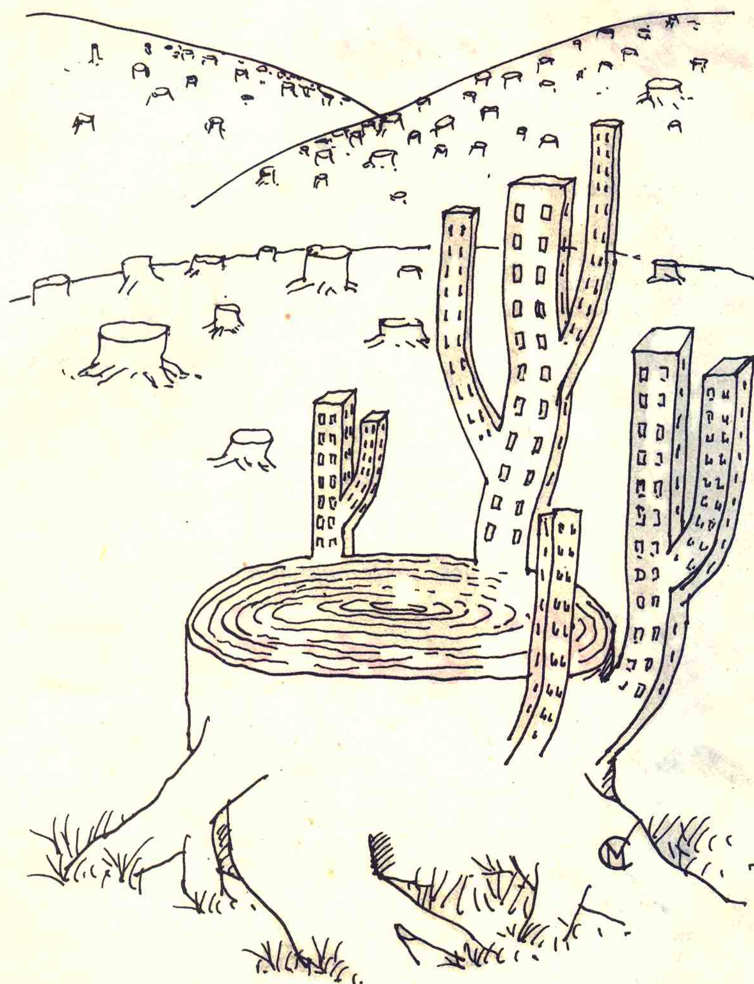
Făt-Frumos atîta așteptă, mi ți-o înșfăcă, dar fata îl potoli pe loc:

- *Izi boi,* că n-am venit amîndoi!

Sări din mers și se întoarse la castel, iar Făt-Frumos plecă... frumușel. Cum mergea el așa cu capul în jos, calul cu capul în sus, le ieși în drum Zmeul, foarte transpus:

— Ei, n-ai reușit? Ți-a venit de hac, fătule? Că eu tocmai de-aia am plecat de la castel. Gîndeam că ai s-o răpești, că nu vei precupeți nici un efort, răzbătînd neînduplecat... Și, cînd colo, dai bir cu fugiții! Dacă ai ști cît ți-am ținut pumnii! după care se opri fîstîcit și începu să se joace cu frîul calului. Vino cu o idee! Trimite pe altcineva să o răpească! Nu ai vecini, colegi, șefi pe care vrei să te răzbuni?

— Îmi pare rău de tine, Zmeule! E drept că am un dinte împotriva șefului, dar să-l trimit să ți-o răpească pe Cosînzeana, nu pot! Regret, ar fi un act de cruzime...

TUDOR GEORGE

Bacanalii ahoiste mai mult vesele ca triste

— 9 SONETE —

Virtutea Glafirei

Glafira-i tare, pe virtutea ei!
Cum n-are șarm și nici pe vino-ncoace,
Glafirei noastre mai degrabă-i place
Să n-o compari cu restul de femei!

Ea are gust!
Ea știe să se-mbrace!
Ea dă pe „arta-modei" mii de lei,
Își rupe de la coș, pentru cojoace,
Pentru pantofi și pentru zdrăngănei!

Dar, ce folos, luxoasa mea Glafiră,
Cînd n-ai noroc la fanți!
Chiar ea se miră!

Îi cade-n cărți și-n ceașcă, d-un făcut! –
Cîte-un pîrlit de popă-n așternut!

La morga ei – și ea, la morgă, ține! –
Nu face să te-ncurci cu orișicine!

Idilă periferică

Dă cîinelui un os, cînd stai la cină,
Iar vrăbiilor dă-le-un boț de pîne
Și-ncurajat de păsări și de cîne,
Aruncă-ți cîte-un ochi
către vecină!

Privește-n ochi pe-Azor și vezi ce-ți spune!
Ascultă-n tril a vrabiei pricină!
Cu-atît mai gîde ești și mai de vină,
Cît nu-i oferi, vecinei tale, prune!

E lege-n cartier:
fii om-de-casă!
Cultivă-n curte, prunii tăi și merii,
Și – mai ales vecina de-i frumoasă –
Dă-i voe-n pom, cum vrea,
– pofta muierii!
Cu prune și cu mere-i făcui plinul,
Și – drept răsplată! – m-a-njurat vecinul!

Jocul viitorului

Motto:
Mi-i teamă, dar, că neavînd vlăstare
Prin tine, vara frumuseţii moare!
— Shakespeare: Sonetul CIV —

Genetica secretele-şi denunţă
Prin feţi-frumoşi născuţi în eprubetă!
Renaşte-n timp, posibilă, concretă,
Odraslă-nscrisă-n antica sămînţă!

Suava genă, forţa ce-o secretă,
Păstrată fi-va-n firava zgrăbunţă
Ce, peste secoli, fătul nou l-anunţă -
Duh congelat în cripta lui secretă!

O maică voluntară va să-i poarte
Altoiul vr-unui stins de secoli geniu -
Pe care-l îndrăgise dintr-o carte! -
Născîndu-i prunc iubit peste-un mileniu!

Nunţi seculare - *or fi, p-atuncea, fleacuri:*
Progenituri d-un an şi... şapte veacuri!

Vîrsta Universului

Doi astrofizicieni americani au avansat ipoteza că „vîrsta" Universului este mai mică decît se credea pînă acum, respectiv de 11 miliarde ani, în loc de 20 miliarde!
— Ziarele —

Savanţilor, de hazuri doar le arde:
Ce vîrstă are Universul? *Iată,*
Cică-i mai tînăr *chiar decît arată:*
Din douăzeci, doar unşpe miliarde!!!

La anii lui *(cu vîrsta corectată),*
Ce zici de Universu-acesta, Barde?
- E-un ţînc mucos, flamand de bulevarde,
Zvîrlind chiştoace-n bolta constelată!

Mult mai bătrîn sînt eu! Vezi cum scîntee,
Sexagenară, *barba mea lactee!*

E-adevărat că, faţă de Uranii,
Nu tocma-n miliarde-mi număr anii!

Însă - privind la scară - am emfază
Că diferenţa, *cît de cît, contează!*

Un ping-pong între Scylla și Charybda

Motto:
Căci albă te-am visat, cu chip feeric,
Dar tu ești iad și-al nopții întuneric.
— Shakespeare: Sonetul CXLVII —

Respins de iadul tău *și eu, olaltă*
Cu-alți torturați, spre cîrciumă-mi port pașii,
Tîrîndu-i greu, ca-nlănțuiți ocnașii,
Răpus de-alcool, rîvnind edena haltă!

Și mă-ntremez din spirt și plîng ca lașii,
Cînd iadul crîșmei, *din străfund, m-asaltă:*
Pojaru-i crunt m-azvîrle-n vechea baltă –
Hagiu, către bîrlogul drăgălașii!...

Lumină-mi pare bezna din-nainte:
Margot a lu' Villon mi-apare-o sfîntă!
Orbecăind, mă-ntorc la ea, cuminte –
La sumbrul demon, ce mă ia la trîntă!

Spre iadul tău, *mă-ntorc din* iadul votcei —
Neștiind care-i mai drag, ori mai atroce-i!

Un bahic madrigal

SPRE CEI RĂMAȘI

Motto:
Mă doare crunt amarnica durere
Ce, chin cu chin, o retrăiesc în minte,
De parcă înc-odată mi s-ar cere
Ca să plătesc ce-am mai plătit nainte!
— Shakespeare: Sonetul XXX —

Claris, *actorul, nu mai bea nici spriț!*
Iar bardul Pîcă-n *raclă se usucă,*
Rîvnind o votcă - vechiul lui capriț!
Ș-a lecuit și cirozatul Pucă!

Cei duși din crîșmă nu făceau fartiț
La orce-ar fi alcool să li s-aducă:
Ți-ar fi-nghițit și alaun pestriț,
Ori suc de mătrăgună, lapți de cucă!

Mă-ntreb, spășit, ce-a mai rămas din toți
Cinstiții beutori, afar' de mine –
Cu care, de-ți pui mințile, socoți
Că niciodată buțile nu-s pline!

Poeți și poezii pe vînt s-au dus,
Dar Setea Noastră-*i fără de apus!*

Confesie

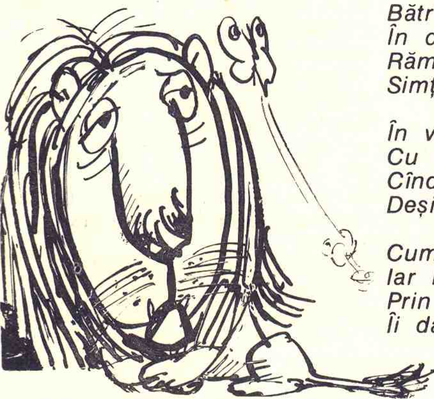
La ce să mint? Mai fui lihnit de foame,
Dar n-am pățit chiar ca Tantal - damnatul,
Să-mi fugă de la gură dumicatul,
Setos, ca Danaidele bigame!

Dă de băut și servul și-mpăratul,
Dar de-mbucat, nici firmituri, nici scame!
La drept vorbind, n-am prea rîvnit pastrame,
Cît timp holercă-avui pă săturate!

Eu, zeilor, nu le-am cerut ambrozii!
Nici whisky special să-mi dea Irozii!
Nici n-am rîvnit - ca muștele - nectarul!
Cu votcă, cu poșirci mi-umplui paharul!

Cîți detractori, cîți prieteni am, pot spune:
C-am stors, din zoaie proaste - versuri bune!

Un soi de fabulă

Bătrînul Leu - respins din clanul lui
În care-un fiu mai brav i-a luat coroana -
Rămas așa, de Țara-Nimănui
Simțea - solar - că-i năpîrlește blana!

În van privea gazelele haihui
Cu ochiul scurs și-și încrunta sprînceana,
Cînd el simțea că-n labă forță nu-i,
Deși-i zîmbea pe sub musteață hrana!

Cum sta pleoștit, răsleț de vechiul clan,
Iar hienele-și stîrneau prin preajmă sfada,
Prin iarba blănii-un fluture-african
Îi da tîrcol... Mi ți-l păli cu coada!

- O, zei leonici! Vă transmit saluturi!
Mă voi reprofila: Mînca-voi fluturi!...

Planeta maimuțelor

E timpul de sarcasm, cît timp prosperă
Girafa-n post de „lift", lungindu-și gîtul -
Și-n postul de „ expres" - o dromaderă,
Iar dingo-i „orator", lătrînd ca mutu'!

Maimuța stă pe post de „om" și speră,
Ca superman, să-și uite tot trecutul:
O nucă-i, deci - de cocos! - astă terră,
Pe care - Ea! - s-așează cu șezutul!

Iar cioara-n chip de Phönix, din cenușe,
Un zbor fantast încearcă să deslușe,
Ba, proclamînd al corbilor - Olimpul,
Tot croncăne, lovind în tivgi cu ghimpul!

Lozincile abundă pe teren:
Să piară omul — „stirpea Lafontaine"!

DOCTOR WATSON

DESPRE SHERLOCK HOLMES

MEMORII INEDITE

N-aş putea spune că orizontul de cunoştinţe al lui Holmes era vast. Ca să nu ne ascundem după degete şi să dăm Cezarului ce este al Cezarului, cultura sa generală avea serioase lacune, ba chiar nici nu avea o aşa numită „cultură generală", ci doar una *specială,* ce se referea la mai toate crimele şi afacerile oribil-tenebroase comise în decursul secolului. Iar puterea lui de observaţie, însoţită de capacitatea de *a deduce,* ca nimeni altul, adevărul, prin analiza aprofundată a *indiciului,* erau de-a dreptul tulburătoare şi fascinante.

— Watson, mi-a declarat într-o zi, nu mult după ce se legase oarecum celebra noastră prietenie şi locuiam împreună în la fel de celebrul apartament din Baker Street 221 b (două camere decomandate pe hol), Watson, află de la mine un lucru verificat şi răsverificat. Cu cît înveţi mai mult, cu atîta ştii mai mult. Cu cît ştii mai mult, cu atît uiţi mai mult. Cu cît uiţi mai mult, cu atît ştii mai puţin. Cu cît ştii mai bine, cu atît uiţi mai puţin. Right? Right. Atunci *de ce* să mai înveţi, Watson?

Nu eram de acord, învăţasem pe brînci să devin medic — şi continuam să învăţ. În ceea ce-l privea, într-adevăr: meseria lui nu era să ştie nici cine a fost Homer, nici cine a inventat limba esperanto; nici cîte piese are jocul de şah, nici de ce noul joc de foot-ball se joacă în unsprezece jucători şi nu în patru; nici de ce Julius Caesar a iubit-o pe Cleopatra şi nu pe Semiramida, nici... dar exemplele ar putea continua la infinit, şi mi se pare că nu le-am dat pe cele mai concludente. Sorry! Holmes nu trebuia să ştie toate astea, meseria lui, fie şi ca amator, era să ştie cine a fost criminalul, borfaşul, escrocul din cutare sau cutare afacere. Pentru *astea* avea aplicaţie. O aplicaţie serioasă şi fără echivoc.

Am vorbit ceva mai sus despre imensa lui capacitate de a deduce, calitate cu care Parcele ce i-au vegheat leagănul n-au fost deloc parcimonioase. Să ilustrez afirmaţia.

Desele noastre plimbări prin Hyde Park sau pe malurile Tamisei erau pline de astfel de lecţii de perspicacitate. Mi-am dat seama curînd că el provoacă voit plimbările, tocmai pentru a-mi inocula cîte ceva din mecanismul raţionamentelor şi deducţiilor sale.

Să dau alt exemplu. Într-o seară, hoinăream prin lunca Tamisei. La un mic cot al rîului, plin de sălcii şi păpuriş, pluteau cîteva lebede. Holmes s-a oprit să se uite la ele, sugîndu-şi concentrat pipa vestită şi stinsă, din spumă de mare. (Cea pe care i-o făcuse cadou marinarul din afacerea al cărei dosar Holmes l-a intitulat atît de hieratic: *Studiu în roşu.)* S-a uitat mult, imobil, cu ochii pe jumătate închişi, cu o cută între sprîncene.

— Cum poţi deosebi o lebădă femelă de o lebădă mascul? i-am auzit deodată vocea, şi am tresărit cu violenţă, deoarece, credeam că adormise de-a-n picioarelea.

— Habar n-am.

A întors capul şi m-a privit cu milă.

— Arunci în apă fărîmituri de pîine. Dacă vine el, este lebăda mascul. Dacă vine ea, este lebăda femelă. Simplu ca bună ziua, dragă Watson.

*
* *

Într-o dimineaţă, ploua mărunt şi se lăsase ceaţă densă. Cărbunii din şemineu fuseseră cam uzi şi scoteau fum. Stam cu Holmes în cadrul ferestrei deschise, să aerisim holul, privind decorul cenuşiu şi trist al străzii pustii. Am văzut-o pe menajera noastră, o femeie mică şi grăsuţă, purtîndu-şi cu demnitate pălăria cu pană şi anii maturităţii, venind de la băcănia lui Cunnin-

gham din capul străzii. În dreptul porții, cum tropăia ea cu pași mărunți și iuți, a alunecat pe o coajă de banană și s-a lungit pe burtă pe trotuar, impermeabilul dezvelindu-i anatomia, poate ceva mai sus decît ar fi dorit ea și s-ar fi cuvenit. Nu și-a făcut nici un rău, s-a ridicat repede, potrivindu-și pălăria ce-i lunecase pe un ochi. Atunci ne-a zărit în fereastră pe mine și pe Holmes. Holmes, ca și mine de altfel, și-a reprimat cu greu zîmbetul.

— Nu sînteți gentleman, i-a spus roșie în obraji lui Holmes.

— Nici dumneata, i-a răspuns vesel Holmes. Aveam oarecari dubii în privința asta, dar acum nu mai am...!

*

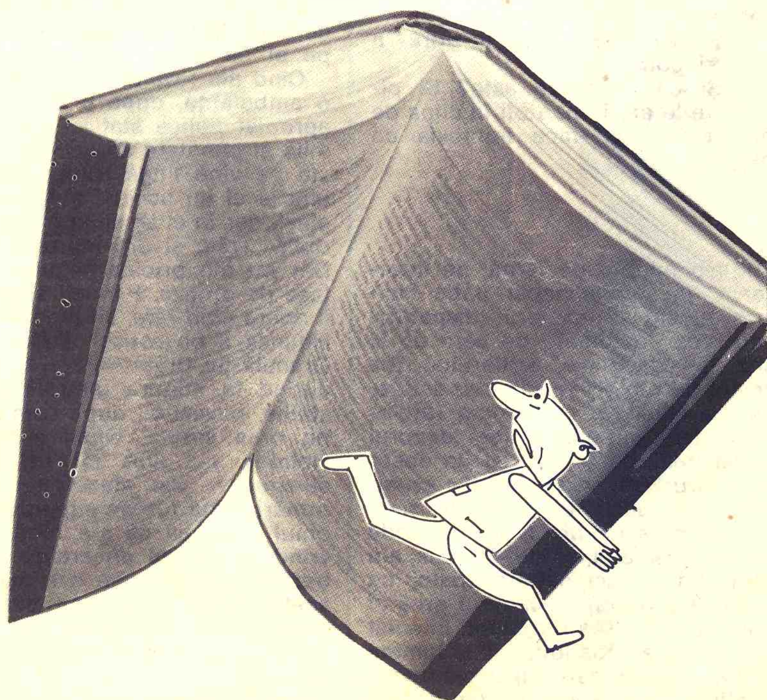
* *

Avea puțini cunoscuți care să-l viziteze, dar și aceștia veneau aproape exclusiv ca să apeleze la meseria lui, prieteni aproape deloc. În afară de mine, nu văd pe altcineva. Uneori, totuși, frecventa societatea, cu toată mizantropia și solitudinea atît de îndrăgite. În asemenea ocazii, sigur că era centrul atenției și al curiozității tuturor celor prezenți. Dar și al perfidiei și al lipsei de bună-cuviință al altora, din păcate cei mai mulți. Țin minte că fusesem într-un rînd invitați la judecătorul Jollion, care-l prețuia în mod deosebit pe Holmes. În biblioteca judecătorului, unde ne retrăsesem după masă cei cîțiva invitați să bem un păhărel de Porto, unul dintre aceștia, pe tot timpul cinei, nu făcuse altceva decît să se laude cu strămoșii și titlurile lor nobiliare. A continuat și în bibliotecă și, vorbind, se uita cu o anume privire la Holmes. Originea acestuia era onorabilă, dar lipsită de gloria enumerată de convivul flecar, ca și a mea sau a judecătorului, de altfel, sau a celorlalți prezenți acolo. Am vrut să-l pun la punct, cînd am simțit o ușoară apăsare de palmă pe umăr: palma lui Holmes.

— Da, Sir, aveți dreptate, a încuviințat, și toți ne-am uitat la el cu gura căscată. Noi, nobilii, știm mai bine decît oricare altul ce înseamnă să porți un titlu și să te și mîndrești cu el.

— N-am înțeles bine, s-a mirat

ALEX. LINCU

celălalt. Dumneavoastră sînteți nobil?

— Oh, da! Nu se vede, nu se simte? Unul din strămoșii mei s-a bătut în cruciade, a spus Holmes cu modestie.

— Ce spuneți. În care din ele?

— Cum: în care din ele? În toate, Sir! N-a scăpat una!

*
* *

Într-un rînd, ne aflam în trenul spre Chatham, Holmes vroise să-l însoțesc la conacul lordului Grammage, ce fusese găsit mort în podul conacului, spînzurat de picioare. Grație unei scrisori, pe care numai un om ca el ar fi putut-o descoperi într-o vază japoneză din salonul conacului, Holmes a elucidat straniul mister al sinuciderii lordului, căci sinucidere fusese. Lordul încercase inițial să se spînzure cum se spînzură toți, de gît, dar se înăbușise. Atunci s-a spînzurat de picioare și a murit de inaniție. Dar despre asta s-a scris în ziare, s-a scris și o broșură, așa că nu mai repet ce s-a spus o dată. Deci eram într-un compartiment al trenului spre Chatham, noi doi și alte două persoane, soț și soție.

— Compartimentul este pentru nefumători, a spus soțul.

— Mă vedeți că fumez? a replicat Holmes.

— Pipa de ce-o aveți în gură? a sărit și soția.

— Și ce probează asta? Și picioarele le am în pantofi în clipa de față, și ce, vă face impresia că merg?...

*
* *

Într-o noapte de iarnă, ne întorceam din Whitechapel unde Holmes elucidase misterul dispariției unui coș cu tomate de seră de la una din băcăniile cartierului. Era destul de frig și arborii erau acoperiți de chiciură. La lumina rarelor lampadare cu gaz aerian, decorul părea ireal, ca un fundal de decor de teatru. Traversam un mic scuar, cînd am auzit un geamăt slab. Ne-am repezit spre locul de unde venise geamătul, și într-un tufiș, am găsit un om culcat pe spate, cu ochii larg deschiși. Mînerul gros al unui cuțit îi ieșea din piept. Imediat Holmes și-a scos lupa și, la lumina lămpii de buzunar, a început investigațiile. Cum ne cunoșteam de puțin timp, eram numai ochi și urechi. Holmes întotdeauna era minuțios cînd investiga. Preleva amprente digitale, orice fir de praf, noroi, pată de vopsea, de sînge, ațe, nasturi căzuți, ace, periuțe de dinți, mucuri de țigări etc., studia amănunțit cercevelele ferestrelor, tocurile de la uși, podurile, pivnițele, scările, chestiona vecinii, servitorii, rudele (uneori aflate la sute de mile distanță, dar asta nu conta), lua interogatorii, alibiuri, în sfîrșit, se blinda de toate datele și indiciile ce l-ar fi putut duce la elucidarea rapidă a unei afaceri.

— Omul acesta trăiește. Cuțitul are o lamă de oțel suedez. Să-mi aduci aminte să le telefonez mîine, la legație. Mînerul are o zgîrietură în dreapta! a privit cu atenție prin lupă... E o literă... un *j* mare. Mîine controlăm cartea de telefon. Te doare, omule? l-a întrebat cu blîndețe pe rănit.

— Numa' cînd rîd, a răspuns cu o voce răgușită. Și mi-e frig. Holmes și-a scos macferlan-ul și l-a acoperit.

— Aleargă la primul police station (comisariat), să vie de urgență cu o ambulanță!

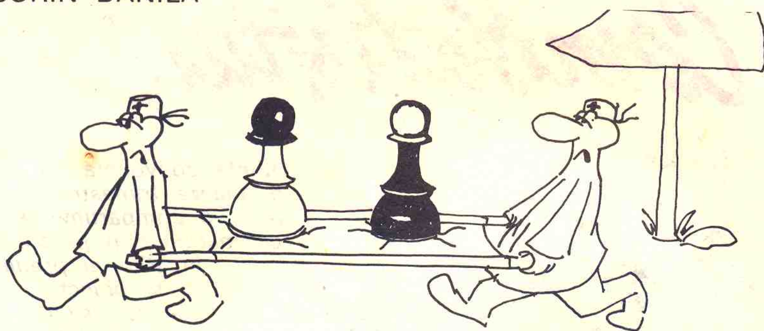
Am pornit în goană, am revenit.

— Dar care-i primul police station?

— Ah, God, a înălțat excedat ochii spre cerul plin de stele. Cum: care e? Cel mai apropiat! Și scrie pe el ce e!

Cînd am revenit cu un sergent și o ambulanță, după o oră (cel mai apropiat police station era la vreo milă și jumătate de acolo), Holmes sta pe vine lîngă rănit. Acesta se uita la el cu aceiași ochi larg deschiși, dar în ei se citea o spaimă teribilă. Trăia și era îngnețat bocnă. Dar nu din pricina frigului: înghețase de groază. Fiindcă spusese că îl doare *cînd rîde*, cît timp am lipsit, Holmes îi povestise subiectul din Dracula lui Bram Stoker, apărut de curînd în editura londoneză Constable, povestire, după cum se știe, nu prea veselă. Omul a trăit, iar Holmes s-a ales cu un guturai strașnic — dar afacerea n-a avut urmări, rana fusese superficială, iar omul susținea că s-a rănit singur, vrînd să ascută un creion. Era un borfaș mizerabil, de cea mai joasă speță. După ce-a ieșit din spital, ne-a vizitat de cîteva ori acasă. Vroia ca Holmes să-i continuie desfășurările vampiriste din Dracula, nu i-l povestise decît pe jumătate,

SORIN DĂNILĂ

și ar fi fost inutil să-și cumpere cartea, deoarece era analfabet. Dar Holmes sta în pat, răcit, îmi dăduse și mie guturaiul, și i-am interzis să-l primească sau să-i vorbească. Ca medic nu puteam permite și un al treilea caz de îmbolnăvire.

*
* *

...Ne dădusem rendez-vous la un mic local de pe Regent Street, la aniversarea zilei mele de naștere. Am sosit după Holmes, deoarece fusesem reținut la spital. Holmes sta solitar, la o masă retrasă. M-am scuzat de întîrziere.

Holmes s-a uitat la mine cu ochii lui de culoarea oțelului în amurg.

— De ce porți indispensabili de mătase, Watson? Afară este destul de frig, bumbacul ți-ar fi mai de folos.

— M-am obișnuit cu ei și, de altfel, sînt alergic la bumbac. Dar de unde știi că port așa ceva?

— Nu ai observat că ai venit în indispensabili, de la spital?

Ei, drăcie, da, eram în indispensabili...! Probabil, în graba plecării, îmi scosesem pantalonii albi — și, sigur, uitasem să-i mai pun pe cei cu care plecasem de acasă... Abia la remarca lui Holmes am sesizat asta.

Am vrut să comand o sticlă cu un vin bun, franțuzesc. Era ziua mea de naștere. Holmes a preferat întîi să mănînce. A comandat o supă de broască țestoasă și eu un beafteack cu ciuperci. Holmes adora supele fierbinți și foarte concentrate. Chelnerul a adus cele comandate, a vrut să pună supa în fața lui Holmes.

— Adu-mi una mai fierbinte!

Chelnerul, după ce i-a aruncat una din acele căutături pe care le aruncă toți chelnerii din lume în asemenea situații-limită, a adus altă supă.

— Încă nu este destul de fierbinte!

Șeful sălii s-a apropiat imediat de masa noastră.

— Ce nemulțumire este la masa domnilor?

— Vreau ca supa să fie fierbinte.

— Imediat, mister Holmes, a zîmbit șeful, dulce.

Împingîndu-l la o parte pe chelner, a luat el farfuria, a revenit de la oficiu, a vrut să pună farfuria pe masă.

— Pe ce limbă vorbesc, cînd cer ca supa să fie fierbinte, James?

— Mister Holmes n-a gustat nici supa adusă de chelner întîia oară, și-a mușcat buzele mister James. Mister Holmes n-a gustat-o nici pe cea adusă a doua oară. Mister Holmes n-a gustat nici supa adusă de MINE. De unde știe mister Holmes că supa nu este fierbinte?

— Cînd și dumneata, mister James, și subalternul dumitale o să vă scoateți degetul din supă, am să știu că aceasta este fierbinte.

Replica lui Holmes a făcut înconjurul Londrei, a devenit anecdotă universală, am auzit că circulă fără preget și continuă să circule. Paternitatea ei îi aparține lui Holmes, pot să depun mărturie. Am fost martor ocular la ea; că a devenit de largă circulație publică și orală, asta nu poate decît să-l cinstească pe Holmes, și să atragă atenția chelnerilor de pretutindeni, cum țin degetul mare pe farfurie!

P. conf.

ALEXANDRU STRUȚEANU

GEORGE PETRONE

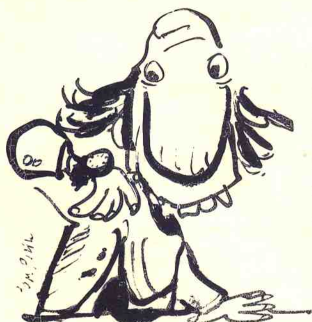
Combativitate

Pentru ședința convocată joi
Cînd vom analiza trimestrul doi
Cu sarcinile pe compartimente
În cifre comparate și-n procente,
M-am pregătit în stilu-mi predilect
Să critic exigent, la obiect,
Aspectele ce riscă să devină
Abateri grave de la disciplină

Intîi dezvolt prezumția că cine-i
Adept de neclintit al disciplinei
Își va-nsuși ideea structurată
Că doar o disciplină avansată
Va repurta victorii adecvate
(Aici mai bag și cîteva citate
Despre destoinicie și virtute,
S-ajung la șapte, maxim opt minute)

Atac apoi carența respectivă
Incriminîndu-i latura nocivă
Ce ne provoacă mari dificultăți
În dauna întregii unități,
Din cauza unor tovarăși care
Nesocotind problema ca atare,
Ignoră însăși cota ei majoră
(Și dă-i și trage-i, preț de-un sfert de oră)

Voi încheia, așa cum e normal,
Subliniind aportul personal
Pe linia-ntăririi neclintite
A disciplinei liber consimțite
Pe fondul unei etici viguroase
(Sper să-mi ajungă cinci minute, șase...)

CE-ați spus? Că iau cuvîntul, mai degrabă,
Așa, de formă, să mă aflu-n treabă?!
Ei, ca să vezi! Și ce nu-ți place-anume?
A! ...că nu am dat nici fapte și nici nume.
Ma rog, mi-o fi scăpat acest aspect
La urma-urmei, nimeni nu-i perfect.
Dar, ia stai! Astea-s chestii puerile
Că pînă joi mai sînt vreo patru zile
Și-n astea patru zile care trec
Ce? n-o că calce careva pe bec?!

Calul și măgarul

Cîndva, în plină zi și-n plină stradă,
Un cal și un măgar s-au prins la sfadă:
- Ca descendent al speciei ecvestre,
Adăugat-am faunei terestre.
I-am fost legendei nesecat tezaur
(De pildă mitologicul centaur)
Richard al treilea greu s-a-ncumetat
Să mă preschimbe pentru un regat.
Pe toți poeții lumii îi seduc
- Vezi El-Zorab, eroul lui Coșbuc -
Mă cîntă de la clasicii în viață
La fabuliști... precum e cel de față!
Maeștri mari, cu viziune-adîncă
M-au venerat, cioplindu-mi chip în stîncă,
Nu mai vorbesc, muzicieni, ca Liszt,
Ori de-un anume pictor modernist
De-l știe lumea ca pe calul breaz
Cînd e de obicei și cînd... e treaz!
Determin stări de spirit (amintesc
De mult apreciatul rîs „mînzesc")
Sînt precursor al modei cabaline
Mulți tineri poartă coamă, ca și mine,
Codanele au cozi de cal...
- Destul!

(se-nfurie măgarul) Ești fudul,
Dar te previn, fii mai puțin limbut
Cînd faci atîta caz de-al tău trecut
Că omul, sclav al modei pasagere,
S-a săturat de cai, vrea cai-putere.
Pe soclul tău el urcă azi motorul,
Și tu, în mod fatal, o să dispari
Eu, însă, am în față viitorul:
Cît fi-va lumea, fi-vor și măgari!

Văd viitorul strîmb și imoral
Destui măgari cu... ochelari de cal.

EPIGRAME

Constatare

Al comerțului destin
E-ngrădit de-un handicap:
Pe la cîte-un magazin
N-ar fi coadă, de-ar fi cap!

Comportament

Ciudate sînt făpturile neghioabe
Cînd simt în nări stăpînul idolatru
O javră face sluj pe două labe,
Slugarnicul se tîrîie pe patru...

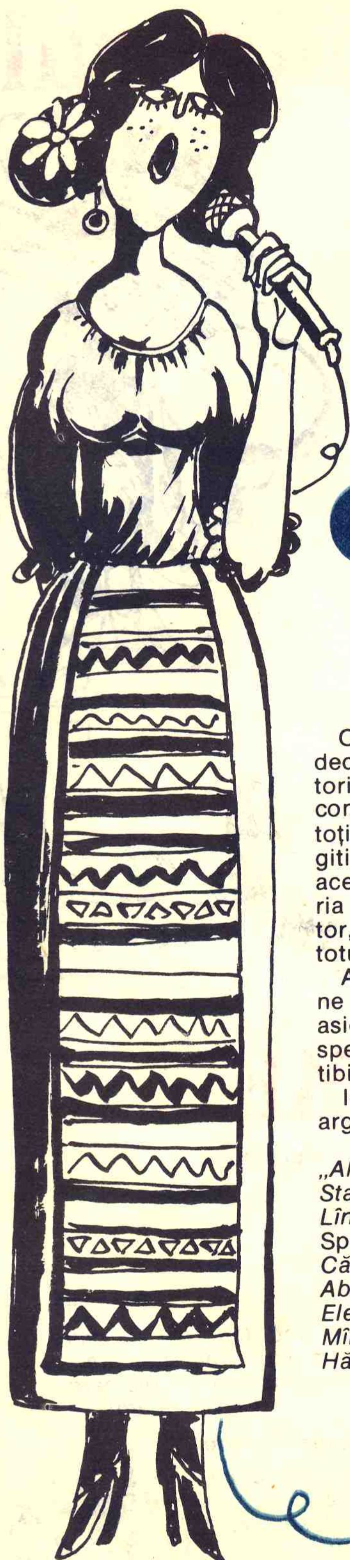
Pe plajă

Unii cînd fac rost la mare
De-un iaurt, pe apucate,
Nu-l consumă în picioare
Ci pe spate!

Prin cenaclurile literare

Cum se proclamă barzi, își lasă chici,
Mustăți și bărbi și ditamai cotleții,
Că-ți vine (doamne iartă-mă) să zici:
Pegași! Mai țesălați-vă poeții!

se impune o cotitură

Considerăm, pe bună dreptate, că inerția și decrepitudinea în care se zbat o serie de creatori de folclor, textieri mai ales, ar trebui să constituie un serios motiv de meditație pentru toți cei implicați. Pînă cînd?! ne întrebăm cu legitimă nedumerire. Cît o să mai tolerăm această nepermisă stare de lucruri? E de datoria noastră să le dăm o eficientă mînă de ajutor, în baza unor încercări timide, ce se cer a fi, totuși, încurajate.

Așadar, vom apela la modestele izvoade ce ne stau la îndemînă, rod al unor îndelungi și asidue investigații, pentru a ține la îndemîna specialiștilor un valoros tezaur de texte compatibile cu exigențele unor spectacole de gen.

Iată o urătură care întrunește toate sufragiile argumentației noastre:

„Aho, aho, copii și frați
Stați și nu circumvagați
Lîngă boi vă adjonctați
Speech-ul *mi-l audiați*
Că-i de-un semantism lingvistic
Absolut neologistic
Elevat și beletristic
Mînați, măi,
Hăi! Hăi!"

Continuăm cu prezentarea unui grupaj de fermecătoare strigături stilizate, mustind de optimism robust și autentic, potrivite pentru horele și sîrbele în care se prind flăcăii și codanele seara, la discotecă:

„Foaie verde, foaie lată,
Mîndra mea-i dezabuzată
Că la jocul precedent
O țucai prea vehement
Iu, iu, iu, iu, iu, iu, iu!

Frunză verde de dai n-ai,
Mi-s îngrijitor la cai.
Cai vivace din Carpați,
Falnici și netracasați
Zi-i măi!"

După cum încîntătoarea doină haiducească nu poate fi mai bine pusă în valoare decît în varianta:

„Frunzuliță matostat
Legea ta de om bogat
Dă-napoi ce-ai adunat
Prin mijloace abuzive
Și măsuri coercitive,
Altfel te despoi urgent
Riguros și competent
Măi tată, măi..."

Vom încheia, din lipsă de spațiu, cu un duios cîntec de nuntă, de o inefabilă grație insolită:

„Ia-ți, mireasă, ziua bună
De la soare, de la lună,
De la frați, de la surori,
De la juni aleatori
Implicați intempestiv
În trecutu-ți afectiv
- Generînd antecedente
Grave sau neconcludente -
Eu nu-s tip vindicativ
Dar devin - cînd am motiv -
Stoic și prohibitiv
- Ambele consecutiv -
Să nu fie prea tardiv."

Nădăjduiesc că publicarea acestor succinte considerații, împreună cu exemplificările aferente, va însemna un prim pas pe linia revirimentului așteptat.

DAN PLĂEȘU

GAINI în audiență

De la o vreme Vulpea, șireata,
nu mai golește personal de-orătănii poiata.
În audiență, la birou, a prins să le cheme
pentru fel de fel de probleme...

Dar, lucru de mare mirare!
Intră-ntregi și ies doar pene și oscioare!
Fiindcă și găinile de-astăzi s-au schimbat:
parcă nu mai vor să trăiască neapărat...

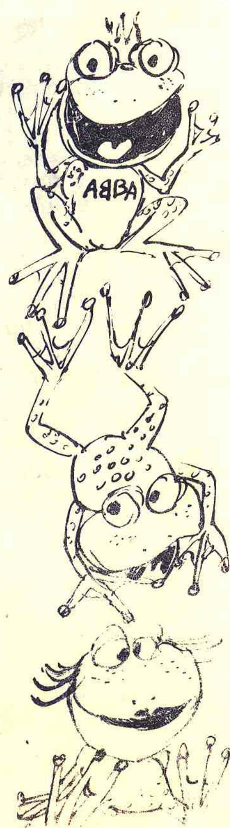
MĂSURA Broaștei

Nu știu cum s-a-ntîmplat,
dar un Broscoi ajunse împărat
peste păsări, pești și animale.
Or, din înălțimea tronului Măriei sale
ce credeți c-observă el întîi și-ntîi?
– Lumea asta-i fără căpătîi!
Văd cu mirare că foarte multe viețuitoare
n-au cu broaștele-asemănare...
Și decise, firește,
ca toate: jivină, pasăre ori pește
să fie... broștite pe dată!
Adică s-aibă gușă bogată,
ochi holbați, locuință pe lac
și să posede obligatoriu limba oac.
– Trebuie, deci, conchise 'Nălțimea sa apoi
să-i facem pe toți broscoi. Ca Noi...

Desigur, judecata-mpărătească
măsura cît un genunchi de broască,
drept care lumea de jivine, păsări și pești
a rămas în legile-i firești,
ignorînd că la un colț de baltă
i se croiește de zor o altă
dezvoltare... Cît despre-mpărat,
dumnealui, de-atîtea idei, s-a umflat
și-a pocnit! În restul lumii, negreșit.
nici pocnitura nu s-a auzit...

Mai am, după morală, o-ntrebare:
ce s-ar fi-ntîmplat, oare,
dacă-și punea ideea-n aplicare?

Ghinionul girafei

Girafa are șef de birou
pe cine credeți? Un Bou
netot, obraznic și mai pitic, firește,
decît subalterna-i ce nu se mai sfîrșește.

Din prima zi Boul a privit șui
către 'naltul gîtului,
zicînd:
- Uite la ea! Nici n-are
măcar cinci ani de la-ncadrare
și se dă mare!
Ți-ai cam luat nasul la purtare...
Păi, fată dragă, ești la-nceput deocamdată,
fii mai plecată
și mai ține-ți gura!

Pentru nimic în lume, niciodată,
șefului tău să nu-i întreci statura,
chiar dacă așa a vrut natura...

Țigări ierarhice

Muncitorul Laie a fost trimis după țigări. Tocmai umbla prin anexa administrativă, cu gînd să obțină nu știu ce adeverință, cînd s-a deschis ușa de la conducere și cineva — n-am observat prea bine cine — l-a pescuit pe Laie, trimițîndu-l după țigări. Laie a salutat mai întîi, înțepenind smirnă în fața mîinii autoritare, după care, copleșit de atenția acordată, a uitat și de adeverință și de tot, a repetat prompt: „*Snagov*, să trăiți!" și s-a dus glonț unde fusese trimis.

Pînă ajunge insul la chioșc, o să-mi dați voie să-l critic puțin, zicînd că unul, căruia i-ar fi fost foarte dragă treaba, n-ar fi umblat brambura prin fabrică în timpul serviciului, lăsîndu-i în aceste minute pe colegii sai de echipă să lucreze și pentru el. Sau, poate, și-ar fi amintit că și el, muncitorul, este deopotrivă conducător al întreprinderii, iar atunci ar fi discutat cu șeful respectiv amintindu-i că el este angajat pentru alta treabă și în acest caz, mîna întinsă după țigări s-ar fi retras rușinată. Ba, poate că șeful însuși s-ar fi repezit personal la tutungerie, să-i cumpere țigări lui Laie.

Iată, însă, că Laie a ajuns la chioșc. Un chioșc cu de toate. Inclusiv, înghesuială. Tovarășa Pachița, femeia de serviciu de la etajul întîi, venise cu o listă pentru birourile plan-dezvoltare, investiții și retribuirea muncii. Colega ei de la etajul doi, Caterina, lua pentru birourile contabilitate și personal. Și, tot așa, pînă se terminau toate birourile și servi-

ciile: tovarăşa Vasilica, organizatoarea unei grupe de sindicat, pentru forul ei ierarhic superior. Cei doi de la urmă nu se amestecaseră, evident, cu restul lumii, aşteptînd deoparte.

Mai erau acolo cîţiva muncitori trimişi de maiştri şi cîţiva ucenici expediaţi de şefii de echipă. Portarul lua pentru ofiţerul de serviciu pe uzină. Laie se trezi tare încurcat în faţa mulţimii de la chioşc. El fusese trimis de cineva din conducere! I se părea normal să se plaseze în faţă. Dar cît de în faţă!? Ceru cu glas tare: „Două pachete de „Snagov" pentru un tovarăş din conducerea întreprinderii!" „Aşteaptă dumneata la rînd! îl fulgeră cu răspunsul un tovarăş. N-ai auzit de disciplină? La voi nu s-a prelucrat? Dacă nu, o s-o facem de acum înainte. Fiindcă am mai observat şi alte abateri. Uite, chiar şi acum, aici, la chioşc: protocolul stă în urma registraturii, casieria înaintea contabilităţii, normarea după portar. Păi, nu se poate aşa, măi tovarăşi! Ordinea."

Şi, luîndu-şi pacheţelele, porni important spre comitet. În urma lui, cei vizaţi au încercat să se aşeze într-o ordine firească, dovedind astfel că ştiau ce-i aia disciplina muncii...

M. GION

CUCUU...!!

M. GION

„Lenea doarme și sărăcia o apără de muște"

VICTOR GORŞCOVĂZ

FABULE

VINDECAREA NĂRAVULUI

*Ca să înduplece catîrul,
să nu se încăpățîneze,
grăjdarul i-a făcut hatîrul,
nemaipunîndu-l să lucreze.
Dar nu ieşi nici o ispravă.
Mai rău se nărăvise vita,
cerîndu-i boabe fără pleavă
şi, chiar, lovindu-l cu copita...
Aflîndu-i-se „caracterul",
i-au scris în fişa de notare:
„E blînd, de n-are-asemănare!"
Apoi i s-a semnat... transferul...*

NĂRAV PORCIN

*Intrînd într-un coteț curat,
Care i-a fost repartizat
la ei, la ferma de porcine,
a zis grăsunul: „Nu e bine!
Nu sînt condiții de trăit!"
Şi cum îl ştim că-i nărăvit
Numai la troacă şi băltoacă,
porni lăcaşul să-l prefacă
după porcescu-i agrement...
...Poftim, cui dai apartament!...*

PROVERBIALĂ

De-o tînără năpîrcă „Ammodites",
s-a-ndrăgostit, bezmetic, un crotal.
Cîțiva au spus: „Ce cuplu ideal!
Şi caracterele, ce potrivite-s!"*

*Însă cei mulți, ştiind din care soi
de veninoase gadine sînt mirii,
au zis, dînd glas, frenetic, mulțumirii:
„Aşa le trebuie, la amîndoi!"*

* *Vipera ammodites (latin) = Viperă cu corn.*

VASILE BĂRAN

FABULE

Fabula „experienţei"

O furnică
le spuse celorlalte:
– Cînd ţii un elefant
de piciorul din spate,
iar el încearcă să fugă,
cel mai bun lucru e
să-l dobori la pămînt.

Fabula precauţiei

Găina
a făcut un ou de struţ.
Uluit,
cocoşul
şi-a vîrît capul în nisip.

Fabula infatuării

Şi-a pus palma
între frunte şi cer
şi-a acoperit,
deodată,
soarele.
Un gest care l-a convins că dacă ar vrea
ar putea răsturna
şi pămîntul.

Fabula măiestriei

O, cu ce energie
pleacă la drum furtuna!
Priviţi-o: peste cîmpuri
ia după ea copacii
şi-mpinge chiar şi rîul mai repede spre mare:
Şi poate-nspăimînta pînă şi luna
tăvălind în faţă-i norii negri!
Dar ia daţi-i să bage un fir de aţă-n ac!

Fabula adevărului

Se spune că adevărul
a fost, mai întîi, o sfoară groasă,
primitivă,
uneori deslînată.
Pe urmă s-a subţiat.
S-a rafinat. S-a modernizat.
E o metaforă uşoară,
dar plătită greu,
fiindcă, în cele din urmă, s-a înţeles,
ori se va înţelege,
că adevărul nu poate fi niciodată
o sfoară
nici groasă, nici subţire.
Într-un cuvînt
e un mare risc să faci pe el
echilibristică.

Fabula imitaţiei

În cele din urmă,
cîinele poetului
s-a pomenit
lătrînd în versuri.

Fabula prevăzătorului

Cu un scaun nu eşti sigur – şi-a spus.
Oricine ţi-l poate lua.
Astfel că şi-a făcut rost de două.
Şi s-a aşezat între ele.

Fabula eficacității

În timpul iernii, el a inventat o unealtă automată, cu zeci de dispozitive, pentru stîrpirea oricărui soi de buruiană și, la vremea cuvenită, a ieșit cu ea pe tarla și s-a mirat el însuși de calitățile acestei mașini extraordinare, care nu lăsa în urma sa absolut nimic. Decît pămîntul gol.

Fiindcă, preocupat de grapa sa, a uitat să semene porumbul.

Fabula perspectivei

Munceau amîndoi la același zid,
unul oftînd,
altul cîntînd.
De ce ești încruntat? — l-am întrebat pe cel posomorît. Și m-a privit îndelung și m-a întrebat, la rîndu-i, dacă nu cumva aș fi dorit să rîdă. Cum să fie vesel dacă în fiecare zi nu face altceva decît să pună cărămidă peste cărămidă?
Și l-am întrebat și pe celălalt ce i s-a întîmplat de e atît de plin de patos?
Și el mi-a răspuns:
— De ce să nu fiu? Punînd toată ziua cărămidă peste cărămidă, aici se va înălța, curînd,
un oraș!

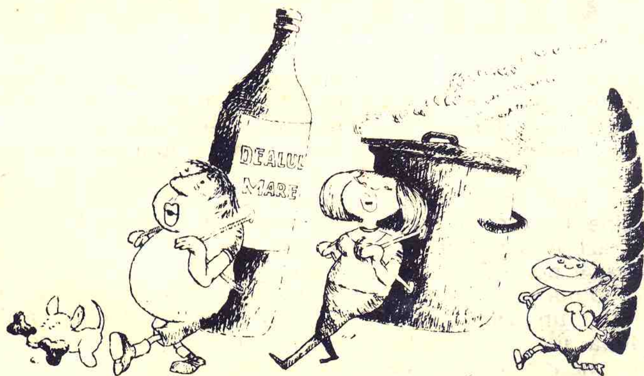
Fabulă sportivă

S-a îngrijit de mîini, de picioare, de piept, de respirație, pînă și de unghii, unghiile te pot împiedica în orice sport. Numai capul i-a rămas ca un lucru de nimic, ia mai dă-l dracului! atîta doar, cînd e vorba de fotbal, mai dau cu el în minge, bineînțeles, doar dacă se ivește prilejul. Și unghiile creșteau, la mîini și la picioare, și el le tăia cu grijă în fiecare miercuri, ziua unghiilor, iar joia se ocupa de mușchi și de respirație...

Astfel că n-a observat cînd pieptul i-a crescut, făcîndu-l să se asemene cu o statuie antică. Dar n-a observat nici faptul că, pe măsură ce timpul a trecut, capul de care uitase cu desăvîrșire i se făcea din ce în ce mai mic...

Fabula macului alb

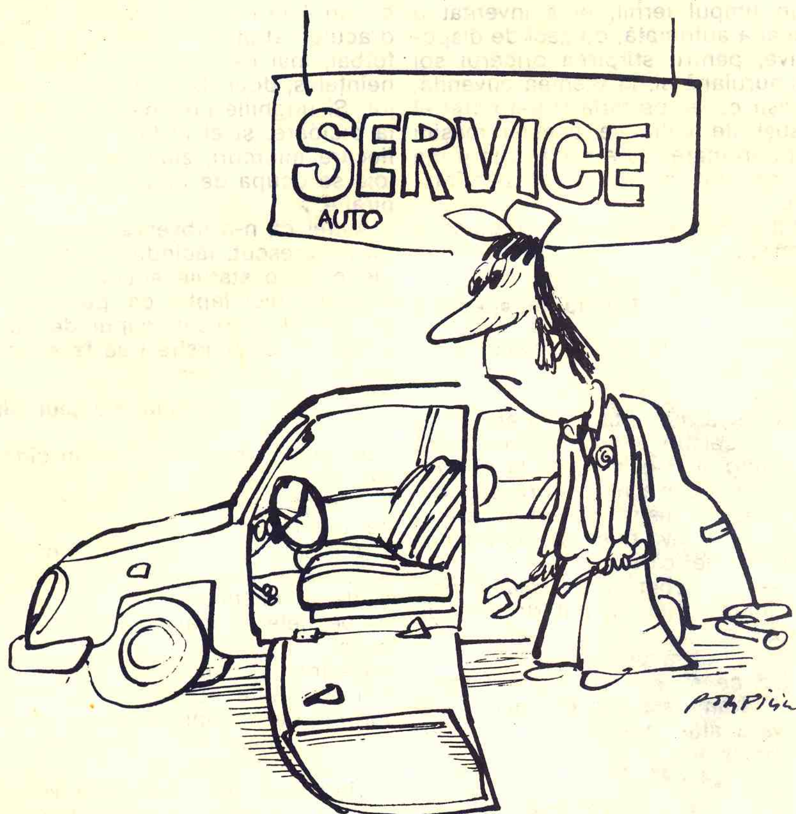
Toți ceilalți maci creșteau în cîmp,
dar acolo veneau vitele.
Și alerga vîntul și șuiera furtuna.
De teamă,
el s-a înconjurat de mărăcini
și frunzele sale erau neatinse,
crude și neatinse,
iar petalele — mai albe decît albul însuși.
Mărăcinii îi erau ziduri de cetate;
nici o vietate nu îndrăznea să se apropie de ghimpii lor și macul alb rîdea de macii roșii din cîmp:
— O să vă scuturați!
Curînd însă nu-i mai putu vedea.
Și cînd mărăcinii, în semn de ocrotire, se aplecară-n boltă,
nu mai văzu nici cîmpia,
și nici cerul.

OCTAVIAN COVACI

„O FAMILIE CU... GREUTATE ÎN WEEK-END"

POMPILIU DUMITRESCU

DUMITRU SOLOMON

ARHIPOLOGIE

Război

Arhip este de părere că războiul aduce atîtea nenorociri fiindcă se declanșează instantaneu, din te miri ce.

— D-aia merg toate anapoda, fiindcă nu e ordine. Care cum îl taie capul, declară război, sau nici măcar nu-l declară, îl pornește. Ia să stea dumnealor la masa tratativelor, să încheie mai întîi un tratat de beligeranță, și după aia, după săptămîni și luni de negocieri, mai dă stăpîne, mai lasă jupîne, după chestiile de procedură, de formă, de fond, eu vin cu un milion de soldați, tu vii cu un milion, eu bag șapte mii de tancuri, tu bagi două mii de submarine, eu cu avioanele, tu cu rachetele, mai renunță tu, mai renunț și eu, mai o bombă, mai două, cinșpe luni de discuții, ziariști, fotografi, televiziune, să vedem după toate astea dacă le mai dă mîna să facă război...

Iubire

— Marile iubiri sfîrșesc tragic. Romeo și Julieta, Othelo și Desdemona, Tristan și Isolda, toți o termină rău.

— Or fi alte iubiri care se termină bine...

— Dați-mi un singur exemplu! cere Arhip.

Toți caută exemple.

— În basme, găsește unul. Ei trăiesc fericiți pînă la adînci bătrîneți.

— Alea-s în basme, domnule! ripostează Arhip.

Călătorie

— Ce oraș frumos! exclamă Arhip, care de o săptămînă, de cînd a venit, n-a ieșit din camera de hotel. În schimb a privit întruna pe fereastră.

De la fereastra lui se vede doar turla unei biserici.

Dietă

Arhip merge la prieteni și mănîncă pe săturate, apoi se duce acasă, unde nevastă-sa îi dă numai salată verde și morcovi, ca să slăbească. Și nevesti-si îi este atît de milă de bietul Arhip...

Pian

Arhip își cumpără un pian, dar constantînd că pianul ocupă prea mult spațiu, îl vinde și își ia în locul lui un ceas cu cuc.

Preferințe

— Arhip, ce părere ai despre Shakespeare?

— Violent, domnule!

— Dar despre Molière?

— Frivol!

— Dar despre Ibsen?

— Plicticos.

— Cehov?

— Mă face să dorm.

— O'Neill?

— Sumbru!

— Caragiale?

— Vulgar.

— Dar cine îți place?

— Dacă aș avea timp să scriu teatru, v-aș arăta eu cine îmi place.

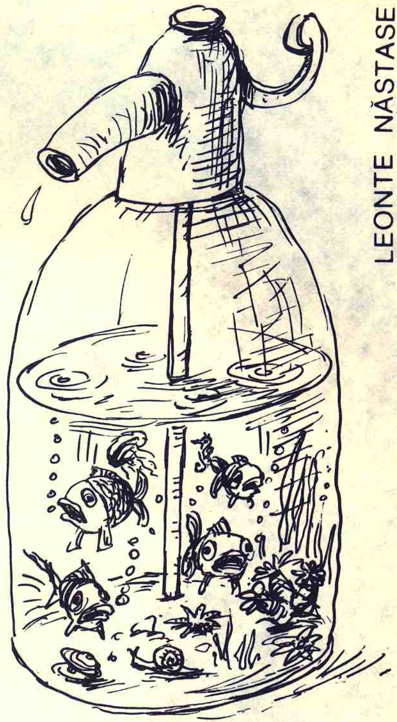
Cucerire

Pe cînd era mic, Arhip își pusese în cap să cucerească lumea și a început prin a tăia cu lama o hartă a lumii.

Bigudiuri

— Nu mă scoți niciodată în societate, se plînge nevasta lui Arhip.

LEONTE NĂSTASE

— Am să-ți scot eu prostiile astea din cap, îi răspunde Arhip, privindu-i aprig bigudiurile.

Premieră

— Cu cît sînt mai mulți cei care văd o piesă înainte de premieră, cu atît sînt mai puțini cei care o văd după, se trezește Arhip vorbind. Și nimeni nu înțelege nimic.

Telefon

— Alo, Arhip?

— Da, eu. Ce număr ați format?

— Mă iertați, am greșit.

— N-ați greșit. Eu sînt.

— Atunci am să încerc din nou.

— Insistați mai mult. Poate face atingere.

După ce închide telefonul, Arhip comentează:

— Mulți zăpăciți pe lumea asta!

Ereditate

Tatăl lui Arhip îi spuse într-o zi:

— Arhip, eu n-am știut niciodată ce vreau în viață. Măcar tu să știi.

— Eu știu, tată. Vreau să fiu ca tine.

MARIUS TUPAN

ULTIMA ȘANSĂ

urzica

Știind că a doua zi soțul ei urma să-și ia în primire noul său post, al patrulea în agitata lor căsătorie, Cătălina Lumineanu era asaltată de gînduri, care de care mai negre. Cînd Monu a căzut prima oară, din fotoliul directorului, a înghițit în sec, fiindcă știa că nu era ea aceea care să repare o nedreptate. A fost multă tăcere în casa lor, dar totul s-a șters cu timpul. Monu ajunsese director printr-un concurs de împrejurări, fiindcă de studii nu se putea vorbi, în schimb, avea multă inițiativă și numai ea îl ajutase să o ia înaintea multora. A doua oară se îmbătase criță și, nici una, nici două, coborîse firma instituției unde lucra, de data asta ca șef de secție, hotărît ca în locul ei să-și fixeze statura sa impozantă. Era cît pe-aci să se fixeze la pămînt dacă portarul n-ar fi prins de veste și n-ar fi alergat să-i sprijine căderea. Cătălina îl mustrase atunci numai cu un deget, fără însă a-i arunca vorbe grele. Apoi veniseră încurcăturile financiare, că Monu ajunsese la Aprovizionare, unde se grăbise să-și completeze suma ce-o pierduse prin debarcare, considerîndu-se încă un nedreptățit. Nici atunci n-a zis nimic Cătălina, că doar împreună cheltuiseră banii și nu se întrebase o clipă de unde-i are. E adevărat că Monu căpătase experiență și-un prieten sus-pus care-l ajutase să iasă basma curată din încurcătură. Că fusese mutat la Merceologie, nu era cel mai rău lucru din lume, însă nici aici nu se lecuise, mizînd pe întreprinzătorul său spirit. Dirijase cîteva materiale spre o altă instituție, fapt ce-i adusese foloase, încurcase cu bună știință actele unor deplasări și se alesese și de-aici cu cîștiguri. Scăpase bine din bucluc, ba chiar i se găsise și-un post pe care trebuia să-l onoreze curînd.

— Gata, dragul meu, izbucni Cătălina, învinuindu-se în sine că nu intervenise mai de mult pentru a-i da cuvenitele sfaturi, oprește-te!

Monu nu-și putu înfrîna indignarea.

— Tu nu vezi că ei nu se opresc?

— Știu, au și ei vina lor, dar și tu ai exagerat cu devotamentul. Ți s-a oferit o ultimă șansă, trebuie să profiți de ea.

— Am să i-o plătesc eu contabilului care nu m-a lăsat să trăiesc! Toată viața s-a ținut de turnătorii și tot n-a cîștigat nimic: e tot un sărac lipit.

— Uită ce-a fost, gîndește-te numai la ziua de mîine. Trebuie să fii mai atent cu oamenii, mai prietenos; nici modestia nu ți-ar strica. Consideră că n-ai avut niciodată în spate un fotoliu de director.

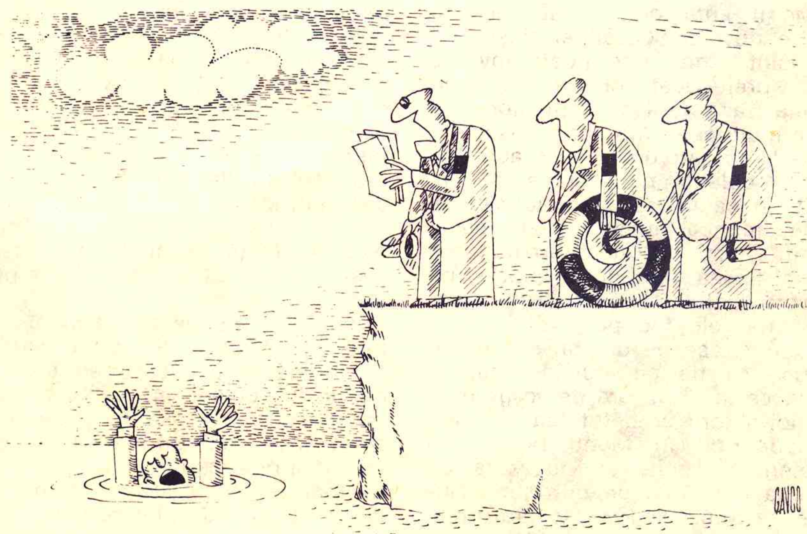
— Crunt mă voi răzbuna și pe statistician, nici portarului nu-i va fi bine cît voi fi eu în viață. Toți care s-au ținut de capul meu vor încurca-o.

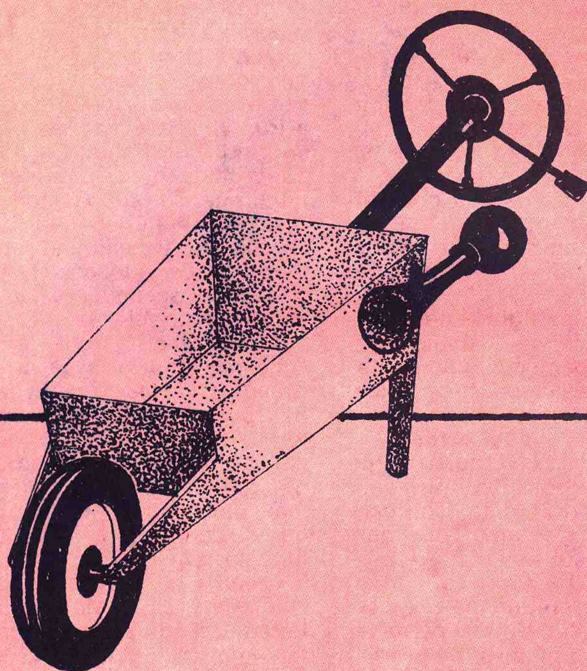
— Înțeleg starea prin care treci, doar sîntem împreună de-un sfert de veac, dar ascultă-mă și pe mine, e nevoie să-ți schimbi firea și să-ți lași ambițiile de-o parte. Fii supus, chiar umil dacă poți. Nu trece pe dinaintea șefilor, că-n mîna lor se află pîinea și cuțitul. Lasă-i să vorbească numai pe ei, aprobă-i din cap, nu cu gura, că doar ea ți-a pricinuit atîtea necazuri. Cum nu ai nici o meserie la bază, postul de normator e ultima ta șansă, altfel ajungi la mătură.

Monu simțea că femeia vorbise din adîncul sufletului și primul semn că o va asculta fu o aplecare a frunții. Toată noaptea nu dormi și se gîndi cu sfințenie la spusele ei. Făcu chiar cîteva pregătiri pe întuneric, ce să spună noilor colegi, cum să spună, în ce fel să-i privească. Doar voia să rupă cu un trecut care-i adusese numai necazuri. Suferise umilințe, jigniri și nu mai voia ca ele să se repete.

Tot se mai gîndea la cuvintele Cătălinei cînd intră pe poarta institutului. Cînd îl văzu atît de schimbat, portarul nu-și putu crede ochilor. La Normare intră spășit, aplecat de spate, ridicînd arareori ochii din pămînt. Cu toate că-l cunoșteau din auzite și nu sub cele mai bune recomandări, noii lui colegi fură surprinși să constate că bîrfa pe seama lui n-avea nici un temei. Din prima clipă Monu te cucerea. Părea un om cumsecade, binevoitor, modest. Mai mult, ținuse să sfințească prima zi de lucru cu o sticlă de vodcă, prilej pentru normatori să-i aprecieze gusturile și generozitatea. Poate că asta îl și

C. GAVRILĂ-GAVCO

determinase pe șeful serviciului să adune în grabă tot colectivul și să-i facă lui Monu o primire cum se cuvenea. Cuvintele de bun venit i le adresase chiar el, iar în final îl rugă pe noul venit să vorbească.

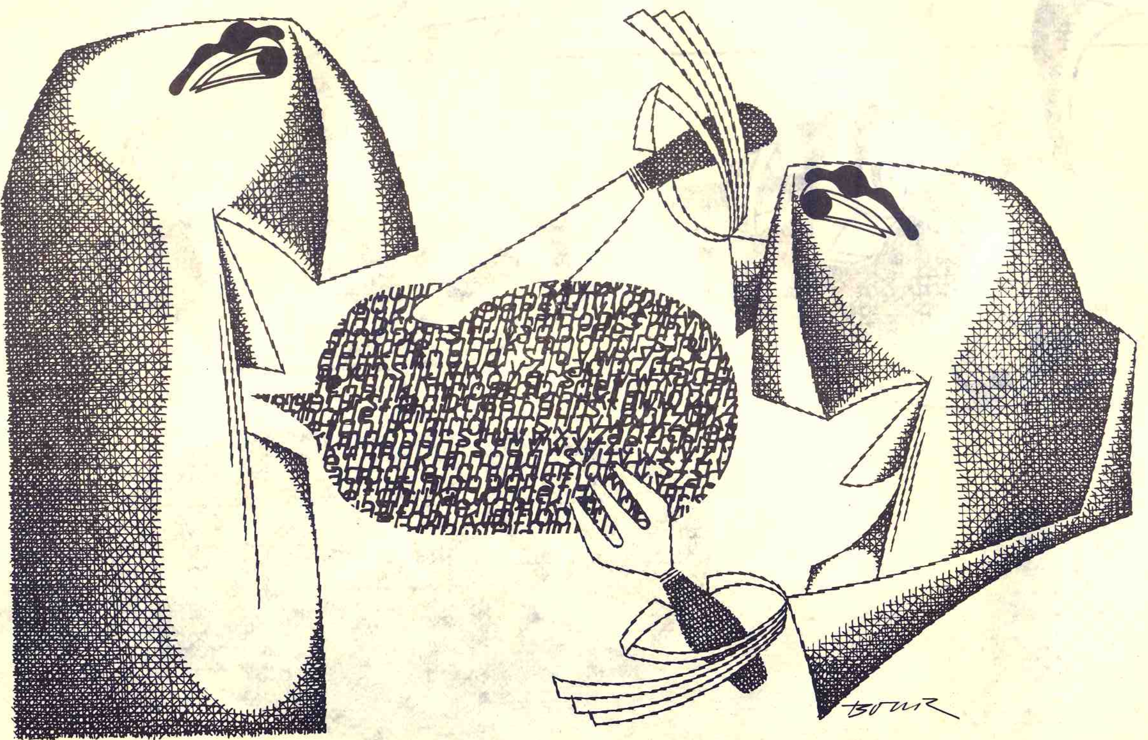
Monu Lumineanu avea încă în minte povețele Cătălinei și știa că ele sînt arma care poate învinge orice prejudecăți. Mușcă tremurînd prima frază, fapt ce impresionă tot mai mult asistența, apoi zise:

— N-am alt gînd decît acela al bunei colaborări. Trebuie să fim uniți și să ne sprijinim la nevoie, altfel munca noastră n-are sens. Simt c-am pătruns într-o lume ce-mi lipsea: contați pe mine și pe devotamentul meu. Iertați-mi emoțiile, dar ele fac parte din...

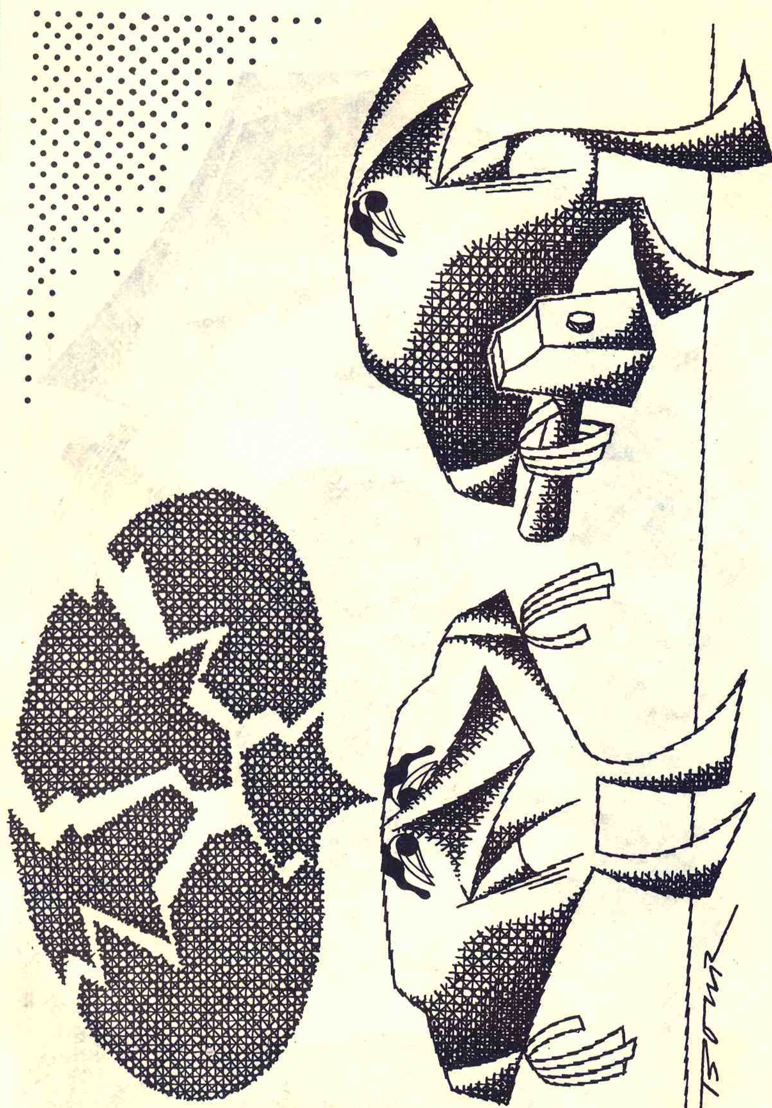
Continuase pe un ton sugrumat, ținuse să fie cît mai dezlînat — ceea ce la el nu era deloc greu — și normatorii erau tot mai mișcați, descoperind în Monu omul fără pretenții (și cîte se puseseră pe seama lui!), plin de bun simț. Numai că atins de fulgerul oratorului de odinioară, format mai ales în perioada directoratului, îndată ce termină repertoriul întocmit cu atîta grijă de Cătălina, Monu intră treptat în cămașa lui proprie.

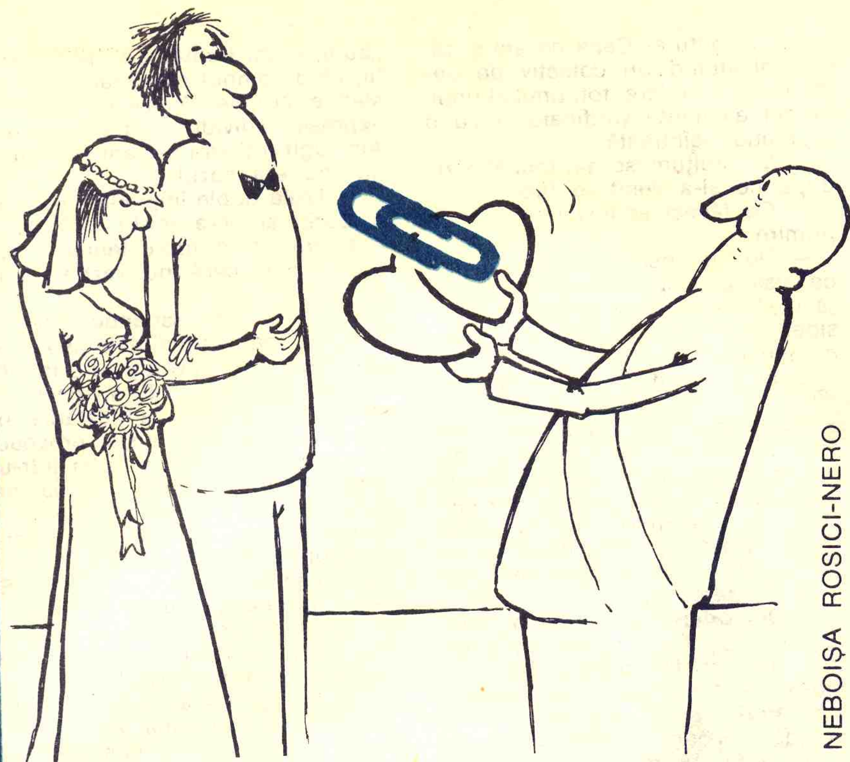
— Așa-i producția, costisitoare, dificilă, dar voi ce-ați făcut aici de s-a îngreunat într-atîta procesul tehnologic! Am impresia că stați prea mult la șuetă și nu mai luați contactul cu realitatea. Au intrat în fabricație multe produse, s-au schimbat multe operații, v-ați grăbit să mai îmbunătățiți normele? Ce se întîmplă cu piesele refolosibile, le aruncăm la fier vechi? În loc să cercetați starea lor, cercetați „Sportul" și faceți clasamente năstrușnice. Vigilența e absentă în sectorul vostru, deși ea trebuie să fie pe primul plan.

Avea atîtea să le spună Monu, că n-ar fi terminat în cîteva ore, dar, la un moment dat, descoperi pe fața noilor lui colegi un dezgust fără margini și numai asta îl făcu să tresară. Apoi pămîntul îi jucă sub picioare și privirea-i căzu în gol. Cînd își mai reveni, dădu cu ochii de mătura și pămătuful care-l așteptau într-un colț al încăperii și-n ele întrezări ultima lui șansă.

BOUR

BOUR

ION TIPSIE

UN LOCATAR SUSPECT

Acum o lună, trecînd prin fața blocului, aud zgomote ciudate — geamuri sparte, pîrîit de stofă ruptă, scîrțîit de tîmplărie care se frînge — însoțite de un „oauu!" prelung. Din pură curiozitate, ridic privirea: pe la etajul șapte, un individ, agățat de o cercevea, plutea în gol, bălăbănindu-și picioarele, de parcă evolua la paralele inegale.

— Hei, pot să fac ceva pentru tine?

— Prinde-mă, zice, nu mai sînt în stare să mă țin!

— Dom'le, păstrează-ți cumpătul! La chestii d'astea nu mă bag fără consimțămîntul colectivului: nu-mi permit să iau în brațe pe oricine și oricum. Ți-ai plătit cotizațiile, datoriile față de obște, ai nevastă, copii, ești om de nădejde, ce venituri posezi?... Te rog să nu insiști, pînă nu-mi lămurești aceste date obligatorii.

— Nevastă nu posed, dar promit că voi depune eforturi sporite în această direcție. Copii nu am, căci mi-a fost mai greu să-i fac singur, deși m-am străduit. În privința averii, sînt o persoană de încredere: nu am nici o lețcaie.

— Dar, înainte... înainte?

— Înainte, am stat bine cu averea!

— Bine-bine, dar în ce sens?

— Zero lei, zero bani!

Am convocat comitetul asociației de locatari și am dezbătut problema pe toate părțile, expunînd atît declarația verbală a sinistratului, cît și informațiile pe care le-am cules de la vecini, ICRAL, IDEB, apă și canal. Merita atenția noastră și am hotărît să-l prindem, pompie-

rește, în pătură. Ceea ce am și făcut, alcătuind un colectiv de oameni de încredere, toți unul și unul, numai elemente verificate și cu o reputație neîntinată.

— Vă mulțumesc din inimă! a zis după ce și-a venit în fire.

— Ce făceai acolo? l-am luat în primire.

— Dom'le, pentru a evita risipa de căldură, lipeam geamurile cu „scoci". N-am cerut aprobare, considerînd că am fost în asentimentul dumneavoastră.

L-am asigurat, cum era și normal, de tot respectul nostru.

Peste două zile, l-am salvat, iarăși, cu pătura. Din verificări, întărite prin declarație verbală, exprimată tot în poziția „agățat" de cercevelele ferestrelor de la etajul șapte, am stabilit, fără dubii, că rămăsese în văzduh în timp ce punea gratii la ferestre.

— Din pricina porumbeilor care, bătuți de vînt, se izbesc în ferestre... Or, pentru producerea unui metru pătrat de geam, se consumă o sută de kilowați energie electrică de cea mai bună calitate. Vă rog să fiți de acord cu mine că am procedat just!

Cu o săptămînă în urmă, aud „bum, bum, bum!". La miezul nopții, cînd somnul este mai dulce, iar stafiile circulă lipsite de îngrădiri exprese. Individul își baricada ușa. Am fugit toți să-l salvăm cu pătura, dar nu era cazul.

— Ușile duble împiedică risipirea căldurii! și ne-a trîntit *dublura* în nas: era... *tare;* lucru temeinic elaborat, prin care nu răzbesc nici tancurile.

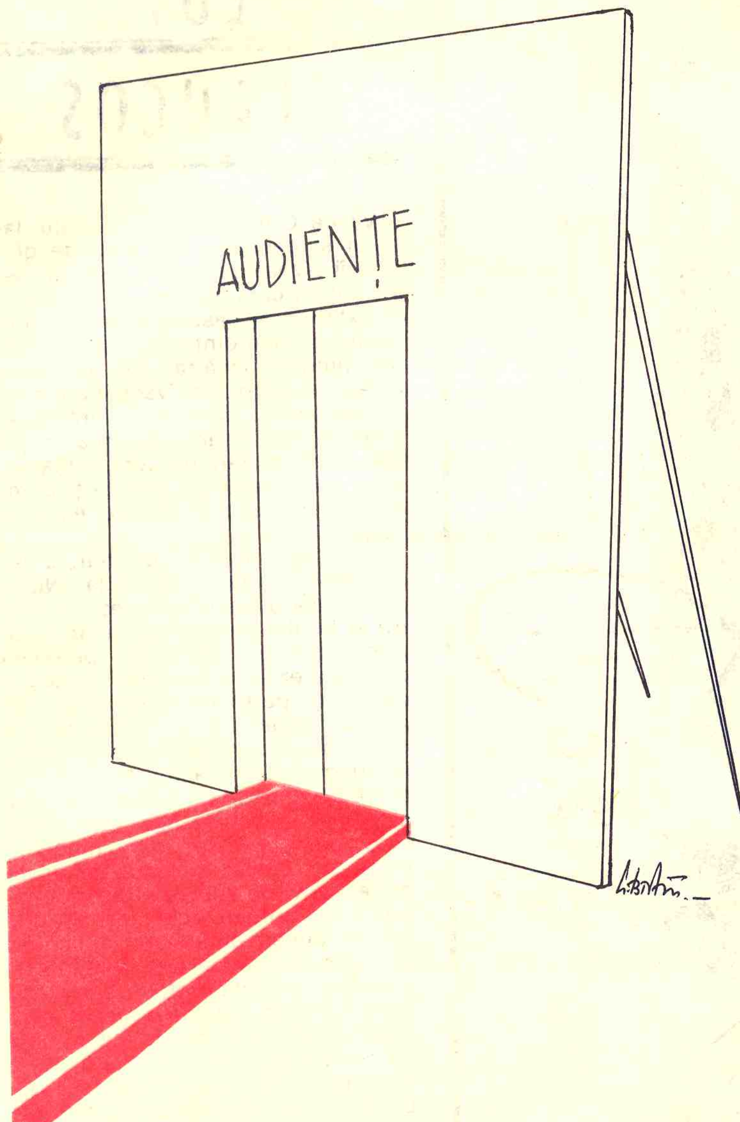
— Tipul ăsta ascunde ceva! a concluzionat președintele asociației de locatari, un tovarăș cu o intuiție de detectiv rasat. E suspect, nu structural, ci prin manifestările exterioare care, deși juste, provoacă nedumeriri și atrag atenția într-un sens nedorit. Borfașii vor da, negreșit, o lovitură, considerînd că, în blocul nostru, se află o comoară: excesul de zel al colocatarului nostru poate fi interpretat eronat. Se pune întrebarea: ce se va întîmpla în cazul că vor confunda apartamentul lui și vor pătrunde în apartamentele noastre? De la el nu pot să se pricopsească: nu a avut nimic nici înainte, nici după. Pe cînd noi, care ne-am străduit... Iată, asta este esența problemei!

Din acea zi, fiecare ne-am cumpărat cîte o pușcă de vînătoare.

RUDI SCHMÜCKLE

GABRIEL BRATU

T. PALL

RODICA TOTT

RĂZBUNAREA LUI GLAUCOS

Vasile Omete stătea pe malul lacului și pescuia. Tot felul de gînduri îi bîzîiau prin cap, mai rău decît țînțarii care făceau același lucru, în exterior. Această vraiște de ordin psihic pornea dintr-un motiv temeinic fiindcă, iacă-tă, toți prietenii, colegii de birou sau vecinii din bloc aveau familii, spre deosebire de el, care deținea doar o amărîtă de pisică, și aceea fără un ochi, o maidaneză cu genealogie incertă și comportări suburbane. Pentru ea pescuia.

Un timp, postura de burlac i-a convenit: rufele le dădea la „Nufărul", masa o lua la „Expres", la teatru și la film mergea cu bilete luate prin sindicat. Vara își petrecea după amiezile în Cișmigiu, juca șah cu diverși parteneri voluntari și hrănea porumbeii de la „Buturugă" cu cocoloașe de mălai aduse de-acasă în pungulițe de plastic. A venit însă o vreme cînd toate astea n-au mai avut nici un fel de haz. Știa foarte bine ce-i lipsește, dar, fiind un timid, nu găsea mijlocul de apropiere vizavi de subiectul asupra căruia i se opreau ochii, ori de cîte ori se ducea dimineața la centrul de lapte. Subiectul era, bineînțeles, o femeie, o ființă diafană, tînără, cu ochi blînzi și un surîs onest, care l-au cucerit chiar din prima zi, cînd i-a cedat rîndul la iaurt și a ajutat-o să introducă produsul în sacoșă. De-atunci a întîlnit-o zilnic, dar alte gesturi, în afară de cedarea locului și susținerea sacoșei, n-a mai făcut. O numea în gînd Florinela, un nume plăzmuit de el, expresie a sentimentului ce, fără îndoială, se dovedea a fi începutul unei sublime pasiuni.

Acum stătea pe malul lacului și pescuia, cu gîndul la Florinela lui, despre a cărei singurătate era convins pe deplin din moment ce n-a cumpărat niciodată mai mult de-o sticlă de lapte și un iaurt. Dragostea, după cum se știe, aduce cu sine un fel de buimăceală, de aiureală, omul se comportă ca în transă sau de parcă ar fi picat din lună (fără vreun vehicul spațial). Acesta este și motivul pentru care Vasile Omete, timp de patru ore, n-a prins nici măcar o plevușcă sau vreo prăpădită de caracudă. Și nu pescuia nimic fiindcă, pur și simplu, uitase să pună momeala în cîrlig.

Cum stătea, cu trestia în mînă și cu ochii pierduți în reverie, auzi, de-odată, o voce subțire, din josul malului. Privi suprafața liniștită a apei și descoperi sursa sunetelor: era un peștișor argintiu care, spre stupefacția lui, încerca să-i vorbească. Deoarece distanța era prea mare pentru ca peștișorul să se poată face înțeles, Vasile Omete se aplecă și-l luă în palmă. De îndată ce-i simți făptura palpitînd în căușul mîinii, se convinse că nu e vis și se strădui să-l asculte cît mai atent. Peștișorul grăi:

— Sînt trimisul puternicului Glaucos, protectorul nostru. Consideră că ești cel mai bun om din lume deoarece tu te desfeți privindu-ne cum ne zbenguim în apă, dar nu vrei, ca alții, să ne iei viața și să te îndestulezi azvîrlindu-ne în tigaie. De aceea vrea să-ți îndeplinească o dorință. Spune-mi-o și se va realiza. Ai grijă să fie o dorință demnă de generozitatea stăpînului meu, altminteri s-ar putea să-l superi....

C. CAZACU

Modul în care i se învîrteau gîndurile în cap, pînă la apariţia peştişorului, era un fleac pe lîngă vîrtejul produs de uimitoarea ofertă. O dorinţă! O dorinţă pe care s-o vezi realizată pe loc, e ceva! Vasile Omete trecu în revistă regimentele de dorinţe ce năvăleau acum, pentru prima dată, în bietul lui creier zguduit de frisoane. Să ceară postul de director general? Dar ce-i un director general, în veşnică rotire, pe lîngă preşedintele de onoare, să zicem, al Academiei? Un astfel de preşedinte ar trebui să aibă şi nişte ani în plus, un început de spondiloză, restricţii dietetice... Să ceară, de pildă, ca Faust, reîntoarcerea în primii ani de tinereţe? Şi ce folos, dacă nu are bani, palate, maşini...? Ar putea să rămînă la etatea prezentă şi să obţină doar palatul. Sau autoturismul. Şi cu ce să întreţină palatul, cu toate angaralele ce incumbă o asemenea proprietate? În ceea ce priveşte maşina, ar fi fost şi mai riscant, avînd în vedere dificultăţile de memorie ce mergeau pînă acolo încît nu reţinea nici măcar propriul număr de telefon, darămite atîtea semne de circulaţie.

Cu aceeaşi viteză, i-au trecut prin minte şi alte năzuinţe: o călătorie în jurul lumii, înlocuirea cheliei cu o coamă leoniană, un cîştig substanţial la tragerile „Loto", înlesnirea pensionării (dacă tot e minune...!) la vîrsta de 40 de ani sau propulsarea, în chip de protagonist, într-o coproducţie, cu deplasări în ţările respective. Nu s-a oprit însă la nici una dintre aceste dorinţe şi nici la altele apărute între timp, alungîndu-se una pe alta, la nesfîrşit. Ultima i s-a părut însă cea mai atractivă: dăruirea unui grandios talent literar în stare să obţină premiul Nobel! Asta da, i-ar fi adus glorie, bani, voiajuri şi, de ce să nu recunoaştem? nemurirea!

Tocmai vroia să-i împărtăşească peştişorului dorinţa la care s-a oprit, cînd observă că acesta zace în palmă, inert, cu cohii holbaţi şi gura căscată. Ţinut prea mult în afara mediului său — timp în care Omete căuta să atingă gradul cel mai înalt de fericire — bietul peştişor îşi dăduse duhul. Fireşte că lui Omete nu i s-a mai îndeplinit dorinţa. Şi nici n-a înţeles de ce, din acea zi, Florinela n-a mai apărut niciodată la centrul de distribuire a produselor lactate.

C. CAZACU

IOSEF TOTT

EVENIMENT DEOSEBIT

Mă aflam în deplasare în Crîngul Mic și nu m-am oprit la hotelul din imediata vecinătate a gării, deși mă simțeam obosit de drum. Am preferat celălalt hotel al orașului pentru că, paradoxal, deși în plin centru, era mai liniștit și mai comod.

După ce am trecut pe la recepție și am luat cheia, m-am dezbrăcat în grabă și am ațipit imediat. Să tot fi trecut așa vreun ceas, cînd niște răcnete teribile m-au ridicat brusc în picioare.

Cu inima bătînd să-mi spargă pieptul, am deschis ușa repezindu-mă pe coridor. Așa am făcut cunoștință cu colegul meu de cameră, care, însoțit de încă vreo doi-trei petrecăreți, ținea deasupra capului sticla cu vin și chiuia de mama focului

— Nu te bucuri, bătrîne?... Nu știi că ai noștri au cîștigat meciul?...

— Adică...

— Păi i-am bătut pe cei din Crîngul Mare cu 1—0. Am luat două puncte și nu mai retrogradăm. Hai să ciocnim una mică!...

— Lăsați-mă în pace! Mi-e somn!... Și vă rog să faceți liniște! Pe urmă, știți și voi că băutura nu face casă bună cu sportul, așa că...

— Nu face casă bună?... De unde știi? Ia du-te jos, să vezi echipa noastră în păr cum cinstește evenimentul, cu antrenorul principal în fruntea lor!

— O fi, dar eu vreau să dorm. Terminați odată cu gălăgia, că vă reclam la recepție!

Mi-au rîs în nas și au continuat cheful, chiar în camera mea.

Neavînd altă soluție, m-am îmbrăcat și am coborît, cu gîndul să-i cer recepționerului să întroneze liniștea și să-i evacueze pe cheflii. Aici, bairamul era în toi, așa că, supărat, am părăsit de îndată hotelul. Mi-am cărat iar bagajul către gară

și am închiriat o nouă cameră, la micuțul hotel pe care-l evitasem la început. Cu această ocazie am constatat că nu era chiar atît de gălăgios precum îmi închipuisem. M-am făcut comod și, cu sufletul împăcat, am adormit din nou. Și din nou am fost trezit de niște răcnete care aduceau oarecum a cîntec. Mi-am tras pătura peste cap, mi-am astupat urechile cu perna, degeaba. Nu se putea dormi și pace! Am coborît să reclam recepționerului, dar acesta era figura centrală a petrecerii. Cu mare lux de amănunte istorisea suporterilor din Crîngul Mare, cum a reușit Vasile, portarul (nu de la hotel) să apere un penalti, deși hoțul de adversar șutase la derută exact pe colțul din mijlocul porții. Astfel, pierzînd meciul doar cu 1—0 și echipa din Crîngul Mare evitase cu măiestrie retrogradarea. La golaveraj. Deci înfrîngerea la limită trebuia socotită victorie. Ceea ce se cerea musai sărbătorit.

N-am mai așteptat și alte asemenea explicații și, plin de obidă, dar hotărît, m-am dus să reclam cazul directorului hotelului.

Aici n-am mai găsit bairam și nici petrecere. Era un adevărat festin!

— Ce-i, amice, nu te bucuri? m-a întîmpinat jovial conducătorul unității. E sărbătoare mare. Închipuie-ți, nici cei din Crîngul Mare și nici cei din Crîngul Mic nu retrogradează. Hai să cinstim evenimentul ciocnind un pahar.

— Nu beau, l-am repezit ursuz. Eu sînt sportiv. Nu consum alcool sub nici o formă și cu nici un motiv.

— Ei, nu trebuie să fii atît de cătrănit. Sau te pomenești că ești suporterul celor din Samulastra ori Lăstărișul? Atunci, cu siguranță că poți fi supărat. Ei au retrogradat!

— Cum, n-au retrogradat cei din Poiana Măceșului? N-a retrogradat echipa mea?

— Nu...

— Atunci să mai vină o sticlă și-un pahar! Evenimentul trebuie neapărat sărbătorit!

H. SALEM

MINUNATUL LAPTE DE PE PLANETA RUBICONDIA

De curînd, fiind trimis în interes de serviciu pe planeta Rubicondia, am avut fericirea să gust din minunatul lapte rubicondian, un adevărat elixir al vieții. Acest lapte, fiind la fel de nutritiv ca oricare alt lapte, are, după caz, gust de vin, bere, țuică, votcă, whisky, producînd și starea de euforie corespunzătoare, fără să aibă efecte nocive asupra ficatului, rinichilor și asupra altor organe, fără să producă toate efectele dezastruoase ce le aduce alcoolul, fără să diminueze capacitatea intelectuală și puterea de muncă, fără să ducă la tragicele internări în clinicile de dezalcoolizare. În localuri, clienții se servesc direct de la vaci, la fiecare fiind specificat ce fel de lapte conține, în funcție de rasa și vîrsta animalului. Ugerele prevăzute cu robinete cuprind cele mai alese și mai selecționate soiuri nobile și plebee de vinuri autohtone sau străine. Dorești un vin tămîios, te adresezi unei anumite vaci (din păcate nu mai țin minte care anume), dorești un Sîmburești, un Cotnari, Murfatlar, Pinot Noir, Malaga, Madeira, Vouvray, Veuve-Cliqot, Beaujolais, Porto, Mosselle, Carmel sau un whisky Haig, Ballantine's, Johny Walker, Teacher's, Passport Scotch, White Horse, Queen Anne sau un coniac Courvoisier, Hennessy, Bisquit, V.S.O.P., Zarea, sau o vodca Smirnoff, Moskovskaia, Krepkaia, Stolicinaia, n-ai decît să te uiți cu atenție la etichete și ai tot ce dorești. Vacile sînt profilate, în general, pe vinuri și whisky. Caprele furnizează cele mai alese coniacuri și vinuri, iar oile, unele rase mai alese, șampanie, iar celelalte Adio-mamă, Te zăresc printre morminte, trascău, țuică, secărică. Cele mai căutate sînt vacile trecute de o sută de ani, care dau vinuri vechi, extrem de prețioase, ce se servesc mai ales la recepții, banchete și alte ocazii oficiale.

Copiii sug încă de mici aceste băuturi minunate, nu plîng deloc ci, dimpotrivă, sînt mereu veseli. Chiar și cînd le cresc dinții, cîntă, chiuie și se simt foarte bine. Și viţeii, iezii, mieii sînt nespus de veseli, cresc foarte repede, iar taurii, berbecii și țapii își fac pe deplin datoria, fiind mereu bine dispuși.

Neexistînd nici un motiv ca laptele să fie interzis în vreo împrejurare, se bea și în timpul lucrului și în timpul celor mai grave ședințe. beau și cucoanele la ceaiuri, lapte de toate felurile, și la maternități beau lehuzele, alături de doctori, surori, asistente, femei de servici, beau și sanitarii de la morgă, beau și muribunzii pînă în ultima clipă, plecînd în altă lume veseli, fericiți, și ar bea și morții, dacă ar putea! Beau pacienții înainte de operație, beau și oratorii, și profesorii la catedră, și elevii în recreații, și polițiștii în timp ce dirijează circulația, șoferii ciocnesc cîte un păhărel cu agenții de circulație pe la stopuri.

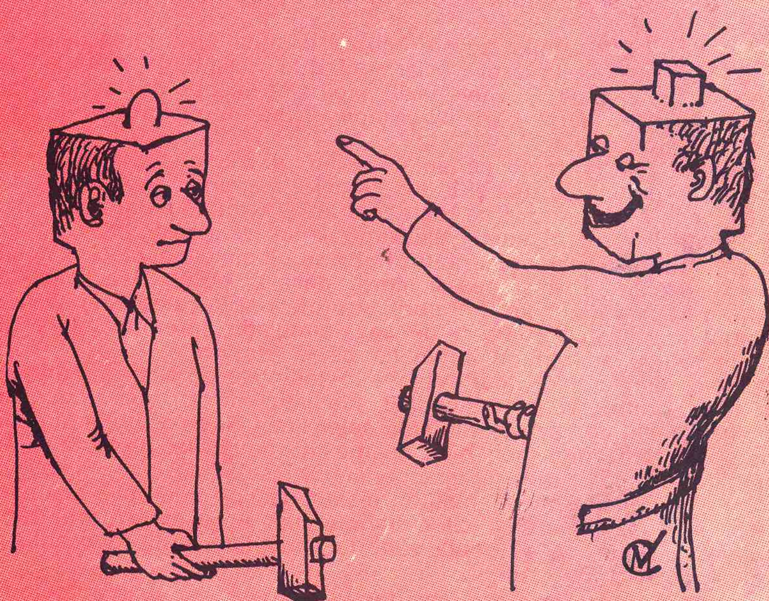
Celor ce sînt criticați foarte aspru în ședințele de analiză, care sînt sancționați, retrogradați, concediați, blamați, înfierați, demascați, degradați, părăsiți de neveste sau soți, celor arestați, celor urmăriți, judecați, ca și nevrozaților, nebunilor, tembelilor, bolnavilor de tot felul, nedreptățiților, seduselor și abandonatelor, sinucigașilor (rămași în viață!), singuraticilor, netalentaților, melancolicilor incurabili, inadaptabililor, ghinioniștilor, lunaticilor, impotenților li se oferă porții suplimentare de lapte, ca să poată suporta mai ușor stările deosebite în care se găsesc.

Uimitor și de necrezut este însă faptul că toate, dar absolut toate calitățile euforice ale laptelui se mențin și în derivatele acestuia; mănînci o felie de pîine cu unt și începi imediat să te simți mai bine. După ca-

feaua cu lapte fredonezi ușor și execuți mici pași de dans. După iaurtul din pauza de unsprezece, simți nevoia să-ți săruți șeful direct. La prînz, la cantină, faci un adevărat chef cu mămăligă cu brînză și smîntînă și-ți vine să zburzi și să zbori printre mese de fericire. Seara, un pahar de lapte bătut sau mai multe îți creează o stare de entuziasm irezistibil, împărtășită de întreaga familie strîns unită; soți, copii, bunici, socri, cuscri, nași, mătuși, și nimeni nu se duce la culcare dacă nu joacă cel puțin o bătută sau o sîrba, spre bucuria vecinilor de la etajul inferior. Foarte căutate sînt prăjiturile cu frișcă, înghețatele sau caramelele cu lapte. Tinerii își invită iubitele numai la cofetărie și e de-ajuns un cataif cu frișcă sau două ca perechea să se simtă bine, să se înveselească, să se spargă toată gheața și să plece strîns îmbrățișați. Laptele acesta are și alte efecte miraculoase. La tribunale toți vecinii ce vin să se judece pentru diferite pricini, soții ce se grăbesc să divorțeze uitînd de copii, frații și surorile ce se ceartă și se judecă pentru cîteva perne și o plapumă rămase moștenire sînt tratați de către avocați cu diferite produse lactate și toți pleacă fericiți, îmbrățișați, uitînd de orice ranchiună sau pricină. De asemenea, la masa de tratative pentru interzicerea experiențelor atomice, generalilor și diplomaților li se servește un caimac gros din lapte de oaie, care face ca imediat să le joace ochii în cap de bucurie, să se prindă de mînă și să danseze strîns lipiți tangouri și foxtroturi pătimașe. Invidioșilor, intriganților veninoși, ranchiunoșilor li se administrează injecții cu zer rămas de la laptele de oaie și imediat se vindecă, scapă de venin și încep să se bucure și de succesele prietenilor lor!

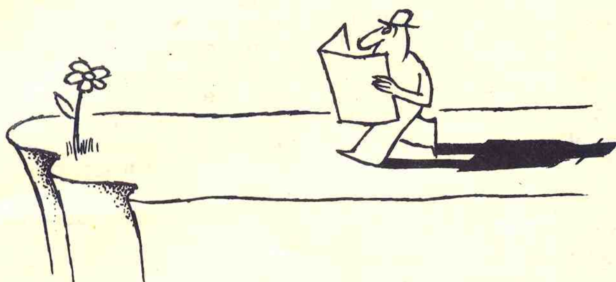
Totul e minunat pe planeta Rubicondia! De un singur lucru să aveți însă, grijă; nu cumva să aduceți cu voi în rachetă băuturi alcoolice, că vă trimit imediat înapoi pe Pămînt și nu mai apucați să mîncați nici măcar un castronel de iaurt din minunatul lapte de pe Rubicondia.

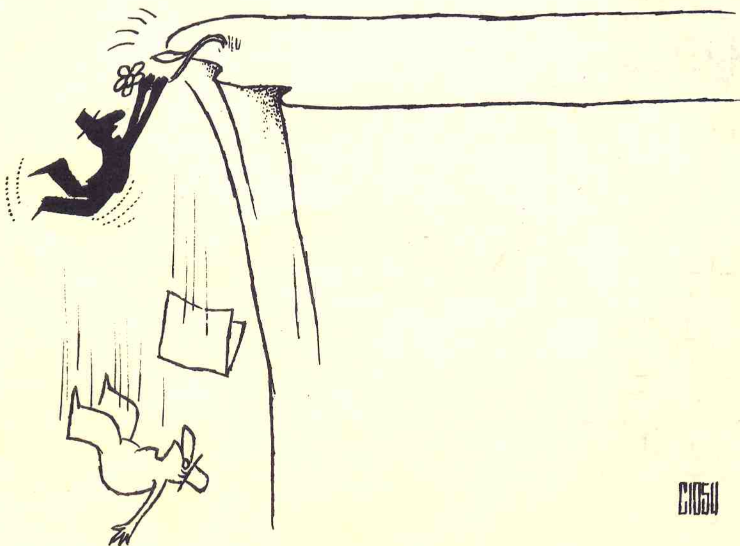
V CRAIȚĂ-MÂNDRĂ

C. CIOSU

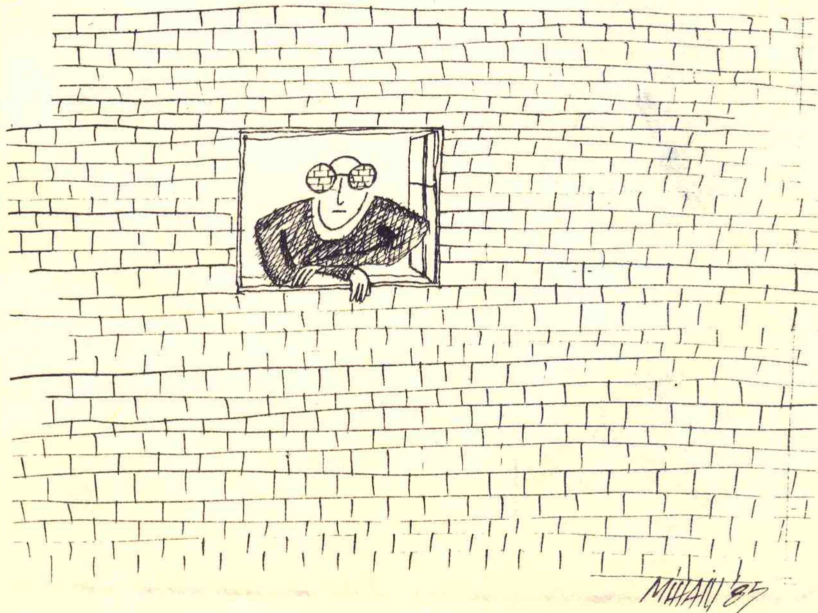
CORNELIU BARBORICĂ

TANTI MIMI

Tanti Mimi este o persoană foarte cunoscută în urbea noastră. Pentru concitadinii mei, care au o aversiune inexplicabilă față de orice fel de venetici, ea nu este o străină. Dimpotrivă. E iubită, adorată, populară. Ori de cîte ori sosește în vizită la noi, adică la mine, că mie îmi este rudă, în tot orașul nostru e o forfotă ca în ziua de tîrg (joia). Spre casa noastră se îndreaptă atunci atenția tuturor, chiar dacă e zi de joi, iar primarul este fericit că nimeni nu-i mai cere nimic, lăsîndu-l și pe el, săracul, să se ocupe de nevastă, de copii, să dea lături la porc și să spargă lemne. Într-atît de fascinantă este tanti Mimi, verișoara de-a treia a bunicii mele.

Cînd vine la noi, tanti Mimi se instalează pe fotoliul din sufragerie. primește vizite și dă consultații. Mă veți întreba: Ce fel de consultații? Tanti Mimi a fost moașă, acum e la pensie. Dar să știți că nu se pricepe numai la lehuze și la tăiatul buricului. De unde! Ea are la degetul mic toată știința medicală. Pune cu ușurință și numai din ochi cele mai felurite diagnostice, să nu-ți crezi urechilor. De cînd a ieșit la pensie ne vizitează mai des și are timp să stea și să dea consultații. De atunci orașul nostru s-a umplut de bolnavi. Fiecare are cîte o boală, de obicei foarte gravă, fiecare aleargă să se caute. Spitalul din tîrgul nostru, ca și spitalele din localitățile învecinate, gem de pacienți care se vaită ba de una, ba de alta, dorm cîte doi într-un pat, iar doctorii nu-și mai văd capul de atîta treabă. La adunarea obștii s-a cerut cu insistență construirea unui nou spital și mărirea capacității celui vechi.

Tocmai de aceea competența minunatei mele tanti Mimi nu poate fi pusă la îndoială în niciuna din ramurile specializate ale medicinii. Ea însăși este numai o rană și o durere. Pe fiecare pacient îl asigură că și ea are sau a avut: colită, rinită, otită, gastrită, cistită, artrită, spondiloză, artroză, polipoză, pietre la fiere, rinichi, vezica urinară, fibrilații, cardiopatie ischemică, furunculoză, picior scrîntit și bătături. Probabil și altele, imposibil de ținut minte pentru un om ca mine. Dar tanti Mimi nu e ca mine, ea e un fenomen. Are o memorie de elefant

(mă rog, așa se zice) de care e conștientă și mîndră. Fiindcă fără această uriașă listă de boli, imprimată în centrii memoriei ei, s-ar mai fi bucurat de atîta faimă? La această întrebare, nevastă-mea ar răspunde: „Nu! Iar noi am fi scăpat de o pacoste".

Vedeți, aici e buba, ca să mă folosesc de o metaforă din domeniul mătușii mele. Singurul om din tîrgul nostru care nu poate s-o sufere este nevastă-mea. Îmi pare sincer rău, deși pînă la un punct trebuie să-i dau dreptate. De cîte ori vine în vizită la noi, în discuțiile dintre mine și nevastă-mea subiectul principal devine divorțul. Trecem și la detalii practice. Ne socotim de cîți bani avem nevoie pentru proces, dacă, în general, îi avem, sau ar trebui să facem un împrumut la CAR, împărțim lucrurile din casă, dăm cu piciorul în pisică să fugă la vecini, numai cu unicul nostru fiu nu știm ce să facem. Ajunși aici, de obicei ne împăcăm și ne decidem să o sacrificăm pe tanti Mimi. Îi facem vînt și între noi se restabilește pacea. E o pace provizorie, ca orice pace, ceva între două războaie. Acea perioadă mai lungă sau mai scurtă între două vizite ale scumpei mele mătuși are două subdiviziuni. În prima etapă, nevastă-mea rînește noroiul din sufragerie, spală, freacă, deretică, dezinfectează și cu un glas mai mult sau mai puțin dulce îmi pomenește de farmecul inegalabil al neamurilor mele. Eu mă apăr și ripostez, vorbindu-i în termeni la fel de elogioși despre neamurile ei. Acestea sînt zilele sau săptămînile fierbinți de după vizită, cînd însăși uniunea noastră conjugală stă pe muchie de cuțit. După aceea, în cea de a doua etapă, uităm. Ne povestim isprăvile lui tanti Mimi, rîdem, noaptea dormim liniștiți și visăm frumos. În aceste zile și săptămîni uităm învățămintele istoriei și ale noastre personale că pacea e un interval mai lung sau mai scurt între două nenorociri, vigilența doarme ca o beșniță umflată de bine, diavolul pîndește și apoi sare drept în mijlocul sufrageriei noastre, noaptea sau în plină zi.

Orice s-ar zice însă, tanti Mimi are suflet bun. Cînd nu dă consultații în sufrageria noastră, ea se află în mijlocul bolnavilor ca Napoleon în mijlocul ciumaților din Egipt. E capabilă și de astfel de

VIOREL CORODESCU

fapte eroice, conform jurămîntului lui Hippocrate pe care îl știe pe de rost. Cînd vine la noi, vine cu mîna goală (dacă exceptăm seringa și saprosanele), cînd pleacă i-ar mai trebui vreo patru mîini, ca să ducă sacoșele pline, care, grijulie, și le aduce de cînd am refuzat să-i mai împrumutăm din ale noastre. Pînă la gară o conduc eu, justificîndu-mă în fața nevesti-mii, ce-mi zîmbește cuceritor, că, date fiind kilogramele excedentare, exercițiul fizic nu-mi strică. Bani de taxi nu-mi dă, se înțelege. Ea, nevastă-mea, declară că n-are nimic împotrivă și că aș putea să-mi cîștig pîinea și altfel, la serviciul de peron. La gara de destinație o așteaptă un alt nepot care, la fel ca mine, are mare nevoie să mai slăbească, deși din pricina acestor frecvente exerciții i-a căzut rînza. Diagnosticul i l-a pus tanti Mimi.

Pe cît îi e trupul plin de boli, pe atît îi sînt mintea și sufletul pline de calități. Pe lîngă multe altele ea are și darul prezicerii. Nu există vis care să-i dea pace și în care să nu găsească un tîlc. Nu știu cum se face însă că visele ei sînt totdeauna tragice. N-am auzit măcar unul care să se termine cu nuntă sau botez sau la horă în sat. Dacă visează o pajiște înverzită — asta înseamnă sigur mormînt, dacă visează flori — e moarte curată, pentru că, nu știu din ce motive, florile nu se adună la ea în buchete de logodnă, ci numai și neapărat în jerbe. N-ar zice, de pildă, că cineva care visează nuntă, se va scula dimineața mahmur și va spune celor din casă că în curînd careva dintre rudele apropiate, dacă nu chiar dintre cele de față, va porni pe drumul fără întoarcere. Pentru tanti

Mimi nunta înseamnă, fără doar și poate, deces în familie. Și cum se scoală din pat începe să socotească pe niște boabe de fasole ce neamuri are, ce vîrstă au și de ce boli suferă. Iată de ce toate neamurile pînă la a șaptea spiță fug îngrozite din calea ei. Din gura ei nimeni nu vrea să-și cunoască viitorul. Preferă să meargă la altă ghicitoare.

Hotărît lucru, tanti Mimi e o ființă misterioasă și fatală. Orice vizită de-a ei aduce după sine o nenorocire. După ce pleacă de la noi nevastă-mea pune zahăr în oala cu ciorbă și sare în cafea. De vină e tanti Mimi. Se sparge o farfurie, se arde un bec, pierd cheia de la casă. De vină e tanti Mimi. „Face farmece", zice nevastă-mea. „E o vrăjitoare. Să n-o mai prind în casă la noi".

Cu toate acestea, eu nu pot s-o abandonez. „N-a mai trecut pe la noi de peste două luni", îi zic nevestii. „Și ce-i cu asta?" zice ea. „Păi s-ar putea să fie bolnavă, sau să i se fi întîmplat, doamne ferește, ceva mai rău", zic. „Nu-i purta tu de grijă", mă liniștește ea, „tanti Mimi e mai sănătoasă decît mine. Se vaită, dar n-are nimic, crede-mă. Eu în schimb..." „Sfîntă Fecioară", strig eu, „și tu începi?" „Aha, sare ea indignată, sigur, pe ea o crezi, pe mincinoasa, pe prefăcuta aia! Pe mine nu mă crezi niciodată, pot să și crăp. Și nu suport să mă compari cu ea, auzi?"

Iar am făcut-o de oaie, îmi zic. Știu că nu suportă comparațiile cu tanti Mimi și totuși o compar. Involuntar, firește, că nu-mi place să-mi aprind singur paie-n cap.

O las în pace, schimb vorba sau ies în curte și m-apuc să sparg lemne. E o treabă care mă liniștește și pe mine și, mai ales, pe ea. E încîntată că fac și eu ceva pentru casă, eu puturosul și parazitul.

Ca să mă recompenseze, dar și pentru că are o inimă fagure de miere, nu alta, după un timp ia singură inițiativa și-mi zice: „Ce-ar fi să-i facem o vizită lui tanti Mimi?" „Ei, zic eu prudent, cum crezi..." Apoi, speculîndu-i spiritul de contradicție atît de feminin, mă îmbățoșez și declar: „Acum sînt ocupat. Nu merg". „Sigur, zice ea, tocmai acum ți-ai găsit să fii ocupat, cînd am și eu chef de o plimbare, să mai ies din îmbîcseala asta de tîrg, să stau și eu cîteva zile fără să vă gătesc, fără să vă deretic... „Nu, zic

scurt, nu pot". Încăpățînarea mea o întărîtă în așa hal, că pînă la urmă cedez bărbătește.

Și iată-ne ajunși la tanti Mimi, care ne întîmpină cu un ropot de lacrimi de bucurie. „Credeam că n-o să mai apuc ziua asta", ne zice ea încă din prag, amintindu-ne ca deobicei în doi peri că pe undeva pe-aproape pîndește cositoarea gata să ne taie, pe ea sau pe noi. Abia intrați în casă ascultăm un lung pomelnic de persoane necunoscute nouă decedate în timpul scurs de la ultima noastră veselă întrunire de familie. Nevastă-mea mă privește într-un fel incalificabil, de parcă eu aș fi insistat să batem drumul pînă aici. Tocmai ne povestea cum pierise un biet copil de patru anișori, un nepoțel din partea unei cumnate de văr, care înghițise un ghemotoc de cîlți muiat în motorina de la tractorul lui tat-su, pe urmă îi dăduse foc... O întrerup exact în clipa cînd povestirea promite să ia proporții și o turnură palpitantă (reacția părinților, intervenția tardivă a lui tanti Mimi, salvarea inutilă, înmormîntarea, număr de participanți etc.). O întrerup cu tot regretul fiindcă nu pot să mai suport călcîiul (toc-cui) nevesti-mii, milimetric plasat pe bătătura cea mai dureroasă, cea de la degetul mic de la piciorul drept. Strig cu durere neprefăcută, dar și cu grijă să nu o ofensez pe buna, simțitoarea tanti Mimi:

— Mi se rupe inima, tanti Mimi. Da' vorba aia: morții cu morții și viii cu viii. Mie mi-e o foame de lup. Dă ceva de mîncare!

Tanti Mimi abandonează nepoțelul în agonie și trece veselă la cratiță. Pînă seara ne pregătește o cină pe cinste. Nevastă-mea se repede să o ajute, dar inimoasa tanti Mimi n-o lasă. „Hodinește-te, maică, zice, că destul te zbați acasă". Nu e deloc o aluzie la mine, însă nevastă-mea o completează ca să nu rămînă lucrurile nelămurite. Prima zi se încheie cu un adevărat ospăț, urmat de un somn agitat.

Dimineața tanti Mimi se apucă de cozonaci și de prăjituri. Nu mai are același elan, se vaită că o dor oasele, nevastă-mea se oferă să-i ajute, dar se izbește de același refuz: Nu, hodinește-te, maică. Frămîntă la cozonaci și se vaită. Seara cade frîntă, mai apucă să ne spună că a murit nepotu Cristache cu gîtul frînt, apoi adoarme.

A treia zi nu se mai scoală din pat. E grav bolnavă. Fierea, stomacul, intestinul gros. Poate și vreun reumatism. Nevastă-mea aleargă de colo-colo prin casă, cotrobăie prin toate sertarele și cutiile de bomboane în căutarea medicamentelor pe care tanti Mimi i le cere cu un glas jalnic. Dar pentru că trebuie să mai și mîncăm, nevastă-mea gătește, spală vase, așează masa. La sfîrșitul acestei zile, nevastă-mea este zguduită: „Vizită mi-a trebuit!" zice.

— Tu ai vrut-o, spun, încercînd să scap cu abilitate de furtună.

— Zău?! Află că pentru tine am făcut-o, prăpăditule. Ca să-ți fac o plăcere. Ești mort după tanti-ta asta a ta, care e o tîmpită. S-a îndopat cu cozonaci și sarmale și acum se vaită de burtă și de ficat.

— Hai, zic eu împăciuitor, hai, nu fii așa de rea...

— Eu, rea? Eu care-am venit să văd ce face, crezînd că i s-a întîmplat cine știe ce, tocmai eu sînt aia rea? Ei bine, eu pe la ea nu mai calc. Dacă o iubești atît de mult, n-ai decît să vii singur.

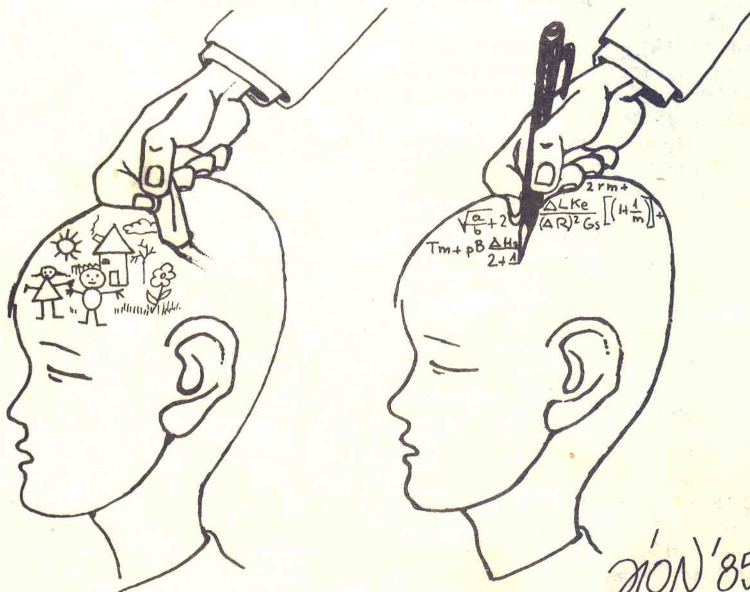
Așa s-a încheiat ultima vizită, cu ură și cu sfîntul legămînt de a nu-i mai călca pragul. N-are decît să crape, nouă nu ne mai pasă de ea.

C. CAZACU

Are destui alți nepoți și nu toți au murit înghițind șomoiage de cîlți.
Întorși la noi acasă, ne-am prăpădit de rîs, ne-am povestit de zeci de ori cum a fost în vizită la tanti Mimi și iarăși am rîs. Apoi am uitat-o. Apoi iar ne-am adus aminte de ea și ne-am zis cu duioșie: „Oare ce-o mai fi făcînd săraca tanti Mimi?"
Într-o asemenea stare sentimentală ne aflam cînd pe ușă cine intră? Tanti Mimi! Fără o sacoșă în mînă și într-un hal de disperare greu de descris. Plîngea și țipa:
— Unde e băiatul? Unde e nepoțelul meu? Unde e Gică?
Gică e fiul nostru.
— La Cluj, zic.
— La Cluj!? Aoleu, maică, aoleu!
— Ce ai, tanti Mimi? sare și nevastă-mea de la bucătărie.
— Maică, maică, fugiți după el!
— Ce-ți veni, tanti Mimi? Așază-te colea, bea puțină apă și trageți sufletul.
Și după ce face cum i se spune, aflăm:
— Of, l-am visat azi-noapte. Ciocnea un pahar de vin cu răposatu bunică-tu! Și arată spre mine. Adică bunicul din partea mea.
— Și ce-i cu asta, zic și pun mîna pe un făcăleț care nu știu cum se rătăcise pe masa din sufragerie.
— E moarte, maică, moarte!... strigă și plînge.
Ridic încet făcălețul cu gîndul la Raskolnikov și la hoașca lui de cămătăreasă.
Noroc cu nevastă-mea. M-a salvat spiritul ei de contradicție și poate și inima ei iertătoare. Eu eram decis s-o omor, ea era tot atît de decisă să o salveze. Mi-a prins brațul ucigaș și eu am cedat bărbătește.
Tanti Mimi nici n-a observat ce luptă se dă între mine și nevastă-mea, fiind prea zdrobită. Și în felul acesta eu am rămas în inima ei drept nepotul bun și darnic, iar nevastă-mea tot cum a fost: cam urîcioasă și cam zgîrie brînză, care nu vrea să-i împrumute nici măcar o sacoșă ca să aibă în ce să-și pună ouăle de căpătat.
În urma celor întîmplate, nevastă-mea n-a dormit toată noaptea, gîndindu-se la Gică. Eu, luptînd eroic contra superstițiilor, am refuzat categoric să urmez calea ghionturilor ei și nu m-am dus la Cluj.

DANIEL IONESCU-DION

GAVRIL GLODEANU

PERMANENȚA SNOAVEI

În acest an omenirea celebrează 700 de ani de la moartea lui Nastratin Hogea. Cu această ocazie cineva încerca să calculeze cam cît timp poate să trăiască o istorioară amuzantă și să studieze cum evoluează ea. Credeți că războiul troian a fost în esență un lung șir de fapte de arme? Mărețe?! Cu adevărat mărețe vor fi fost numeroasele fapte de umor pe care, în „obiectivitatea" noastră, mi se pare că le neglijăm. Pînă și calul troian e o farsă. Dar, oare cîte snoave s-au povestit și cîte hazuri s-au făcut în cei zece ani de asediu al Troiei? Cîte dintre ele n-or fi provocat rîsul și în timpul Renașterii? În haine noi și puse pe seama nu știu cui, cîte oare le savurăm și în ziua de azi?

Dacă sînteți de acord să le tăiem nasul celor care se supără, îndrăznesc să afirm că mai ales istoria scrisă l-a nedreptățit tot timpul pe cel mai viteaz luptător: umoristul! Tocmai pe el, care are cea mai albă armă: inteligența.

Dar să revenim la Nastratin Hogea, acest Păcală al Orientului. Se spune că s-ar fi născut în Turcia, în orășelul Akșehir, în anul 1206 și că tot acolo s-ar fi săvîrșit din viață în 1285. Nu am căderea să combat cu cei care mai controversează această dată; mă mulțumesc să repovestesc „una de-a lui" care în tot cazul are peste 700 de ani și este o versiune avînd sursa în umorul popular tadjic.

Cică, odată, Nastratin a fost întrebat:

- Care este mai folositor, soarele sau luna?

Nastratin a răspuns:

- Soarele răsare ziua și strălucește în plină lumină, ceea ce nu-i cîtuși de puțin folositor. Luna răsare noaptea și luminează lumea căzută în beznă. Fără îndoială că ea este mai folositoare decît soarele.

Vi se pare cunoscută? Ei, și?!

Cît vor mai fi zile cu soare umorul acestei snoave va străluci. Personal nu-mi aduc aminte s-o știu versificată de Anton Pann (nici că se putea altul!) în a sa fermecătoare lucrare „Nezdrăveniile lui Nastratin Hogea", dar sînt sigur că am citit-o într-o enciclopedie de anecdote editată la Paris în 1857 și pusă pe seama unui astronom din sec. XVII, de unde, luînd-o de bună, N. Velichi o include în culegerea sa „Anecdotele științei" (ed. Albatros, 1971). Nu vreau să acuz o lucrare excelentă și nici să deschid proces celor care, nu zic, mai fură umor(!), înțelegînd că rîsul e molipsitor. Voiam numai să spun că doar bancurile proaste se pot răsufla. Umorul adevărat e veșnic. Mai voiam să arăt că istoria omenirii trebuie să fie (și de fapt este!) mai întîi istoria umorului, cînd omul a luptat cu mintea și abia pe urmă istoria atîtor campanii militare. Căci omul este om abia de cînd a avut ceea ce nu mai are nici o ființă: umor. Și mai voiam să spun că dacă istoria scrisă l-a nedreptățit din totdeauna pe umorist, cea nescrisă nu l-a uitat.

Nastratin Hogea este Mollah Nastratin la azerbaidjeni, Efendi la tadjici, Ependi la turcmeni, Nessart la ceceni, Afandi la uzbeci... Ce importanță mai are că atunci cînd scriem istoria îl uităm pe umorist? El este peste tot și dintotdeauna. Mai are însemnătate că unii biografi susțin că Nastratin ar fi murit în 1284, sau după alții în 1392? A fost ca orice umorist: un neînfricat luptător, și deci știa că numai de moarte nu are a se teme. Iată o săgeată cu care legendarul erou a doborît un suveran atotputernic:

Într-o zi Tamerlan l-a invitat pe Nastratin la baie.

- Dacă eu aș fi un sclav, l-a întrebat suveranul, cît aș costa, după părerea ta?

- Cincizeci de monede, răspunse fără să șovăie Nastratin.

- Ești nebun, țipă Tamerlan ofensat. Numai ștergarul de pe mine costă atîta.

– Ai toată dreptatea. De aceea eu ofer în total cincizeci de monede.

Să recunoaştem că valoarea ironiei nu e mică de vreme ce, iată, ai şanse să o plăteşti cu capul. Dar umoriştii sînt luptători drepţi şi cutezători.

Nastratin a fost preot, şomer, profet ambulant, bufon, negustor, judecător, hoţ de buzunare... Nastratin mai meditează şi astăzi măgarul unui avut... Snoavele lui şi ale altora au permanenţă. Vă amintiţi că la începutul acestui an la televiziunea noastră s-a programat o emisiune: „La început a fost snoava"? Pot fi vechi snoavele lui Păcală? Prospeţimea lor a fost cît se poate de evidentă. Să nu uităm umorul. Dacă vrem o lume mai dreaptă şi mai bună ne trebuiesc aceste arme. Să declarăm mobilizarea generală a umoriştilor. Armata lor va cuceri lumea. Unul din marii ei generali a fost şi Nastratin Hogea. Este cel căruia peste secole locuitorii Buharei i-au ridicat un monument. Statuie... ecvestră! Căci ce socoteală era aia în care nu-l numărau şi pe măgarul său?!...

Cînd, în 1853, Anton Pann izvodea „Nezdrăveniile lui Nastratin Hogea", legendarul personaj nu era cunoscut numai în folclorul arab şi persan, ci era un personaj binecunoscut şi în folclorul balcanic. Lucrarea lui Anton Pann i-a conferit un loc definitiv în literatura populară română.

Că „finul Pepelei" a realizat cu meşteşug o carte plină de înţelepciune o spun competenţii exegeţi ai poetului. Şi totuşi, parcă se cam feresc cu toţii în a afirma răspicat că aceasta este, după „Povestea vorbii", poate cea mai izbutită scriere a sa. Nastratin rămîne în literatura română, mai ales, datorită lui Anton Pann. Vor fi făcut şi alţii ceva dar... parcă nu se vede. Or, cei care am fost copii (?!) şi am citit „Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea", uitatu-le-am vreodată? În rest, deşi nu agreez principiul autorităţii în argumentare, vă rog să-l ascultaţi pe Eminescu: „Anton Pann era un scriitor cu mai mult talent şi mai de spirit decît o sută dintre ofticoşii care fac astăzi «esprit» prin gazete".

Şi fiindcă veni vorba de copii, mi-am procurat „Din năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea", apărută în ed. Ion Creangă 1983, în colecţia Biblioteca şcolarului. Pentru derutarea „şcolerului" prefaţatorul (nu-i dau numele că nu-i de rîs) scrie cînd „snoavă" cînd... „znoavă" (!). Parcă te-ar pocni cu ceva-n cap! Dar că tocmai „Şcolerilor" uită să le spună barem un cuvinţel despre cine a fost Nastratin Hogea, recunoaştem că este o treabă clară!

Plecat din Akşehir într-un alt oraş, Hogea trase peste noapte la un prieten. Acesta, închipuindu-şi că oaspetele său cinase, nu-i dădu nimic de mîncare. Vorbiră cînd de una, cînd de alta, apoi gazda îl conduse pe Nastratin într-o odaie în care să doarmă, îi ură noapte bună şi plecă. Hogea însă nu era deprins să se culce nemîncat. Se răsuci în aşternut mai vîrtos decît peştele pe uscat. Cînd văzu şi văzu că nu este chip să adoarmă, se sculă şi bătu la uşa gazdei.

— Nu-ţi fie cu supărare, prietene, mi-ai pregătit un aşternut ca de puf, dar eu, om învăţat cu greul, nu-s în stare să mă împac cu atîta tihnă. De vrei să-mi faci un bine, dă-mi, rogu-te, o lipie, din jumătate din ea să-mi fac saltea, din cealaltă jumătate, plapumă, ca să pot şi eu, în sfîrşit, să dorm adînc şi lin!

*

La una din predicele de vineri pe care le ţinea într-un sat străin, fiind anume chemat pentru aceasta, Nastratin Hogea spuse, printre altele, că unii dintre prooroci se află într-al patrulea cer. Îndată după predică, o localnică se apropie de el şi îl întrebă:

— Preacinstite hoge, te-aş ruga să mă dumireşti oare ce-or fi mîncînd şi ce-or fi bînd proorocii aflaţi, după vorbele tale, într-al patrulea cer?

Nastratin, tare supărat de nepăsarea pe care i-o arătaseră sătenii de la venirea sa, deşi ei erau aceia care-l chemaseră să slujească la geamie, o dojeni cu aprindere:

— Bine, bre, femeie, de cînd am venit aicea, la chemarea voastră, a trecut mai bine de o lună. În tot ăst răstimp unul dintre voi n-a binevoit măcar o dată să mă întrebe ce mănînc şi ce beau. Cu ce obraz vii tu acuma şi mă întrebi cum se descurcă proorocii într-al patrulea cer?!

*

Pe o vreme vîntoasă, Hogea, încălecat pe cămilă, încerca să mă-

nînce nițel zahăr, fără a izbuti însă, căci vîntul i-l spulbera mai înainte de a-l băga în gură.

Un trecător îl întrebă:

— Ce mănînci, Nastratine?

— Nimic! Dac-o să meargă tot așa, cred că am să mănînc vînt!

*

Cineva cu care Hogea nu se împăca deloc, i se plînse acestuia:

— Cumplit mă mai doare capul. Tu care știi de toate, ce mă sfătuiești să fac?

— Mai zilele trecute, și pe mine mă durea tare un dinte și l-am scos, alt leac nu a existat! îi răspunse Nastratin.

*
* *

Copil, Nastratin s-a lăudat așa în fața prietenilor săi de joacă:

— Vedeți chiparosul ăla înalt din cimitir?

— S-ar putea să nu-l vedem? E cel mai falnic dintre toți copacii din satul nostru! răspunse un băiat.

— Ba și din satele vecine! mai adăugă un altul.

— Ce ziceți dac-am să mă urc în vîrful lui?

— Nu zicem nimic, pentru că n-ai să poți!

— Ba am să pot! Hai să facem prinsoare! stărui micul Nastratin. Puneți la bătaie fiecare din voi cîte douăzeci de parale. Dac-am să cîștig prinsoarea, toți banii or să fie ai mei. Dacă n-am s-o cîștig, am să vă dau eu la fiecare cîte douăzeci de parale...

— S-a făcut! se învoiră băieții.

— Alerg să aduc o scară lungă! strigă Nastratin.

— Nicidecum! În prinsoare n-a fost vorba să te urci pe scară! se împotriviră băieții.

— Dar să mă urc fără scară a fost vorba?! le răspunse fără să stea pe gînduri Nastratin.

Și astfel mulți gologani mărunței au intrat frumușel în buzunarele ilicului lui Nastratin, spre marea bucurie a acestuia.

*
* *

Într-o zi, Nastratin Hogea porni de acasă la tîrg ca să vîndă o găină neagră. Stătu cu ea în brațe ore în șir, dar deși pasărea era mare și grasă, nimeni nu o cumpără. La spartul tîrgului, un tîrgoveț se opri în fața Hogei, cîntări în mîini găina, apoi i-o puse din nou în brațe, spunînd șovăielnic:

— Dac-ar fi fost albă, ți-aș fi cumpărat-o, că de bună, nu mai are cum!

— Vino un pic cu mine! îl îmbie Nastratin și se îndreptă spre o cișmea din apropiere, cu mușteriul după el. Aici, scoase iute din buzunar o bucățică de săpun și începu de zor să spele găina. O săpuni, o frecă, dar culoarea penelor rămase, firește, tot neagră.

— Aferim ție, bre, boiangiule, strigă Nastratin cu ochii spre cer, că bună vopsea ai mai folosit la găina mea! Oricît aș spăla-o, cu neputință s-o albesc!

Înveselit de vorbele cu duh ale Hogei, mușteriul se răzgîndi și cumpără găina.

*
* *

Într-o zi, Nastratin își rătăcise inelul prin casă. După ce scotoci prin toate ungherele, fără de folos, ieși în uliță și începu să-l caute acolo. Care cum îl vedea, îl întreba:

— Ce-ai pățit, preacinstite Hogea?

— Mi-am pierdut inelul în casă, pe el îl caut.

— De-i așa, pentru ce nu-l cauți în casă?! se mirau oamenii.

— Acasă-i întuneric beznă, nu-i chip să deslușești ceva. De-aia și eu îl caut aici!

*
* *

Mult le mai plăcea oamenilor să stea de vorbă cu Nastratin!

Într-o zi, cînd, adunați iarăși în jurul lui, îl îmboldeau cu întrebările, el le grăi:

— Ei, prieteni, prieteni dragi, habar n-aveți că eu, ăsta pe care îl vedeți acuma, mă număr printre cei aleși, de-o seamă cu dervișii plini de har!

— De-i așa, preasfîntule Hogea, îl ațîță un ins mai îndrăzneț, fă o minune, ca să vedem și noi. De pildă, vorbește-i muntelui din față și poruncește-i să vină numaidecît la tine!

Fără să se tulbure, Nastratin strigă de trei ori, cu convingere:

— Ei, munte, munte binecuvîntat, vino la mine îndată!

Cum, bineînțeles, muntele nu s-a urnit din loc, omul se prefăcu mirat:

— Ce s-a întîmplat, preasfîntule Hogea? Muntele ți-a nesocotit porunca?!

Ridicîndu-se de la locul său și pășind cu hotărîre către munte, Nastratin răspunse:

— Eu nu-s din cei mîndri, frățioare. Dacă nu merge muntele la derviș, merge dervișul la munte!

*
* *

L-au întrebat pe Nastratin ce vîrstă are.

— Patruzeci de ani bătuți pe muche! a răspuns el.

După un an și mai bine, iarăși l-au întrebat de vîrstă.

— Patruzeci de ani bătuți pe muche! sună iar răspunsul.

— Dar bine, Hogea, și anul trecut ne-ai spus tot atîta! treabă-i asta?!

— Eh, cuvîntul e sfînt, dragii mei! E unul singur. Voi credeți ce vreți, dar eu nu mă întorc din vorba mea!

*
* *

Într-o zi, lui Nastratin îi era tare foame. În casă proviziile se isprăviseră, bani de cumpărat altele nu avea, iar pe datorie nu-i mai dă nimeni. Văzîndu-l necăjit rău, un cunoscut palavragiu încearcă să-l mîngîie:

— Nu pune la inimă, mare e Alah! Cum îți închipui că cel care a făcut bolta cerului fără nici un stîlp de sprijin o să te lase pe tine să flămînzești?!

Hogea îl măsură pe vorbitor cu o privire cruntă:

— Ce tot îndrugi, omule! Mai bine-ar fi creat Alah cerul sprijinit pe stîlpi, dar mi-ar fi făcut și mie parte, zilnic, de o porție de mîncare!

*
* *

Într-o seară, în casa lui Nastratin intră un hoț. Scotoci el ce scotoci si cum nu găsi nimic de furat, dădu să plece. În prag însă, șovăi: nu-și mai găsea papucii, căci Hogea, care îl zărise din grădină, se strecurase tiptil și îi ascunsese. Pînă la urmă, hoțul se hotărî totuși s-o șteargă nu numai cu mîna goală, ci și cu picioarele goale.

— Săriți! Ajutor! Hoții strigă atunci din răsputeri Nastratin Hogea.

Încolțit de vecinii strînși în grabă, hoțul se dezvinovăți, arătînd spre Nastratin:

— Îndurare, musulmani! E-adevărat că eu sînt cel care am intrat cu gînduri necurate în casă, dar el este cel care mi-a furat încălțările!

*
* *

Un bogătaș veni la Nastratin și îi dădu cinci galbeni:

— Roagă-te pentru mine la cele cinci namazuri zilnice!

Hogea luă galbenii, își opri trei din ei și pe ceilalți doi îi întinse înapoi bogătașului nedumerit:

— Dimineața nu mă rog, pentru că nu am vreme. Nici ruga de noapte n-o fac, pentru că nu mă scol din somn. Așa că doar pe celelalte trei namazuri le țin. Eu sînt cinstit, nu iau bani degeaba!

*
* *

Într-o dimineață, un vecin bătu la poarta lui Nastratin:

— Preacinstite Hogea, nu cumva se găsește pe la tine oțet vechi de tot?

— Cum de nu? Se găsește, se găsește.

— Îmi dai un pic și mie?

— Nu pot să-ți dau vecine. Spune și tu: dac-aș da fiecăruia care-mi cere, s-ar mai găsi la mine oțet vechi de tot?! răspunse fără să clipească Nastratin.

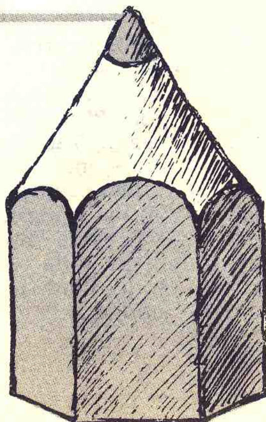
*
* *

Odată, vițelul lui Nastratin Hogea scăpă din grajd și se duse glonț în grădină, făcînd harcea parcea toate florile și zarzavaturile. Hogea, care văzuse prăpădul, înșfăcă un ciomag și, alergînd în grajd, începu să lovească strașnic în biata vacă ce rumega, pașnic, tolănită pe paie.

— Oprește-te, bărbate! îi strigă nevasta. Vițelul ți-a nenorocit grădina și tu îți verși focul pe vacă?!

— Nu te amesteca în treburile mele, femeie! Cred și eu că bat vaca! Căci dacă și-ar fi crescut copilul cum s-ar fi cuvenit, nu s-ar fi apucat el acuma de năzdrăvăniile astea!

Culese de G. GLODEANU

NICOLAE CREVEDIA

CU UNDIȚA

(Fragment)

A răsărit de peste Dealul Rotiții și luna, o lună mare, mare cît o masă de altar și pe lume s-a făcut o lumină și o frumusețe...

— Acu să vezi cum trage peștele... zisei eu.

— Dè, nu știu. Ai lui Dinicuță și Piele-Lungă, pe timpul ăsta, îl sorb colo acasă...

Luna s-a ridicat încet-încet și-a umplut rîul de lumină și de pietre albe, scumpe... Plutele noastre, nu le mai ciocnea nimeni.

— Mai stăm, Culie?

— Mai stăm nițel.

Am mai stat ca vr-un ceas cu ochii la undiță — era vară, era frumos, te adormiau greierii și țîrîitul lor, cîntau în preajmă-privighetori — dar nici un pește n-a mai dat pe la noi.

— Haide-acas'.

— Haide.

— Peștele se culcă de vreme, băiete.

— Nu se culcă. Umblă. Oamenii cum îl prind, ăia de au gărduș...

— Așa e.

Acasă, cînd am ajuns, și-ai lui nea Ilie și-ai noștri, adunați la poartă, ne-au luat numaidecît în pene:

— Bine, mă, ce-nseamnă asta? Acu se vine?

— Uite, stăturăm pîn-acu...

— Cine v-a pus să stați? Credeam că v-ați înecat, v-a bătut Piele-Lungă, ne făceam și noi tot felul de-nchipuiri...

— Să nu mai faceți altădată...

— Eh, nu le-am spus eu! (Nea Ilie)

— Lasă-i, lasă-i... (Tata On).

— Barem ați prins ceva? (Sofiea-ntreabă, sora lui Radu)

— Ce să prindă, nu vezi c-au trăistile goale? (Soru-mea Ioana).

Noi tăceam. Tăceam ca peștii.

— Ați prins, mă, zău, ceva, ori ați pierdut vremea degeaba? (Lea Rada-ntreabă, lea Rada a lu' nea Ilie)

— Eh, am prins ceva, dar i-am dat drumul pe gîrlă, c-așa zice că trebuie făcut, cînd te duci întîia oară cu undița.

— Hă, hă, hă, hă, hă! au izbucnit toți în rîs. I-am dat drumul pe gîrlă. Ascultă la ei! N-au prins nimic. Ia să vedem, zău.

S-au repezit fetele la traiste, le-au deslegat la gură, au dibuit peștii morți de-acolo, i-au scos afară și i-au numărat: doi la mine, trei la Radu. Și s-au pus iar pe rîs, de sculaseră linia-n picioare.

— Hai să punem să-i fierbem, ce mai așteptăm...

— Ba mai bine să-i frigem...

— Lăsați-i în pace, frate, au văzut ei cu ochii lor.

— Ce facem, mă, cu ăștia? mă-ntrebară surorile acasă. Îi dăm la pisici.

— Ba e vorbă. Eu mi-i frig și mi-i mănînc. E munca mea. Eu i-am prins.

— Frigeți-i, frate, facă ce-o vrea cu ei. Pierdere de vreme... spuse și mama, care-ntotdeauna după masă, da zor cu culcarea. Mîine dimineață abia trag de voi toți...

Și pînă să facă surorile la un fel cu ei, i-a pus ea pe jăratec, i-a fript și la sfîrșitul mesei, am mîncat în saramură cu mămăligă, eu singur, cei doi peștișori, din care nu mai rămăsese decît numele... Erau însă buni, gustoși, erau munca, triștea mea, eu îi adusesem din gîrlă. Lasă, o să vedeți voi mîine... (Pisicile casei, trei, mai multe decît peștii, se tot lingușeau pe lîngă mine — dar ce, era să-mpart cu ele!)

„Mîine", ne-am dus iarăși. În alt loc, subt altă umbră, la alt ochi de apă fiecare, apă mai adîncă, mai întunecată, mai neclătinată. Șapte ceasuri am stat, pîn-a murit soarele de tot, pînă s-a lăsat iar amurgul. Am prins eu trei, Radu doi.

— Ce facem, măi frate Culie, iar ne iau ăia-n primire acasă...

— Uite ce e. Îți dau eu p-ai mei trei. Și cu ai tăi doi, fac cinci. Voi cîți sînteți acasă? Patru. Aveți de fiecare cîte unul și vă mai rămîne unul (ca la nunta din Cana). Iar eu oi vedea ce-oi spune alor mei...

— Ba mai bine ți-i dau eu p-ai

mei, c-am mai puţini şi-i frigi tu pe toţi.

— Da, dar noi sîntem acasă şapte. Ne mai trebuie doi. Şi eu nu sînt Isus Cristos, să înmulţesc peştii...

Radu se scărpină-n cap, se gîndi, nu era rău ce ziceam eu.

— Bine, dă-mi-i p-ai tăi. Duc şi eu azi cinci în loc de trei.

I-am dat. Acasă le-am spus că mie mi-a fost rău şi n-am mai întins undiţa pe gîrlă. Dar a prins Radu.

— Cîţi?

— Nu ştiu. Vreo cinci-spre-zece, douăzeci, duceţi-vă de vedeţi... şi dintr-acolo venea, într-adevăr, un miros de peşte fript, căci şi Radu ţinea la munca şi la triştea lui.

A treia zi, în alt loc, la o umbră mare şi la o apă neagră, groasă. Cîţiva copii au venit şi s-au aşezat lîngă noi, să vadă, d-a minune, de ce sîntem în stare. Erau mai mici decît noi. Nu prea ne-a căzut nouă bine venirea lor. Le-am spus, pe şoptite, să ia loc, pe burtă să s-aşeze. Şi copiii stau lungiţi pe burtă în iarbă, ca nişte crapi în mîl... Ssst! Nu clintiţi!

Am stat şi-aci ca la şase ceasuri. Am prins eu doi, Radu doi, iar în drum spre casă, încercam să descoperim pricina:

— Copiii!

— Ei. Ne-au deocheat peştele.

— Trebuia, fir-ar ai dracului să nu s-apropie. Cu pietre să-i fi luat la goană. De departe...

— Mă, tu ai văzut că ai lui Dinicuţă şi Piele-Lungă pescuiesc şi pe stînga gîrlei, la locuri cu soare? (Em).

— Aşa e. Noi tragem tot la umbră, ca dulăii; Trebuie să mai stai şi-n soare, dacă vrei să mănînci peşte...

— N-ai văzut cîteodată cînd sare peştele, sare tot în soare.

— Da, da, i s-o fi urînd, i s-o fi făcînd şi lui frig în gîrlă, ce crezi... să stai o viaţă-ntreagă-n apă...

Şi-n ziua aceea, a patra, ne-am dus pe un dîmb, lîngă un mărăcine, în bătaia soarelui. Acolo ş-aşeza cîte odată unul din Dinicești. (Cei doi fraţi nu se mai vedeau pe gîrlă. Erau la secere şi ei, la boier).

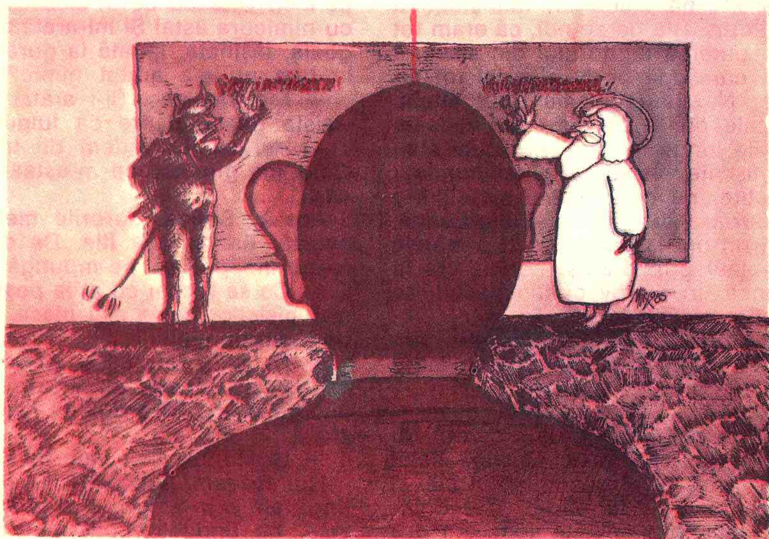
Şi-am stat şi-am stat noi cu ochii-n vipii pînă seara, ca ăia din India, de citeam prin cărţi. Curgea apa de pe noi, dar stam pironiţi locului, tot cu ochii la dop. Am prins eu unu, Radu doi.

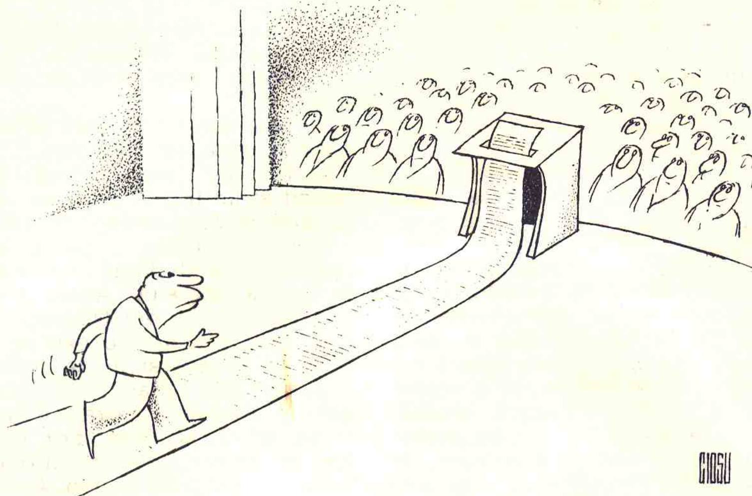
Vitele-ajungeau mai devreme acasă, le duceau copiii-ăilalţi. Noi intram în sat noaptea, ca dezertorii. Începuse să ne fie ruşine. Acasă, fetele, surorile, făceau un haz nemaipomenit:

— Mămică, mîine cum facem cu peştele? P-ăla măruntu-l facem zeamă, ciortanii-i frigem — şi crapul cel mare?

— Îi scoateţi icrele şi-om vedea. Hai, că e tîrziu.

În ziua următoare, tot eu îmi dădui cu părerea:

— Mă, Radule, noi mergem doi pe-un loc, parcă ne-ar fi urît. Trebuie să ne despărțim.

— Da, da, rămîi tu aici — și eu trec pe celălalt mal.

Și-a sumes izmenele și-a trecut pe țărmul celălalt. Eu am rămas pe loc.

— Ei, cum merge? mi-a făcut el semn după un timp.

— Nimic... i-am răspuns eu ridicînd din umeri. Tu?

Radu-a ridicat și el din umeri, adică tot nimic.

Și-am mai stat, și-am mai stat, și-a mai curs apă de pe noi, că eram tot sub puterea cuptorului din slavă, a mai curs apă pe Neajlov și tot nimic. Ne luam seama unul altuia. Plutele nu le zăream, dar vedeam paiele lungi ale undițelor cum stau nemișcate deasupra gîrlei cuminți, liniștite, pe care nici Dinicuții n-o turburau, nici Radu Piele-Lungă, nici un om la gărduș, nici o femeie cu alăul prin brădiș. Lumea era la muncă. În ostrov cîntau păsări, se zbenguiau de zor.

Ce facem? Că, uite, soarele... am început eu să-i fac semne lui Radu. Îmi pierdusem răbdarea.

Radu-a pus degetul la buze și mi-a arătat apoi unda rîului. Nu mi-a mai răspuns și, după felul cum ținea-n mîna prăjina, strîns, și după privirile-ndreptate spre adîncul cam întunecat al apei, am priceput că la el acolo mișcă ceva. După o clipă, a zmuls undița și un pește alb, nu prea mare, cam tot cît o limbă de ciochie, licărea-n văzduhul care nu mai fierbea ca mai nainte. Radu l-a scos frumos din cîrlig, l-a pus în traistă, a legat-o la gură și-a azvîrlit iarăși scula. Uite, gîndeam eu, se lasă peștele și mai spre seară...

Cînd s-au scurs toate vitele și toate căruțele din cîmp, Radu și-a sumes iarăși izmenele și-a venit la mine:

— Frati-meu, nu mă mai prinzi pe-aici! Uite cu ce m-alesei și azi, cu nimicura asta! Și mi-arată traista goală, leșinată, legată la gură. Nici la tine nu s-a arătat nimic?

— Nici de leac. Și-i arătai și eu traista goală, ușure ca fulgul...

— Hai să ne vedem de treabă. Cînd mă gîndesc ce m-așteaptă-acas'...

Acasă, Sofiea, surorile mele, la poartă, Era și nea Ilie. De departe-au început să ne-mpungă:

— Ce să facem cu atîta pește, că nici pisicilor nu le mai place... zise una dintre ele.

— Nu știu, zău, că și mie mi s-a urît. Pește, pește, în fiecare zi, la fiecare masă. Mi-e dor de niște urzici...

— Urzici mai sînt, mă, pe luncă?

Noi tăceam. Treceam ca apa pe lîngă ele prin amurgul gros, cu razele, cu undițele noastre lungi la supțioară.

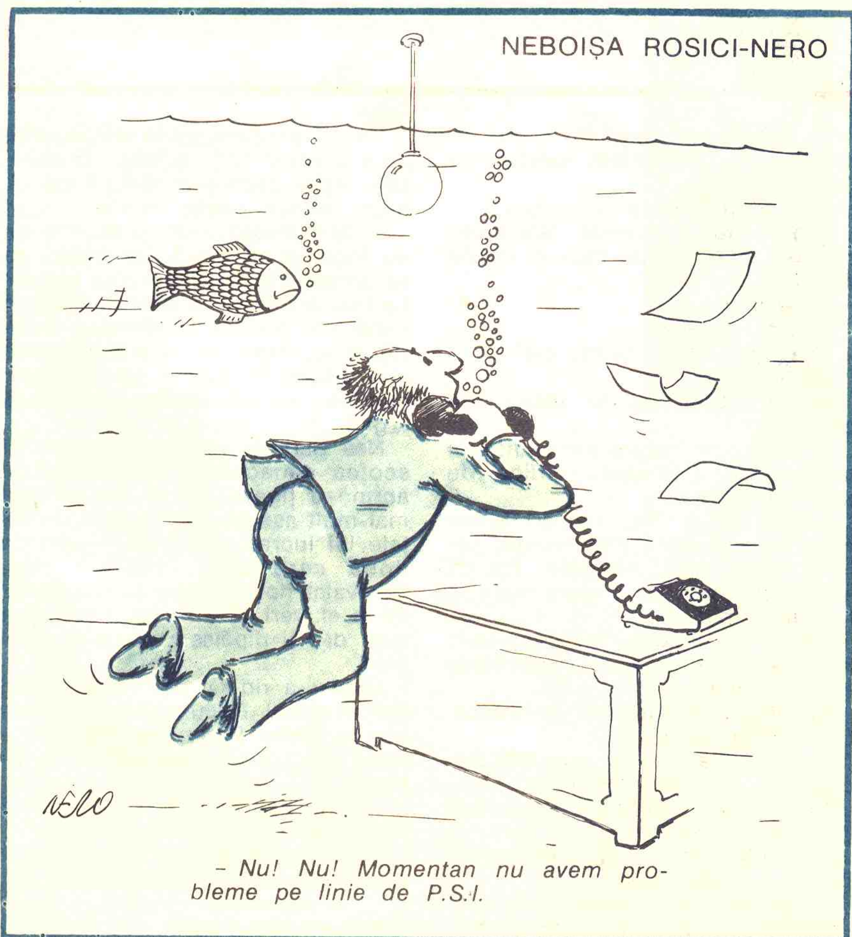
— Ptiu, ptiu, ptiu! făcea una.
— Ptiu, ptiu! făceau și celelalte.
— Culie-al nostru a și-nceput de la o vreme să clipească din ochi, ca Piele-Lungă...
— Ooof, eu nu mai zic nimic, suspina și nea Ilie, cu mîna-n brîu, cum avea el obiceiul și trăgea-n mustăți o țigare cîtamai.

Sîmbătă dimineața, cînd am pornit cu vitele, ne-am luat la subțioară iarăși prăjinile. Lasă, mă, ziceam, mai dăm astăzi și mîine, o săptămînă-ncheiată. La urma urmei e și asta o meserie, se învață.

Și după prînz, cu cine ne-am pomenit că vine, pe gîrlă? Cu nea Radu Piele-Lungă. De la via noastră l-am văzut cînd s-a arătat, cu statura lui înaltă și cu brațul de undițe.
— Ce-ar fi să mergem și noi să undim lîngă el?
— Nu ne lasă.
— Să ne așezăm într-un loc unde mai dă el deobicei.
— Nu ne-ngăduie. Ne ia la goană.

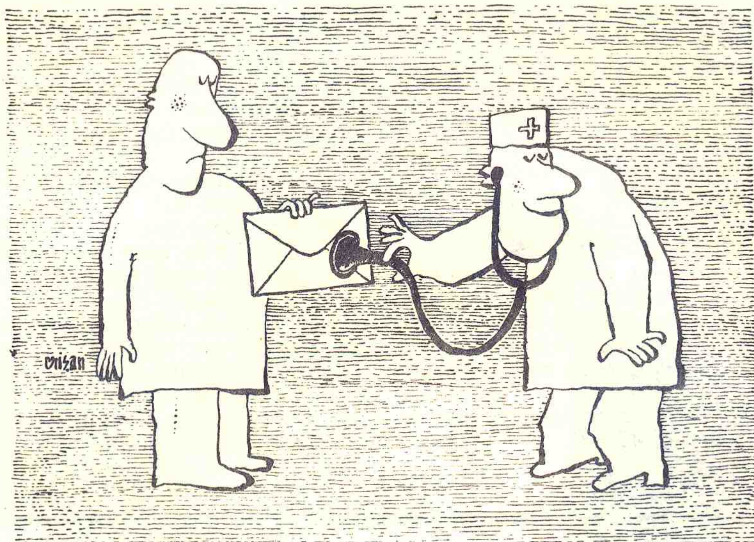
Eu însă m-am lovit deodată cu palma peste frunte.
— Mă, tu știi de ce nu prindem noi pește?
— De ce, mă?
— Noi avem cîrlige d-astea proaste, cîrlige țigănești, făcute de noi.
— Și el tot d-astea are.
— Ai văzut tu?
— Am văzut eu.
— Or fi mai bine lucrate.
— Tot așa sînt. Nu e cîrligul de vină, e norocul.

Nea Radu-a venit și-a tras la vadul lui. Ne-am apropiat de el. Ca niște pisici ne-nfășuram pe lîngă el.
— Ce e, mă, cu voi? ne-a întrebat el cu ochii-n pămînt, cum avea obiceiul și tot bătînd din gene. V-ați făcut și voi undițe?

- *Nu! Nu! Momentan nu avem probleme pe linie de P.S.I.*

VICTOR CRIȘAN

— Așa, ca să ne-aflăm și noi în treabă. Ce, noi sîntem meșteri ca Dumneata?

— Ați prins ceva pîn-acum?

— Nici n-am încercat. Noi avem cîrlige proaste, niște bleauri făcute de noi.

— Ia să le văd.

I le-am arătat.

— Cine vi le-a făcut, mă?

— Noi.

— Voi? Știți voi să faceți așa ceva?

— Așa cum ne-am priceput! Noi n-avem ca Dumneata cîrlige de tîrg, de fabrică.

— Da de unde, neică. Și-ale mele tot de mînă sînt făcute. Uite-le. Și ne-arată cîrligele. Tot ca ale voastre sînt. Nu e lucru mare să faci un cîrlig.

Așa era. Cîrligele lui nea Radu nu păreau mai grozave. Nu cîrligele sînt de vină.

Omul și-a văzut apoi de treabă. Și-a întins sculele.

— Unde să dăm și noi, nea Radule, să prindem ceva?

El a clipit de două ori din ochi și ne-a spus liniștit:

— Unde vreți, neică. Gîrla nu e-a nimănui. Puteți și-aici.

— Ne lași Dumneata aici?

— Cum de nu. Dar să nu vorbiți.

Ne-am așezat unul la stînga, altul de-a dreapta lui, ca lîngă Dumnezeu. Apoi dacă nici aici, lîngă el, n-om prinde pește, atunci...

— N-a trecut mult și plutele lui au început să joace, iar traista să se umple. Numai ciortani scotea! La noi, a fluturat o dată la unul, la mine, dar n-a tras-o afund, a fluturat și la Radu, la el s-a cufundat și-a băgat în traistă un peștișor, mic-mic, numai așa cît un cui de argint.

Nea Radu-și vedea de treabă. Își scotea tabacherea cu tutun, și aprindea țigara, iar la noi se uita mai mult așa pe sub mustăți. Undițele lui lucrau cîte trele — și cele două care stau înfipte-n mal. De-nvățat noi n-aveam ce mai învăța de la el, veri de-a rîndul îl văzusem cum dă, și pipăisem acum și cîrligele.

Cînd s-a ridicat să plece, ne-am ridicat și noi. El cu traista să crape, noi cu nimic. Radu și-a scos peștișorul din fundul trăistii și i l-a întins:

— Ia-l, nea Radule, și p-ăsta, tot n-am ce face eu cu el...

— Du-l, neică, du-l acas'. Poate ai un pisoi, dă-i-l să-l mănînce. Eu uite ce-am aici.

Noi am luat-o spre vite. Dacă nu

ducem pește, să ducem barem vacile-acas'. Să ne vedem de meseria noastră. Adevărata noastră meserie...

— Ce facem, mă? Mai mergem și mîine cu undițele? m-a-ntrebat Radu în poartă, la despărțire. Se săturase de pescuit...

— Eu zic să mai încercăm. Să stăm chiar pe locul unde sta Piele-Lungă. Ala e locu cu noroc. Auzeai ce spunea: că mîine nu vine. Se duce la Bolintin.

Ne-am dus și duminică. M-am așezat eu chiar pe locul unde sta el. Se cunoștea. Nici iarba nu creștea pe locul acela. Radu, aproape și el de mine, în dreapta. El însă n-a vrut să mai țină bățul în mînă, zicea că-i e destul! O vrea peștele să vină, n-are decît. A-nfipt prăjina-n mal și s-a lăsat pe spate, și-a pus mîinile sub cap și se uita-n cer. Zicea că-i e zăduf!

N-a trecut cît ai bea o țigară și deodată văd că pluta lui începe să tremure, era trasă la fund.

— Radule! strig.

Radu sare și pune mîna pe prăjină. Zmucește, trage și, cînd colo, ce se zbătea-n undiță? Ditamai ciortanul! Un pește alb, mare, cît un țăruș!

— Aha-aha-ha-ha-ha! Al meu ești! Peștele s-azvîrlea, se-nnoda, sărea-n coadă — el, pe el! I-a scos cîrligul din gît: Aha-ha-ha-ha-ha!

Dar, cînd să deslege traista, c-o uitase-nnodata, nu-ș cum a făcut Radu că peștele i-a alunecat printre dește și drept în Neajlov s-a azvîrlit!

Să moară Radu și mai multe nu. Să crăp și eu! Ne uitam pe apă, c-o clipă 'nainte peștele era-n mîna noastră, în mîinile zdravene ale lui Radu, „omul de fier", cum își zice el, pe care nimeni nu-l putea răzbi, cînd se lua la trîntă — și-acum nimic, îl înghițise gîrla! Ah, cum ne-am fi-nfățișat acasă cu ciortanul! Pe brațe l-am fi dus... Radu-și sîngera buzele de ciudă, eu la fel! Ne uitam unul la altul; Ca-n vis fusese totul...

Ne-am așezat cu nădejde tot pe locurile pe care stam. Radu și-a luat undița-n mînă, o ținea strîns acum cu credință, n-o mai slăbea. Eu am înfipt-o-n mal, poate-o trage și la mine vr-un ciortan. Îmi venea chiar să mă-ntind pe spate, cum se-ntinsese el să mă uit în cer. E bine să te uiți și-n cer...

Pînă seara am stat, pînă-n stele, toată duminica aceea. Nimic nu s-a mai arătat. Radu și-a-nfipt iar undița-n țărm, doar-doar — eu am pus iarăși mîna pe prăjină — nimic. Nici măcar vr-un puișor d-ăla cît un cui.

— Lasă, zicea Radu, îmbărbătat acum, dac-am prins eu ciortan, săptămîna viitoare crapi duc acasă. Să poftească să mai îmi cadă mie-n mînă, c-o să vadă el! Fir-ar a dracului de traistă, că n-o deslegasem mai dinainte...

Undița însă e patimă mare: ca tutunul, ca băutura.

Și-am luat-o iarăși de luni.

Tot pe locul lui Piele-Lungă. Radu pe vatra lui, eu în locul lui Radu. Ne-am adus cîte-un copil lîngă noi — crapii sînt grei, puternici, pot să rupă și undița — să vadă și ei, copiii, și să spună-n sat. Ssst! și pruncii tăceau, săracii, lipiți de pămînt, ca pietrele! Le era și lor drag să vadă, o zi întreagă nu s-ar fi urnit de lîngă undițari.

Luni, însă eu trei baboi, Radu nimic.

Marți, nici unul, nici o feletenie. (Marțea nu e bine să dai la pește).

Miercuri, ne-am dus unde da unul din Dinicești, la soare. Eu, două broaște., Radu nimic.

Joi, pe locul celuilalt Dinicuță, Radu, patru cuie, eu unul.

Vineri, m-am despuiat eu și-am trecut pe malul celălalt. La umbră, însă Radu, de la soare, nici el nimic.

Sîmbătă, n-a mai venit Piele-Lungă, nici Diniceștii nu s-au arătat — gîrla era a noastră. Ne-am mutat în vreo patru locuri: la bent, la viitură, la soare, la umbră, ca oamenii care zac. Tot nimic!

Duminică, am luat la goană copiii:

— Duceți-vă, mă, la vite! Vedeți să nu scape vreuna-n mături, să se umfle, că de dracu dați! Haiti, ștergeți-o d-aici!

— Da, da, copiii deoache.

Li se cam urîse și lor, nu-i vorbă, tot uitîndu-se-n gîrlă. Se copseseră de-atîta căldură! S-au dus la vite.

Pînă seara tîrziu, pîn-a răzbit luna, tot nimic.

— Haide-acasă!

— Haide. N-avem noroc și pace! N-avem triște.

— Dar dacă Piele-Lungă ne-a lăsat dinadins lîngă el și ne-a legat undițele, ni le-a descîntat?

— Mai știi? Ale lui sînt descîntate, toată lumea știe.

Și n-am mai pus de-atunci mîna pe undiță.

INEDIT

MIRCEA PAVELESCU

PARADISUL PIERDUT

La umbra de ferigi arborescente
În mijlocul naturii fabuloase
Am dus-o într-un dolce farniente

De care, jur, că mi se-ngrețoșase.
Mîncam banane, rodii, portocale,
Pe care nu le mai găseam gustoase,

Aș fi dorit miros de zahanale
Necunoscut pe timpurile-acele
De mari precepte sfinte și morale,

Cînd eu, bărbat unic, aflat sub stele
Trăiam cu Eva, tînăra mea soră,
Lipsită de brățări și de mărgele.

Sub un regim de eră ierbivoră
Într-un etern sezon de primăvară
Scăldat în vraja lui multicoloră,

Un leu păștea, în timp ce-o căprioară
Se zbenguia cu tigrii prin poiană,
Săltînd elastic, zveltă și ușoară.

Și nu era nici teamă, nici prihană,
Iar eu cu Eva stam alături pînă
Cînd blîndul somn ni se lipea de geană.

Și-n zori ne deșteptam tot mînă-n mînă
Cu pleoapele umflate de plictis.
Așa a fost în prima săptămînă

A traiului comun în Paradis.
Apoi, în săptămîna următoare,
Ne-am nimerit sub mărul interzis

Păzit de-un șarpe vînăt la culoare
Ce ne privea sticlos, cam în răspăr
Punîndu-ne această întrebare:

- Doriți să știți ce-i aia adevăr
Și dragostea ce-nțeapă ca tăunul?
Atunci poftiți, gustați din acest măr.

Și l-am gustat, iar Dumnezeu prea bunul
Ne-a întrebat:
- Ce faceți, voi, Adame?
- Mîncăm un măr, i-am spus, și mai vrem unul.

Acesta fu-nceputul marei drame
De tristă-nsemnătate epocală
Prilej de lamentări și melodrame

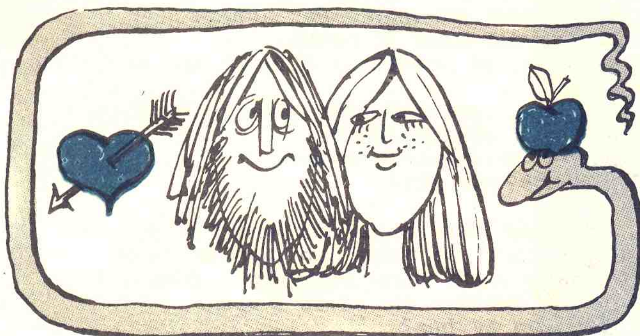
Cînd paradisiaca plictiseală,
Cu mult mai uriașă decît munții,
Mi-a fost înlocuită la iuțeală

Cu munca aspră în sudoarea frunții,
Dar și cu anumite satisfacții,
De pildă ziua sau chiar noaptea nunții,

Duminica repaos cu distracții,
Meniul carnivor mult mai gustos
Și vinul cu diversele-i reacții.

De ce unii susțin (fapt foarte curios,
Care se va lămuri-ntr-o zi)
Că șarpele ar fi periculos,

- Iar adevărul, parcă și mai și.

SPORTIVĂ

Antrenorul supărat
Că la „patru metri plat"
Melcul tîmp și indolent
Nu dă nici un randament
Zice: „Fără de efort
Nu poți face nici un sport."
Noi creem condițiuni
C-ai putea face minuni
De-ai avea precum se spune
Har divin și pasiune.
- Ai dreptate, nu insist,
Sînt un tînăr pesimist
Dar n-aș fi dacă-ai putea
Să imaginezi ceva,
Să-mi reduci din handicap
Căci îmi ies ochii din cap
Alergînd, pe legea mea,
Cu o casă-atît de grea!

MALADIVĂ

- Excelență,
Nu cred c-o să vă placă
Dar aveți insuficiență
Cardiacă.
- Aplicată la bogăție
„Insuficiența" e o calomnie.
Nu mi se potrivește mie
Care am mii de ocale
De aur în haznale
Cu care-mi cumpăr bunuri
De la pîine la tunuri
Și întrețin regimente
Pe cele cinci continente.
Deci, în această condiție,
Orice insuficiență
Dacă nu-i o impertinență
E cel puțin o superstiție.

Oh, bieții magnați
Decedați
Cu inocență
Din motive de insuficiență!

INEDIT

AUREL IORDACHE

FABULE

FÎNTÎNA NOUĂ

Firul acestui izvor cu dantelă fină,
răsfățat pe stîncă de lumină,
răsucit în cîntec de cascade,
cu marame, voaluri și broboade,
astîmpără și sete, dă răcoare,
dar... tot ca-n vremea lui Ștefan-cel-Mare.

Romanii chiar învățaseră niște pîrîuri vioaie
să coboare din munte pe „țurloaie"
și, cățărate-acasă în perete,
să spele, să potolească o arșiță sau să desfete.

Noi însă, care cotrobăim acuma prin astre,
am făcut această fîntînă
demnă de vremurile noastre.
Îți place? Ce zici?

- Eu văd niște becuri ca niște țepi de arici,
o caracatiță de tuburi, un pian de clape
și parcă niște munți priponiți cu frînghii
de un cer care stă să se crape...
Dar cum se bea?

- Simplu. Ascultă explicația mea.
Pe la ceasul cînd începe mitul,
iadeșu-i subtil cu infinitul,
apeși brusc pe butonul doi;
țîșnește un șuvoi
care se urcă și se pierde
prin pădurea aceea care se face verde;

- Pădurea e zidul acela ros de tencuială?
- Da. Este Pădurea noastră Primordială.
Calci pe clapele: 7, 1, 4, și 10,
pînă se colorează o glastră
care dă drumul jetului mov
către Marea Fereastră;
se mișcă maneta spre stînga, în sus și-n jos,
și, de prin tuburile laterale ascunse,
se dezlănțuie Ciclul Furtunos
care va da viață Primelor Frunze.

Și, cînd peisajul e gata,
se umple de apă paharul și găleata.

- Ostenitorule, oprește-te! Nu știu ce se-ntîmplă
la mine sub ceafă și sub tîmplă...
Recunosc, mă uimește Noul,
dar nu-nțeleg și mă-nspăimîntă tabloul...
- Mă mir. Peisajul e o simplă icoană
din viața noastră contemporană.
- Contemporană?!
- Da. Un infinit
în contemplarea unui troglodit.

– Așa o fi, dar pentru chinul setei mele sfinte
mi se pare greu de ținut minte,
pe de-o parte sculele și tehnica, pe de alta risipa
de a pîndi emoțiilor clipa...
Fîntîna mi se pare mai degrabă un templu
în care sînt chemat să oficiez în loc să contemplu...
Și-apoi, dacă timpul meu nu e timpul fîntînii?!
Și dacă vreau alt joc decît al minții și-al mîinii?!

N-ai putea mai bine să-mi spui ce să fac
cînd ard zilnic, și zilnic mi-e sete,
cînd freamăt și ziua și noaptea de dor?!

– O, atunci o iei ca prostul, băiete,
cu mii de ani înapoi la... izvor.

O FABULĂ CU ȘASE MORALE CARE NU FAC NICI DOUĂ PARALE

Nu te tîrî! Mergi drept privind spre soare!
Muncește dîrz! Ce faci să aibă rost!
Nu linge unde scuipi! Calcă-n picioare
Tot ce te-nvață un viclean și-un prost!

*

Un tată-și dăscălea pe cîmp... fărîma.

*

– Ce cap tehui la ăsta! – zice... rîma.

MÎNGÎIERI POSTUME...
(epigrame originale)

Mîngîieri

Nu-ncap la dînșii-n opuri literare...
E greu să fii și scriitor... prea mare!

Om călit

Mie
Eu nu mă tem de iad, deși mi-e... acru.
Păi nu m-am ars și-aci cu focul... sacru?!

Obiectivitate

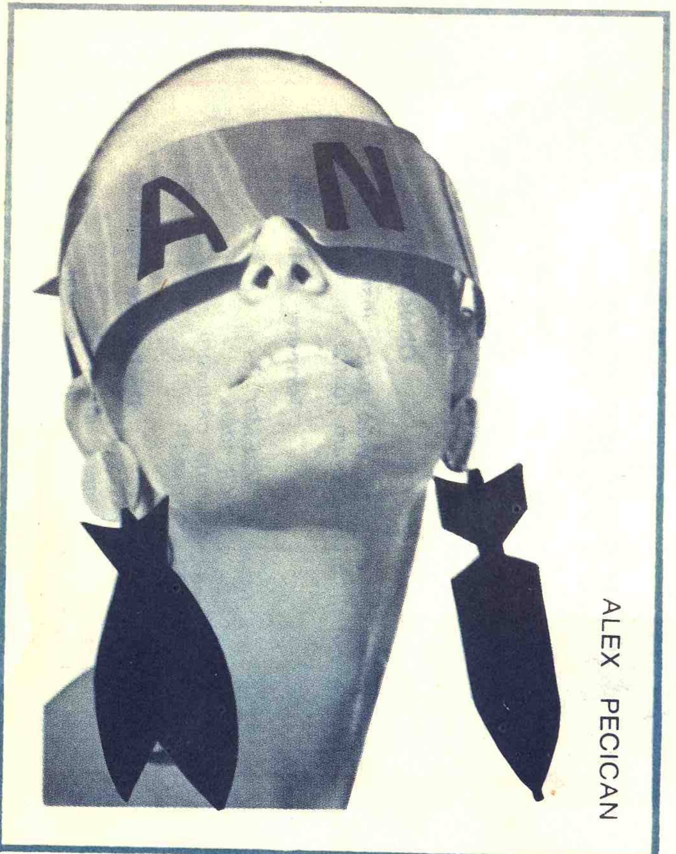
M-au dus cu greu vreo patru inși la dric...
Și criticii pretind c-am fost... nimic!

Răspuns la interviu

– Casa creației? Mai-Marii
Un templu au zidit ideii.
Să scrii! te-ndeamnă cărturarii,
Însă te lasă... fariseii?!

Răzbunare postumă

Măcar aici s-o spun, în Epitaf,
Că m-a făcut, în viață, lumea praf.
De plînge vreunul (vezi să nu-l deochi!),
E fiindcă-i vine praful meu... în ochi.

ALEX PECICAN

MIRCEA IONESCU-QUINTUS

NIŞTE ZICALE... PROVERBIALE

După tragica experiență a Troiei, cred că s-ar putea spune: calul de dar nu se caută la dinți, *ci la pîntece.*

*

Cînd zic doi că ești beat, du-te de te culcă. *De fapt este destul să-ți zică unul, că și așa vezi dublu.*

*

Rufele murdare se spală în familie. *La „Nufarul" le ducem numai pe cele curate.*

*

Un „ilicit" întrebat cum de a putut aduna două milioane de lei a răspuns foarte simplu: ban la ban trage.

*

Picătură cu picătură se face lacul mare. *Propun a se afișa cu litere majuscule în toate birourile I.C.R.A.L.-ului.*

*

Cînd doi se ceartă, al treilea cîștigă. *Nu știu cine sînt cei doi, dar al treilea este cu siguranță avocat.*

*

Mielul blînd suge la două oi. *Poate fi una din explicațiile penuriei de brînză telemea.*

*

Ochii care nu se văd se uită *...în altă parte.*

*

Cîinele care latră nu mușcă. *Ferice de urechile mele, că toți vecinii au cîini blînzi.*

*

Corb la corb nu-și scoate ochii. *Nici orb la orb.*

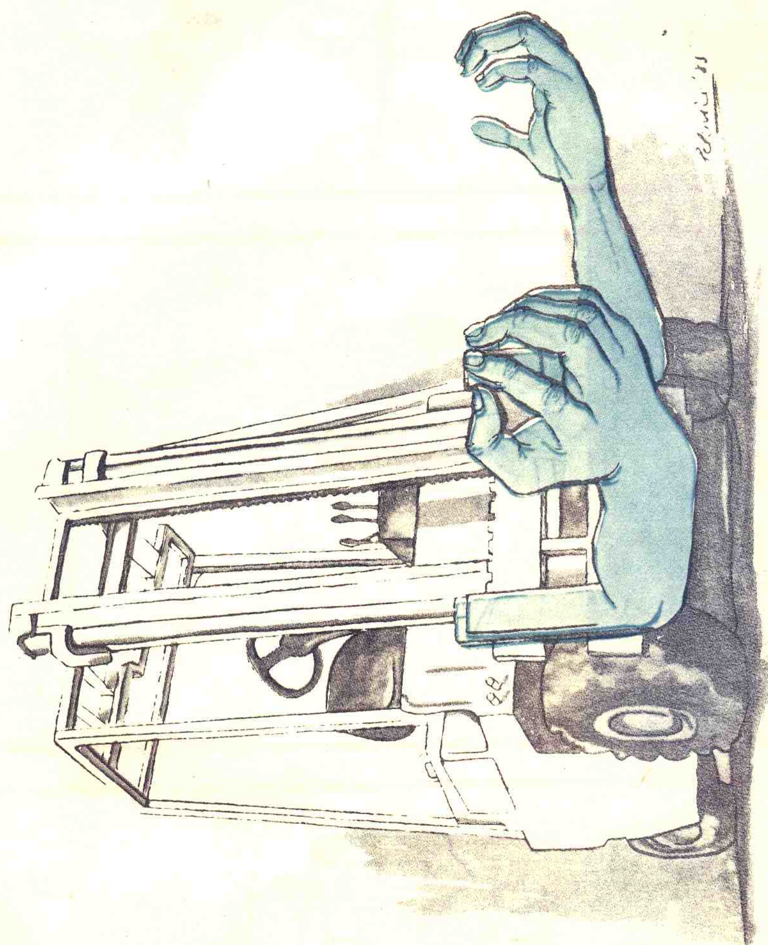
*

Pisica cu clopoței nu prinde șoareci. *Atunci de ce mașinile poliției sînt dotate cu sirene!*

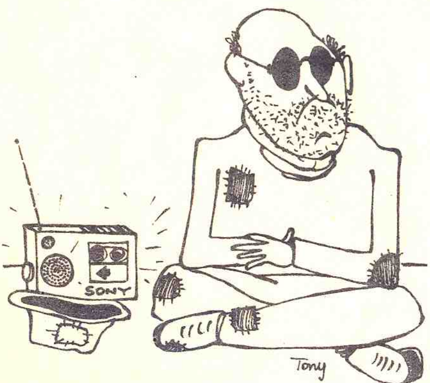
*

Hîrtia multe rabdă. *Ca și în cazul de față.*

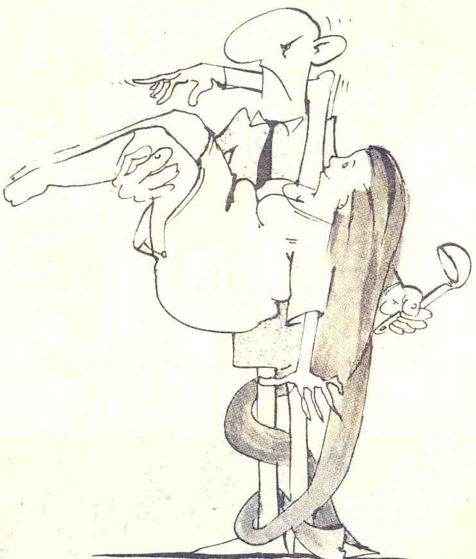
RADU POPOVICI

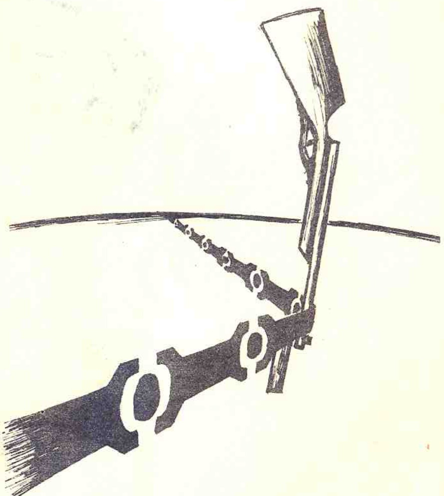
MARIN ANTONICĂ

IOZSEF PETZ

FLORIN ANCU

IULIAN MARGU

GÎNDURI

● Serviți-vă cu încredere, am o biografie dietetică.

● Ultima bocitoare a fost îngropată în cimitirul vesel.

● Timpul este ca o oglindă — te lasă să vezi ce ai în spate dar nu și ce ai în față.

● Imaginația este realitatea trasă de păr.

● Dacă adevărul este în vin, înseamnă că și el, ca și vinul, este de mai multe calități.

● Au apărut oameni și cu fotolii la cap.

● Ce pretenție ai să-i ajungi cu prăjina la nas cînd omul locuiește la etajul 10.

● Gura este mormîntul multor adevăruri.

● Pentru a face întuneric este de ajuns să închid ochii, dar pentru a face lumină nu-i de ajuns să-i deschid.

● Zgomotul presupune o cauză, liniștea nu.

● Sănătoșii dialoghează, nebunii monologhează.

● Să nu inventăm mașini de dat bună ziua.

● Cimitirele fluturilor se numesc insectare.

● Moda a apărut odată cu frunza de viță.

● Unii își acordă foarte greu audiențe chiar lor înșiși.

● De cele mai multe ori, bolile nu ne merită.

● Nu te poți culca pe-o ureche, chiar dacă este muzicală.

● După ce și-a făcut operație estetică, și-a luat nasul la purtare.

● Nu mă învățați cum să fiu respectuos, ci mai repede pe cine să respect.

● Unii nu-și merită renumele, alții nici măcar numele.

● Sînt unele biografii perfect rezumate într-o poreclă.

● A sta, nu înseamnă obligatoriu a nu face nimic.

● Singurul lucru pe care îl poți da fără a-l avea este cuvîntul de onoare.

● Doctorul legist nu primește niciodată bacșiș.

● Și oamenii răi pot visa frumos.

● Într-adevăr, faptele vorbesc, ce păcat că uneori vorbesc o limbă pe care nu o înțelegem.

● Și un orb poate vedea foarte bine cum stau lucrurile.

● A sta pe gînduri nu înseamnă a sta degeaba.

● Unii privesc natura prin ochelarii de soare și spun că nu o văd bine..

● Psihologii sînt de regulă oameni care îi cunosc mai bine pe ceilalți decît pe ei înșiși.

● Pentru a fi cu picioarele pe pămînt nu este obligatoriu să umbli desculț.

● Dresorul este un regizor veterinar.

POMPILIU DUMITRESCU

NICUȚĂ TĂNASE

O CRACĂ DIN ARBORELE GENEALOGIC

— **Fragment** —

Avem prilejul ca în această ediție din antologia noastră să reproducem un capitol din „O cracă a arborelui genealogic" — scriere recentă a unuia din cei mai prodigioși umoriști contemporani, scriitorul și gazetarul NICUȚĂ TĂNASE

Dedic acest capitol filatelistului pe scurt de la revista „Săptămîna", Mihai Neagu Basarab

Știți ce-am să fac eu astăzi? Astăzi pînă în prînz? Știți ce-am să fac? Am să vă vorbesc despre ei. Despre care ei? Cum despre care ei? Tata, mama... Ba nu, invers. Mama, tata. Invers e mai bine. Știu de cînd eram copil că e mai bine așa. Adică nu de copil, ci de cînd am început să vorbesc și eu și după ce am aflat ce se întîmplă în preajma mea. De ce? Cum, chiar nu vă trece prin cap că mai mulți tați poți avea, însă mamă numai una? De aici și bancul ăla cu „mamă e numai una". Deci mama, tata, Zoica, Dănuț, ei și ceilalți. Care ceilalți? Păi ce, am fost singur la părinți? Zoica a fost singură? Dacă eram singuri, astăzi nu-mi mai ajungeați nici cu prăjina la nasul ăsta al meu cîrn. Eram mare!

Dacă vreau, mă pot lăuda acum că tata a fost pilot de cursă lungă, ori că a avut un picior de lemn și un ochi de sticlă, că a purtat brățară ori basc franțuzesc... M-aș putea bărbieri că tata mare a fost pirat. Pirat pe Marea Neagră și că a avut armură de cauciuc nemercerizat, că a murit de gută în cine știe ce bătălie cu alți pirați. De tata mare e vorba... De tata mai pot spune că a fost patronul fabricii de cuie de la Sinaia ori marele farmacist de la Basarab: Alifantis. Pot spune că a fost Marmoroș Blanc din Moromeții lui Marin Preda. Dar n-a fost nici una nici alta, așa că o să vă spun cînd o veni vremea ce a fost și nimic, dar absolut nimic în plus. N-am să vă spun nimic de la mine. Ce interes aș avea? Tata și așa a avut o viață agitată, nu a fost el pirat, nici pilot de cursă lungă, nici fabricant de cuie, dar... aveți răbdare c-o să-i vină rîndul.

Și despre mama v-aș putea spune c-a fost fecioară cînd m-a făcut pe mine, că fecioară a rămas și după aceea, mai ales c-a mai existat un precedent (vezi fecioara Maria). Cînd o veni vremea am să vă vorbesc și despre ea. Puteți să fiți siguri că n-am să exagerez cu nimic. Știți că mie nu-mi plac lăudăroșii. Chiar dac-o să mă pice careva dintre dumneavoastră cu ceară albastră n-am să fac prostia să spun că mama a fost rudă cu Ioana d'Arc ori cu Genoveva de Brabant și nici n-am să vă spun c-a fost femeia cu barbă de la moși.

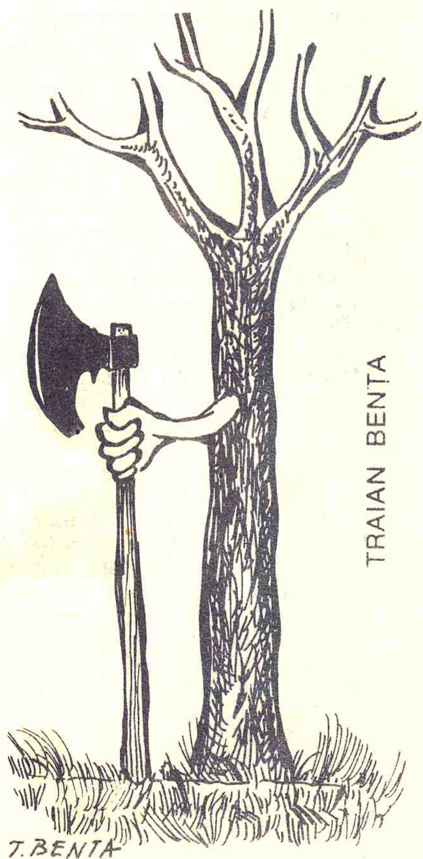
Despre Zoica v-am mai spus eu cîte ceva. V-am spus că mi-a fost nevastă și pe vreme rea și pe vreme bună, dar nu-i de ajuns. Trebuie să cunoașteți mai multe despre ea. Soarta ei este în mîinile mele acum. Dacă mă apucă pandaliile pe mine pot zice despre ea ce vreau. La mine e pîinea și cuțitul. Ce pîinea și cuțitul?! La mine e penița și cerneala. Pot face ce vreau cu biografia ei. O pot face fiica unor reparatori de umbrele, fiica unor fabri-

canţi de potcoave de cai morţi, ori mai ştiu eu ce fiică de moşieri. Fiica unor foşti moşieri, că astăzi nu se mai găseşte articolul ăsta. O pot face şi fiica unor ţigani corturari, ori a unor zarzavagii. Aş putea să mă duc la ea şi s-o întreb ce vrea, ce biografie îi convine. Eu însă n-am să fac aşa, eu am să mă ghidez numai şi numai după adevăr. Eu, pardon, ea, Zoica, nu merită să spun despre ea lucruri urîte sau neadevărate. Dacă am să spun adevărul despre ea, am să spun prea mult. Nu e locul aici să-i aduc laude, dar dacă aş putea eu spune adevărul, atunci făcătorul de calendare bisericeşti ar sta la coadă la poarta mea ca să-i mai spun ceva despre Zoica, pentru ca s-o poată face sfîntă. Sfintele din calendarele bisericeşti nu cred că au mai multe merite decît are Zoica. Dacă punem la socoteală numai anii pe care i-a trăit ea lîngă mine cît am fost bolnav, cît s-a chinuit cu mine cînd nu puteam vorbi şi tot ar fi destul să fie sfîntă. Dar de ce să fie sfîntă? S-o înjure toţi beţivii? Ştiu eu că aşa fac beţivii, în loc să bea zeamă de varză se duc la calendarul creştinesc şi iau sfinţii după alfabet. E drept că Zoica ar fi mai ferită fiind mai la urmă, dar te pui cu beţivii? Şi poate că beţivii adorm pînă să ajungă la litera Z.

După cum vă uitaţi la mine îmi daţi de bănuit că nici pe mine nu mă cunoaşteţi prea bine. Cine sînt eu şi ce vreau? Păi, vreau să vă spun cîte ceva despre ai mei. Pe ei îi cunosc foarte bine, aşa că n-o fi mai greu să-i descriu. Deci n-am să mă păcălesc şi n-o să vă păcălesc prin caracterizarea lor. Cine sînt eu? Păi după cum scrie pe coperta acestei cărţi, acolo sus, sînt autorul ei. Eu am scris tot ce se află aici. Ceea ce vă spun eu acum e vag? Dacă aveţi impresia că tot ce v-am spus pînă acum e vag, atunci s-o iau altfel.

Ştiţi cine sînt eu? Sînt Stan Dracu? Nu! Nu sînt Stan Dracu. Sînt ăla care şi-a scris numele pe coperta unor cărţi. Nici asta nu vă spune prea mult? Bine. S-o iau altfel. Ştiţi cine sînt eu? Păi, eu sînt ăla care are la bicicletă ochi de pisică şters de noroi. Sînt ăla care nu cîntă din trompetă, bas, oboi, clarinet etc. Sînt ăla care nu ştie să meargă în mîini, să facă gimnastică de producţie şi alte feluri de gimnastică... Sînt ăla care umblă în foc numai cu cleştele, care nu face abuz de medicamente, care nu umblă cu uşa în spinare, care nu se urcă pe vreun acoperiş dacă nu e nevoie, nu poartă galoşi pe vreme frumoasă şi nu ţine nici umbrela deschisă în farmacia nr. 39. Sînt ăla căruia nu-i plac macrameurile groase, care nu scrie pe pereţi, sînt ăla care nu aprinde focul în păduri şi nu întărîtă animalele sălbatice! Vag?

Adică ce v-am înşirat eu pînă acuma e vag? Spun că nu umblu cu umbrela deschisă în farmacia nr. 39 şi dumneavoastră ziceţi că e vag? Daţi-o încolo. Şi astea sînt vagi? Ce să vă mai spun eu dumneavoastră despre mine ca să vă daţi un pic seama cu cine aveţi de-a face? Am găsit! Eu sînt ăla care n-am fost văzut niciodată mergînd pe stradă cu un prosop legat

TRAIAN BENŢA

la gît. Nu am mers niciodată cu prosopul legat la gît pentru că niciodată nu mi s-au umflat gîlcile? Așa ziceți dumneavoastră, că n-am avut gîlci? Am avut gîlci, dar n-am umblat cu prosopul legat la gît. Am făcut gargară cu gaz. Nici măcar atunci cînd eram mic n-am umblat cu picioroange. Dac-ați văzut pe cineva umblînd cu picioroange pe Calea Victoriei, cam pe lîngă Capșa, să știți că nu eu am fost ăla. Eu habar n-am să merg cu asemenea drăcii. Eu sînt ăla căruia nu-i plac măslinele, conopida, ardeii umpluți, bătăturile, negii, coșurile, coșurile de pe față, cerneala roșie, braga, compotul bulgăresc, dovlecelul copt, zacusca, potîrnichile, becațele, șerpii boa și cu clopoței, tigrii, caprele negre de tot, cimpanzeii, lamele Baltica, broaștele țestoase mai mari de un metru. Sînt ăla căruia nu-i plac dar nu am unde să înșir tot ce nu-mi place.

Dar stați puțin. Dacă vă aduceți aminte de mine e bine, dacă nu vă aduceți aminte de mine, iar e bine. Dacă nu vreți să vă concentrați puțin asupra persoanei mele, lăsați-mă în pace să-mi văd de ale mele... Unde am rămas cu descrierea? Am întrerupt acolo unde vă uitați lung la mine. Unde vă uitați la mine ca la omul din Neandertal. Merit eu să vă uitați așa la mine? Știu de ce vă uitați la mine ca la omul din Neandertal. De unde știu? Treaba mea. Vă uitați la mine așa, pentru că în cartea asta o să vă povestesc despre ai mei. Dar ia mai stați puțin. Cum să vă povestesc eu ceva, dacă nu vă aduceți aminte de mine? Ce părere v-ați face despre mine dacă m-aș apuca să vă povestesc despre ai mei? Ați zice: „Ia uitați-vă și la ăsta ce ramolit e. Habar n-avem cine e el și vrea să ne povestească despre ai lui. Ha, ha, ha!" Ce să fac eu ca să vă aduceți aminte de mine? Să mă pun capra? Hai, că sînteți tare glumeți! Dacă mă pun capra, vă aduceți aminte de mine? Cum? Dacă nu vă amintiți de mine cînd stau în picioare, cum o să vă amintiți de cineva care stă ciuci sau capra? Să sar într-un picior? Nu zău că sînteți puși pe glume. Cum să sar într-un picior, eu om în toată firea!? Hai să admitem faptul că las la o parte rușinea și sar. Stînd pe loc nu vă aduceți aminte și sărind da? Hai să fim serioși!

S-o luăm din altă parte. Să vă spun altceva. Să vă spun de pildă că eu sînt ăla care nu știe să înoate nici măcar cît toporul lui nea Gheorghe groparul. Nu-l cunoașteți pe nea Gheorghe groparul? Nu aveți de unde pentru că a murit de vreo cîteva zeci de ani. Nea Gheorghe ăsta, groparul, este ăla care știa mii de inscripții de pe cruci și de pe coroane. Se închina de adevăratelea cînd vedea scris undeva: „Nu te voi uita în veci". Se închina pentru că ăla care scria nerozia aia nici n-a ieșit bine din cimitir și gata: „Să-l vezi pe ăsta peste trei luni cu alta de braț". Se închina și vorbea singur și cîte o dată și așa era. Nu treceau nici două trei luni și ăla care scrisese că „nu te voi uita în veci" era și însurat. Lumea îl vedea închinîndu-se și vorbind singur și zicea că-i nebun. Dar nea Gheorghe nu era nebun. L-a luat Dumnezeu pentru că o dată a vrut să ne taie nouă un salcîm. Ați mai citit dumneavoastră chestia asta. Un salcîm care lui nu-i făcuse nimic, iar nouă ne dădea umbră. Era îngropat adînc salcîmul și era crescut în fața cizmăriei lui nea Badea. Îi făcea umbră cizmarului nostru. Eu cred și pe lîngă mine toți giuleștenii cred că de aia l-a luat Dumnezeu pe nea Gheorghe groparul. Ei, dar dacă nu-l cunoașteți pe nea Gheorghe groparul, poate că-l știți pe Dumnezeu care l-a luat. Nu-l știți? Dacă erați Petrache Lupu îl știați.

Stați că vă zic altceva... Știți, eu am fost prieten, am mers de braț și cu actorul Ștefan Bănică. Da, ăla care cîntă că Gioconda se mărită și o să avem nuntă în cartier. Eram prieten cu el numai atunci cînd juca la *Teatrul Giulești*. După ce a trecut în oraș la *Teatrul Bulandra* și-a schimbat prietenii. Eu eram ăla care stam în stînga lui și aveam și un dinte metalic și purtam părul cu cărare pe dreapta. Nici de Ștefan Bănică nu vă aduceți aminte? Dați-mi voie să vă spun că dacă nici de actorul ăsta nu vă aduceți aminte, a venit timpul să întrebuințați *Gerovitalul*. El este actorul ăla care a văzut moartea și a jucat în piesa lui Eftimiu „Omul care a văzut moartea". Și cu Nicu Constantin, actorul ăla cam negru, am fost prieten. Și cu el am mers de braț pe vremea cînd nu avea mașină. Nici de Nicu Constantin nu vă aduceți aminte? Zău că v-ați ramolit.

Nici dacă vă spun că de obicei

C. PAVEL

umblu cu șireturile legate fundă? Nu cu fundă roșie. Cine a mai văzut om serios cu fundă roșie la pantofi? Cu fundă la șireturi. De unde știu eu să fac fundă? Păi știu de cînd eram mic. M-a învățat unul, Nelu Manea. Ăsta, Nelu Manea, am auzit că umblă pe la biserici și nu vrea să stea de vorbă cu toți necredincioșii. Fratele meu Anghel mi-a spus că l-a văzut o dată în curtea bisericii Antim. (Biserică ori mănăstire... Și una și alta tot un drac e, nu?) De la Nelu Manea am învățat și tatăl nostru. Era tare în tatăl nostru, de aia a și ajuns așa mare. Cu Nelu Manea mă duceam și cu moș ajunul. Eu aveam atunci în loc de traistă o geantă de vînătoare. Aveam geantă de vînătoare pentru că tata era vînător. Odată, cînd eram mic, a venit și cu iepure împușcat. Era vînător, vînător nu cîrpaci, ca alții. Nici acum nu vă aduceți aminte cine sînt? Cum? Nimic?

Ce să fac eu dacă nu aveți memorie. Eu aș avea posibilitate să vă dau niște idei care să vă facă să vă aduceți aminte mai repede de mine. Știți ce idei am? Să dați pe la *Institutul de Geriatrie.* Au ăia niște pilule... Vă mai dau cîteva date și gata: am votat *Soarele*, am traversat toată viața numai pe verde, adică nu toată viața, pentru că vreo cincisprezece ani am trăit în mahalaua Marele Voievod Mihai și în acea mahala nu existau semafoare, dar așa, în general, am traversat numai pe culoarea verde. Am făcut focul în sobe numai iarna, nu am umblat la coșurile vecinilor mei. Mă duc la teatru numai cu cravată și cu nod la ea. Știu să fac nodul la cravată dar nu știu să mulg o vacă și nici să fac brînză. Nu știu nici cum se face cleiul de tîmplărie... gata, am găsit. Cel mai bun reper. Sînt rapidist! Sînt rapidist, dar țin cu Corvinul.

Acum știți cine sînt? Hristoase! Pe unde a fost nevoie să vă duc pentru ca să vă aduceți aminte de mine. Ce pot zice? Pot zice doar bogdaproste. Tot Rapidul, săracul! Puteam eu să vă spun și ce semne particulare am și ce lame întrebuințez și tot degeaba. Puteam să vă spun și cu ce îmi este acoperită casa și ce flori am în ghivece și tot nu... De ce n-am adus eu vorba de Rapid de la început? De ce? Dacă aduceam vorba de Rapid de la început, acum eram departe. Eram dincolo de Buftea. Uite că pomenesc și cinematografia și eu nu vreau.

Fiindcă știți cine sînt și ce hram port, am să vă rog nu din inimă, am să vă rog din suflet să citiți cu mai multă băgare de seamă paginile care urmează. De ce? De ce vreau să citiți cu atenție? Pentru că mă cunoașteți. Pentru că sînt rapidist ca și dumneavoastră. Pentru că îmi sînteți prieteni. Așa-i că-mi sînteți prieteni? Deci, citiți mai departe.

TUDOR OCTAVIAN

CUADRATURA CERCULUI

— fragment —

Roman de sorginte, oarecum științifică și cu implicații științifice, avînd ca punct de plecare descoperiri arheologice, „Cuadratura cercului" *nu e o pistă nouă pentru Tudor Octavian. Însuși fragmentul pe care-l supunem lecturii e edificator. „Cuadratura cercului", împreună cu un alt scurt roman, „Absența Mariei", formează o carte aflată sub tipar la Editura Eminescu.*

O pendulă a bătut de douăsprezece ori. În mii de apartamente, în liniștea înfundată, care domnea în odăi, mii de pendule i-au răspuns înfiorate, toropite de sunet. Fierul răspîndea în betoane o vibrare subțire, prielnică tihnei și așteptării. Îmbrăcat cu pardesiul și cu pălăria pe cap, stăteam de ceasuri întregi, țeapăn ca statuia unui faraon în exercițiul sacralității sale, pe taburetul acela incomod și priveam încordat înapoi pe durata a cincizeci de ani, ca să pot vedea cîțiva pași înainte. Era miezul nopții, înaintea mea se așterneau ceasuri lungi de întuneric, timpul se măcina încet, telefonul amuțise demult, liceanul Liviu vorbea în somn, îi auzeam, prin pereții subțiri, interogațiile, un recitativ pasionat și cast în fața unei săli părăsite de public; spectacolul se încheiase de mult și întrebările lui se întorceau în ecou, istovindu-i trezia masculină.

Prin ușa deschisă spre hol lovea piezîș lumina unui bec.

Fantomele diurne se adunaseră în culcușuri, fantomele nocturne prindeau să bîntuie. Una din ele, cu înfățișarea unui bărbat înalt și slab, atît de slab încît raza gălbuie a lămpii de veghe îi lingea șoldurile și i le topea, tocmai sosea. O fantomă de gata, îmbrăcată în haine de gata, luptînd să deosebească, prin lentilele cu multe dioptrii ale unor ochelari mici și rotunzi, forma obiectelor. Un individ stîngaci, tîrînd după el o geantă mare și grea, semănînd cu un acordeon deschis. Cunoștea, s-ar fi zis, locul, dar se temea să înainteze. Umbra i se desfășura lălîie pe toată lățimea camerei și continua pe pereți. A rămas țintuit în golul ușii, ca și cum se temea să înainteze, și nici drumul înapoi nu mai putea să-l facă. A deschis gura și a chemat:

Mierlă...

Îmi simțise prezența și glasul îi era înmuiat de teamă. A repetat chemarea. Cineva îi proptise un revolver în ceafă, în pîntec simțea vîrful criminal al unui cuțit, tavanul avea să se prăbușească dintr-un moment în altul, șansele lui de a scăpa viu erau neînsemnate. Cînd a zis, pentru a doua oară „Mierlă!..." vocalele i s-au lipit, uscate, ca frunzele toamna, de cerul gurii.

M-am ridicat de pe taburet și am aprins lumina. Lunganul avea expresia unui iepure prins pe-o șosea în lumina farurilor. I-am smuls din mînă geanta și l-am împins spre scaun. I-am luat șapca din cap și am atîrnat-o în cuier. I-am dat de cîteva ori ocol, ca să-i fie limpede că vreau să știu totul despre el.

Mierlă a șters-o, am spus.

Dumneata... a zis sfios ochelaristul, dumneata... nu ești Mierlă?!

Ești isteț. Motivul pentru care nu sînt Mierlă e simplu: sînt Cucu. Ion Cucu. Proprietarul acestui apartament. Am un contract.

I l-am dat și a început să-l citească.

S-a luminat la chip și mi-a înapoiat contractul cu un zîmbet suspect de sincer.

— Asta, a spus, nu e posibil. Am să-l aștept.

S-a uitat după geantă, a tras-o lîngă el, m-a privit oarecum amuzat și oarecum prevenitor și și-a încru-

cișat mîinile pe piept, ca unul pentru care se explică dintr-o dată totul.

Chipul său mărturisea ceva din îndîrjirea senină a primilor creștini. A precizat, cu un ton confidențial și patetic:

— Nu cred!

Un credincios ce-și clama necredința.

— Uite, l-am prevenit, n-am cum să te împiedic să aștepți. Mi-ar veni greu s-o fac. Credința mută munții. Dumneata n-ai stofă de artilerist. Dumneata nu privești înapoi, ca să vezi înainte. Dumneata, omule, pui mîna pe cazma și sapi ca să muți din loc muntele. Dacă ai avea curajul să te oprești nițel din săpat și ai privi înapoi, l-ai zări pe Mierlă. Fuge de-i scapără călcîiele și nici nu privește în urmă. Nu bănuiești cîți am avea motive să-l prindem. E prea departe însă. Dacă făceai afaceri cu el, e grav; să știi că a plecat cu banii.

— Nu-i vorba de bani, a zis ochelaristul cu dispreț. Nu știu dacă înțelegeți. Cu ce vă îndeletniciți?

— Ca toată lumea. Îmi cîștig pîinea.

— Dacă ați ști matematică, v-ar fi simplu să înțelegeți...

— Dacă aș cunoaște matematică, aș rupe contractul de proprietate, ți-aș cere iertare că mă găsești aici și aș pleca în pelerinaj să ți-l găsesc pe Mierlă. Dar nu știu. Te afli în casa mea, omule, și dacă nu te dau afară e fiindcă sînt plin de prejudecăți

— E din cauza educației, mi-a explicat noul martir al credinței. Cunosc acest fel de complex. Eu însumi sufăr că nu sînt în stare sa rezolv practic unele situații. Nici dumneavoastră nu aveți simț practic, nu-i așa? Am bănuit. Vă deranjez, totuși, foarte mult? Aș putea să ·tept în hol.

— Citești ziarele?

— Uneori.

— Ar trebui să le citești zilnic. S-a scris de curînd despre doi frați siamezi. La un moment dat, unul s-a plictisit de celălalt. În timp ce fratele lui dormea, a luat un cuțit și și-a tăiat porție întreagă: doi rinichi, un ficat, buricul și toate cele trebuincioase. Îți imaginezi ce surprins arăta siamezul somnoros cînd și-a dat seama că nu mai rămăsese aproape nimic.

Lunganul s-a ridicat de pe scaun și a umblat în geantă. S-a apropiat de un perete, l-a examinat și, asigurîndu-se că are spațiu suficient, a trasat, cu un cărbune, un cerc. Avea o linie sigură și cercul se închidea perfect. S-a dat doi pași înapoi și și-a privit opera critic.

— Ce vezi? m-a întrebat.

— Un individ care-mi mîzgălește pereții. Făcînd abstracție de aceasta, văd că individul a izbutit să realizeze, fără compas, un cerc perfect. Asta le reușește persoanelor exersate sau celor cu un creier deficient. Învață să deseneze un cerc și-l desenează pe ziduri cu

precizia unei mașini.

— Sînt o persoană care a exersat, mi-a zis fără pic de maliție lunganul. Acum, iată, o altă figură. Ce am desenat?

Îi ieșise un pătrat cu laturile egale și unghiurile perfect drepte.

— Tot datorită exercițiului?

— Exercițiu și talent.

Și-a contemplat din nou opera și a spus:

— Postulatul al cincilea al lui Euclid, trisecțiunea unghiurilor, dublarea cubului, transcendența numărului pi, cuadratura cercului. Matematica ridică unele... dificultăți.

— Ca, bunăoară, teorema lui Fermat.

M-a privit atent. Avea o bănuială, dar era prea bine educat ca s-o exprime.

— ...Și teorema lui Fermat. Sînt mai multe asemenea... dificultăți. O parte din matematicieni continuă să-și bată capul cu ele, pe cînd cealaltă parte a renunțat.

— Singura problemă ar fi că numărul celor care nu numai că au renunțat, dar nici nu concep să caute soluții acolo unde nu există soluții, îl întrece categoric pe al fermatiștilor, al celor care visează celebritatea ca urmare a rezolvării cuadraturii cercului și al tuturor maniacilor drumurilor închise.

— În matematică nu există drumuri închise. E o problemă de timp.

A făcut o pauză, a meditat mult, dacă e util să dezvăluie și a doua condiție, după care a zis încet:

— O chestiune de timp și de talent. Din nefericire, așa numitele utopii matematice sînt abordate ori de pripiți ori de persoane cu talent mediocru. Ori, pur și simplu, de oameni fără haz.

— Ca, de exemplu, Mierlă.

Lunganul și-a mușcat buzele. S-a înroșit și a rostit cu reproș:

— Mierlă are geniu. Nu cunosc un om mai răbdător ca Mierlă. Aș vrea să fiți mai explicit, cînd vreți să spuneți ceva despre el. Ar fi bine să nu mai spuneți nimic. E prietenul meu și, cînd e insultat, sufăr. Eu știu să apreciez o prietenie.

— Ești atît de supărat încît ai fi în stare să pleci.

— Insolența dumneavoastră nu mă rănește. Despre mine puteți să spuneți orice. Despre Mierlă, nu. Nu vă permit!

L-am asigurat că respectam sentimentele sale de prieten. I-am mai spus că în privința geniului matematic al numitului Mierlă eram sceptic:

— E un fermatist convertit. A priceput că teorema lui Fermat e o capcană pentru maniaci și un drum închis și a șters-o. S-a lepădat de dumneata fără nici o remușcare. E un tip practic. Și un laș. Nu-l insult. Am dovezi.

Lunganul mi-a mărturisit nițel strîmtorat:

— Am renunțat la teorema lui Fermat de vreo zece ani. E un secret al nostru. N-aș vrea să mă contrazic, dar mă tem că e, într-adevăr, un drum închis. Mă rog, să nu zicem închis. Să convenim ca nu sîntem pregătiți s-o abordăm.

Și cu un aer extrem de confidențial a adăugat:

— Șansa noastră a fost că ne-am axat pe rezolvarea cuadraturii cercului. Un mare moment de inspirație. Practic, avem soluția. Sîntem, cum s-ar zice, la un pas.

— Doar atît?!

— Există ceva mai rău decît moartea, a cugetat al doilea fermatist convertit. Ridicolul. Să nu te stimeze ai tăi, e suportabil. Dar ca să fii considerat un ratat de colegi, e peste puterile omenești.

— Ați avut, fără îndoială, noroc. Un noroc unic. Să rezolvați, cu rigla și compasul, o problemă pe care, de mii de ani, milioane de rigle și compasuri s-au tocit și s-au umplut de ridicol.

Lunganul strălucea de mîndrie. Era propriul său monument. Îi mai lipsea soclul.

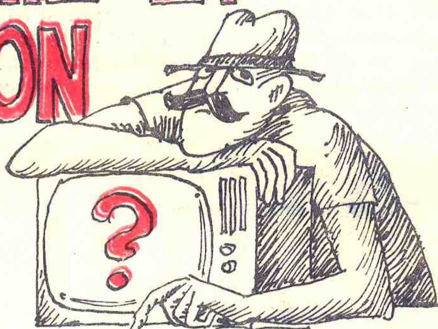
— Sîntem, practic, la capătul drumului. Am convenit să mai verificăm odată totul înainte de a scrie comunicarea. Sînt foarte emoționat. Mierlă o să mă sune dintr-o clipă în alta. O simt. Sîntem legați pe viață.

Încă un om de care îmi era milă. Mă copleșeau sentimente pravoslavnice și nu era nimic de făcut.

— Du-te la bucătărie, i-am spus. Găsești acolo un coș de hîrtii. Au rămas de la Mierlă. A verificat *fără dumneata.* E clar, n-ați revolvat cuadratura cercului. Mierlă a șters-o. E liber. O ia de la capăt. De la capătul capătului. De la capătul capetelor. Ești, totuși, un om cu șansă. Norocul dumitale se cheamă postulatul al cincilea al lui Euclid.

ALEXANDRU D. LUNGU

DIN PĂȚANIILE LUI PANTELIMON HARNICU

Fraților și tovarăși,

Să fie patru luni de-atunci... Așa, cam pe la începutul prașilei dintîi, mă pune dracu', și mai cu seamă nevastă-mea, să cumpăr televizor... Că, zicea ea: „Toată lumea vede prin televizor, cum prășesc alții, din alte părți, și cîte alte minuni, numai noi nu... Și ta-ta-ta! și bu-bu-bu!... că dacă nu cumperi acu, *momental,* cu mine-ai terminat-o!" Ce mai? Mă convinge. Biju, vînzătorul de la raionul „cuie, crătiți, muzicuțe de gură și greutăți de cîntar", îmi garantează, verbal, că „televizorul merge", îl plătesc — pentru că eu, pă unde-s prost, plătesc — și, pentru că nu trece nici o căruță prin fața magazinului, îl iau în spate și, spre casă cu el!... Pe drum, mă-ntîlnesc cu Negru Potrivit. Mă vede cu „obectul" în spate și face: „Ți-ai cumpărat televizor, Pantilimoane?". „Mi-am". *„Opera!* Să-l porți sănătos!"... Și pleacă, zîmbind a rîde... Mă gîndesc că sînt și de-ăștia care rîd de ce-și aduc aminte... Plec mai departe, mai hodinesc televizorul, ba pe cîte-un gard, ba pe-o ghizdea de fîntînă, că mă cam deșela, și-n două ceasuri și ceva, asudat și cu limba scoasă, ajung cu „bucuria" acasă. Antena și restul mățăraielor erau instalate. Așteptăm seara, ne-mbrăcăm, eu și Păuna, frumos, ca la spectacol, facem legăturile și-așteptăm. Așteptăm, așteptăm, așteptăm... Nimic! Nici o poză, nici un bîzîit, nici măcar turturelele care se-așezaseră pe antenă nu se vedeau... Caut, cercetez, poate răsuflă v-un maț de legătură... Totul bun, numai că... între timp, ce ascult? Insulte ca: „prost, căscătură, minte-n călcîie" aduse de Păuna. A doua zi, iau televizorul, tot în spate, și la magazin cu el! Biju, vînzătorul, nu se-mpotrivește, mi-l schimbă numaidecît. Îl iau și pe-ăsta în spate și... Pe drum, mă-ntîlnesc cu Vasile a lui Înmormîntatu. „Ți-ai luat televizor, Pantelimoane?". „Luat". „Aaa!... *Rubin!...* Ăsta-i a-ntîia! Să-l porți sănătos!"... Iar ajung acasă, iar aștept emisiunea, iar... Iar nu merge! A doua zi, în spate cu el și... Mi-l schimbă și pe ăsta Biju. Ies iar cu povara în spate. Mă vede Haraluță a lui Maglavitu. Îi zice așa, pentru că s-a dus, în tinerețe, la Maglavit, la sfîntu', și cum s-a dus, așa s-a întors, prost! „era cazu' s-aduni și tu știrile mai pe concret, zice el. Brava! *Doina!...* Marcă... ce mai?!... Prost să fii, noroc să ai!... Să-l porți sănătos!" Nu-i zic nimic, din lipsă de timp, că s-apropia programul. Ca să spun că și ăsta era mut și chiar, ca un cățel proaspăt fătat, ați ghicit și singuri. Iar cu el în spate, iar... Dar, raionul „cuie, crătiți, muzicuțe de gură și greutăți de cîntar" închis, „Vînzătorul plecat în concediu." Trag niște înjurături țepene, mă ușurez, și-odată îmi vine-un gînd. În spate cu el și la reparator. Reparatorul zice că-i lipsesc mai multe... dar să-l las, că „face el rost" de ce n-are, într-o săptămîna, maxim o lună. Gîndesc scurt: dacă pînă zice el că „face rost", îi mai lipsesc și altele? Așa că, în spate cu el și-acasă. Mă informează cineva ca Biju are concediu prelungit... Așa că, tot la cinci-șase zile, iar cu el în spate, iar la reparator, iar ăla n-avea *pese,* iar acasă; făcusem bătături pe umeri, de cît l-am purtat în spate, e drept, „sănătos", cum mi-au urat cele

trei pletturi, pînă într-o zi, cînd mă-ntîlnește iar Haraluță a lui Maglavitu, in *exercițiu funcțiunii*, și se înduioșează. „Mă, nu le mai căra atîta, că din hîrburile cumpărate de tine nu mai face nici dracu televizoare... Hoțul de Biju și le-a vîndut după ce le-a schimbat, pe unele bune, cu altele hîrbuite-gata!... *Concediul* lui e de cinci ani!"... Să turbez, nu alta, cînd am auzit. După ce-am trîntit lădoiul jos, l-am întrebat numai atît: „Voi, cu Negru Potrivit și a lui Înmormîntatu, ați știut?"... „Da"!

Drept care îi chem în judecată pe cei trei, ca martori și inculpați, mai întîi c-au știut potlogăria lui Biju și n-au spus-o, și-n al doilea rînd, să-mi plătească, în locul vînzătorului, televizorul, transportul, plus timpul pierdut, de cît l-am purtat în spate, un anotimp de muncă, pentru că eu pe unde-s prost, plătesc, dar să plătească și alții!

Convorbire telefonică între un asistent de regie-film și o doamnă, proprietara lui Părăluță.

Asistentul: Alo!... La telefon, cinematografia...

Doamna: Chiar cinematografia?! La telefon doamna...

Asistentul: Da, doamnă...

Doamna: Sînt absolut mișcată... Sînt emoționată... Sînt...

Asistentul: Ne pare bine. Doamnă... înțeleg emoția dumneavoastră, dar... Doamnă, vorbesc de la un telefon public, așa că...

Doamna: Am înțeles... V-ascult.

Asistentul: Am auzit că aveți un cățel pechinez, și dacă s-ar putea, dacă ați fi de acord, am vrea să-l filmăm... E vorba de-un film artistic... Și, bine-nțeles, o să fie plătit conform...

Doamna: Ooo! Încîntată! Mișcată! Nu știți ce bucurie ne-ați făcut pe ziua de azi, și mie, și lui Părăluță, c-așa-l cheamă... Dar aș vrea să știu, cu cine filmează?

Asistentul: Cu regizorul Vintilescu, ăla care...

Doamna: Nu, n-ați înțeles... Ce partener are?...

Asistentul: Aaa!... Scuzați... Florin Piersic!

Doamna: Au!... Mă-nnebunesc după Piersic... și sînt încîntată pentru... E un cățel superb, delicios, încîntător, nemaipomenit! Și are niște ochișori, ca două cireșe negre, coapte!... și-un botic!... și-o coamă, zici că-i leu!... Și-i ascultător, și manierat, și bine educat, și inteligent, și călătorit prin străinătate; a zburat de două ori și cu avionul! Ce culoare are? E maro-roșcat. Cu onduleuri... Eu de mult am spus c-a fost născut pentru film, dar știți cum e cu mîncătoriile astea... Cred că nu se află în sud-estul Europei un exemplar mai!...

Asistentul: Exact ce ne trebuie nouă, doamnă. Am avut unul, întocmai ca al domneavoastră...

Doamna (ofensată) : Asta nu se poate!...

Asistentul (încurcat) : Mă... mă refeream doar la fizic...

Doamna: Așa mai merge... De ce nu-l mai aveți?

Asistentul (încurcat) : Cum vă spun, am avut unul, am filmat cu el și... cum să vă spun eu... nu prea suporta lumina puternică... nici căldura... pentru că era și suferind... din cauza reflectoarelor a murit.

Doamna (pierită) : Aaa?!...

Asistentul: Da' să știți că toți suferim... Acum știm cum să-l păzim... Avem experiență... Al dumneavoastră....

Doamna: Maestre, cum să vă spun eu... Orice mamă exagerează... De fapt, Părăluță e mic, prăpădit, anemic... și nici măcar nu-i pechinez... E o javră, o corcitură, de-aia de-i zice „rasa gang"... și nu știu ce naiba are, că-i lăcrimează și-un ochi, iar în celălalt are atîta venin, de parcă-mpunge... De-o vreme-ncoace, i s-a decolorat, și i-a căzut și părul, ceva de speriat... A fost tot bolnav în ultimul timp... și mai mult ca sigur, n-are nici talent!... Așa că, filmați-l mai bine pe Florin Piersic!

DAN CĂPRUCIU

OMOGENIZAREA VALORILOR

Cei trei se retrăseseră într-un colț pentru negocieri, la o masă a tratativelor, care servise, pînă atunci, ca dulap pentru echipamentul sportiv.

— Îți dau un chirurg, dă-mi mie ginecologul. Dumneata tot nu mai ai ce să faci cu el, zise cu subînțeles Păsculescu, adresîndu-se lui Ioniță, care, evident, era mai în vîrstă și, deci, dotat cu suficientă înțelepciune.

— De acord cu cedarea ginecologului, dar nu vreau un chirurg în schimb, m-am săturat de cuțitari.

— De unde să-ți dau, frate, un oculist? Ia să vedem, poate că are dumnealui. Tovarășe Grigore, ai dumneata unul? Îți pot oferi chirurgul. La nevoie, pot renunța și la un internist.

— Oculist nu am, dar pot schimba cu un ORL-ist.

— Dacă-i pe-așa, atunci renunț. Dau ginecologul și iau chirurgul. Prin el, ajung eu la un oculist.

— Și eu ce fac, dragă, cu ORL-istul? Speram să primesc pentru el măcar un director.

— Un director? Cu plăcere, tovarășe Grigore, eu am vreo trei, interveni Păsculescu. Alege-ți: unul lucrează la fabrica de cuie, altul la CFR, și ultimul la Banca de Investiții. Care dintre ei te interesează?

— A, așa nu mă mai joc! Să fi fost măcar la OJT, sau la fabrica de bere, atunci mai mergea...

— Dar ce, dragă tovarășe, dumneata crezi că merge numai așa, după vrerea noastră? Aceștia sînt, cu ei defilăm! Hai să trecem peste directori...

— Corect, spuse tovarășul Ioniță.

— Eu cred, zise Grigore, că ne-am cam pripit. Trebuia să începem cu gestionarii. Am uitat lucrul cel mai esențial. Eu nu am nici unul și cred că mi s-ar cuveni, dacă există ceva disponibilități.

— Aș putea să-ți dau eu unul, interveni Păsculescu, dar nu cred că este ce-ți dorești dumneata. Lucrează la un magazin de articole casnice. Să știi că, în afară de el, nu mai am decît unul, iar pe acela nu-l pot ceda cu nici un chip!

— Și unde lucrează? Poate că-mi convine mai mult...

— Ce importanță mai are, din moment ce nu ți-l pot da? Mi se pare că pe la Vinalcool...

— Oho, așa ceva aș vrea și eu, solicită Grigore. Dar m-aș mulțumi și cu unul de la alimentara, dar să aibă vechime!

— Te cred, spuse Ioniță. Dar de unde? Nici eu nu am așa ceva. Vei fi însă recompensat și dumneata. Îți dau eu un șef contabil. Lucrează la aprozar. Nu îl cedez fiindcă mi-ar prisosi, ci pentru că îmi place să procedez colegial. Prin el poți rezolva tot felul de probleme, omul are o mulțime de relații. E-o placă turnantă, domnule!

— Altceva, ce-ar mai fi? întrebă Păsculescu.

— Ar mai fi la mine un vice, zise triumfător Grigore. Dar, pe acesta, nu-l dau nici dacă mă omorîți. Măcar cu atîta să mă aleg și eu...

— Și unde lucrează, mă rog?

— Nu-i cine știe ce, dar oricum. Este la cooperație. Credeați că lucrează la abator? Acolo nu există funcția asta.

— Nu, dragă domnule, răspunse malițios Păsculescu, noi credeam că este vice la asociația de locatari. De aceea ne și îmbulzeam atîta să-l luăm, ha-ha-ha!

— Degeaba încerci dumneata să glumești, reluă insistent tovarășul Grigore, uneori sînt de mare folos și cei cu funcții mai mici. De exemplu, ai putea să mă rogi dumneata oricît, instalatorul tot nu ți l-aș da.

— Ei, instalatorul mai treacă, meargă... Dar ce să faci cu un inginer oarecare, cu un strungar, sau un sudor? La ce ți-ar folosi? Este adevărat că, prin forța împrejurărilor, trebuie să-i acceptăm și pe ăștia, deși nu prea ne țin de cald, știți la ce mă refer. Dar dacă ne vom gîndi foarte bine, îi vom putea folosi și pe ei la ceva. Pe ei, sau pe prietenul lor, filosofă atotștiutor, Ioniță.

— Apropo, era să uit, își reaminti Păsculescu. Nu se găsește, din în-

tîmplare, pe la dumneavoastră, vreun zugrav? Anul acesta trebuie neapărat să zugrăvesc acasă și se zice că au început să ceară cinci mii pentru un apartament...

— Din păcate, nu am așa ceva, replică Grigore. Mi-ar fi trebuit și mie. Dacă aș fi avut, ți l-aș fi putut împrumuta...

— Zugrav nu ai, tovarășe Grigore, însă croitor da, și te faci că ai uitat de el, îl luă la zor Ioniță. Ba încă un croitor de lux: mi se pare că lucrează la Casa Modei... Acuma, desigur, nu am pretenția să mi-l cedezi, este prea valoros și nu am ce să-ți dau în schimb, dar mi-ai putea înlesni o întrevedere cu el.

— Că bine zici, nene Ioniță, se amestecă în vorbă Păsculescu. Chestiunea aceasta cu croitorii îmi scăpase complet. Cred și eu că nu poate păstra croitorul numai pentru dumnealui. Data viitoare va trebui să mi-l cedezi și mie!

— Bine, spuse Grigore. Ne-am învoit. Cît privește împărțeala de data viitoare, problema rămîne deschisă.

— Ei, ce facem? conchise Păsculescu. Sînteți mulțumiți, ori mai doriți ceva? dacă nu mai aveți nici o pretenție, considerăm discuția încheiată, repartizarea fiind echitabilă.

Ceilalți încuviințară, clipind afirmativ.

— Tovarășe director, se adresă Păsculescu unui om între două vîrste, aflat în apropiere, noi, ca diriginți, am terminat acțiunea de omogenizare a valorilor: părinții elevilor... pardon, elevii părinților... nu nu așa! Adică, elevii din cele trei serii care formează clasa a șasea au fost repartizați în clase, conform rubricii: „fiul lui... și al...!"

DANIEL MILITARU

VOI DEVENI INVENTATOR

Era un om mic, lipsit de importanță, cu toate că efectuase demult stagiul militar (numai cu calificativ de foarte bine la toate tragerile, dar ce contează?)

Lucrul ăsta îl durea peste posibilitățile sale, fleac fiind o nevralgie.

Ideea de a purta pantofi cu toc înalt a fost abandonată, pentru că rupea tocurile foarte des (se vede unde lipsește „mîna" de femeie). Văzînd un biet cetățean în cîrje, cu un picior în ghips, i-a venit ideea să poarte papainoage.

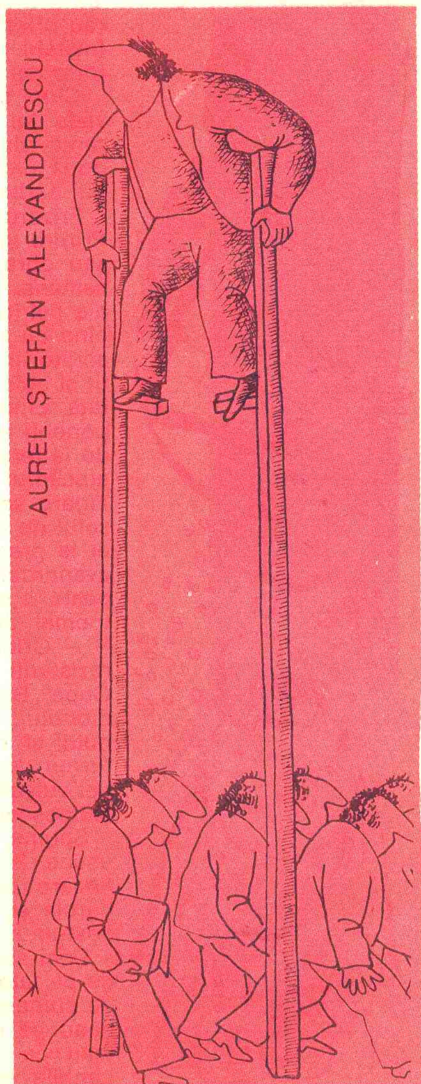
Ei, parcă începeau să apară rezultatele! Lumea se uita la el, e drept plătind în diverse devize: unul a căzut într-o groapă, altuia i-a venit mintea la cap, dînd cu el de un perete, o doamnă (ah! curiozitatea feminină) a lovit sacoșa cu ouă de un stîlp, un cîine vagabond se retrăgea schelălăind, un ateu convins s-a închinat, un copil de șase luni (precocitatea trebuie uneori forțată) a luat-o la fugă, o cioară — boala lor să se așeze pe ceva înalt — i s-a așezat pe cap, întinzînd lateral un picior, la circa 57°, probabil număr de echilibristică.

Mulțumit de reușită (trebuie să recunoaștem că era), a fost cuprins pe dată de gînduri negre. Cît timp va dura succesul? Cît timp va trece pînă cei care țin pasul cu moda vor apare în papainoage? Cît timp va trece pînă cînd cooperative meșteșugărești, dacă nu întreprinderi serioase, vor confecționa papainoage ca producție principală, dacă nu în totalitate?

Ajuns în stația de autobuz, începură să apară problemele. În trei autobuze a încercat să se urce. Nu încăpea și pace. Incidentul cu cioara (mai era și neagră — negru îi aducea mereu ghinion), faptul că va deveni banalitate cu timpul, imposibilitatea de a călători cu autobuzul (era un navetist pasionat) îl făcură să renunțe. A tras concluzia că nu a rezolvat acuta problemă.

A doua zi, în oraș, probleme foarte serioase. Cîțiva circulau de colo pînă colo în... da, în papainoage de diverse mărimi (așa este la început, pînă cînd se introduce standardizarea). Alții alergau cu stacheții la subțioară, în diverse direcții (ateliere de tîmplărie, meșteri particulari). Mulți formau cozi la ateliere: „Rame și oglinzi", „Moda zilei", „Elegant", „Lux". Pentru ce stăteau? Trebuia să primească papainoage! Prin ganguri a început să apară, timid, specula, Televiziunea, la „Publicitate", a făcut reclamă serioasă acestui lucru, iar la sfatul medicului s-a lăsat să se înțeleagă că mersul pe papainoage vindecă definitiv reumatismul și dezvoltă simțul umorului.

Îi mai las cîtva timp să se chinuiască, apoi inventez mersul pe jos.

ȘTEFAN MARINESCU

MIJLOCAȘUL OFENSIV

Șeful nostru, de la serviciul de drumuri și poduri, este un om sobru, integru în relațiile cu subordonații, pe care se străduiește să-i obișnuiască cu disciplina.

O dată pe lună, convoacă șefii de șantiere, să dea socoteală de tot ce s-a săvîrșit bine sau rău printre buldozere, excavatoare și betoniere. Invitații trebuie să fie îngrijit îmbrăcați, obligatoriu cu cravată și proaspăt bărbieriți.

Cum știam că ține la punctualitate, ca la viața lui, mi-am luat toate măsurile de siguranță, după care am intrat la frizerie. Aveam două ore bune în față, timp în care speram să fiu bărbierit fără grabă.

Frizerul a început să mă săpunească repede. Printre mișcările vioaie ale degetelor, care masau obrazul, mă străduiam să văd cu cine aș semăna, dacă aș purta barbă, din marile figuri ale spiritualității. Imaginea din oglindă aducea cînd cu Hemingway, cînd cu figura de martir a scriitorului Vasile Voiculescu. Briciul era ascuțit și abia așteptam să-i simt alunecarea lină pe față, cînd au dat năvală în frizerie cîțiva componenți ai echipei locale de fotbal. Pe scaunul de la fereastră se așezase idolul Ionel Busuioc, atacantul central al echipei, și toată trupa lui Figaro se adunase inel în jurul lui. În timp ce șeful de tură scurta cu economie cîrlionții aurii, el le prezenta, cu destulă siguranță în timbru, avancronica partidei în care se vor înfrunta peste o săptămînă cu un mare adversar, venit tocmai dintr-un județ vecin.

— Oricît ar fi ei de tehnici, de disciplinați, de rezistenți soarta jocului o vom hotărî tot noi. Cupa „Brîndușa de aur" plutește deasupra stadionului; toată echipa o vede în brațele căpitanului ei, ridicată deasupra capului și purtată în turnul de onoare al terenului, la sfîrșitul erupției vulcanice, cînd oamenii, șuvoaie de lavă incandescentă, ne vor aclama frenetic.

Spuma, care mă transfigurase, începu să se usuce. Fulgii de ninsoare fină se smulgeau cu fiecare respirație din troianul de sub nas, de pe bărbie și, lansați în zbor planat, se așezau pe costumul maroniu cu dungi.

Deci spuma cu miros de levănțică se mutase de pe față pe prosopul de la gît și pe costumul de culoare închisă. Cîteva petice albe se mențineau pe lîngă urechi. În aceeași situație, stăteau ca hipnotizați și vecinii mei de scaun. Limbile ceasului se apropiau de ora critică.

Mi-am șters ușurel urmele de spumă și, nebăgat în seamă de nimeni, am plecat cu pași mari la treburile mele urgente.

La fix, mai-marele nostru s-a urcat la catedră, un birou plasat pe o estradă înaltă și a intrat, fără introducere, în străfundurile problemei. În timpul discuțiilor, m-a măsurat de cîteva ori cu privirea sa pătrunzătoare. Cum presimțeam, la terminare, m-a anunțat să rămîn în sală. Ceilalți colegi părăseau încăperea strîngînd în mîini carnetele pline cu „notițe". A început dojeneala fără preludiu:

— Mă doare sufletul că după atîția ani de colaborare fructuoasă, mă faci să-mi schimb părerea. Te consideram un om pus la punct, ordonat în permanență, încîntător la privire, ca o floare.

— Busuioc! am exclamat, pipăindu-mi barba; abia acum am sesizat catastrofa.

— Cum Busuioc? încerci să faci o glumă nelalocul ei...

— N-aș îndrăzni! am început să-i bănuiesc confuzia. Busuioc fotbalistul poartă toată vina. Cînd am fost la frizerie, a declarat că, din două incursiuni pe stînga, va înscrie două goluri. Arma lor secretă, pentru acest meci va fi țîșnirea alternativă a mijlocașului stîng și a fundașului lateral dreapta. El povestea, povestea, iar frizerul făcea piruiete pe barba mea, după schemele tactice ale lui Busuioc.

Cînd am început să-i descriu turul de onoare, cu vasul metalic, strălucitor, purtat de el și de echipă în uralele publicului deslănțuit, ochii șefului au început să strălucească.

— Du-te repede pe șantier, grăbiți turnarea betoanelor și sîmbătă lasă-i pe băieți la stadion. Să nu-și uite acasă tălăngile, am aflat că adversarii noștri nu se pot concentra cînd vacarmul devine infernal.

Salut și dau să plec, dar șeful mă reîntoarce de la ușă:

— Să meargă la meci numai necalificații, că ăștia au gură multă. Dumneata ești un om prea serios și ocupi degeaba locul în tribună!

GIUSEPPE NAVARRA

JOCURI DE APE

• Ciudat lucru: am încercat să scriu și la lumina feștilei și, totuși, nu am obținut succesele lui Shakespeare.

• La aniversarea zilei de naștere a lebedei, toți invitații au rugat-o să le cînte ceva.

• Dacă deșteptăciunea s-ar putea vinde, tot deștepții ar cumpăra-o.

• Sfîrșitul lumii? Poate, atunci cînd natura nu va mai fi în stare să repare ce strică omul.

• Ploile primăverii — lacrimile de bucurie ale naturii.

• Din invidie, ar mînca și laurii de pe frunțile confraților.

• Cronică de fotbal: „Oaspeții lovesc cu

brutalitate; jucătorii noștri sînt obligați să faulteze".

● Și găina poate atinge înălțimi cerești, dar numai în ghearele uliului.

● Și cel mai fastuos sfeșnic își dobîndește strălucirea tot de la o biată lumînare.

● Vă atrag atenția — spuse antrenorul — că dacă vă mai aud înjurînd pe teren, vă ia mama dracului.

● Singurul și cel mai reușit copil pe care ni-l aduce barza este primăvara.

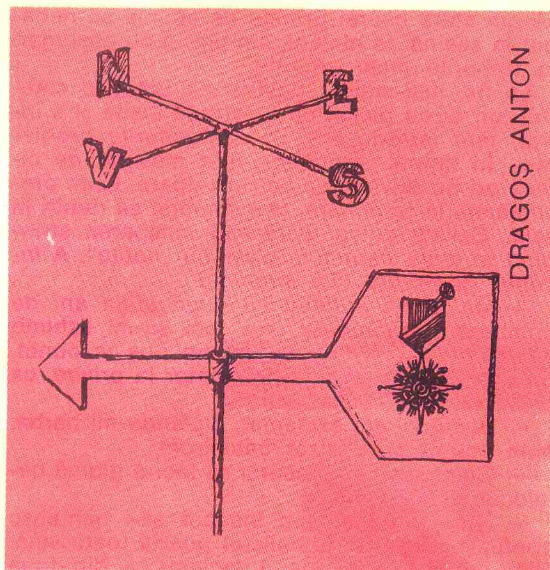
● Azi confratele Ics m-a sărutat. Precis avea gripă.

● „Un cal! Dau un automobil pentru un cal!" — striga Richard al XXXIII-lea, rămas fără benzină în mijlocul autostrăzii.

● Maimuța imită comportamentul și gesturile omului. Prin urmare, este epigonul propriului ei urmaș.

● Mă ponegrește pe toate drumurile, dar n-are nici o importanță: drumurile noastre nu sînt comune.

● Simțul ridicolului

MARILENA DUMITRESCU

INS OMNIA

Am citit eu undeva că, dacă nu poți să dormi, trebuie să numeri. Și nu așa, abstract, unu-doi-trei-patru..., ci altceva, concret, oi de exemplu.

Așa că am început să număr. O oaie, două oi, trei oi... Oaia cu numărul matricol douăzeci

avea o fundiță roșie la gît. Văzînd oile că așa se poartă, au început toate să umble cu fundițe Albe, roz, albastre, mov...

Apoi, oile s-au emancipat din ce în ce mai mult. Unele dintre ele aveau ruj de buze, altele gene false. Pe la oaia 320, umblau cu tocuri așa de înalte, încît mă mir cum de-și mai păstrau echilibrul. De la oaia 516 încolo, au început să danseze grațios dansul lebedelor mici, din baletul „Lacul lebedelor". Oaia 700 fix a dat-o, brusc, pe un rock îndrăcit. Celelalte s-au luat după ea. Ca oile!

Am răbdat, ce am răbdat, apoi am început să dansez și eu cu ele. Cînd au început să se dezbrace, n-am mai putut răbda atîta indecență: blănurile zburau în toate părțile, la fel pantofii cu toc, fundițele și chiar și genele false.

Am strigat odată la ele: „Ajunge, nerușinatelor!" și le-am mînat spre țarc.

Cînd a intrat și ultima oaie, cu numărul 4762, și eu tocmai voiam să închid poarta, au apărut doi indivizi cu recensămîntul animalelor: că de unde am eu atîtea oi, că dacă le-am declarat... Pînă le-am explicat eu că astea-s somnifere, unele o luaseră razna pe tăpșan. Cei cu recensămîntul au plecat, împreună cu o putina de brînza, două kile de urdă și vreo patru de caș, luîndu-și și catastiful pe care notaseră „4672 buc. somnifere de proveniență indigenă", și eu m-am apucat să le număr din nou.

Lipseau patru, pe care, după îndelungi căutări, le-am găsit la videodiscotecă, bete criță, behaind cu nerușinare împreună cu un berbec ce nu părea a fi de prin partea locului!

Le-am dus înapoi, la stînă, mustrîndu-le părintește. Cînd am închis țarcul în urma lor, am simțit că pic de oboseală și că, în sfîrșit, mă cuprinde somnul.

La noapte voi avea o misiune mult mai grea, căci mi-am propus să depășesc cu cinci la sută numărul oilor numărate. Și dacă o țin în ritmul ăsta, pînă la sfîrșitul trimestrului voi depăși toate fermele de ovine din județ...

și cu simțul umorului sînt noțiuni diferite, dar devin echivalente atunci cînd unul din ele lipsește.

● A fugit de soartă și a dat peste destin.

● Vă puteți imagina ce-ar fi fost dacă „O mie și una de nopți" s-ar fi creat la Polul Nord?

● Fiecare ins își construiește cîte un soclu, dar rareori ajunge statuie.

● Să nu aruncăm cu pietre în oglinzile strîmbe; poate că ne arată mai frumoși decît sîntem.

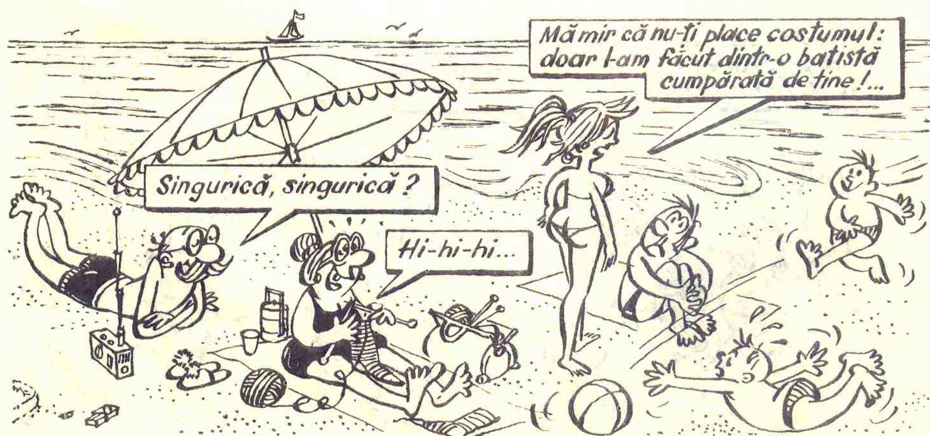
● A avut loc o adevărată explozie de bucurie cînd s-a aflat că a fost inventată căciula cu musca pe dinăuntru.

● Cînd umoristului i se ia un interviu înseamnă că a îmbătrînit.

● Violența devine puternică numai cînd se asociază cu prostia.

● Îndrăgesc spadele care schimbă sîngele pe rugină.

● Era atît de anonim încît i-au anunțat decesul la rubrica „Schimburi de locuință".

● Nu cred în trubadurii care cîntă pe la nunți.

● Eu nu rîvnesc să cuceresc stelele; mă simt fericit că pot fi în continuare cucerit de ele.

● Sînt liniștit: toate trenurile pe care le-am scăpat, treceau numai prin gara mea.

● Pe unii oameni i-a creat munca altora.

● Să fim mîndri că trăim în secolul televiziunii, adică al fotbalului și al muzicii ușoare.

● Nu-i da dreptate mincinosului, dacă nu ți-e șef.

● Pentru că îi plăcea să stea prea mult la botul calului, a ajuns la coada vacii.

● Cît valorează sinceritatea pe care o obții de la semeni prin propria ta fățărnicie?

● Întreaga viață a visat acea trotinetă de care nu a avut parte niciodată. E drept că, la un moment dat, și-a cumpărat mașină.

● Mai avem destule de învățat de la animale; printre altele, faptul că ele mor în codrul în care s-au născut.

IOAN SUCIU

VECINUL

Stau la parter.

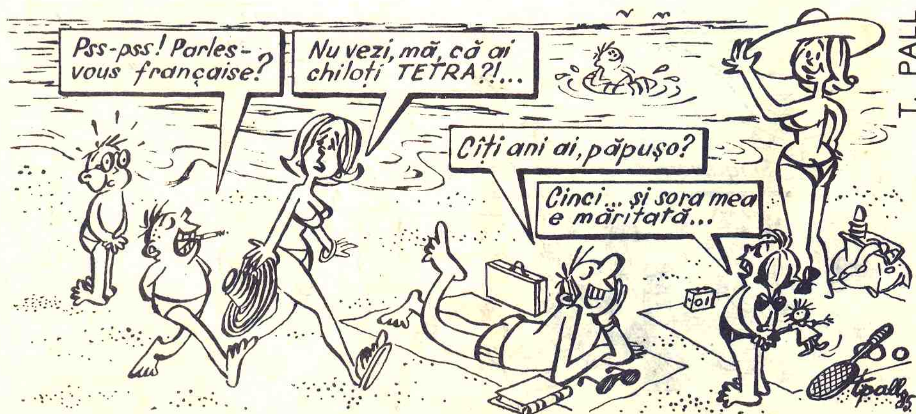
Deasupra mea locuiește un bărbat între două vîrste, despre care nu știu precis dacă e însurat, dar în fiecare zi vine la el o tînără foarte drăguță. Nevastă-mea spune că fata ori nu e aceeași, ori își vopsește părul foarte des. În acel apartament mai vin și alți musafiri, astfel încît, în permanență, se aud de acolo zgomote de voci, muzică și veselie, o veselie care răzbate pînă la noi și ne molipsește. Seara tîrziu, sau mai bine zis noaptea, vecinul meu își conduce vizitatorii pînă afară, în fața blocului, luîndu-și zgomotos la revedere de la ei, fiindcă e prietenos din fire și nu-i mai vede pînă în seara următoare.

Apoi, vecinul meu face baie, să scape de transpirația din timpul dansului: n-am fost la el niciodată, dar știu că face baie noaptea, căci jetul de apă se aude foarte puternic, însă nu mai mult de o oră și jumătate.

Altfel, vecinul e un om liniștit și tăcut care nu-ți vorbește nimic cînd treci pe lîngă el și-i dai bună ziua. Nu are pasiuni care să-i deranjeze pe cei din jur; e adevărat că are un cîine lup, dar acesta se repede să-i muște numai pe necunoscuți (și ce vină are cîinele dacă-l cunoaște numai pe stăpînul lui ?).

Vecinul meu are o înfățișare plăcută, mergînd în permanență drept ca o lumînare, cu capul ridicat, puțin dat spre spate; poartă o mustață foarte drăguță, cu vîrfurile ușor răsucite-n sus; răspîndește întotdeauna în jurul lui multă poftă de viață și un puternic miros de lavandă. Într-un cuvînt, e un om foarte simpatic și plăcut, cu toate acestea în mod paradoxal și inexplicabil, mie nu-mi place și numai cînd îl văd mă enervez.

Într-o zi, l-am zărit pe fereastră (de la parter se vede tot) cum se apropie de blocul nostru

pe alee, ajutînd-o insistent pe nevastă-mea la căratul unor sacoșe. Ajunseseră în holul blocului, în fața ușii mele și l-am văzut (prin vizor) cum se tot gudura în jurul soției. Am deschis ușa furios, dar vecinul mi s-a adresat mieros de cum a dat ochii cu mine:

— Ce mai faci, dragă vecine? Că locuim sub același acoperiș și n-avem vreme să schimbăm și noi o vorbă în secolul ăsta al vitezei! Să știi că are la alimentara un vin foarte bun, la trei sferturi, uite, din ăsta! Te rog să guști!

Și vecinul a depus pe covor, în holul apartamentului meu, o sticlă de vin din plasa lui.

— Mulțumesc, n-am nevoie! am zis sec și distant.

— Ei, hai, nu mai fi așa înnegurat! Să știi că ai dreptate, am un vin de casă mult mai bun! Dacă nu mă crezi, așteaptă-mă puțin, mă-ntorc repede!

Și a dispărut pe scări spre apartamentul lui. Nevastă-mea mi-a spus că vecinul nostru este foarte drăguț și amabil, dar că noi nu-l cunoaștem deloc.

— Nici nu vreau să-l cunosc, am zis eu indispus, dar soneria a țîrîit prelung și nevastă-mea a deschis. Era vecinul care avea în mînă o damigeană.

— Se poate?!

— Poftiți, vă rog, l-a invitat nevastă-mea în sufragerie.

— Doamnă, vă rog, aveți niște pahare? Dar unde-i soțul dumneavoastră?

Nevastă-mea m-a adus cu forța în sufragerie și mi-a șoptit să mă port politicos și civilizat.

Am gustat vrînd-nevrînd din vinul adus de vecin și-a trebuit să recunosc în sinea mea că era ceva foarte bun. Am mai băut două pahare, sub privirile insistente ale nevesti-mii și dispoziția mi s-a schimbat. În definitiv, ce să am eu cu un vecin de-al meu, care vine la mine cu inima deschisă? În curînd, sporovăiam cu el de parcă am fi fost rude apropiate. Soția adusese niște gustări și cafele, iar vecinul scosese la iveală un pachet de „Kent".

Atmosfera devenise plăcută și o zi obișnuită a fost transformată aproape într-o sărbătoare. Și asta datorită simpaticului și sociabilului meu vecin, în care descopeream un prieten de valoare.

A plecat tîrziu de la noi și, la despărțire, ne-am și pupat.

— Mîine vă invit la mine! Pa, noapte bună! Aoleu, era să uit, am o mică rugăminte, vecine! Zilele astea trebuie să vină cineva să ia niște referințe despre mine! Știți, sînt propus să lucrez la un restaurant peste hotare, și am nevoie...

— Nici o grijă, am strigat eu, vom arăta ce om serios și de caracter ești!

Și-am rămas cu privirea înlăcrimată, urmărindu-l cum urcă scările spre apartamentul lui. Ce om drăguț și simpatic! Să dau referințe să plece de lîngă noi o așa bomboană de vecin? Ei, uite, asta nu se poate. Dacă m-ar fi rugat mai demult, cînd voiam să scap de el...

ZÎMBETE MEDICALE

La serviciul de urgență, este adus un bărbat cu capul spart. Sora de serviciu îi completează fișa:

— Numele, prenumele, vîrsta!

— Gheorghe Moșoc, 32 ani.

— Căsătorit?

— Nu, soră! Accident de circulație...

— Mîncați mai mult pește! E foarte indicat; conține mult fosfor.

— Dar scopul meu e să mă fac sănătos și, nicidecum, să luminez noaptea...

— Sînt medic, bade, și vreau să știu dacă ierburile de leac, pe care le vinzi, aduc, într-adevăr, vreun folos.

— Chiar foarte mare. Uite, băiatului i-am luat mașină, fetei îi termin casa...

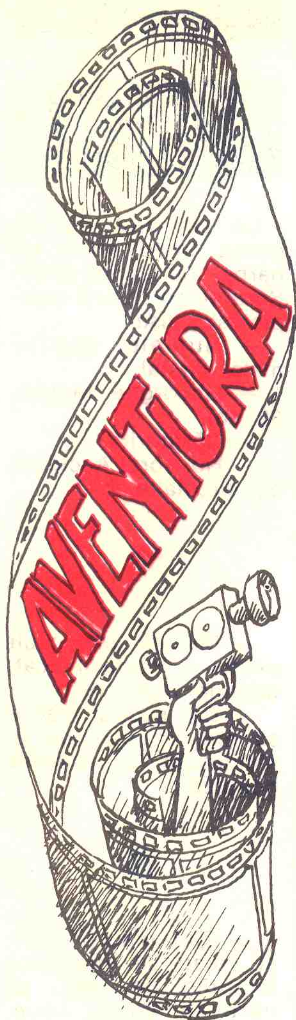
— Duduie, de fiecare dată, cînd surîdeți, îmi vine să vă invit la mine.

— Vai, mă flatați!

— Deloc! Eu sînt dentist...

VICTOR GORȘCOVĂZ

IOSIF NAGHIU

Numele celui care era să modifice radical destinul și așa destul de ciudat al lui Ostahie ar fi putut fi întîmplarea, dacă nu ar fi sunat la ușa lui, într-o seară ploioasă, bîiguind pe nemțește că îl cheamă Ladislau, că a venit din Bavaria să filmeze urși transilvani pentru un documentar, și că îl roagă să vină cu el să-l apere de îmbrățișarea mortală a urșilor în timp ce umblă cu aparatul de filmare pe umăr. Era înalt, mătăhălos, păr blond, ondulat, ridicat spre urechi și mai rar pe la frunte, genul de om hotărît care cu cît e mai sigur de sine se ridică mai greu din fotoliu, așteptînd cu încrîncenare ceva ocult sau obscen, dacă nu chiar un ritual sacru, secret, care ori nu i se oferă oricui și oricînd, ori e amînat din motive neașteptate. Deci, tipul i-a explicat lui Ostahie ce dorea de la el, înjurînd birocrații care îi amînau aprobările de filmare, scoțînd tot timpul sticle din buzunarele largi ale costumului-combinezon de o culoare vag-mercenară, vrînd să cînte cu toți ai casei un cîntec rusesc dinaintea războiului, ceva cu niște plopi de pe Nipru, nimeni nu îl știa, mai toți se născuseră după război, dar asta nu avea importanță, el îl auzise de la un individ mort-beat căzut în fața unei bodegi care i-a refuzat ajutorul cu indignare cînd a aflat că nu știe cîntecul cu plopii și Niprul. Deci, ăsta era contextul în care Ladislau și nu mai știu cum, Ladislau Bavarezul, i-a propus lui Ostahie să-l apere de urșii din Transilvania, în timp ce-i filma și, dacă mai vrea să cîștige un ban, să scrie și comentariul. Îi făcea tot timpul cu ochiul, fără motiv, spunîndu-i că vor lua sigur un premiu, de fapt cu lumea asta a filmului nici n-ar fi fost de mirare, cînd deodată Ostahie l-a întrebat inocent „Dar de ce să te însoțesc; ca să scriu comentariul, mi-ar ajunge cîteva cărți despre natură și urși", iar Ladislau, fără să mai aștepte să cadă și de acord, începu să-l îndoape cu Kenturi, să-i ofere atenții lui Miou-Miou, prietena lui Ostahie, să cînte cîntecul de pe Nipru și, uneori, din plictiseală, să mai tragă cîte un cadru de amintire cu Ostahie. Souvenir, souvenir, îngîna Ostahie absent, pentru el neamțul nu era decît un bețiv cu buzuna-

ȘTEFAN M. GĂBRIAN

SFATURI PREȚIOASE

Am citit manuscrisul dv. cu cea mai mare atenție. E de prisos să vă mai spun că sînteți pe deplin stăpîn pe meserie, cunoscînd aproape la perfecție tainele tehnicii și artei literare. Nu vreau să vă flatez este însă un adevăr incontestabil că îi aveți la degetul mic pe Franz, pe James, pe Jorge și pe Gabriel, ca și pe ceilalți mari maeștri ai prozei contemporane, pe care i-ați înțeles și i-ați asimilat cu întreaga aplicație a unui adevărat profesor de literatură. Firește, scrieți foarte bine, n-aveți virgule nici în plus, nici în minus și zburdați ca un mînz maro

rele pline ca ale vestitului Peter Schlemil din basm, doar că în timp ce acela avea buzunarele burdușite cu monede de aur, Ladislau le avea pline numai cu vodcă. Mai avea un talent nemaipomenit să se întreţină. Fire nemţească, pentru el societatea și conversaţia erau doar un spaţiu decorativ, un fel de paravan care să-l asculte cum rîgîie. Într-un fel, era și de înţeles, de două luni dormea într-un microbuz utilitar, geamurile cabinei erau acoperite cu perdeluţe de catifea pe dinafară și tăieturi din reviste sexi, pe dinăuntru. Tot ce-i lipsea era un fotoliu și cîteva feţe care să asculte impertinenţele sale despre o anumită amorţeală balcanică, pînă cînd Ostahie, enervat, i-a scris textul, mai mult ca să scape, și a zis: gata! Acesta a înţeles, a mai ras cîteva pahare de vodcă, a tras cîteva cadre de amintire și a plecat să caute urși pe măsura textului scris de Ostahie, și toţi l-ar fi uitat, odată cu dispariţia vînătăilor pe care i le făcuse Miou-Miou în trecerile sale nesigure către baie, dacă cineva n-ar fi auzit, întîmplător, că Ladislau Barrow, așa îl chema, n-a mai ajuns în Transilvania, din cauza unui accident, intrase cu microbuzul într-un tractor și, chemat la Direcţia Circulaţiei, mai avusese și impertinenţa să declare că a fost atacat de un tanc ultimul tip, acoperit cu o prelată anti-satelit, pictată cu struguri, declaraţie pentru care ori a fost dat afară din ţară, ori a fost rechemat, nu mai contează, povestea lui oricum s-ar fi terminat, dacă evenimentele nu ar fi luat o evoluţie surprinzătoare pentru Ostahie, încheie Bendic prima parte a relatării.

— Da, spuse Pielescu, încercînd să-și umple pipa cu un tutun ordinar și, de ce nu, să o și aprindă. Asemenea apariţii care se vor insolite și nu reușesc decît să provoace migrene sau gustul acela acrui, dimineaţa, cînd după o noapte de așa zisă beţie nu-mai-știi-cu-cine-ce-ai-băut-și-ce-ai-fumat am avut fiecare, cel puţin de cîteva ori. Mai rău e pentru cel care așteaptă oficial cîte o asemenea podoabă străină, socotind-o un eveniment pregătit îndelung; Cînd să sosească, el îţi trimite ilustrate zugrăvind nu mai știu ce biserici sau castele

ION LĂCUSTĂ

BERBECUL

Un berbec se izbește cu capul de un zid. Își ia avînt și se năpustește cu toată convingerea în zidul proaspăt văruit. Cîte-o bucată de tencuială cade, berbecul o privește cîteva clipe, apoi își ia avînt.

Pe tăpșan, două mioare îl privesc. Behăie admirativ, ori de cîte ori ţeasta berbecului face „poc" în impactul cu zidul temeinic.

Puţin mai departe de ele, un dulău dormitează cu botul pe labe. Deschide, alternativ, cînd ochiul stîng, cînd cel drept, la auzul bufniturii. Uneori își saltă și capul mîrîind iritat. Soarele arde sus pe cer și, dacă n-ar fi berbecul izbindu-se de zidul alb, ar fi o oră ideală de somn.

pe cîmpiile realismului absurd, fantastic sau magic, însă, tocmai pentru că știţi multe, prea multe, nu vă puteţi ridica deasupra și rămîneţi, regret că trebuie s-o afirm, cam departe de literatura autentică.

Este lăudabil faptul că, precum marii maeștrii, urmăriţi în cărţile dv. să depuneţi ca martor obiectiv, scriind cu orice preţ adevărul și numai adevărul despre epoca în care trăiţi. Sînt de acord că un roman atemporal, o invenţie literară preparată la rece, niște personaje și niște întîmplări extrase din cărţi sau, mai grav, închipuite, posibil să fi existat în orice epocă din istoria civilizaţiei moderne dar complet străine de zilele noastre, sînt aberaţii și, credeţi-mă pe cuvînt, vor fi sortite uitării. Departe de mine gîndul de-a vă sugera să încălcaţi sau să escamotaţi adevărul vieţii! Totuși, vă rog să-mi daţi voie să vă propun spre meditaţie un alt punct de vedere în legătură cu această **redare a adevărului vieţii** în opera literară.

Măgarul ronțăie un smoc de iarbă. Aude și el bufniturile, surîde, dar nu le mai acordă atenție. Și-a dat seama demult, cît este de măgar, că berbecul n-are nici o șansă, oricîtă dăruire ar pune în demersul său.

Ceva mai departe, turma paște liniștită. Proptit în bîtă, ciobanul îngînă o doină din caval. În salcîmul de pe

marginea drumului, două vrăbii îl ascultă privindu-se cioc în cioc.

Retrași la umbra salcîmului doi berbeci rîd unul către altul.

— Crezi că reușește? întrebă primul.

— Mult mă îndoiesc, răspunde al doilea.

— Și eu.

— Atunci?

— Lasă-l să-și bată el capul. Noi ne-nscriem la concluzii!

din Bavaria, în culori cît mai distinse, cartoane date cu un lustru cel puțin dubios, ca și cum noi, aici, am avea mîinile nespălate sau nu am văzut niciodată poze cu femei care cînd sînt în costumul Evei, cînd deghizate în domul din Koln, și nu ne-ar trece prin cap că mai conțin și un mesaj din partea lui: sosesc la jumătatea lunii septembrie. Îți reprogramezi concediul, îți amîni sarcinile de serviciu, te aprovizionezi, golești frigiderul, îl umpli din nou, îl împrumuți și pe-al vecinului, umpli cămările, balconul ca, exact la o săptămînă înainte de data fatidică, un alt nud ilustrat să bată la poarta de tablă a micuței tale cutiuțe poștale, ca buzduganul trimis înainte de zmeul occidental, să-ți anunțe că vizita iar se amînă, deci alte demersuri, alte cumpărături, pînă cînd, într-o zi, te trezești cu musafirul mult așteptat exact cînd te pregăteai să pleci naibii undeva în refacere. Deci, Ostahie, din acest punct de vedere, a fost mai norocos, s-a trezit cu tipul în ușă, fără să îl aștepte, nu avea nici o obligație în afara surîsului bucuros totdeauna de oaspeți. Discuția e plăcută: cîteva nichitisme, aprecieri despre Toba lui Grass, întrebări despre proza lui Preda, dacă au mai avut timp să scrie înainte de a trece pe băutură. Ostahie a fost cel care a explicat de ce atentează regizorul Căsătoriei Mariei Braun la bunul simț al burghezului și ce îl leagă pe Hertzog de Brecht. Ostahie ar fi discutat cu însuflețire despre toate astea, și încă multe altele, în timp ce germanul ar fi preferat o beție crîncenă, fără egal, în care „combatanții“ să fie duși la W.C. în spinare și aduși de acolo în sunetele Cavaleriei rusticane sau pe ritm de călușari, cu mămăligută cu brînză, cu acompaniament de linguri și furculițe și bătăi grosolane-n parchet, asigurarea percuției revenind cozii de mătură din mîna inspirat-enervată a vecinului de sub ei; toate acestea putînd să-i dea sentimentul că sosirea i-a fost remarcată și dacă a putut trezi în felul acesta, din letargie, un cartier ca Titan, filmul pe care îl va realiza despre urșii din Transilvania va putea zgudui și, de ce nu, muta, temeliile cinematografului mondial.

Cam așa văd omul și situația, își încheie Pielescu scurtul năduf teoretic. Poate portretul

În romanul dv. intitulat „Zborul păsării albe“ vă ocupați de oamenii în alb, de lumea spitalelor și în general de sectorul suferinței umane.

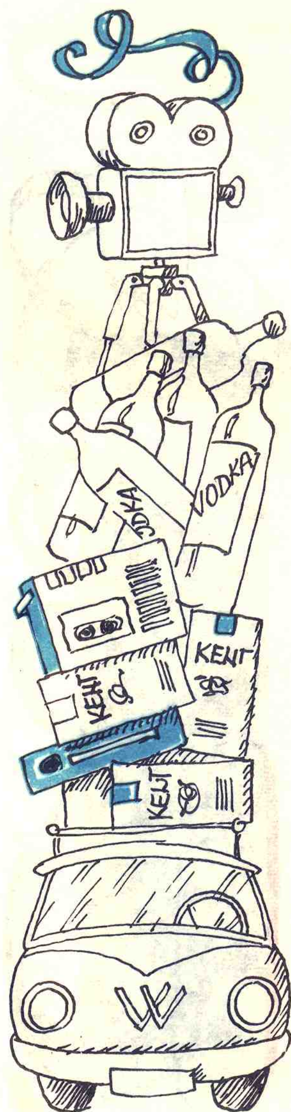
Foarte frumos din partea dv., medicii sînt îndreptățiți să capteze atenția mînuitorilor de condei, în special a celor tineri, încă nededați la plăcerile rafinate ale romanului realist istoric. Susțin că, în contextul epocii noastre, cînd o bună parte din relațiile interumane se desfășoară nu atît între cetățeanul comun, cel fără însușiri, și șoferul de autobuz, sau între el și birocratul sperțar de la ghișeu, cum ne fac să credem scriitorii așa-ziși satirici, cît între el și medicul de care cu toții sîntem însoțiți ca o umbră, începînd de la trei luni de viață intrauterină și pînă la ancorarea noastră definitivă în rada portului de ciment de la morgă, susțin că niciodată nu vor fi suficiente numeric romanele care să-i fie cu recunoștință dedicate.

Însă, în romanul dv. totul este

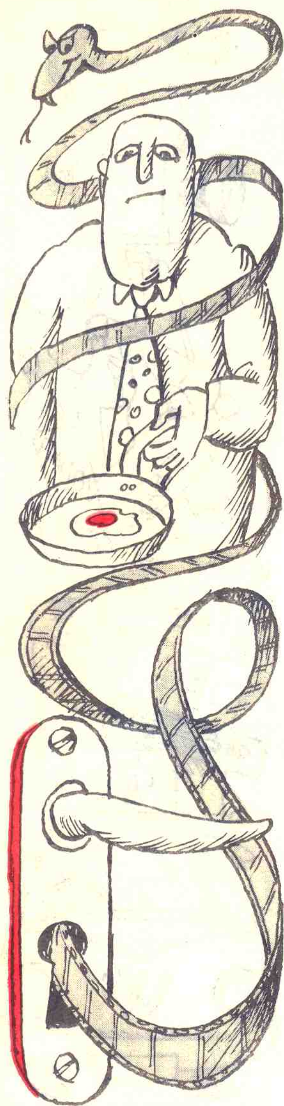
este epigramatic, dar, trebuie să recunoşti, şi personajul este de operă-bufă. Şi chiar dacă în cazul lui mă înşel, portretul, totuşi, se potriveşte mănuşă pentru o mulţime de inşi.

— Desigur, sînt destui, aprobă Bendic, cu o mină uşor exaltată. Ce e ciudat, după ce vin, beau, mănîncă, se plimbă, ba, uneori, se şi căsătoresc cu cîte o fătucă de pe la noi, pleacă nemulţumiţi. Aici Bendic se opri nehotărît, neştiind dacă să mai continue sau s-o lase baltă. Alese ultima variantă, mai ales că Pielescu, intrigat de faptul că încerca să-şi sufle nasul într-o batistă pe care scria: „Aceasta nu este o batistă", nici nu-l mai asculta. Hotîri să-l asiste într-o tăcere respectuoasă şi plină de luare-aminte, pînă cînd acesta va spune cu bineştiutul său zîmbet înduioşat: „Cadourile astea ale Fondului Plastic!", dar nu îl răbdă inima să nu întrerupă tăcerea în cele din urmă. „Ce-ar fi să bem şi noi o cafea-cafea tovarăşe Pielescu?" Şi de la biroul său, fără să aştepte răspunsul, apăsă de 16 ori pe un buton pe care scria: „Pentru cafea sunaţi de 16 ori!" Pentru ce alte servicii ar fi trebuit să sune de 15 ori, cu toate că primise odată o listă cu noile atribuţii ale minusculului butonaş, Bendic nu mai ştia.

Revenind la Ladislau Barrow, continuă Bendic, deoarece povestea are o încheiere, întoarcerea lui a fost mai curînd o aducere, iar cei care finanţaseră filmul cu urşii văzînd că este prea beat, ca să poată să discute cu el, i-au luat aparatura, rolele, banda cu comentariul şi le-au înmînat unor tehnicieni să le ansambleze, treabă care a mers repede şi, peste o săptămînă, pe unul din canalele televiziunii, bavarezii putură viziona, cu o uşoară surprindere, un film intitulat: „Ursul din Transilvania" în care, pe textul de altfel inspirat, descriind în tonuri poetice viaţa unui „urs transilvan", rege al pădurilor ca de basm, stăpîn al tufelor de smeură, hibernînd iarna prin grote de nimeni ştiute şi ieşind primăvara la primele chemări însorite să-şi îndestuleze într-o nouă vioiciune mohorelile aparente, pe micul ecran, în locul vestitului urs, putea fi văzut Ostahie al nostru, agitîndu-se în micuţa lui garsonieră, scărpinîndu-se pe restul de ciuf roşietic, lovindu-se, udîndu-se

de-o albeaţă şi de-o serenitate ucigătoare. Toată lumea, personajele şi decorul, totul este desprins parcă dintr-un paradis hebefrenic. Medicii sînt de-un altruism şi de-o bunătate îngereşti, sînt nenumărate secvenţele în care medicii îi poartă în braţe pe bolnavi şi-i strîng la piept cu o maternitate înduioşătoare şi cu o dragoste fraternă pur şi simplu cleioasă, mai adezivă decît floaştărul nemţesc, încît cei doi, medic şi pacient, rămîn sudaţi pe veşnicie, întocmai ca fraţii siamezi, pentru separarea lor, reclamată de unele treburi urgente, fiind necesare extrem de laborioase operaţii chirurgicale, efectuate absolut gratuit. Şi nu numai atît, dar în romanul dv. apar foarte frecvent, obsedant chiar, scene în care medicul administrează **personal,** cu o linguriţă de argint adusă de-acasă — fără să fi fost afectat de faptul că, astfel, îi provoca soţiei noi crize de isterie şi că descompleta serviciul moştenit de la bunica — fie ceai de sunătoare (Hypericum perforatum

și strigînd niște vorbe intraductibile de sub o chiuvetă cu bușoane stricate, făcînd vestitele lui macaroane la două tigăi, răsucindu-și țigări din mucurile unor foste țigări, aprinzîndu-le la flacăra moale a aragazului, făcînd scurte drumuri de aprovizionare. Se pare că micuțul bavarez îl urmărise pe șest din mașina cu perdeluțe de catifea, străduindu-se să nu scape din mîini niște pungulițe de plastic cu fund găurit. Mai apărea discutînd, despre fotbal, probabil, într-un grup entuziast și spontan organizat în apropierea unei măcelării, căutîndu-se prin buzunare de fise, vorbind la un telefon al cărui receptor nu avea micul difuzor pentru ascultat, în timp ce altcineva, dintr-o cabină alăturată, asculta sfaturile unui interlocutor nevăzut la un receptor fără microfonul pentru vorbit.

— Foarte ciudat, mormăi Pielescu, îngîndurat. Și neplăcut pentru Ostahie. Cum s-a putut întîmpla?

— Pur și simplu hazardul. Probabil că Ladislau dacă s-ar fi întors în Bavaria treaz, probabil că ar fi comunicat eșecul misiunii sale și ar fi fost dat afară sau retrogradat.

— Rezultatul, îl întrerupse Pielescu nerăbdător. Care a fost rezultatul?

— Rezultatul? După ce primele trei-patru minute filmul a șocat telespectatorii, restul a fost socotit o metaforă, poetică uneori, caustică alteori, de o autenticitate stîrnind umorul cel mai absurd. Unii s-au crucit uluiți, alții au rîs, snobii au remarcat profunzimi geniale, criticii și-au frecat mîinile mulțumiți, un deputat din partidul de opoziție a profitat de ocazie, ca să facă o interpelare în problema drepturilor umane și o revistă cunoscută a acordat filmului un spațiu de trei coloane, cu fotografia lui Ostahie în picioare, cu o blăniță de urs bavarez intercalată abil peste piept și cu o altă fotografie, mai vagă, „a marelui regizor internat pentru a se reface, după ceea ce s-ar putea numi eufemistic „încercarea de a împiedica demersul unui artist autentic!"... În cele din urmă, după cum era de așteptat, cu filmul care era gata-gata să compromită liniștea lui Ostahie, L. Barrow a obținut un premiu important pentru cel mai bun film al anului!

L), fie diverse medicamente amare, și nu unor copii răsfățați, ci unor venerabili bătrîni de multă vreme antrenați cu hapurile infinit mai amare ale vieții. Ba mai mult, toți medicii dv.; fără excepție, se interesează în amănunt de situația financiară a fraților bolnavi, iar cînd au fericirea să afle că vreunul dintre ei nu dispune temporar de fonduri pentru procurarea ochelarilor, a protezei pentru membrul amputat, ori chiar a siropului de pătlagină (Plantago major L) sau a tizanei de sunătoare, de îndată, cu un gest devenit automat, scotocesc în buzunarul propriu și roagă frumos să li se facă favoarea de-a achita ei suma trebuitoare, fără a mai fi rambursată la pensie și fără a se mai cere chitanță pentru aceasta.

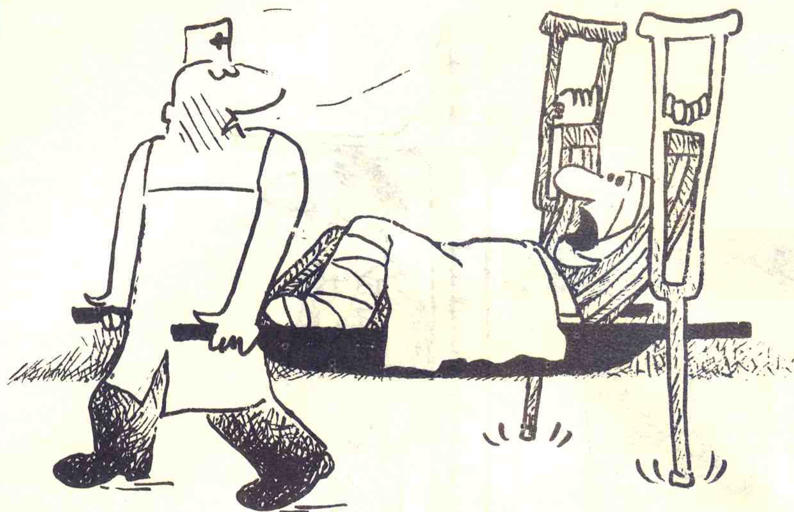
Ce să mai vorbim de arhicunoscutele scene, atît de abundente în cartea dv., în care medicul este chemat la domiciliul bolnavului! Vizita lui seamănă frapant cu sosirea unui Moș Crăciun sindical. Întotdeauna el intră pe ușă cu un buchet

IULIAN PENA-PAI

de flori pentru soție, cu ciuingum pentru copii, cu o sticlă de bitter de Sibiu pentru bolnav și cu un certificat medical colectiv gata completat, pentru cel puțin o săptămînă de concediu, iar de primit nu primește decît o felioară de cozonac cu rahat, și aceea după multe insistențe și doar pentru a nu jigni gospodina...

Se regăsesc în romanul dv. fapte de-o banalitate exasperantă. Toate paginile dv. le-am mai citit și le-am mai răscitit de mii de ori. Lectura romanului dv., căruia, firește, nu-i lipsește nici o virguliță și respectă adevărul vieții pînă la hulita copiere fotografică, este tot ce poate fi mai plictisitor. Faceți o experiență, mergeți într-o sală de lectură și dați-le cititorilor romanul dv.; după zece minute veți auzi rafalele unei baterii de mitraliere. Să știți că sînt troznetele fălcilor! Lectorii vor căsca de plictiseală de-și vor înghiți limba sau vor face luxație de mandibulă. Noroc că medicii dv. abia așteaptă să le acorde gratuit primul ajutor...

AUREL STORIN

SFETESCU DE LA FINANȚE

La revistă (așa cum se întîmplă-n orice teatru...) circulă unele vorbe și expresii care și-au cam pierdut rădăcina, devenind legende. Nimeni nu mai știa, de pildă, în trupa lui Tănase, cine și cu care prilej rostise pentru prima oară expresia ajunsă deja celebră printre actori „Sfetescu de la Finanțe"... Cine era „Sfetescu"? De ce tocmai „de la Finanțe"? Nu-și mai amintea nimeni. Dar atunci cînd se întîmpla într-un spectacol, sau într-un tablou, sau într-un moment comic să nu rîdă nimeni, fie Tănase, fie vreunul dintre colaboratorii săi își exprima neîncrederea, sau sumbra prevedere, astfel: „La chestia asta o să rîdă Sfetescu de la Finanțe!" Și toată lumea știa că e vorba de un moment slab, lipsit de umor, la care publicul va reacționa printr-o tăcere întotdeauna penibilă. Uneori chiar și în scenă, în timpul spectacolului, unii actori, în momentele în care nu rîdea nimeni la vreo poantă, se tachinau între ei: „Rîde Sfetescu de la Finanțe!" Se auzea și în culise, auzea și publicul — „Sfetescu" devenise un fel de personaj familiar al revistei și nimeni nu se mai întreba cine este, de unde vine și cu ce se ocupă acest personaj. „Sfetescu" era Sfetescu.

Pînă într-o zi. Ziua în care „dom' director" adică Tănase, primește la birou un plic cuprinzînd o carte de vizită indignată, „Este inadmisibil să

vă bateţi joc în halul ăsta de un spectator onorabil. Dacă nu veţi înceta imediat batjocura, mă voi adresa justiţiei". Pe verso, tipărite frumos, cu litere cursive, numele şi ocupaţia emitentului: Valerian Sfetescu inspector de finanţe.

Lui Tănase mai că nu-i venea să creadă. Se uita năuc la cartea de vizită şi căuta să se convingă singur că este de neconceput o asemenea coincidenţă..

— Numai de procese n-am eu nevoie acum, murmură „dom' director" şi seara, înainte de spectacol, i-a chemat pe toţi actorii în cabina lui, le-a citit cartea de vizită, şi le-a interzis categoric să mai rostească pe scenă numele inspectorului de finanţe Sfetescu.

Vreo cîteva zile nu s-a întîmplat nimic. Se reinstaurase liniştea (atîta linişte cîtă poate fi într-un teatru de revistă...) şi episodul cu ameninţarea spectatorului indignat intra încet, încet, în ceaţa uitării.

Pînă într-o seară. În scenă — un moment de melodramă. (Oriunde e umor — este şi puţină melodramă...) În sală — linişte. Şi deodată, un spectator mai bine dispus — care începuse să se bine dispună înainte de a veni la teatru, pe la cine ştie ce bodegă cu „carburant" de veselie — începu să rîdă cu triluri răguşite. Era un rîs stingher, dar atît de comic şi de nepotrivit, încît a stîrnit hazul întregii săli. Nae Roman, actor de reputaţie comică, aflîndu-se tocmai pe scenă, îi şopteşte partenerului la ureche, dar nu atît de uşor încît să nu se audă măcar pînă-n fundul sălii: „L-ai auzit? a rîs Sfetescu de la Finanţe. Precis e în sală!" Şi spectacolul s-a încheiat fără alte incidente.

A doua zi, dis-de-dimineaţă agitaţie mare pe la birouri. „Dom' director" se plimba nervos de colo-colo, vădit incomodat de cartea de vizită pe care tocmai o primise: „Aseară am fost în sală şi m-am convins că atacurile la persoana mea n-au încetat. Am dat dispoziţii ferme avocatului meu. Pretind reparaţiile legale, în urma jignirilor pe care teatrul dumneavoastră mi le-a adus. Cu indignare..." Şi, evident, pe partea cealaltă a cărţii de vizită, cu litere cursive devenite atît de familiare lui Constantin Tănase: Valerian Sfetescu, inspector de finanţe.

Seara, înainte de spectacol, Tănase nu i-a mai chemat pe actori în cabina lui. S-a dus el în cabina lor, ca un semn de urgenţă şi de supărare.

— Băi, Mitică, o-ncurcăm rău! Lăsaţi-l dracului pe Sfetescu ăsta, că uite, ne dă în judecată şi-i plătim reparaţii mai mult decît merită.

— Dar ce s-a-ntîmplat, dom' director? întrebă de la masa lui de machiaj, clipind nevinovat şi cu o uşoară reverberaţie în glas, Nae Roman.

— Individul a fost aseară în sală.

— Sfetescu?

— Chiar el!

— Aoleu! Cum dracu' s-o fi nimerit? Că pînă aseară, am fost cuminţi, cuminţi...

— Ăsta ne urmăreşte, să ştiţi! sări un alt actor din cabină, gata machiat, pregătit să intre în scenă.

— Nu mai vreau, Mitică, nu mai vreau! Cred că ne-am înţeles! De azi încolo, fără Sfetescu! E un om rău şi încuiat! Şi Tănase tocmai se pregătea să iasă pentru a se îndrepta spre cabina lui. Actorii se ridicară în picioare (mă rog, aşa era pe vremea aceea, cînd directorul teatrului — care era şi maestrul lor — ieşea din cabină...)

Masa de machiaj a lui Nae Roman era cu sertarul deschis cînd acesta s-a ridicat în picioare. Şi nu ştiu ce gest grăbit o fi făcut actorul — care avea nişte mişcări spontane, puţin controlate — că sertarul a căzut, împrăştiind pe jos, în toată cabina, fel de fel de farduri, pudre, vopsele, dar, mai ales, un teanc de cartoşane albe, care zburau ca nişte porumbei şi apoi coborau să se adihnească pe mese, pe scaune, pe parchet. Erau nişte cărţi de vizită. Şi nu mică i-a fost mirarea lui Tănase cînd, ridicînd de pe jos un cartonaş, a putut citi pe una din feţe o inscripţie cu litere cursive, după care a izbucnit într-un rîs molipsitor, ca după o farsă bună. Pe cartea de vizită care căzuse din teancul aflat în sertarul lui Nae Roman scria, evident: „Valerian Sfetescu, inspector de finanţe".

VERONICA BERTOLI

O LECȚIE DE STIL

Motto: *Eu sînt pentru critică, cu condiția să-mi fie favorabilă.*

Mark Twain

Vara trecută, în drum spre băi, a trebuit să fac un popas la Hreanu, o gară de cîmpie, nu prea importantă, de unde urma să iau alt tren. Micuța stație avea un aer aparte. Peronul nu era populat decît de cinci găini roșcate, cu crestele pleoștite de căldură, care au început să scurme cu ghearele și ciocurile, stîrnind norișori de praf, printre petuniile din apropiere. Topită de căldură, am încercat să intru în sala de așteptare dar, chiar din prag, atmosfera închisă, colbuită, m-a făcut să dau înapoi. Era mai bine afară, cu tot aerul încins, tocmai bun să-i fericească pe ospătarii aprovizionați cu bere. Gîndul la bere mi-a îndreptat pașii spre chioșcul cu firma „Bufet". Înainte de a fi apucat să rostesc vreun cuvînt, o fată cu tichie albă a zis apatică: „N-avem decît rom și mastică." Pesemne că aerul meu dezolat a mișcat-o un pic, căci, după cîteva secunde, a adăugat cu oarecare compătimire: „Apă găsești mata la țîșnitoare." M-am uitat în jur. Țîșnitoare exista, adevărat, dar era nedemnă de acest nume. Din ea nu țîșnea nimic. Am vrut să aflu cît mai am de așteptat, dar ceasul de pe peron își dăduse și el duhul.

Deasupra ghișeului casei de bilete atîrna un „Caiet de sugestii și propuneri", cu scoarțe albastre. Nu era scrisă decît o jumătate de pagină. Am citit:

„Gara este neîngrijită: peronul — nemăturat, ceasul — defect, sala de așteptare — neaerisită. Găini lăsate să circule în voie distrug stratul de flori. Singura sursă de apă nu funcționează, iar bufetul nu e aprovizionat cu răcoritoare. Propun să se ia măsuri de remediere. Semnat: Un călător."

Dedesubt mai erau adăugate cîteva rînduri, cu creion chimic:

„Sesizarea este tendențioasă. Reclamantul, cunoscut ca un om cîrcotaș, are ură personală pe găinile impiegatului de mișcare." Semnat: Indescifrabil.

Contrariată, am pus mîna pe creionul legat de o sforicică. Mă pregăteam să fac și eu o sesizare usturătoare, cînd am observat că în spatele meu apăruse un ins. Se vedea că citise și el cele scrise în caiet, căci m-a întrebat cu un surîs ironic:

— Vrei să scrii și dumneata ca cel dinainte?

— Adică?

— Adică pe un ton searbăd și banal. Orice reclamație trebuie să aibă un chichirez al ei, să fie citită cu plăcere. Dar pentru asta trebuie să te pricepi, să ai „stil". Mai bine, lasă-mă pe mine.

A scos un pix din buzunar, a tras în piept aerul canicular, căutînd inspirație și a început să scrie:

„Potrivit asertiunii că doar cine nu muncește nu greșește, în gara Hreanu există unele mici neajunsuri, ceea ce înseamnă că aici se muncește. Sala de așteptare, de pildă, este cam neaerisită. Fenomenul are însă și partea lui bună. Șeful gării a avut, desigur, în vedere, ca publicul călător să fie îndemnat, spre binele lui, să stea cît mai mult în aer liber, nu închis între patru pereți, izolat de natură. Aceeași bună intenție și în faptul că ceasul și fîntîna de pe peron nu funcționează. Ideea este, fără îndoială, aceea de a cultiva în rîndul călătorilor spiritul de prevedere, atît de necesar omului. În zilele noastre nu se poate numi prevăzător un călător care pleacă în voiaj fără un aparat de radio cu tranzistori și fără un recipient cu lichid. Că la bufet lipsesc răcoritoarele, aceasta se datorește, categoric, unor cauze obiective. Bufetiera mi-a declarat cu amabilitate că gheața este un produs specific iernii si nu lunii lui Cuptor, afirmație care poate fi

confirmată de specialişti. În acest sens, consider că este preferabil ca ea să vîndă mastică şi rom, băuturi care, încălzindu-te, te răcoresc, conform principiului *cui pe cui se scoate.* Cît priveşte galinaceele, acestea — după cum se ştie — sînt vietăţi nedisciplinate prin natura lor. Trebuie să fim înţelegători cu ele, nu le putem educa. Oricum, am observat că sînt dolofane, prospere, ceea ce constituie o notă bună pentru gospodarul care le creşte, respectiv impiegatul de mişcare. În concluzie, gara Hreanu mi-a lăsat o impresie de neşters. Salcîmii, vrăbiile, cerul, soarele, totul te întîmpină cu căldură. Şinele sînt perfect paralele şi strălucesc ca argintul, iar trenurile vin şi pleacă voioase, pline de pasageri. Bravul şef de gară merită întreaga mea simpatie. Hai Rapidu'! Semnat: Un suporter."

Am citit aceste rînduri cu invidie. În loc de o reclamaţie seacă, antipatică, ieşise o pagină plină de farmec. Avea stil, ce mai!

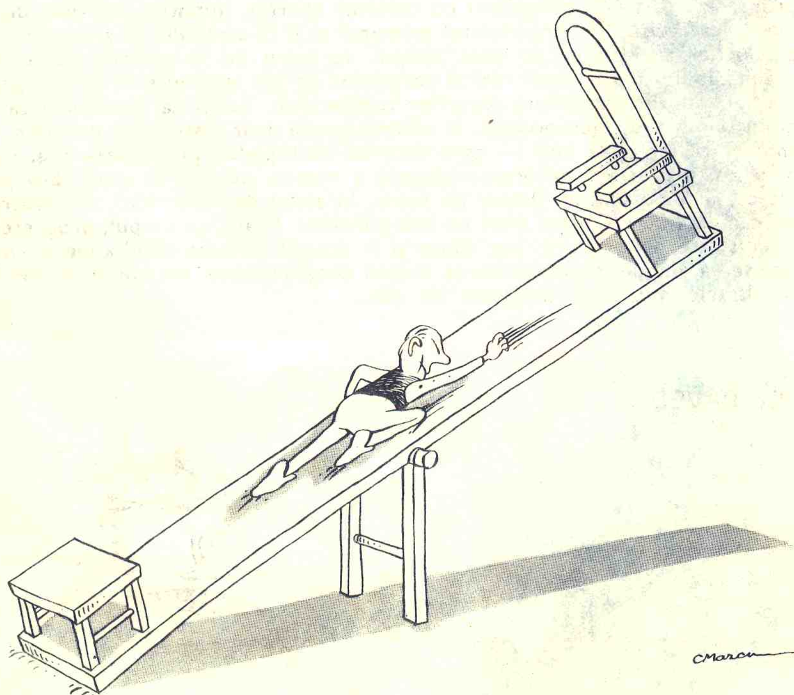
Efectul l-am şi văzut. În vara asta, oprindu-mă din nou în gara Hreanu, am avut numai satisfacţii. Petuniile străluceau în soare. Nici picior de găină. Sala de aşteptare, curată — zugrăvită, te îmbia cu răcoarea ei, menţinută de draperiile din pluş vişiniu. La bufet, aceeaşi fată mi-a oferit zîmbitoare, la alegere, Zmeuro-Cola, Grep-Cola şi Porto-Cola, reci. Iar ceasul (l-am verificat după radioul meu portativ) mergea după GMT. Cît priveşte ţîşnitoarea, aceasta azvîrlea către azurul cerului un jet de apă argintie.

Gata, am învăţat lecţia. Acum ştiu cum să fac o reclamaţie. Am o petiţie la un funcţionar care, de treisprezece săptămîni, nu-mi dă nici un răspuns. Mereu mă amînă. După concediu, mă duc la el la ghişeu, îi cer caietul de sugestii şi scriu aşa:

„În privinţa cererii mele, funcţionarul Popescu se aseamănă cu Homer şi Beethoven. Este orb şi surd."

În definitiv, pot să am şi eu stil.

CRISTIAN MARCU

BAJOR ANDOR

CUM SĂ NE PETRECEM ÎN MOD PLĂCUT ORELE DE MUNCĂ

Unii oameni se află în situaţia neplăcută de a nu şti ce să mai facă în timpul afectat muncii.

Este adevărat că unii încearcă să şi-l facă mai variat prin plimbări într-un dute-vino. Alţii sparg monotonia obişnuinţei prin interminabile discuţii ale evenimentelor sportive.

Sînt şi locuri unde momentele recreative se îmbină cu specializările în domeniul... cafelei sau servirea gustărilor. În alte instituţii, tagma feminină uzează cu succes de estetica cosmetică, iar cele lipsite de talent şi fantezie, pur şi simplu, croşetează.

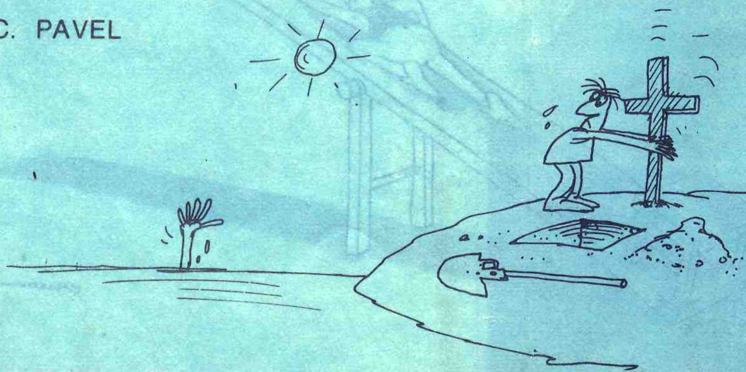
Toate aceste preocupări diverse suferă, totuşi, de o lipsă comună. Indepărtează pe cei în cauză de colectivitate. De s-ar putea depăşi această deficienţă şi ar fi posibil ca într-un timp anume dat, fiecare lucrător să fie preocupat de aceeaşi activitate, să zicem executarea manichiurei în colectiv, aceasta ar fi un cîştig pentru societate. Din păcate, acest lucru pare a fi irealizabil, tocmai datorită unor persoane refractare simţului de organizare. Cu siguranţă că în cazul introducerii obligativităţii executării manichiurei, în mod organizat, în timpul orelor de lucru, mulţi s-ar găsi ca în timpul consacrat acestei activităţi să facă altceva. Ar face cafele ar jumuli găini sau, de ce nu, ar întocmi planuri de bătaie pentru viitorul campionat de şah, orăşenesc.

Precis că acesta este şi motivul pentru care unele direcţii nu sprijină introducerea manichiurei în diferite birouri, sau impunerea jocului de şah la diferite servicii. Mulţi ar cere să fie absolviţi, prezentînd chiar certificate medicale drept dovadă că nu sînt apţi pentru astfel de activităţi.

Aceeaşi reacţie s-ar produce şi în cazul în care, în timpul serviciului, ar fi programate discuţii obligatorii cu caracter sportiv. Iniţiativa s-ar lovi de o puternică rezistenţă. Argumentul principal ar fi că sarcinile, ca şi exigenţele producţiei au crescut şi, deci, timpul de lucru nu le permite aşa ceva.

Sînt sigur că procentul real al partidelor de şah susţinute în timpul producţiei, nu sînt cunoscute forurilor competente. Astfel că, eventualii campioni rămîn total necunoscuţi. În schimb se află doar nişte fapte generale, şi anume, că mai sînt unii — care datorită multiplelor preocupări, sau, mai bine zis, organizării necorespunzătoare a muncii, nu sînt în stare să-şi petreacă, în mod plăcut, timpul de lucru. În astfel de dificultăţi, trecătoare, deocamdată nu le putem oferi un leac universal. Poate, cu timpul, progresele înregistrate de omenire, vor aduce şi în această direcţie rezultatele dorite. Ori se va ajunge la generalizarea muncii conştiincioase, ori vor fi incluse în rezultatele muncii şi partidele de şah...

C. PAVEL

În momentul de faţă, nu ne putem preocupa decît de pretenţiile unor anumiţi indivizi, întrucît propunerile şi sugestiile noastre n-au şanse să devină colective, pentru simplul motiv că societatea noastră ca urmare a unor idei bine concepute, ţine morţiş la nişte reguli de conduită în muncă.

De pe urma unor astfel de idei, se ştie că, pe diferite şantiere, trebuie să se desfăşoare o susţinută activitate de construcţie. O astfel de concepţie rigidă este, de fapt, o veche tradiţie a societăţii noastre, încă de pe vremea cînd orice constructor, ce se dovedea a fi numai un suporter, nu şi un participant, era pus pe liber.

După cum am putut constata, pe viu, pe unele şantiere, astfel de rămăşiţe ale trecutului au fost învinse. Chiar şi cei care întîmplător sînt uneori, martorii oculari ai unor scene inedite. Pe un şantier, unul lucrează şi cinci se uită. Trebuie să recunoaştem că situaţia este destul de neplăcută, întrucît susţinătorii ajung să se plictisească, să-şi piardă entuziasmul, de atîta inerţie. Conducerea şantierului ar trebui să asigure celor cinci privitori petrecerea timpului de muncă în mod plăcut şi atractiv. După părerea mea, este o mare greşeală să laşi nişte oameni să privească, stînd degeaba ore întregi. Este poate, tot atît de obositor, dacă nu chiar mai obositor, decît atunci cînd ai lucra. Iată de ce şi în acest caz, se pune problema importantă: cum s-ar putea, totuşi, petrece timpul de muncă, în mod plăcut şi atractiv?

Şi colecţionarii de timbre ar putea iniţia nişte schimburi valoroase, iar valoarea acestora ar creşte deoarece societatea nu cere, din partea oamenilor muncii, asemenea îndeletniciri, pe gratis.

Chiar şi odihna este mai plăcută în timpul orelor de lucru. Paznicii pot să confirme ce repede îi apucă somnul şi, mai ales, cît de plăcut este să dormi în timpul serviciului. Una este să dormi plătit şi cu totul altceva să dormi în timpul consacrat somnului.

S-a constatat, de asemenea, că şi mîncarea este mai gustoasă la locul de muncă. Bucata devine mai apetisantă atunci cînd este îmbucată pe furiş. Este o adevărată plăcere ca individul să devoreze salamul, slănina sau brînza, ca pe un dar secret dat de societate. O astfel de gustare capătă valoarea unei delicatese. Chiar şi medicii au început să descopere efectele binefăcătoare ale alimentelor consumate la serviciu. Cunosc un caz în care un cetăţean, din lipsa apetitului, a slăbit într-atît încît părea irecuperabil. Un medic modern i-a prescris un regim alimentar adecvat, cu condiţia ca acesta să fie consumat numai în timpul lucrului, adică pe ascuns! N-au trecut nici două luni şi respectivul s-a înzdrăvenit. Concluzia: mîncarea în timpul serviciului, face minuni.

Cele arătate demonstrează clar că, multe persoane ştiu să folosească timpul de muncă în mod plăcut şi util.

Este adevărat că aceste rezultate sînt încă limitate, ca urmare a faptului că şi cele mai reuşite încercări novatoare au eşuat datorită tradiţionalismului organizatorilor sau majorităţii lucrătorilor care au ripostat în faţa unor astfel de iniţiative reconfortante. Aceştia, încă mai susţin că *munca* trebuie retribuită...

În româneşte de LUCIA ILLES

N. MIRODONE

VALENTIN SILVESTRU

ÎNTÎLNIRI ÎN GALAXIA UMORULUI

Controversă cu Birlic

GR. VASILIU BIRLIC

Grigore Vasiliu-Birlic e supărat foc din cauza cronicii mele la spectacolul său *Sclavul înnebunit* de Gugliemo Giannini (tradus și adaptat de V. Timuș). Am obiceiul — după ce public cîte o cronică — să trec pe la teatru ca să ascult părerile interpreților despre ce-am exprimat în gazetă. Un coleg, bătrîn cronicar, îmi explică răbdător că e o eroare și că într-o zi or să mă bată. Eu însă o țin pe-a mea.

Așadar, ne aflăm în anul 1946, în biroul foarte mic al directorului Teatrului Colorado din strada G.G. Assan, în care Birlic, mînios, fulgeră, tușește, strănută, mă potopește cu reproșuri. „De unde ai scos, drăguță, că piesa e mes-chină? N-ai văzut ce omor de public e? N-ai observat cum se rîde? Cum se aplaudă?... Și pe urmă: să mă faci pe mine de ocară, că nu știu textul... că trag cu urechea la sufleor? Da' se poate?"

Prezint argumentele mele. Nu le ascultă. Pe măsură ce vorbește, se montează și mai rău. Încerc să-l liniștesc, dar mai degrabă pun paie pe foc.

Sună telefonul. O convorbire agitată cu cineva, pe probleme financiare. Cînd isprăvește, figura-i e calmă, zîmbitoare.

— Despre ce vorbeam, drăguță?

— Despre rolul dumneavoastră.

— A, da... (dar tonul e schimbat). Știi c-a trebuit să-l înlocuiesc în cîteva zile pe Talianu (bolnav) cu Niculescu-Buzău?

— Știu.

— Apoi vezi? Ține seama... Pe urmă, îi spui vrasăzică Eugeniei Bădulescu ba că e bine, ba că nu e bine... Ori laudă pînă la capăt, ori înjură consecvent... Nu?

— Am zis că joacă sensibil și adecvat în actul întîi, dar cu ostentație în celelalte.

— Ei, pe dracu'... Nu ți-a plăcut nici Geta Tudorache, care e o ființă adorabilă... Apoi ce gust ai dumneata, drăguță?

— În schimb, mi s-a părut foarte la locul lui George Mărutză, cred că e cel mai bun actor al trupei dumneavoastră.

Birlic surîde larg, angelic.

— Cel mai bun actor al trupei sînt eu, așa să știi... Iar Mărutză e și el extraordinar — în anumite roluri.

— Dumneavoastră sînteți genial, nu intrați în discuție.

— A! Așa da... Dar ești sincer, sau mă iei peste picior?

— Vă admir de cînd vă cunosc. Mi-ați dat și un autograf, la Iași, pe cînd ați fost în turneu cu Jules Cazaban, în timpul războiului.

— Zău, bre? Nu mai spune! Și-l păstrezi?

— Da, îl păstrez ca pe multe altele.

— Și ce-ți scriam eu acolo, ce-ți scriam?

— „Tînărului spectator care pretinde că mă iubește, iubirea mea".

— Frumos.

Și ne înseninăm cu totul. Îmi mărturisește că piesa nu-i prea place nici lui, dar n-a avut alta la îndemînă. „Crezi că eu n-aș vrea să joc o comedie de Caragiale sau de

Molière? Dar uite și dumneata la scena asta, la teatrul ăsta... Știi în ce dificultăți financiare mă zbat?

Îi dau dreptate.

— Ei, și n-am nici actori... Băiatul ăla care nu te-a încîntat deloc... Cum era să-ți placă? E regizor tehnic la mine. Dar ce era să fac? Pe cine să pun într-un rol de două vorbe?... La toamnă, va fi altfel, o să vezi... Vrasăzică, ești moldovean, deh... Nu știam.

Vorbim despre Fălticeni. Artistul devine duios, sentimental. E întrerupt brusc de soție, d-na Angela Mateescu, care deschide ușa foarte bărbătește și întreabă autoritar: „Dragă, ai de gînd să mai vii azi la scenă, ori...?"

— Păi trebuia să-l scutur pe dumnealui, nu? De abia a făcut caș la gură și mă și critică. Pe mine, înțelegi?

Apoi, pornit:

— Eu, domnule, dacă mai umbli cu cronici de astea insidioase, să știi că mă adresez ministerului...

Și mă conduce, pe scări, șoptindu-mi:

— Dînșii, ai mei, trebuie să știe

GEORGE MARUTZA

EUGENIA BĂDULESCU

că te-am pus la punct; nu te supăra, așa e piesa...

Și jos, la ieșire:

— Vrei să iei masa cu mine, la Capșa? Nu ca să mă pun bine cu dumneata...

Sigur că vreau.

— Dă-mi mîine un telefon. Te deranjează dacă-l chemăm și pe Jules?

Cu Cazaban am relații mai vechi, aș putea spune de amiciție, astfel că...

Ne-am întîlnit peste o săptămînă. N-a fost un prînz, ci un spectacol singular, încîntător. Fiindcă, la un moment dat, s-a alăturat și Iancovescu. Se afla singur în local, cînd am sosit noi.

Ei vorbeau, fredonau, jucau roluri, povesteau anecdote, și eu stăteam ca un pui de găină, aiurit, siderat, uitînd și „consommé"-ul răcit în ceașcă.

„Clovnul" lui Ion Fintești

Directorul tehnic al editurii „Continent", din strada Sărindar, unde sînt proaspăt redactor, îmi spune că după-amiezile să nu-mi fac de lucru prin cele trei birouri, fiindcă a intrat într-o „combinație" cu o trupă de artiști ce vor pregăti aici

un spectacol. Aflu că actor principal și regizor e Ion Fintești eanu. Firește, ca începător în ale criticii teatrale, nu-mi pot reține curiozitatea. Astfel că mă și prezint cuviincios artistului și-l rog să-mi îngăduie a asista la repetiții. Sînt întîmpinat cu refuz: „Acuma, la început, nu. Mai tîrziu, poate."

După vreo două săptămîni, îmi reînnoiesc cererea. Sînt admis. Cu condiția să nu vorbesc, să nu mă amestec, să nu deranjez.

Evident.

Fintești eanu explică meticulos colegilor, cu răbdare, arată, apoi le prezintă rolul său. Piesa se numește *Clovnul* de Serk Roggers. Și e chiar biografia unui celebru artist de circ. Actorul nostru mărturisește că s-a întîlnit de cîteva ori cu un clovn autentic și pe urmă l-a urmărit în arenă. „Dar eu voi face trucuri noi".

Și, într-adevăr, ne uimește cu o jonglerie perfectă, cu o prestidigitație surprinzătoare — însoțind-o cu cîte un voios „Hoplá!" apoi cu un număr muzical: execută o arie dintr-o perie de haine, în care e ascunsă o muzicuță.

— Aveți o nouă meserie, maestre! — spune careva din trupă. „Da, e bună la nevoie" — surîde Fintești eanu.

Premiera — întîrziată, fiindcă nu se găsea o sală de închiriat — are succes.

Scriu chiar eu cronica în revista „Rampa" și, ca și alții, laud performanța clovnescă a protagonistului.

Fintești eanu e însă vag nemulțumit. Îmi spune că i-au făcut plăcere aprecierile la adresa priceperii sale de a interpreta un clovn autentic pe scenă: dar el a dorit să prezinte un caracter. „Din unele cronici — zice — chiar și din a dumitale, desigur, binevoitoare, ar putea reieși că m-am produs la Circ, nu pe o scenă de teatru".

Are dreptate.

Tur prin culise

Fac un tur de gazetar pe la repetițiile teatrelor din capitală. La Teatrul Comedia, din pasajul Comedia, monumentul cu șapcă aurită pe care scrie „portar" e dimensionat chiar pe spațiul ușii de intrare și nu pare să recepționeze salutul meu. „N-ai ce căuta aici — îmi spune, baritonal — de abia se citește piesa pe scenă. Și cortina e lăsată." Îl rog

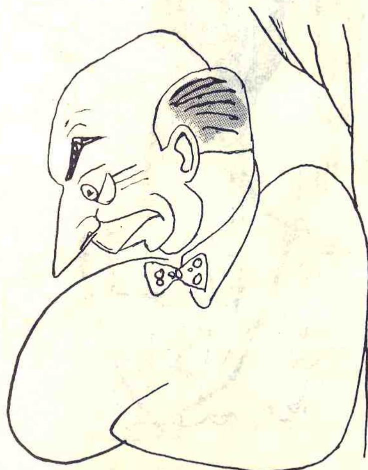
Clovnul lui ION FINTEȘTEANU

să mă anunțe directorului, Sică Alexandrescu. O pornește cu pași mari. Intru după el.

Pe scena luminată puternic, împrejurul unei mese lungi, interpreții își citesc rolurile sub supravegherea directorului de scenă. Rămîn nehotărît lîngă un schelet de decor; vocea regizorului sună înalt: „Ce ai de gînd?"

— V-aș ruga să-mi permiteți, dacă se poate...

— Nu, dragă, asta e o replică —

SICĂ ALEXANDRESCU

surîde Sică Alexandrescu. Actorii rîd. Îmi întinde mîna: „Dacă vrei să asiști la lectură, ia loc și ascultă". *Viraj periculos* de J.B. Priestley. Mihai Popescu se ridică și se preumblă de cîte ori îi vine rîndul la replică. Vasile Lăzărescu bate în masă, cu arătătorul, ritmul rostirii. Beligan întoarce, furiș, spre mine, nasu-i atît de personal și-mi șoptește: „Să vezi cînd oi intra eu... Atuncea să te ții!"

Alături, la teatrul Nostru, se repetă, pe scenă, actul I din comedia *Maldăre de bani* de Ewans și Valentine, în prelucrarea Margaretei Miller Verghy.

În mijlocul sălii întunecate, în picioare, Marietta Sadova. În scenă, Bimbo Mărculescu și Virginica Popescu joacă alert două personaje care-și împart polițe cu niște creditori invizibili. Ion Vova, valetul, servește cafeaua:

MIHAI POPESCU

RADU BELIGAN

— Domnul Chesterman dorește să vă vadă, domnule! — spune, stilat.

— Să intre — îi ordonă, jovial, Bimbo.

— Poftiți, domnule! — și Vova se apleacă ceremonios spre ușa de intrare; dar nu intră nimeni. Cu palmele suprapuse, ca un scamator, tînărul interpret încearcă să plăsmuiască ad-hoc personajul absent.

— Unde e domnul Chesterman? — strigă, iritată, regizoarea.

— Lipsește de la repetiție...

— De ce?

Nu știe nimeni.

Se sare la alt tablou.

Sar și eu într-un tramvai și mă duc în Piața Amzei, la Studioul Teatrului Național.

Aici, portarul soarbe dintr-un ceaunel o ciorbă aburindă. Mă scuz că-l întrerup, dar o fac oricum de pomană, fiindcă la Studio nu se repetă nimic.

Îmi exprim neîncrederea în informație.

— Să citim lista — zice.

Și-și pune ochelarii pe nas:

— „Marți: *Insula Păcii,* aici. Joi: *Domnișoara,* la Modern. După amiază, aici: *Instalații de calorifer...*

— Asta de cine e? Că n-o cunosc.

MARIETTA SADOVA

— A, pardon, nu e piesă, e regulamentul de funcționare a încălzitului.

— Și, deci, azi, în cele patru săli ale Naționalului, nu se lucrează nimic?

— Ba da. la Sf. Sava: *Femeia îndărătnică* de Shakespeare.

Mă duc la Sf. Sava. Rubicond, volubil și prietenos, Fernando de Cruciatti mă primește cu efuziune și cordialitate, și cu un limbaj înflorit de italienisme:

— Veniți, veniți, in la salla, sedeți cît voi vreați, no mi deranjați absoluto deloc.

Se repetă actul patru. Urcat pe practicabile, Niki Atanasiu mînu-

NIKY ATANASIU

iește strașnic biciul lui Petrucchio deasupra servitorilor, în timp ce Elvira Godeanu, Catarina, stă speriată într-un colț. N. Meicu și George Franga tremură și ei de spaima stăpînului. Figuranți tineri se rotesc elegant în jurul eroilor. Niki e în vervă și are haz. Intră atît de decis în rol, încît strecoară, printre replici, și cîte o înjurătură autohtonă, spusă cît se poate de fieros.

— Sinceramente bene — strigă regizorul din sală, și se urcă sprinten pe scenă.

— Poftim? — se miră Niky.

— Zece, caro Niky, nota zece a la vostra interpretațione... Ma, rapido, dal capo...

GEORGE VRACA

Și biciul șuieră, iar, prin aer:

— Unde sînteți, ticăloșilor, cînd vă cheamă stăpînul vostru?

Și figuranții tineri năvălesc, speriați, din toate colțurile scenei...

Pe terasa Cercului Militar, la „Victoria" e în lucru *Pygmalion* de Shaw cu George Vraca și V. Maximilian. Regizorul mă lasă să aștept în hol vreo jumătate de oră. Vine, în sfîrșit, aferat, mă poftește într-o cămăruță și-mi dă, gentil, detalii asupra viziunii sale scenice, în timp ce un fel de secretară notează tot ce spune. Întreb dacă pot asista la

V. MAXIMILIAN

repetiţii; răspunde afirmativ, însă mă roagă să intru cît mai discret şi să rămîn în fundul sălii „ca să nu rănim susceptibilităţile artiştilor".

Fac întocmai.

Dar artiştii au un fler particular:

— Cine a fost? — întreabă, cu o nuanţă de reproş, diva.

— Să mă iertaţi, un jurnalist — se scuză regizorul.

— Ştii bine că am rugat să nu fie primiţi aceşti oameni la repetiţie.

— A, nu, l-am expediat repede... Să vă spun ce m-a întrebat — povesteşte regizorul, amuzat. M-a întrebat: „Ce repetaţi?" „Pygmalion." „De cine?" „Bineînţeles că de Bernard Shaw. După o legendă antică." „Aşa. Şi legenda de cine e?" Actorii rîd cu poftă. Rîde şi sufleorul, în hohote. Doamnei îi trece supărarea.

— Cine era jurnalistul — se interesează — cine era?

— Nu, nu pot spune cine era... refuză regizorul, condescendent.

O figură cu fălcile căzute, care croşetează vivace, la arlechin, aminteşte, cu glas piţigăiat:

— Portarul a zis că-i de la „Rampa"... Ca să vedeţi cine ne critică pe noi azi...

Ies supărat din umbra sălii:

— De dumneata în nici un caz nu va fi vorba vreodată în revistă — zic...

Şi mă prezint, tare:

— Eu am fost ignorantul, domnilor şi doamnelor, bineînţeles în ediţia regizorului... Vă salut!

— Vai de mine, Valentine, te rog întoarce-te! — strigă, vădit jenată, doamna în chestiune.

— Domnule Silvestru, dar te rog, pofteşte lîngă noi! îşi modulează şi Vraca admirabila-i voce.

...Voi reveni. Însă mai tîrziu. Acum, vexat, plec.

După spectacol, cu Marcel Anghelescu

Marcel Anghelescu — asistat de Nicolae Kiriţescu, care a tradus *Coloniale şi delicatese* de Maurice Ordonneau şi Octave Vallabrèque — mă asigură că reprezentaţia cu această piesă va fi de „comedie tordantă". Ne aflăm în sala, goală, a Teatrului Ateneu, unde directorul trupei a convocat cîţiva ziarişti, ca să le vorbească despre activitatea de pe această scenă — nu prea agreată, după cît se pare, de public. Dintre ziariştii anului 1946,

MARCEL ANGHELESCU

sîntem eu, Alexandru Pană, un flăcău de la „Fapta", apoi S. Massler, careva de la „România Liberă"; vreo cinci-şase.

Ni se prezintă lista distribuţiei, care e remarcabilă: Ştefan Ciubotăraşu, Fifi Harand, Silvia Fulda, Dem. Psatta, Niky Rădulescu. Direcţia de scenă, V. Maximilian (care îmi spune la ureche „N-o să-ţi placă, îmi pare rău...").

Premiera e, într-adevăr, foarte pauperă; Marcel Anghelescu face tot ce poate ca să creioneze un băcan ce se dă drept avocat celebru, dar ţesătura piesei e firavă şi rărită.

Îmi trimite vorbă prin şeful de sală: dacă nu mă supăr, să mai rămîn puţin.

Vine, după ce iese lumea. E cam întristat. Nu s-a prea aplaudat. E cu fardul pe faţă.

— Spune-mi sincer...

— Nene Marcele, tovarăşe Anghelescu, dumneata, care eşti un artist de Naţional, de ce era nevoie să...

— Bun. Înţeleg. Nu ţi-a plăcut piesa, nu ţi-a plăcut. Gata. Dar mie, personal, ce-ai să-mi reproşezi?

Vorbim pe scurt despre rol, despre caracterul demodat al regiei etc.

— Tare n-aş vrea să te cred — zice. Dar mă tem că în unele privinţi...

— Tare n-aş vrea să am dreptate,

dar nu văd publicul dînd buluc la acest spectacol.

— Ei, cu publicul e altceva. O să vezi. Să mai vorbim peste o lună.

Peste o lună, părăsise teatrul „Ateneu" și juca, strălucit, în altă parte.

ȘTEFAN CIUBOTĂRAȘU

La pescuit cu Jules Cazaban

JULES CAZABAN

Jules Cazaban, bine dispus, relaxat, pleacă în fiecare dimineață la pescuit. Seara ne plimbăm prin Tușnad, — unde sîntem în vacanță — luăm masa împreună, discutăm îndelung. Îl prețuiesc mult pe acest artist autentic. Un om adevărat, plin de duh, excepțional povestitor.

— Hai cu mine — îmi propune, să te învăț să pescuiești. N-ai idee ce reconfortant e.

Nu vreau să pescuiesc, dar sînt gata să-l însoțesc. Îmi atrage atenția însă că „Acolo nu vorbim. Tăcem."

Iar ce prindem, vom pune, la prînz, în tigaie.

Se așază pe un scăunel pliant, desface metodic uneltele, examinează agitația lîncedă a rîmelor în cutiuța de conserve, face să zbîrnîie ceva despre care aflu că se cheamă „mulinetă" și că e de origine „olandeză". În sfîrșit, aruncă undița și tăcem.

După un ceas, timp în care se pare că au fost mai multe zmucituri lipsite de rezultat, se hotărăște să schimbăm locul.

— Să te învăț: cînd nu merge, cam vreo oră, într-un loc, îl schimbi.

Locul cel nou se dovedește și el neprielnic.

Ne mutăm mai la vale.

Aici nu mai tăcem. Drăcuim peștii și mamele lor, schimbăm rîmele, manevrăm altminteri aparatura, așezăm scăunelul spre nord-est deoarece „toate astea își au chichirezul lor, să știi, și se învață greu, cu timpul." Dar de prins, nu se prinde nimic.

Pe la 12, cum soarele arde și simțim că se apropie ora mesei, decidem că, azi, locuitorii apelor „au ceva", „i-a tulburat ceva", „stau la adînc" etc. Și plecăm.

La masă, Irina Nădejde, soția actorului, face ironii blînde pe seama infructuosului demers piscicol.

Cazaban nu răspunde imediat. Pe urmă, după ciorbă, aruncă într-o doară:

— Dragă prietene am uitat să-ți mai spun ceva esențial: să nu te duci niciodată la pescuit însoțit de critici. Eșecul e garantat.

Ion Iancovescu, glumind

Cu Iancovescu poți sta ceasuri întregi, fără să-ți dai seama cînd trece timpul. E o încîntare.

Vorbim despre *Henric al IV-lea* de Pirandello, pe care-l pregătește, acum, la Teatrul Modern. Personajul e nebun? Se preface? Cum se pre-face? Înnebunește de-a binelea? Se sinucide civil, alegînd claustrarea?

ION IANCOVESCU

Se întreabă singur, își răspunde singur; eu și cu amicul Bibiță Panaitescu îl ascultăm fermecați și-l întrerupem rar.

Se comandă „caputineri". O băutură care nu-mi place, dar o consum din respect pentru artist, căruia văd că i se pare gustoasă.

— De ce te strîmbi? — mă întreabă. E dezagreabilă?

— Cam...

— Cafea, lapte, puțin rom... Bea-o, că tot voi o plătiți.

Ne amuzăm.

— Am cîștigat un pariu frumos cu un caputiner — zice Iancovescu. Cunoașteți chestia? E celebră.

N-o cunoaștem.

— Era înainte de război. La „Capșa" se aflau totdeauna pe la mese și ageamii dornici să-i vadă și să-i audă pe scriitori, pe artiști.

Mă așez la una din aceste mese, cu trei fălcoși. „Salut", Salut. „Bine-ai poposit printre noi". Bine v-am întîlnit. Hă-hă și hă-hă. Zice unul: „Ce iei, domnu' Puiu?" Nu iau nimic, că n-am decît un sfanț. „Foarte rău — zice ăla — că umbli fără bani la dumneata." Și se hlizesc toți, tare bucuroși. Dar pot procura — zic. „Ei cum?" Ușor. Prin pariuri. Uite, par exemplu, pun pariu cu dumneata că-ți beau caputinerul pe care-l ai în față — că acum ți l-a adus, proaspăt — fără să observi. „Ei, cum?" Foarte bine. Secretul meu. Ții pariul? „Țiu — zice. Pe cît?" Fiindcă merg totdeauna la sigur cu scamatoria asta, nu vreau să te ruinez. Pe un leu. „Bine" — acceptă tipul. Și pune leul pe masă. Pun și eu. Se strîng și alții să vadă bazaconia. Îi iau cana din față și-o beau tacticos, în tăcerea generală. „A, stai — strigă — te-am văzut." Accept, plouat: Da, azi nu mi-a reușit, nu știu ce am. Am pierdut. Leul e-al dumitale. Un caputiner costa de zece ori pe-atît. A fost de haz. Nu?

Chiar.

Apoi Iancovescu oftează: „Ehe, dacă aș putea face și cu spectacolul ăsta al meu vreo scamatorie! Tare mă mai chinuiește..."

Toma

La galerie, la Național, sala Sf. Sava, la un spectacol cît se poate de întunecos și plictisitor. Puținii spectatori pleacă rînd pe rînd. Sus, rămînem doar vreo cîțiva nevîrstnici. Se fac ironii din ce în ce mai zgomotoase.

Cel de lîngă mine, un tînăr costeliv, cu părul creț și fața lungă, cu cămașa descheiată pînă la brîu, bombăne mereu: „Ce tîmpenie, dom'le", adresîndu-mi-se ca și cum ne-am ști de cînd lumea. Face observații foarte hazoase, spre bucu-

ria celor din preajmă. Pun, desigur, și eu cîte ceva în cîrca artiștilor, pînă ce unul din ei iese la rampă să-și spună lunga-i tiradă, care începe cu „Eu sînt..." și se încheie cu ce zice autorul că ar fi acel personaj.

În liniștea de-o clipă a sălii, la sfîrșitul tiradei răsună vocea plină a colegului meu de galerie:

— Jură-te, mă!

Ilaritate. Sîsîituri. Jenă vădită pe scenă; dar reprezentația continuă.

— Eu nu mai suport — zice, tot tare, tînărul cu părul creț. Mergem?

Și ieșim, împreună, luînd-o, veseli, pe strada General Berthelot.

La un moment dat își amintește că nu ne știm, și-mi întinde mîna:

— Pe mine mă cheamă Caragiu...

— Încîntat, domnule Caragiu.

— Dar zi-mi Toma... Ești la Litere?... Eu sînt la Conservator. Să fim prieteni.

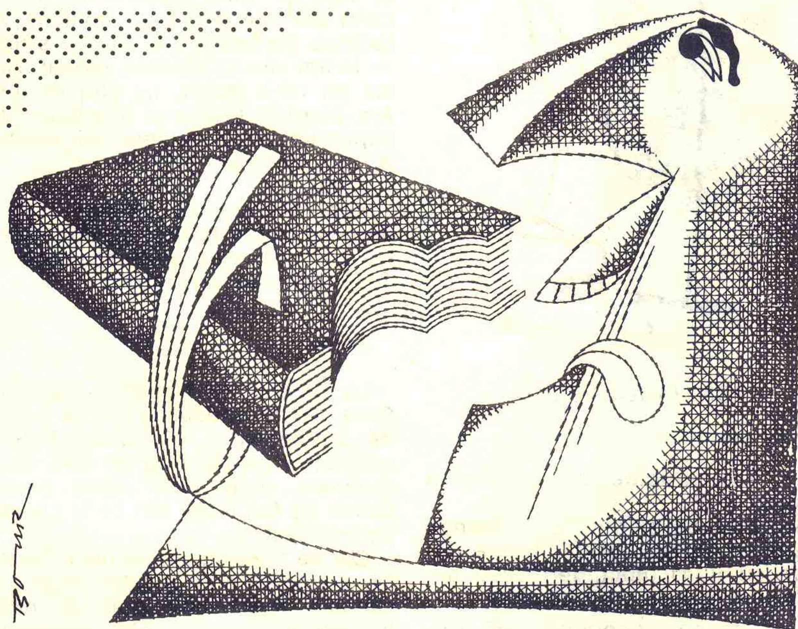
...Și am fost; 30 de ani.

TOMA CARAGIU

Portrete de SILVAN

BOUR

V. CRAIȚĂ-MÂNDRĂ

NĂSTASE LEONTE

MIRCEA MICU

ANTOLOGIE PARODISTICĂ

TUDOR GEORGE

SONET AERIAN

Să nu mă-nveţe Fănuş Neagu
Ce-nseamnă un sonet frumos.
Eu am de astea cu desagu
Şi toate mi-au ieşit vînjos.

Am ascultat odată gagu'
Că sînt hirsut şi fioros
Şi că sînt mai trebuincios
Decît unei mamzele magu'.
Nu voi lăsa vreodată steagu'
Acestui vin trebuincios
Chiar dacă domnul Fănuş Neagu
Venit recent din occident
E sobru, trist şi abstinent.

GHEORGHE PITUŢ

AŞ PAŞTE TURME

Aş paşte turme-n orice zi,
mioare berce sau cornute
cu blană albă, blană gri,
chiar dac-ar fi vreo şapte sute.
Urcat pe un catîr docil
le-aş zice doine din caval
şi m-aş simţi din nou copil
umblînd pe vale şi pe deal.
Sînt mulţi confraţi care se-ndoaie
de ce înseamnă să creşti oi
ei nu ştiu cum că orice oaie
dă cîte-un miel sau cîte doi.
Că e frumoasă ca o zînă
şi dacă îi vorbeşti mai rar,
seara cînd vine ea la stînă
se mulge singură-n şiştar.

ADRIAN PĂUNESCU

DECLARAŢIE

Te iubesc chiar dacă plouă, te iubesc chiar dacă ninge
meteorologii ăştia au în loc de cap o minge
te iubesc şi la Craiova cînd mă plimb sub vechiul zid
şi cînd cînt diverse imne în tribună la Rapid.
Te iubesc cu disperarea unui tren ce nu se-opreşte,
foaie verde de iubire, foaie verde cozi de peşte.
Mai ales la malul mării te iubesc şi mai enorm,
te iubesc şi dimineaţa şi cînd seara vreau să dorm.
Voi reglementa această stare anacronică şi veche
şi-am să-ţi cînt un imn de jale sub pufoasa ta ureche,
să ţi se-nfioare nara roză ca un trandafir
ochii să ţi se-nfioare în reflexe de safir
lira coamei tale lunge, părul tău pînă la glezne
îl voi face înc-o dată să mai lumineze bezne
şi pe cei ce te huliră am să-i spintec cu-n pumnal
tu, nesemnul vieţii mele, nărăvaş şi dulce cal...

TUDOR ARGHEZI

ARĂTAREA

Se grăbea un țăran către sat
înjurînd caii înfundat
să nu-l prindă noaptea haină
că avea punga cam plină.
Deodată, pe drum, o cucoană
semănînd a matroană,
scălîmbă și mai scurtă de-un crac,
semănînd cu un drac,
(ceva mai smolită)
îl duse în ispită.
Mirosea a criptă și odicolon
și avea un fel de capișon
și-o fustă cu tivul brodat
parcă fugise de la bal mascat.
- Ce cauți fă, în buricul drumului?
Cucoana îl îmbie cu damful parfumului
și făcea fițe
mișcînd din cele două țîțe:
- Ia-mă nene, că-s singură și mi-e frig,
ia-mă, că dacă nu, strig!
O luă țăranul și după o vreme
se pomeni pipăit la izmene
și întrebat ca-ntre țigani:
- Ai, bă ceva gologani?
Țăranul scump la tărîțe
o străpunse între țîțe
și-o duse la primar în ogradă
pe stîrpitură s-o vadă
Cînd o despuiară de mărgele
și de inele
și de țoale la brîu
văzură că are două pistoale
și lîngă ele,
mai jos,
alte cele...

ALEXANDRU ANDRIȚOIU

ÎN URBEA MEA

În urbea mea cu ziduri crenelate
și trei biserici fără cîntăreți
am scris la poezii pe deșălate
pentru fetițele de tîrgoveți.
Pe una am iubit-o cel mai tare
și i-am compus cu sîrg un mic rondel
și într-o noapte cu miros de floare
i-am ciocănit încet în geam cu el.
Tăticul ei, perceptor la finanțe
m-a înjurat de mamă cu tot focu'
în rime clasice și asonanțe:
- „Vandrocule, ce? vrei să-mi spargi oblocu'*?"*

---

vandroc = golan
obloc = geam

ION GHEORGHE

CONDICA ÎN VERSURI

Am fost iarna asta îmbrăcat după tot tipicu
la Arad în orașul ăluia de-i zice Mircea Micu.
Stă într-un cartier poreclit Micălaca
unde are ugerul cît o căpiță vaca.
Dar bărbatul ăsta cu mustăți ca de focă polară
nu consumă produse lactate de la alimentară
și cît am stat acolo m-a dus în ispită
și m-a îndopat cu clisă și pită.
Întîi lua pita moale și mare cît o roată de car
și-o crucea pe burtă cu smerenie și har
apoi lua clisa, slănina adică, și-o făcea tăiței
și o punea peste pită și zicea că-s soldăței.
Mai lua șapte cepe grase ca niște văduve
și le zdrobea fără milă pînă la măduve.
Apoi mai lua cîrnați mirosind a fum și boia
și zicea: Ia, Gheorghe, mai ia!
Și cînd luam o îmbucătură
simțeam o văpaie aromată în gură
și ca să sting văpaia din gura suspinului
blestematul mă îmbia cu păcatul vinului.
Avea trei feluri de vin: unul negru ca moartea
pe care dacă-l gustai îți vedeai soartea.
Unul zmeuriu și cu aromă rară
cum miroase fecioara la subțioară.
Al treilea curat ca lacrima lui Iisus
cel care-a-nviat și ne-a lăsat și s-a dus.
Eu îi scandam versuri din Ovidiu
declarîndu-i că nu beau din principiu.
– Nu te necăji Gheorghe, dragul meu,
zicea, că beau io și în locul teu.

ION HOREA

IARNA LA SINAIA

Ninge ca-n apocalipsă, mi s-a făinit odaia,
Domnul scutură din ceruri Alba Lux peste Sinaia.
Nici un scriitor nu iese, toți creiază și suspină,
Doar la prînz se-adună sumbrii să prînzească la cantină.
Unul, prins de inspirații și pe care-l cheamă Victor
Desenează și la masă să se știe că e pictor.
A venit și-o poetesă cu o platinată freză,
Numai ochi și numai unghii care scrie în engleză.
E aici și domnul Zincă, detectivul scriitor
Care-a fost prădat ieri noapte de-un abil de infractor.
Nu i-a luat nici portofelul și nici ceasul marca „Trix"
doar o schemă polițistă și un amărît de pix.
– Știi, îmi zise într-o seară decretînd cu tot elanu'
pixul meu a fost sustras de prozatorul Tecuceanu...

ȘTEFAN TROPCEA

CÎTE CEVA DESPRE...

Îndemnul satirei

Să loviți cu ură
Peste orice gură
Ce devine rît,
E destul – atît.

Pesimism (de microbist)

Fotbalul pășește-n plin.
Are baze, spectatori,
Îi mai trebuie puțin...
Unsprezece jucători.

Îndemnul OMULUI

Avem un UNIVERS
Pîndit de doliu.
Să-l apărăm din mers –
Nu din fotoliu.

Chibritul brăilean

Folosind acest chibrit –
De o lume criticat –
Foarte mulți au reușit
Să se lase de fumat.

Greutate (după O. Wilde)

E greu – se spune cu tristețe,
În aforisme ce rămîn –
Să fii fidel în tinerețe
Și infidel cînd ești bătrîn.

Părerea parazitului

De cei bătrîni te saturi
Cînd au – pe ani ce trec
Același sac cu sfaturi
Și pensia la CEC.

Părerea epigramistului

Tăișul fin împunge
Nevolnic și pizmaș,
Cînd sabia ajunge
În mîna unui laș.

Părerea istoricului

Vor dăinui acele glume
Ce au intenția să muște,
Atîta vreme cît pe lume
Vor exista căciuli și muște.

Necrolog

La mormînt – fierbinte
Și-n acord deplin –
Un prieten minte...
(ceilalți se abțin)

Oameni fără chemare

Plictisiți, împinși din spate
De părinți și de rutină,
Unii fac o facultate
Cum ar face-o scarlatină.

MIHAI POP

FLORIN CRISTEA

EPIGRAME

Cugetarea pălăriei unui amic

Stau de obicei în cui
Nefăcînd nici o scofală
Dar cînd stau pe capul lui
Parcă simt că-s și mai goală.

La Bușteni

Spre Omul, aș privi mereu
Și meditez adeseori
Pleșuv și el, pleșuv și eu
Și amîndoi cu capu-n nori.

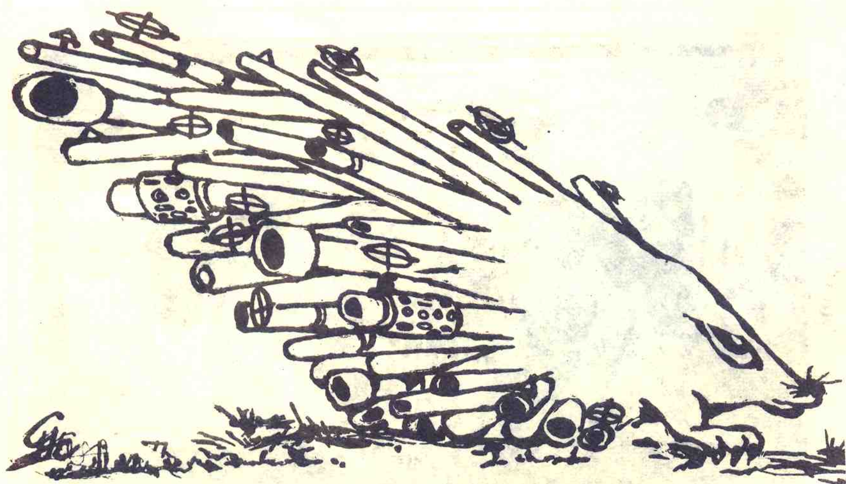
Gura lumii

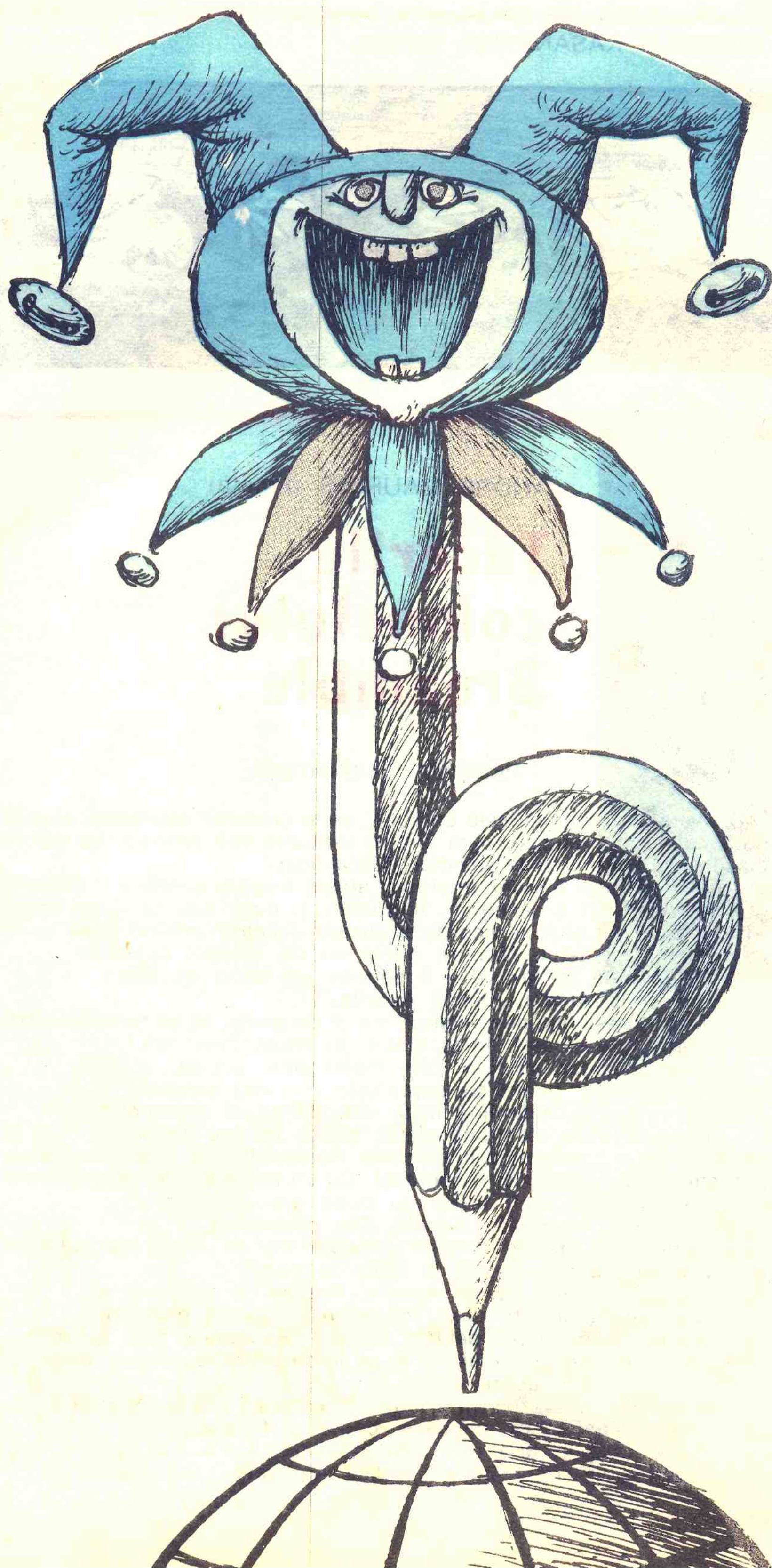
Spune despre ea oricine
(Că deși nu-și are-un rost,
Cu moralul stă chiar bine,
Cu morala stă mai prost.

Unui tip obraznic

În van la mine a venit
Și m-a solicitat amicul
Cred că m-a înțeles greșit
Tratez doar pielea, nu șoricul.

Gh. D. CONSTANTINESCU

VLADIMIR KASANEVSKI (URSS)

ANDRE MAUROIS (Franța)

Tăcerile colonelului Breamble

PESCARI ȘI VÎNĂTORI

Conversația britanică este un sport, ca și cricketul sau boxul; aluziile personale sînt interzise, cum sînt și loviturile sub centură; iar cel ce discută cu patimă este imediat descalificat.

Aurelle, ofițerul francez interpret, atașat brigăzii scoțiene întîlnea la popotă veterinari și generali, negustori și duci; tuturor li se dădea whisky excelent și li se acorda o atenție delicată, arătînd ceea ce se datorează oaspetelui, fără a-l obosi cu un respect apăsător.

— Plouă mult în țara dv., îi spunea un vecin de masă.

— Dar și în Anglia, replică Aurelle.

— Tare doresc, spunea vecinul, maior de geniu, să se termine odată acest război blestemat. M-aș stabili în Noua Zeelandă.

— Aveți, desigur, prieteni prin meleagurile acelea.

— Aa, nu! Dar acolo se pescuiește minunat somonul.

— Dar avem la îndemînă iazul plin de știuci enorme!

— Nu pescuiesc niciodată știuci; știuca nu are distincție: cînd se vede prinsă, încheie orice împotrivire. Somonul, însă, luptă pînă la capăt, chiar dacă n-are nici o speranță. Cu un exemplar de treizeci de livre, trebuie să te lupți uneori și două ore. Strașnic!

— Admirabil! încuviință Aurelle. Dar păstrăvul?

— Păstrăvul e isteț; se pricepe la muște! Dar dv., reluă maiorul după o pauză, cu ce vă ocupați în timp de pace?

— Scriu cîte ceva, spuse Aurelle. Prepar un doctorat și...

— Nu, nu! Vă întreb, vreau să spun, ce sport practicați?

— Nu prea fac sport, declară Aurelle. Sănătatea mea șubredă...

— Îmi pare rău, zise maiorul și se întoarse către celălalt vecin; de francez nu se mai ocupă deloc...

Aurelle deschise vorba cu căpitanul veterinar Clarke, aflat la stînga sa. Acesta, pînă acum, mîncase, băuse și tăcuse...

— Plouă mult în țara dv., constată căpitanul.

— Plouă mult și în Anglia! replică Aurelle!

— De s-ar termina războiul acesta blestemat, ca să mă întorc în Santa-Lucia din Antilele Mici.

Aurelle îl întrebă dacă familia sa locuiește acolo; căpitanul păru scandalizat:

— O! nu! Familia mea este o familie veche din Staffordshire. Eu m-am fixat acolo întîmplător. Eram într-o călătorie de plăcere; vaporul a făcut escală la Santa-Lucia. Vremea caldă din regiune mi-a plăcut, așa că am rămas. Am cumpărat un teren — sînt foarte ieftine — și acum cultiv cacao.

— Dar nu vă plictisiți?

— Cîtuși de puțin! Albul cel mai apropiat locuiește la peste șase mile depărtare iar coasta insulei este excelentă pentru iahting. Cînd merg în Anglia pentru o vacanță de trei luni, stau o săptămînă cu părinții, apoi pornesc singur cu iahtul. Am făcut și toate coastele voastre în Bretania. Curenții sînt dificili; e încîntător... Nu, nu-mi place Europa unde este prea mult de muncit; acolo este de mîncare pentru toți.

La celălalt capăt al mesei, colonelul vorbea despre India, de poneii albi ce-i avea la regiment, de servitorii indigeni. Parker povestea despre vînătoarea pe spatele elefanților.

— Ești în picioare pe animal, solid legat cu un picior, iar dumneata te afli în vid și elefantul galopează... Plin de fiori!!...

— Vă cred, evident! spuse Aurelle.

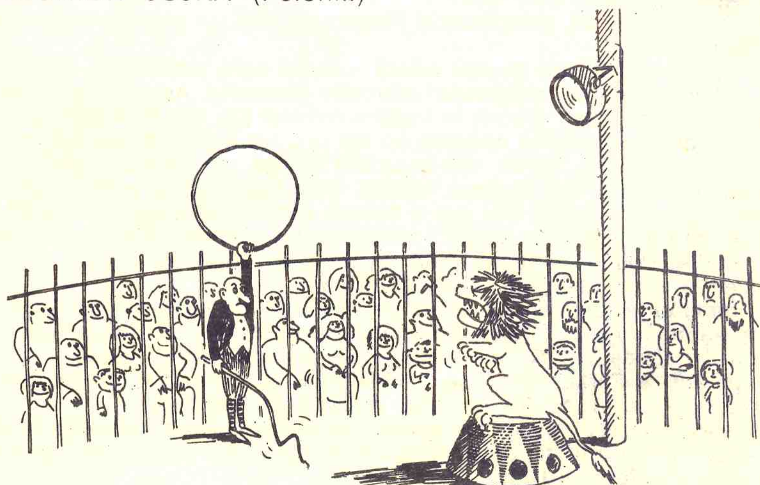
— Dar, dacă încerci asta, îi spuse colonelul binevoitor, să nu uiți sa cobori cît mai repede cu putință pe la coadă, atunci cînd elefantul da de un teren mlăștinos și simte că pămîntul îi fuge de sub picioare, fiindcă te apucă cu trompa și te pune jos înaintea lui, ca să îngenuncheze pe ceva solid...

— În statele malaeze, relată maiorul, elefanții sălbatici circulă liberi pe șosele. Îi întîlneam adesea cînd mă plimbam cu motocicleta. Bineînțeles, dacă mutra sau costumul dumitale nu le sînt pe plac, te înșfacă în treacăt și-ți zdrobesc capul cu o lovitură de labă. Altminteri, sînt cu totul inofensivi...

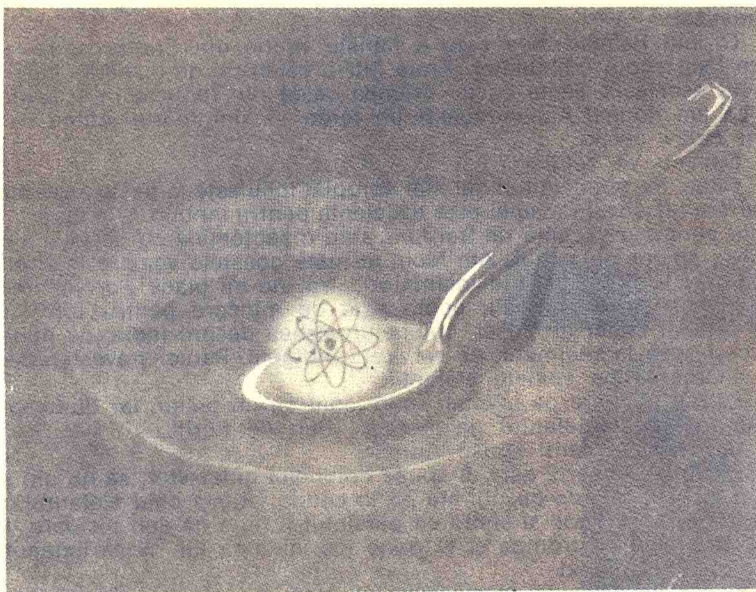
Purcese și preotul să povestească; vînase tot ce se poate vîna: de la elefant și rinocer, pînă la tigru și leu...

— Cît despre primul leu vînat, iată cum a fost, vorbi preotul. Eram la Johannesburg în vremea aceea și doream să fiu admis într-un club de vînători unde aveam mulți prieteni. Dar regulamentul cerea ca orice candidat să fi omorît mai întîi cel puțin un leu. Împreună cu un negru, care purta numeroase puști, mă așezai la pîndă într-un loc bine știut.

ZBIGNIEW JUJKA (Polonia)

ILIR POJANI (Albania)

Era aproape de miezul nopții cînd auzii zgomot de crăci rupte; un cap de leu apăru. Ne simțise și privea spre noi. Ochesc — trag. Capul dispare, dar după un minut se ridică iar. Al doilea foc. Animalul, speriat, își ascunde capul, apoi apare din nou. Eram calm; aveam șaisprezece focuri la dispoziție în puștile mele. Al treilea foc: la fel. Al patrulea iarăși. Mă enervez, ochesc mai prost; după al cincisprezecelea foc, animalul ridică iar capul!

— Dacă tu greșit iar — spune negrul — leul mîncat pe noi!

Respir adînc, vizez cu grijă, trag. Animalul cade. O secundă, două zece; nu mai apare! Mai aștept puțin apoi, triumfător, mă precipit într-acolo cu negrul după mine. Spuneți, domnilor, ce-am găsit?

— Ați găsit leul, nu-i așa?

— Șaisprezece lei, șaisprezece! Fiecare cu cîte un glonț în ochi! Uite așa am debutat!

— By Jove, părinte! Și mai există oameni care pretind că scoțienii sînt indivizi lipsiți de imaginație! mormăie colonelul. Ascultați și o istorioară adevărată: Am omorît în India o femeie! Da, da! Plecasem să vînez tigri cînd, străbătînd noaptea un sat pierdut în junglă, un bătrîn indigen mă oprește: „Sahib, sahib, ursul!" Lîngă un copac, o matahală neagră se mișca încet. Ochesc repede, trag; matahala se prăbușește cu zgomot de crăci rupte. Dar era o femeie bătrînă pe care o doborîsem în timp ce culegea niște fructe... Un moșneag oacheș mă copleșește cu înjurăturile. Poliție, anchetă. Pînă la urmă, a trebuit să plătesc daune familiei, o sumă enormă: vreo două lire...

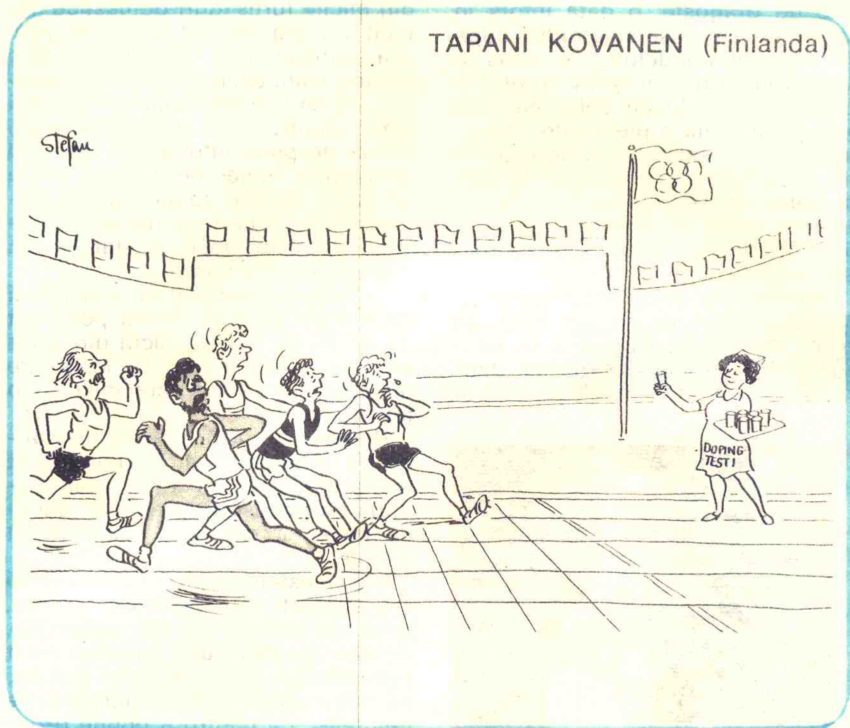
Întîmplarea a fost repede știută pe douăzeci de leghe în jur. Așa că, multe săptămîni, nu puteam trece printr-un sat, fără ca doi-trei bătrîni să nu se repeadă: „Sahib, sahib, uite un urs după copac!"

După aceea, Parker descrise o vînătoare de crocodili, iar căpitanul Clarke explică în ce fel se ucid rechinii în Bermude...

Aurelle, francezul, întrucîtva amețit, începea acum să înțeleagă că lumea este un parc uriaș, desenat de un zeu-grădinar pentru uzul gentlemenilor din Regatul-Unit.

În românește de V. ROBAN

TAPANI KOVANEN (Finlanda)

GIOVANNI PAPINI (Italia)

MAURUL ALB

În Africa, toată lumea știe povestea maurului care dorea să devină alb, însă printre noi ea nu e cunoscută. V-o spun și eu așa cum mi-a fost povestită cu mulți ani în urmă într-o cafenea din Cairo.

Așadar, a fost odată un tînăr sudanez pe care-l chema Baluba și care era servitor la un egiptean. Baluba era voinic ca un asin, lucios ca o panteră, rău ca o maimuță, mai fericit decît un ghepard. Dar fericirea lui a luat sfîrșit într-o zi cînd a văzut intrînd în casa stăpînului său o tînără englezoaică, roză și blondă, care lui i s-a părut a fi *summum*-ul tuturor frumuseților lumii. A văzut-o, a privit-o, a sorbit-o din ochi și pe loc a simțit cum leșină.

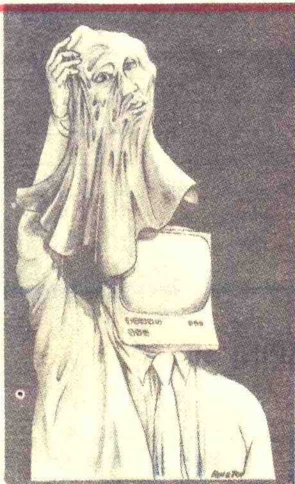
Din ziua aceea sărmanul Baluba n-a mai fost același. Parcă era stăpînit de diavol, înnebunit, turbat. Nu-și găsea liniștea și odihna nicăieri; noaptea era agitat, ziua se frămînta, era furios dimineața și ca scos din minți seara.

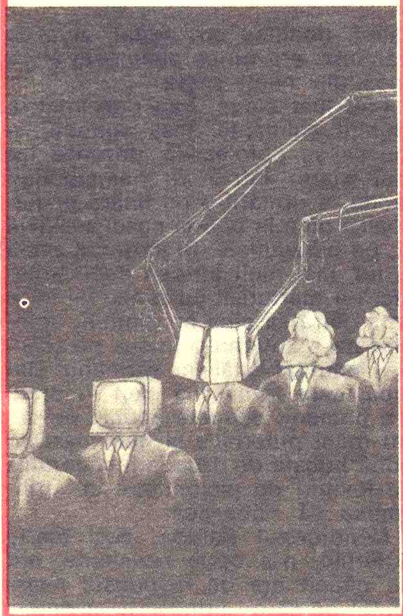
I-au luat sînge, i-au descîntat, a înghițit calmante, însă agitația, în loc să se potolească, devenea tot mai mare. Într-o zi, nemaiputînd răbda, a urmărit-o pe tînăra englezoaică pînă la poarta casei acesteia și, pe nerăsuflate, în jargonul acela al lui, mai mult african decît britanic, i-a mărturisit pasiunea lui înfocată. Fără să stea pe gînduri, domnișoara a zbughit-o în sus pe scări, și-a anunțat tatăl iar sărmanul Baluba, care rămăsese sleit în prag, s-a pomenit deodată apucat de patru mîini puternice și nemiloase: o bună bucată de drum a fost condus cu lovituri de picior, fără ca strînsoarea să slăbească.

Nenorocitul Baluba, deși foarte puternic, n-a opus rezistență, atît de năucit era de răspunsul neașteptat pe care-l primise la cuvintele

sale de dragoste; o dată întors în odăița lui din casa stăpînului, după ce s-a gîndit îndelung, a ajuns la concluzia că unicul motiv al refuzului nu putea fi decît culoarea mult prea întunecată a pielii sale. „Ea — se gîndea — este albă și dorește un alb. Însă cum eu nu pot trăi fără ea va trebui să devin și eu alb". Raționament exact și riguros, așa cum sînt întotdeauna toate raționamentele nebunilor.

Din noaptea aceea viața aprigului Baluba a avut un singur scop: să facă totul pentru ca pielea lui neagră să devină albă. Pusese deoparte banii obținuți din bacșișuri și

MOJMIR MIHATOV (Iugoslavia)

din micile furtișaguri domestice așa încît nu s-a speriat de cheltuială. S-a adresat mai întîi unui mare doctor clandestin pe care-l cunoștea, ca să-l învețe mijlocul cel mai sigur pentru a-și albi blestemata aceea de piele întunecată. Bătrînul șarlatan a înțeles pe dată că putea să tragă niscaiva foloase și i-a promis maurului că în două luni va deveni mai alb decît o statuie din marmoră de Carrara.

În fiecare noapte îl arunca în băi de oxigen, apoi îl mînjea peste tot cu un fel de mortar, făcut din ipsos sau din alb de plumb, iar în fiecare dimineață îl răzuia fără milă cu o țesală, ca pe cai.

Baluba plătea și suferea, însă oricît de îndrăgostit și de tulburat la minte era, și-a dat totuși seama — după ce trecuseră cele două luni — că pielea îi era mai neagră decît înainte.

L-a blestemat pe nepriceput și s-a adresat unui profesor francez, unui specialist în dermatologie. Acesta, nu mai puțin șarlatan decît precedentul, i-a explicat lui Baluba, cu nenumărați termeni ciudați și de neînțeles, că pentru a obține rezultatul dorit erau necesare anumite injecții dureroase și costisitoare însă cu efect sigur. Îndrăgostitul negru s-a supus dublei torturi, a cheltuielii și a înțepăturilor, iar după cinci săptămîni de tratament a trebuit să recunoască faptul că degetul mare și arătătorul de la mîna stîngă deveniseră mai puțin întunecate, ba chiar de o culoare nedefinită care tindea spre alb. Specialistul exulta, însă maurul, deși nebun și-a făcut calculele sale, ajungînd la concluzia că, pentru a albi tot corpul său de uriaș, ar fi fost necesari vreo zece ani pe puțin, în timp ce el se grăbea foarte tare.

S-a gîndit atunci că cerea sfatul unei bătrîne doamne americane care, printre altele, se ocupa și cu științele oculte. Aceasta, luată pe nepregătite, l-a sfătuit să se închidă într-o încăpere subterană întunecoasă, unde să nu pătrundă niciodată pic de lumină, timp de șapte luni: astfel ar fi devenit alb prin decolorare, asemenea plantelor lipsite de soare. Neobositul Baluba a voit să încerce și soluția aceasta, astfel că s-a izolat într-o pivniță fără ferestre, unde — în fiecare zi — un prieten se strecura, bîjbîind, pentru a-i aduce puțină mîncare.

Cu voia domnului au trecut și

LOUIS POSTRUZIN (Australia)

cele șapte luni de claustrare la întuneric, însă Baluba a observat, în culmea disperării, că pielea lui rămăsese la fel.

Dar cum dragostea turbată nu dădea semne de liniștire, sărmanul negru a trebuit să bată la o altă poartă: la aceea a unei vrăjitoare evreice, despre care se povesteau lucruri atît de extraordinare încît păreau de necrezut.

Vrăjitoarea a cerut mai întîi o sumă frumușică, apoi, toată numai zîmbet și făgăduințe, i-a dat maurului zece doze din niște prafuri care ar fi avut, zicea ea, efecte rapide și miraculoare. Baluba a înghițit prafurile și a simțit că puterea-i scădea de la o zi la alta: după trei zile de tratament nu se mai ținea pe picioare iar capul i se învîrtea. Pînă la urmă și-a dat seama că ajunsese străveziu, însă pielea continua să rămînă, din păcate, de culoarea cărbunelui.

Totuși nu s-a dat bătut. A auzit vorbindu-se de un mare învățat rus, despre care se spunea că este mai mult magician decît filosof, întrucît se lăuda nici mai mult nici mai puțin că transformă bărbații în femei și un cap sec într-un geniu. Învățatul i-a spus lui Baluba că toate tratamentele pe care le făcuse pînă atunci erau greșite, avînd un caracter pur material și fizic. Era nevoie, a adăugat, de un tratament spiritual, metafizic. Numai groaza, a încheiat el, poate să albească un om dintr-o dată.

Nefericitul Baluba, urmînd instrucțiunile slavului, s-a refugiat în partea cea mai pustie a pustiului, într-o colibă de trestie, și a așteptat acolo miracolul.

Noaptea în jurul lui urlau șacalii, auzea voci misterioase și înfricoșatoare care-l amenințau cu moartea, întrezărea umbre și năluci, simtea respirația gîfîită a unor monștri necunoscuți. Însă Baluba era curajos, iar pielea lui nu arăta vreun semn că s-ar albi.

Și totuși miracolul s-a întîmplat. Într-o dimineață, niște beduini s-au apropiat, curioși, de coliba lui Baluba, pe care l-au aflat numai piele și os, întins pe rogojină, alb la fel ca orice alb. Nimeni n-a putut să ghicească vreodată cauza acestei albiri mortale. Nefericitul a trebuit să plătească cu viața visul lui ridicol de nebun.

În românește
de MIHAI BANCIU

Fraţii CAPEK (Cehoslovacia)

Sistemul

În româneşte de JEAN GROSU

Ispitiţi de soarele unei superbe după amiezi duminicale, ne-am îmbarcat la St. Augustin, pe vasul de agrement „General Hoddle", pe puntea căruia fusese organizată o serbare populară, fără să bănuim că în felul acesta urma să ne trezim în mijlocul unei societăţi de independenţi. După o jumătate de oră de mers, cînd comportarea noastră începuse să nu mai fie pe placul cucernicei societăţi, am fost azvîrliţi în mare pe motivul aşa zisei lipse de bună credinţă; peste puţin timp a zburat după noi un domn îmbrăcat în alb, iar inimile caritabile de pe punte ne-au aruncat la iuţeală trei colaci de salvare, ca apoi, înălţînd imnuri de slavă Atotputernicului, să ne părăsească în largul mării.

— Slavă Domnului, acesta-i faimosul patent Slanke, încercă să lege o convorbire domnul în alb, după ce ne-am prins cu toţii în jurul gîtului roţile de cauciuc. Nu vă faceţi sînge rău domnilor, se strădui în continuare să ne liniştească noul nostru tovarăş de călătorie. Dacă vîntul din Sud-Est persistă, în şase ore sper să ajungem pe uscat.

Apoi, cu un calm imperturbabil, se recomandă: era proprietarul plantaţiilor şi uzinelor din Huberstown — sir John Andrew Rîpraton, care se afla în vizită la verişoara sa din St. Augustin, şi, căruia, după protestele sale împotriva expulzării noastre de pe „General Hoddle", i s-a oferit, în condiţii dealtfel neobişnuite, ocazia de a face cunoştinţă cu noi.

În decursul acestor formalităţi marea vuia nepăsătoare, iar curentul leneş ne transporta încet — încet spre uscat, împingîndu-ne uşor, odată cu înaintarea ritmică a valurilor.

În acest timp, domnul John Andrew Rîpraton ne povestea despre studiile sale de economie politică făcute în Europa, unde-l ascultase pe Bücher la Leipzig, pe Liszt şi Wagner la Berlin, unde îi studiase pe Schäffel, Smith, Carey şi Taylor, despre pioasele sale peregrinări spre sfintele lăcaşuri ale industriei, despre acele pelerinaje întrerupte brusc de strania şi neaşteptata asasinare a părinţilor săi de către muncitorii grevişti.

Aici, noi, în calitate de oameni muncitori, am început:

— Vai, muncitorii! Sînteţi o victimă socială, domnule. Muncitorul e un produs de fabricaţie al secolului al nouăsprezecelea, ce să mai faci cu el după o supraproducţie de un veac? Au ajuns să fie cu milioanele, fiecare din ei e un semn de întrebare, o problemă şi o primejdie seculară, da, domnule, fiecare mînă de muncitor e un boboc din care înfloreşte un pumn. Noi, fiinţele superioare, sîntem de cînd lumea doar zece mii, nu ne înmulţim, în schimb ei sînt din ce în ce mai mulţi. Dumneavoastră, stimate domn, muncitorii v-au ucis tatăl şi mama. Secolul douăzeci i-au ucis tradiţia. Dacă ne-au ucis părinţii ne vine rîndul şi nouă. Veţi fi ucis şi dumneavoastră, vom fi ucişi şi noi, vor fi ucise, vai! şi frumoasele noastre prietene din patria de peste ocean — atunci cînd va sosi momentul care atîrnă de pe acum ameninţător peste capetele noastre.

— Atenţie, domnilor, vine un val, ne atrase atenţia sir John Andrew Rîpraton, continuînd apoi cu zîmbetul său imperturbabil: Pardon, domnilor, eu nu voi fi ucis. Fabricile mele, Hubertstownul meu, trăiesc într-un calm desăvîrşit. Am introdus reforme culturale. Am al-

toit trunchiul zgrunţuros al problemei muncitoreşti cu floarea nobilă a industriei.

— Aha, am exclamat amîndoi, clătinîndu-ne zdravăn, ca urmare a unei învolburări de valuri, va să zică şi dumneavoastră sînteţi unul dintre acei ce-l reformează pe muncitor; încurajaţi theosofia şi diletantismul; dumneavoastră îl înnobilaţi pe muncitor, îl treziţi, îl învăţaţi şi-l domesticiţi. Dar bine, stimate domn, dacă îi daţi să guste binefacerile instruirii, treziţi în el o fiară culturală. În fiecare din noi mocneşte un supraom. Într-o bună zi vom fi inundaţi de o mulţime uriaşă de conducători şi predicatori; din uzine vor ţîşni milioane de izbăvitori, intelectuali, ideologi, popi şi iluminişti, va fi un asalt nimicitor. Cine nu se va lăsa izbăvit va fi măturat. Lumea, după ce va atinge culmea evoluţiei sale, se va risipi în praf şi pulbere. Ultima inimă dură va zbura prin univers, ca un meteor...

Ascultînd această declaraţie, sir John Andrew Rîpraton scoase din tabachera sa impermeabilă un trabuc şi, după ce-l aprinse, spuse:

— Binevoiţi a servi un trabuc, domnilor, în condiţiile acestea, de umiditate, sînt sigur că e foarte bine venit. Scumpii mei domni, dumneavoastră exprimaţi acum ceea ce eu am gîndit în urmă cu douăzeci de ani. Continuaţi!

După ce ne-am aprins trabucul, am reluat, în ritmul legănat al valurilor:

— Şi totuşi, există un muncitor ideal. Acesta este jacquardul ringul, selfactorul, rotativa, locomotiva. Jacquardul, domnilor, nu vrea să judece şi să guverneze, nu se organizează şi nu ţine discursuri; singura lui idee, dar temeinică, domnule, singura lui idee măreaţă şi conducătoare e: firul, cît mai multe fire! Ringul nu vă cere nimic altceva decît să-l lăsaţi să se învîrtească; nu are altă idee sau alt program decît să se învîrtească. Învîrtitul e un ideal măreţ, domnule, învîrtitul e misiunea cea mai înaltă a lumii. Învîrtitul e totul.

Excelent, domnilor, exclamă cu însufleţire sir John Andrew Rîpraton, respingînd din preajma lui o jivină acvatică vîscoasă. Şi fiindcă sînteţi aşa de înzestraţi, veţi şti desigur să preţuiţi sistemul meu, soluţia mea în ceea ce priveşte problema muncitorească, o construcţie de tipul Operarius utilis Rîpratoni. Ascultaţi:

— Domnilor! Fabricaţia provine din cuvîntul febris şi înseamnă activitate febrilă. Da, domnilor, marea industrie nu e un atelier meşteşugăresc, marea industrie e o febră hrănită de entuziasm, de avînt şi idealism. Onorată adunare? A prelucra cincizeci de mii de baloturi de bumbac e o performanţă onorabilă; dar a-ţi imagina milioane de baloturi, pentru asta, domnilor, e

nevoie de o fantezie și de un idealism de-a dreptul artistic. Și toate astea să le prelucrezi! Să prelucrezi întreaga lume! Lumea toată nu-i decît o materie primă. Da, lumea toată e doar o materie neprelucrată. Cerul și pămîntul, omenirea, timpul, spațiul și infinitul, toate nu sînt altceva decît materie primă. Da, domnilor, sarcina industriei este de a prelucra întreaga lume. Lumea trebuie să devină o marfă!

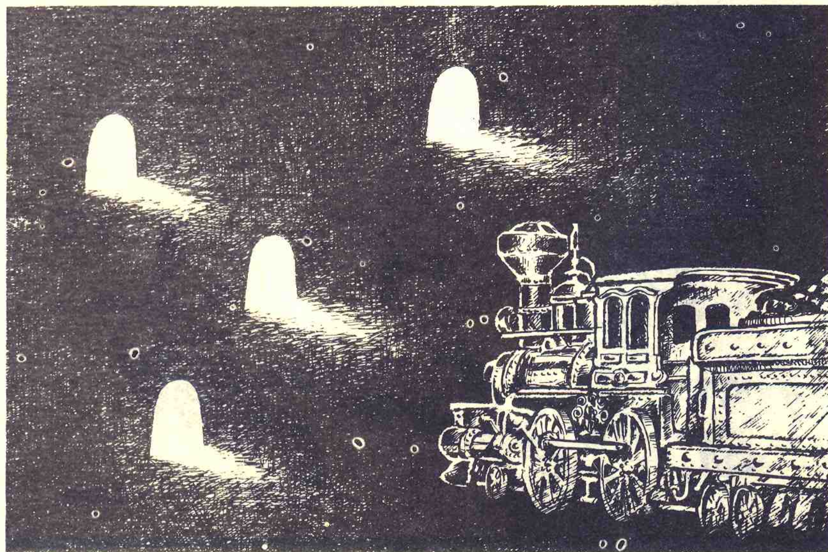
Noi vedem această muncă în stil mare. Totul trebuie accelerat. Problema muncitorească ne ține în loc. Declarăm război socialismului, tuberculozei, scăderii natalității, culturalizării, programului de opt ore și alcoolismului. Nimic nu trebuie să ne stea în cale. Muncitorul trebuie să devină o mașină care pur și simplu, să se învîrtească. Orice idee, este o încălcare a disciplinei! Domnilor! Taylorismul constituie, în întregimea lui, o eroare esențială, întrucît trece cu vederea problema psihicului. Sufletul muncitorului nu-i o simplă mașină; de aceea trebuie înlăturat. Acesta-i sistemul meu. Sistemul meu este marele răspuns la o mare problemă socială.

Domnilor, de la bun început am visat un muncitor care să nu fie altceva decît o unitate de muncă. De aceea am atras în serviciile mele numai oameni aleși: mărginiți, amărîți, flegmatici, analfabeți, albine, urangutani, nidro-macro și microcefali, membri ai raselor inferioare și așa mai departe; deci, numai pe acei care, după ce sînt supuși unui examen special de către profesorul Münsterberg, dovedesc că nu știu și nu vor să gîndească, habar n-au de astronomie, politică, socialism, istoria omenirii, greve și organizații, că viața lor e alcătuită numai din tare ereditare și din deprinderi cîștigate. Pe acești indivizi aleși, i-am obținut din toată lumea cu ajutorul agenților mei.

— Hei, domnule, fiți atent să nu vă izbească scîndura aceea, am strigat amîndoi, în cor. Scumpe domn, metoda e, într-adevăr, excelentă. Dar nu vă este teamă, că, odată cu trecerea timpului, muncitorul dumneavoastră model se va perverti și va degenera? Să zicem că datorită unor influențe se defectează și decade într-o totală folosire a forțelor spirituale. Nu socotiți că ar fi necesar un examen medical, măcar o dată pe săptămînă? Nu apar la ei semne spontane de iluminism?

— Niciodată, răspunse triumfător sir Ripraton, împingînd din apropierea lui scîndura rătăcitoare. Scumpii mei domni, muncitorul meu e sterilizat și purificat; mai întîi am distrus în el, din fașă, toate sentimentele neegoiste și sociabile,

JORGE ARBACH (Brazilia)

dragostea de familie, simțul poetic și transcedental, i-am reglementat interesele digestive și sexuale, i-am pustiit împrejurimile, am acționat asupra lui cu influențe arhitectonice, astrale, dietetice, cu ajutorul temperaturii, al climatului, prin sistematizarea foarte precisă a modului de viață...

În decursul acestei alocuțiuni, sir John Andrew Ripraton se încurcase într-un desiș de alge vîscoase din care nu se mai putea elibera, în timp ce pe noi curentul molcom ne ducea ușurel-ușurel spre țărmul a cărui fîșie îngustă se albea la orizont. Grăbit să ne expună pînă la capăt metoda sa, sir Ripraton striga de zor în urma noastră, cu o voce din ce în ce mai ridicată.

— Mai stați puțin, domnilor. Vă rog. În mine fiecare muncitor are asigurată bunăstarea, limitarea și regularitatea. Toți sînt egali între ei, ca elemenții unei baterii electrice. Am întemeiat cazărmi muncitorești. Fiecare muncitor are celula sa și toate celulele se aseamănă între ele ca două picături de apă; toți au aceleași venituri; același ceasornic și aceleași visuri; nimeni n-are ce să-i spună celuilalt, să-l roage sau să-i ceară să împartă cu el ceva. O clipă, încă, domnilor, vă rog. I-am împresurat cu plictiseală, cu îndestulare, cu indiferență, cu comoditate și curățenie. Hei domnilor! Dar femeia?!? ...Femeia stimulează simțul estetic, al familiei, simțul etic, sociabilitatea, romantismul, simțul poetic și, în general, simțul pentru cultură. Da, domnilor, chiar și în mine, cunosc asta din proprie experiență. Femeia, e, ah! Da, femeia e prietena oricărui sistem. Femeia, domnilor — o clipă, vă rog... De aceea, le permit muncitorilor contactul cu femeia, firește din cînd în cînd; maiștrilor o dată la trei zile, metalurgiștilor o dată pe săptămînă, lucrătorilor bumbăcari o dată la paisprezece zile, iar salahorilor de pe plantații o dată pe lună, și asta numai noaptea, pe întuneric, ca să nu-i vadă frumusețea și să nu cunoască emoția estetică; hei domnilor, mă mai auziți? Ca să nu simtă emoția estetică sau morală... sau, în general, să nu cunoască un sentiment înălțător și... vă spun, domnilor... femeia... ori ce fel de stimulent... pacificarea muncitorimii... Metoda mea... la revedere, domnilor!

Așa striga în urma noastră, din

JOSE LUIS MARTIN-MENA (Spania)

ce în ce mai tare, sir John Andrew Ripraton, pînă cînd l-am pierdut din ochi cu desăvîrșire, capturat fără speranță de vîltoarea valurilor, priponit ca o geamandură, în timp ce vîntul care bătea din larg înceta să mai aducă spre noi vocea lui ridicată. După aceea s-a așternut pe neașteptate noaptea, o noapte liniștită, cu lună, iar tîrziu după miezul nopții am ieșit pe țărm în apropierea Charlestownului, de unde am trimis o șalupă să-l caute pe Sir Ripraton care petrecuse pe mare o noapte, desigur, dezagreabilă.

De aici am plecat toți trei cu căruța la St. Augustin, unde am ajuns fără nici un fel de peripeții demne de remarcat, iar a doua zi l-am vizitat pe sir Ripraton în casa verișoarei sale. L-am găsit întins într-un balansoar cu o scrisoare în mînă, iar pe chipul lui se citea expresia celei mai profunde dureri. Ne-a primit în tăcere și, fără să ne adreseze un cuvînt, ne-a înmînat scrisoarea care suna astfel:

Huberstown 27.8

Stimate domn!

Scrisoarea mea e jalnică! S-a întîmplat o catastrofă, totul e pierdut. Muncitorii s-au răzvrătit, au incendiat uzinele din care nu s-a putut salva nimic, au ucis-o pe soția

dumneavoastră împreună cu cei trei copii.

Nenorocirea s-a produs cu totul neaşteptat. Dintr-o întîmplare nefericită, lumina a rămas aprinsă în celula tînărului muncitor Bob Gîbbon (nr. C 10.707), la care a fost lăsată să intre noaptea o femeie, din nenorocire foarte frumoasă. În felul acesta s-a trezit în el simţul frumosului şi al înaltei chemări a omului, s-au înfiripat în el sentimente mai nobile şi, chiar a doua zi, în ciuda ocărilor primite din partea supraveghetorilor, a început să fredoneze, să danseze, să zîmbească şi să viseze, să vorbească, să arunce priviri semnificative şi, în general, să-şi dea în vileag sentimentele, într-un mod mai uman.

La îndemnul lui, ceilalţi muncitori şi-au procurat şi ei lumină pentru circumstanţele nocturne şi, în felul acesta, au putut să cunoască emoţii asemănătoare. S-au apucat să-şi procure plastroane, ace de cravată, oglinjoare, cărţi poştale ilustrate, volume de poezie, instrumente speciale, tablouri şi alte obiecte similare, legate intim de simţămintele amoroase; au întemeiat la iuţeală patru asociaţii corale, două institute de înfrumuseţare, două ansambluri de artişti amatori şi echipe sportive. Funcţionărimea n-a avut puterea să împiedice această mişcare. După aceea, muncitorii au reuşit să ia cu asalt cartierul femeilor, să le răpească pe toate şi să-şi înjghebe o viaţă de familie; a doua zi au revendicat reducerea programului de muncă şi majorarea salariului, în ziua următoare au început o grevă generală, au înfiinţat trei organizaţii sindicale şi anume: a metalurgiştilor, a muncitorilor textilişti şi a salahorilor agricoli. În ziua de 8 J. au luat fiinţă trei publicaţii, prăvăliile şi magaziile din interiorul oraşului devastate; 26 J au început asasinatele. Acestea sînt evenimentele ultimilor zile, la care binevoiţi a absenta, aflîndu-vă departe de patrie.

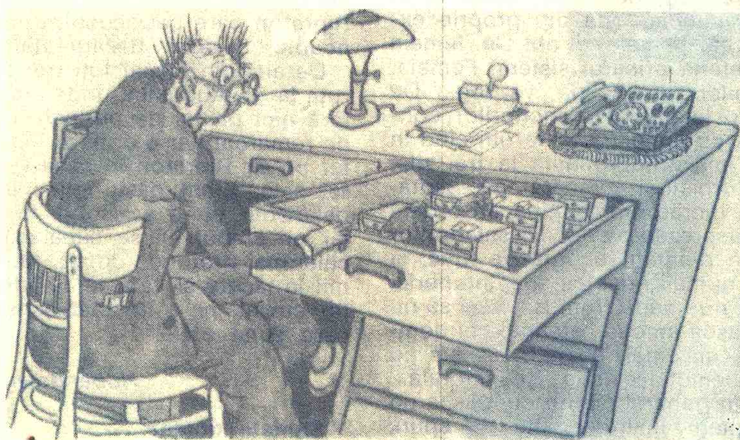
Căutaţi să vă găsiţi alinarea, scumpe domn, dacă puteţi.

Al dumneavoastră devotat
Francis J. Mulberry

Sir John Andrew Ripraton s-a întors cu faţa spre fereastă pentru a lăcrima nestingherit. După care noi am exclamat printre suspine:

— Sărmanul Ripraton! Sărmanul Gibbon, noul Adam! Cît de periculoase sînteţi pentru noi, o, voi, prietene de peste ocean! Ocroteşte, cerule, tinereţea noastră!

ANDRZEJ PODULKA (Polonia)

MIHAIL ZOSCENKO
(URSS)

Doctorul

Petea nu mai era chiar de-o șchioapă. Avea patru ani.

Dar mamă-sa îl considera încă un sugar. Îl hrănea cu lingurița, îl ținea întotdeauna de mînă și, bineînțeles, în fiecare dimineață, îl îmbrăca.

Într-o bună zi, Petea s-a trezit în pătucul său și mama a început să-l îmbrace.

L-a îmbrăcat și l-a pus în picioare, lîngă pat. Dar Petea a căzut.

Mamă-sa și-a zis că se joacă și l-a ridicat din nou în picioare. Dar Petea a căzut din nou.

Mama s-a mirat și l-a sprijinit de pat a treia oară, în picioare. Dar copilul a mai căzut o dată.

Atunci mama s-a speriat și l-a chemat pe tata la telefon, la serviciu, și i-a spus;

— Vino repede acasă! Ceva s-a întîmplat cu băiețelul nostru — nu se poate ține pe picioare.

A sosit și tata:

— Aiureli. Petea umblă și aleargă. Cum o să cadă?

Zicînd asta, îl pune pe băiețel în picioare, pe covor. Petea dă să se îndrepte spre jucării, dar cade pentru a patra oară.

Tatăl se alarmează;

— Repede la doctor. S-a întîmplat ceva. Cred că aseară s-a îndopat cu bomboane.

A fost chemat doctorul. Ochelari, stetoscop...

— Ce mai e și asta? De ce cazi, flăcăule?

— Nu știu de ce, dar văd și eu că puțin cad.

Doctorul îi spune mamei:

— Vă rog să dezbrăcați copilul. Am să-l examinez.

Mama îl dezbracă pe Petinka și doctorul îl ascultă cu stetoscopul:

— Copilul e absolut sănătos. Mă mir de ce cade. Vă rog să-l îmbrăcați din nou și să-l punem pe covor.

Mama își îmbracă în grabă copilul și-l pune pe dușumea.

Doctorul își potrivește bine ochelarii pe nas, ca să vadă mai bine cum cade băiatul.

Și băiatul cade din nou.

Doctorul e foarte uimit:

— trebuie chemat profesorul. Poate că el va stabili de ce cade băiatul.

Tata a trecut în camera vecină, să-l sune pe profesor. Între timp, în camera lui Petea a apărut micul Colea, prietenul lui.

Colea se uită la prietenul său, pufnește în rîs și spune:

— Eu știu de ce cade Petea.

Doctorul, nervos:

— Mă, pepenaș, te pomenești că știi mai bine decît mine de ce cad copiii...

Colea nu se lasă:

— Uitați-vă cum e îmbrăcat Petea. Amîndouă picioarele sînt băgate într-un singur crac. D-aia cade.

Uimire. Rîsete.

Petea explică:

— M-a îmbrăcat mama.

Intervine doctorul:

— Nu mai e cazul să-l chemați pe profesor. E clar de ce cade copilul.

Mama se scuză:

— Știți, dimineața eram grăbită rău, dădea în foc laptele, iar acum, fiind tulburată, i-am pus greșit pantalonașii.

Colea trage concluzii:

— Eu întotdeauna mă îmbrac singur și cu mine nu se poate întîmpla așa ceva. Cei mari încurcă întotdeauna lucrurile.

Petea nu se lasă:

— Și eu am să mă îmbrac singur.

Au început să rîdă toți. A rîs și doctorul. Apoi și-a lua rămas bun de la toți. Și de la Colea.

Tata s-a dus la servici. Mama a intrat în bucătărie. Colea și Petea au rămas în cameră. La jucării...

În românește de IOAN CHIRILĂ

AZIZ NESIN (Turcia)

SCRISOARE ÎN CARE SE POVESTEŞTE CUM MĂGARUL MORT A FOST ARUNCAT ÎN SUBSOLUL SPITALULUI PENTRU A FI APOI EXPEDIAT LA INSTITUTUL MEDICO-LEGAL

Doctorii de la spitalul de urgenţă au manifestat dubii în privinţa morţii mele. Medicul care trebuia să-mi întocmească certificatul de deces fără de care nu puteam fi trimis la morgă, a întrebat o soră dacă realmente eram mort sau nu.

— Eu o înlocuiesc numai pe sora-şefă, domnule doctor, dînsa aşa a spus, că a murit.

Doctorul s-a enervat:

— Eu, în munca mea, sînt cît se poate de exigent. Nu pot să redactez certificatul dacă nu am toată certitudinea că decedatul e sau nu e mort de-a binelea. În ziua de azi nu te poţi încrede nici în vii, nici în morţi. Zic că au murit, vin aici şi noi, încrezători în spusele lor, ne dăm avizul că pot fi îngropaţi. După aia, te trezeşti că nu-şi mai ţin cuvîntul si uite-aşa, sau mortul se gîdilă cînd e spălat, pentru ultima oară, după ritual, sau cînd sicriul e pus în mormînt, se scoală, se întinde, cască şi zice: „Vai, am întîrziat de la servici!", ţîşneşte din sicriu.

— Aveţi toată dreptatea, domnule doctor. Nu tot aşa s-a întîmplat şi zilele trecute cînd aţi confirmat decesul pentru bătrînă, şi ea, numaidecît după aia, a înviat?

— Luasem drept bune spusele nurorii ei. Da' cum să nu-i dai crezare? A venit la mine în cabinet şi o oră încheiată mi-a tot povestit înduioşător cum i-a murit soacra. Cum să nu o crezi? Cum să-ţi treacă prin minte că o femeie atît de frumoasă toarnă la minciuni? Dar vina o are tot soacra. Păi bine, dom-le, toată lumea te crede moartă. Lumea se agită, ţi se fac demersurile oficiale, vin vecinii pentru condoleanţe... plînsete, durere... pe de-asupra, îţi mai întocmesc şi eu certificatul precum că ai murit. Toate formalităţile sînt îndeplinite, mai rămăsese o nimica toată, un minut-două pînă să fii acoperită cu pămînt şi gata, treaba e încheiată. În situaţia asta, să-ţi mai vină să strici jocul?! Parcă, oricum, nu-i mare scofală dacă nu mori! Pînă la urmă nu tot vei muri?

— Da, şi între timp, dumneavoastră trageţi ponoasele.

— Mult ce mă interesează pe mine asta! O făceam eu să fie înmormîntată cu forţa. „E considerată moartă, moartă e şi basta!" Cuvîntul cui are greutate, al doctorului, sau al unei femei bătrîne ignorante? Din ignoranţă ni se trage tot răul. Mare păcat că poporul nostru e-atît de ignorant. Nici cînd moare nu ştie c-a murit. Există oameni dintr-ăştia care, cînd trebuia să fie morţi de mult, se tot vîntură prin lume zicînd că trăiesc. Nu neg, eroarea e posibilă, nu oricine poate să ştie chiar totul, dar mai întreabă şi tu pe unul care ştie, dacă vrei să afli ce se-ntîmplă cu tine. Şi, în orice caz, cînd un doctor îţi dă certificatul de deces, înţelege şi tu realitatea, dacă eşti om. A nu şti, nu-i ruşine, a nu afla e ruşine...

— Ignoranţă...

— Eu i-am zis femeii care a înviat: toată lumea a plîns, a suferit, a bocit pentru tine, atîta tristeţe să fie în zadar? Şi-apoi, dacă o să mai mori o dată, cine o să te mai creadă, şi cine o să mai plîngă în urma ta? S-a învăţat să învie, o să învie ea din nou, să n-o plîngem degeaba! Aşa vor zice cu toţii.

— Îndată ce a revenit la viaţă, femeia...

— Ce importanţă are? Literatura

medicală a lumii e plină de cazuri cu morţi care au înviat. Fireşte, am explicat după toate cerinţele ştiinţei medicale, de ce a înviat femeia!

Vorbeau la căpătîiul meu. Doctorul a mai întrebat-o pe soră:

— Şi-acum, bărbatul ăsta a murit cu adevărat?

— Aşa spune sora-şefă.

— Cheam-o pe sora-şefă!

A fost chemată sora-şefă. Doctorul m-a arătat, adresîndu-i întrebarea:

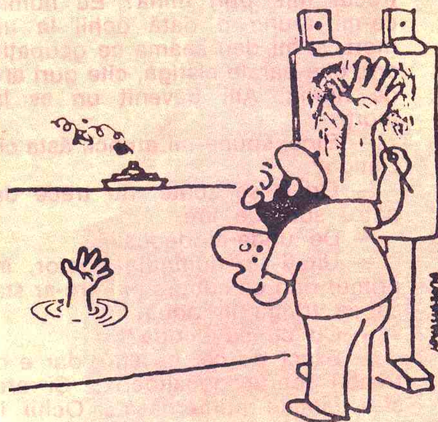
— Ai afirmat că bărbatul ăsta a murit. Aşa e?

— Ieri noapte n-am fost eu de gardă, domnule doctor. Dar portarul a zis: „Individul ăsta-i mort, duceţi-l în camera unde se spală morţii." Asta-i tot ce ştiu.

— Chemaţi-l pe portar!

După cîte am înţeles eu din convorbirea lui cu sora-şefă, doctorul, ca să nu se comită vreo eroare, dorea să probeze cu martori că sînt mort.

— Eu sînt un om îndrăgostit de meseria mea. Să fi fost alt doctor în locul meu, i-ar fi palpat pulsul, i-ar fi ascultat inima. Eu nu mă mulţumesc cu atîta. Caut şi trei martori, care să vadă că omul a murit. Pentru orice eventualitate, nu-mi plac complicaţiile... Am avut destule păţanii neplăcute. Una în zilele de stagiatură. Într-o noapte, în care eram de gardă la spital, mă făcusem criţă cu colegii. M-au dus ei la spital, fără să am habar cum am ajuns acolo. Tinereţe! Şi, ca un făcut, tocmai în noaptea aceea în care eram eu de gardă, s-au şi găsit să moară trei inşi. „Domnule doctor, au murit trei bolnavi", mi s-a raportat. „Alah să le ierte păcatele", am zis eu. Ce altceva puteam să zic? Pe morţi nu se cade să-i vorbeşti decît de bine. Sora de serviciu m-a întrebat: „Nu-i examinaţi, să le eliberaţi certificatele de deces?" Aaa! Examenul medical!?... Aşa-i... Băusem atîta, încît nu eram în stare să mă ridic în picioare. Au venit surorile, m-au susţinut de subsuori şi abia m-au ridicat. Iau mîna mortului într-a mea, ca să-i palpez pulsul. Ce-i asta, Dumnezeule? Pulsul mortului bătea accelerat. „Aduceţi mortul ălălalt!" am cerut eu. Şi pulsul lui, la fel... Pulsul celui de-al treilea mort, tot aşa: 90 de pulsaţii pe minut. „Vai, ăştia nu-s morţi! Tustrei sînt grav bolnavi. Iute, ungeţi-le bine spatele, din oră în oră, cu aspirină şi daţi-le sa bea cîte o pastilă de tinctură de iod!" Beat cum eram, ştiam eu ce vorbesc?!?" Dacă le-am da să bea aspirină şi i-am unge cu tinctura de iod — zice sora — cum ar fi?" „Bine şi aşa", îi răspund eu. „Nu-i bine" — zice ea —. „De ce?" „Pentru că aspirina stimulează bătăile inimii". „În locul aspirinei, daţi-le atunci chinină". „Şi chinina are acelaşi efect, domnule doctor." M-am înfuriat grozav. „Păi bine, de atîţia ani eşti în meseria asta, şi încă mai aştepţi totul de la mine. Să nu ştii tu o doctorie care să domolească pulsul? Dă-o oamenilor ăstora şi termină!" i-am strigat eu. „Cînd mă îmbolnăveam, mama îmi dădea să beau ceai de tei. Credeţi că pot să le dau şi lor?" Aha! E foarte bine. Să-ţi scriu şi o reţetă pentru tei." N-am nevoie de reţetă, spitalul n-are farmacie, mă reped pînă la băcanul de peste drum şi cumpăr din banii mei. Fac o faptă bună." Şi sora pleacă. Pare-se că eu am adormit. Ca prin vis m-a trezit cineva. „Nu mănîncă, domnule doctor!" „Cine nu mănîncă?" „Morţii nu mănîncă teiul." Cînd mă uit, o infirmieră, ca şi cum ar fi dat trifoi măgarului, îndesa în gura morţilor frunze şi flori uscate de tei. „Nu le-ai pus la fiert?" Îmi răspunde că sora nu i-a spus să le fiarbă! „Bine, dar nu ştii cum se foloseşte teiul?" o întreb. „Eu, domnule doctor,

R. PRAMONO (Indonezia)

n-am făcut în viaţa mea gospodărie..." „Unde-i sora?" „Nu-i la ea în odaie." Am adormit din nou. Nu ştiu cît timp o fi trecut, cînd aud iar o voce: „Domnule doctor, morţii nu beau ceaiul de tei." Morţii nu beau ceai de tei! Ce să-i faci, pe de-o parte beţia, pe de alta năuceala somnului... „Atunci înţepaţi-i!" zic eu. „Cu ce?" „Cu ce aveţi în spital." „N-avem decît ace de siguranţă." „Cu ac de siguranţă să-ţi prinzi tu căptuşeala de la fustă, ca să nu-ţi atîrne." Apare şi secretarul spitalului: „Ce să trec în registru? De ce moarte să scriu că au murit morţii?" „Nu-s morţi, sînt vii." „Vai, cum să fie vii, domnule doctor? Toţi trei au murit la operaţie." „Uită-te la pulsul lor, bate", îi spun eu şi iau mîna unuia dintre cei trei, ca să-i fac o demonstraţie. Secretarul izbucneşte în hohote de rîs. „Dar bine, domnule doctor, dumneavoastră, crezînd că le luaţi lor pulsul, vă examinaţi propriul dumneavoastră puls." „Ptiu!" Năucit de beţie, îmi palpam cu mîna dreaptă încheietura mîinii stîngi! Şi uite, din ziua aceea, oricînd trebuie să dau un certificat de deces, găsesc şi unul sau doi martori care să confirme că mortul e mort cu-adevărat.

Între timp, veni şi portarul spitalului chemat de sora-şefă. Doctorul îl întrebă:

— Mortul ăsta e mort de-adevăratelea?

— Mort, domnule! Mort ca toţi morţii.

— De unde ştii?

— Cum să nu ştiu, domnule doctor? De treizeci de ani sînt portar la spitalul ăsta. Cîţi morţi nu mi-au trecut mie prin mînă? Eu numai ce-mi arunc o dată ochii la un mort, şi-mi dau seama ce ocupaţie are, cîte parale cîştigă, cîte guri are de hrănit. Am devenit un as la morţi.

— Bine, spune-mi atunci, ăsta cît cîştigă?

— Oricît se zbate, nu trece de patru sute de lire.

— De unde-ai dedus?

— Uitaţi-vă, domnule doctor, în primul rînd ce subţire e. Parc-ar sta să se frîngă în două.

— Cu ce se ocupă?

— Exact cu ce, nu ştiu, dar e o treabă foarte obositoare... Şi are şi-o familie numeroasă... Ochii îi sînt duşi în fundul capului, obrajii supţi... Cel puţin opt-zece guri are în grija lui.

— De unde-ai dedus?

— Uitaţi-vă la umerii amărîtului, cît de surpaţi sînt. E clar cît de grea îi e povara pe care o poartă... Şi pe deasupra, mai e şi un om cinstit.

— Din ce se vede?

— Păi n-a murit?... Dacă n-ar fi fost cinstit, ar fi murit? Aş? Ar fi trăit şi el ca toţi ceilalţi.

— Să ştii că ai dreptate, mă!

— Şi e şi-un om deştept.

— Cu toate celelalte am fost de acord, dar în privinţa deşteptăciunii... De unde-ai scos-o tu, mă, că e deştept?

— Uitaţi-vă, domnule doctor, pînă şi mort rîde a batjocură...

— Deci şi tu eşti martor că omul ăsta a murit.

— Da.

— De unde-ţi dai seama c-a murit?

— Secretarul spitalului nostru trece în registru, în dreptul celor cu o moarte fără o cauză clară: „Deces provenit din uzură fiziologică." E cît se poate de limpede că şi ăsta tot de-aia a murit.

— E just ce spui tu, dar mie totuşi mi se pare moartea lui niţeluş cam dubioasă. Oricum, eu nu-mi pot asuma răspunderea, am să mă adresez justiţiei şi să se spele ei pe cap cu el! De altfel, cauza decesului nici nu constituie preocuparea noastră. A murit? Atîta ne revine nouă... Morga să afle de ce a murit, iar poliţia, cine l-a omorît.

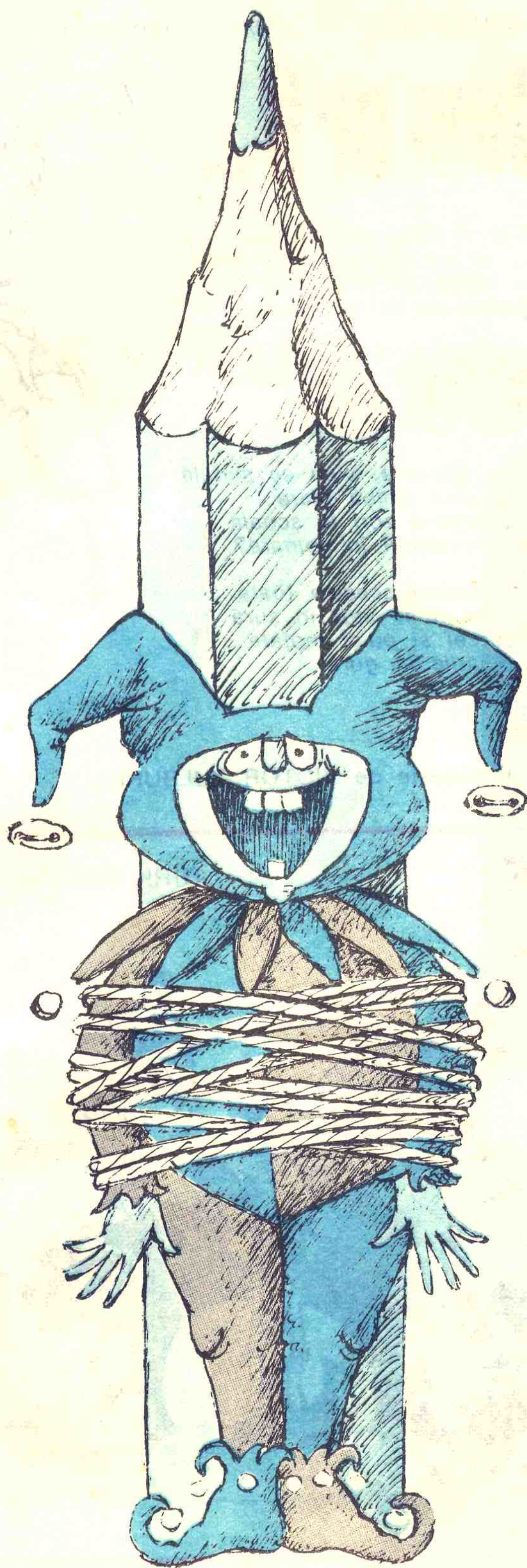
Mare spaimă m-a năpădit atunci! Oare unde mă mai trimite doctorul ăsta?! Să ajung şi eu zvîrlit de colo-colo, ca dosarul unui nefericit care, lipsit de bacşişul de rigoare şi de recomandaţie, a trecut de la o masă la alta în birourile statului?!...

— Am să-l înaintez la Institutul medico-legal. Aşa, problema n-o să fie vulnerabilă... a decis doctorul.

Ei, nu-i chiar atît de rău! Dacă m-ar fi aruncat pe uşă afară, motivînd: „trebuie să mai trăiască, nu e considerat mort!"

Pînă să mă trimită la Institutul medico-legal am fost aruncat în subsolul spitalului printre alţi morţi. Un loc foarte rece. Nouă, morţilor, ne e totuna dacă e cald ori frig.

În româneşte
de VIORICA DINESCU

IOVAN IOVANOVICI — *ZMAI* (Iugoslavia)

Cum ar fi...

Ce-ar fi cînd, din întîmplare
sau al nu știu cui îndemn,
l-ai vedea pe tata mare
călărind pe-un cal de lemn?

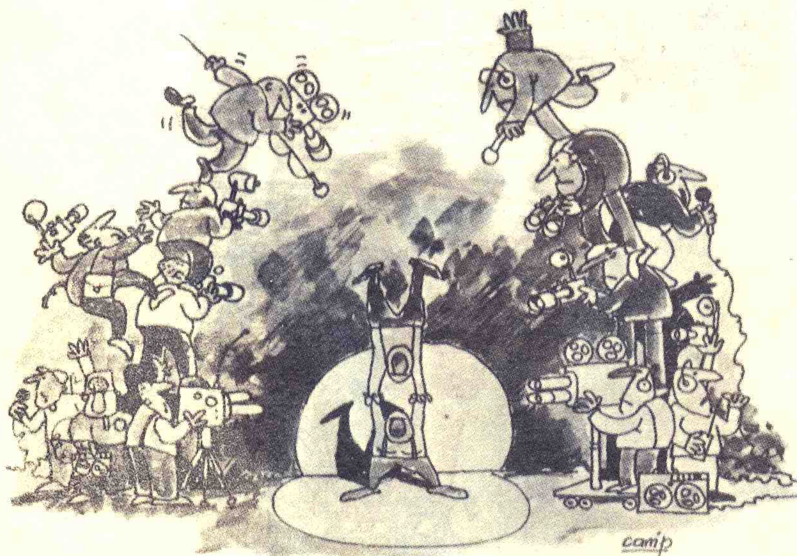
...Sau vreun moș cum cu bastonul
vine-n leagăn să se culce,
după ce cu biberonul
a supt lapte cald și dulce?

...Sau, căruntă, cum se scoală
bunicuța-n grabă mare
și aleargă-n zori la școală
cu ghiozdanul în spinare?

S-ar petrece-acestea toate
cînd va fi să vezi în șură
și purcei și puici moțate
cu țigările în gură!

În românește de VICTOR TULBURE

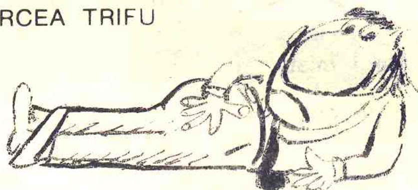
DIRK VERCAMPT (Belgia)

STANISLAW JERZY LEC (Polonia)

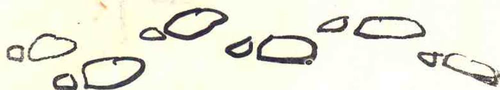
MISTICISMUL
în epigrama poloneză

Adaptare de MIRCEA TRIFU

Comunitate

Sărmanul suflet, cît ar fi de bun,
Cu trupul are un stomac comun

Bucurie

Probabil că din Turnul Babel
S-a anunțat printr-o misivă:
Nu Cain l-a ucis pe Abel,
Ci dimpotrivă.

Despre draci

Draci făr-de copite s-or mai naște-o mie,
N-aveți nici o grijă: cereri doar să fie!

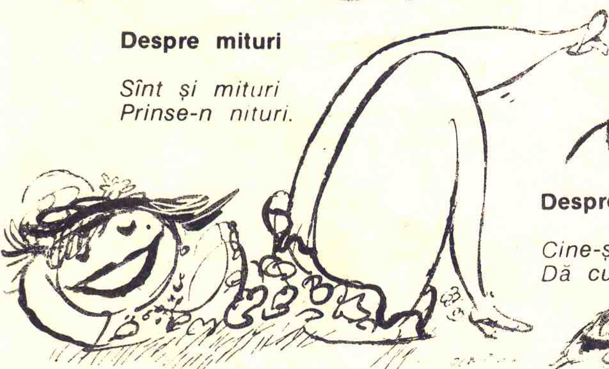
Dar uneori

Dar uneori – deși e titular –
Și idolul mai fuge din altar.

Despre mituri

Sînt și mituri
Prinse-n nituri.

Despre sfințenie

Cine-și dorește statutul de sfînt,
Dă cu aproapele lui de pămînt!

Despre suflet

Nemuritor o fi, e-adevărat,
Dar fără trup rămîne nemișcat.

Frumosul

Ce multe din temple-s divine
Doar cînd se transformă-n ruine!

Necesitatea

Fiece credință nu dă curs mîniei
Pînă nu-și ridică stîlpul infamiei.

Unui mistic

Spre cele sfinte-l mînă datoria,
Dar după gulaș linge farfuria.

Treabă cinstită

Ne vinde fericirea-n cer
Și-i om ajuns, bogat, prosper;
Clienții ce i-au decedat
Au fost cuminți: n-au reclamat.

X X X

Deși pare cu mirare
Undeva s-ar fi decis:
Zeii de-s în sărbătoare,
Templul să rămînă-nchis.

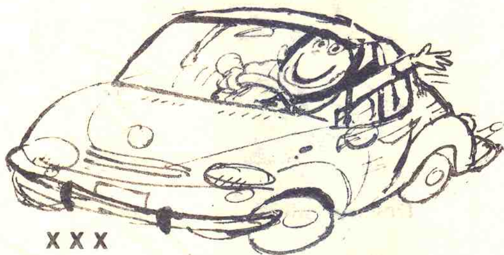
Și-n urmă

Cînd vreau să-mi întreb conștiința
Răspunsul e sprijin ideii
Că prima se naște credința
Și-n urmă se caută zeii.

Tristă

Anatema-i un cumplit
Și real motiv de spaimă,
Dacă cel afurisit
Nu cîștigă nici o faimă.

X X X

Cerșind în poartă, la Mitropolie,
Și mîna o întinzi mai cu mîndrie.

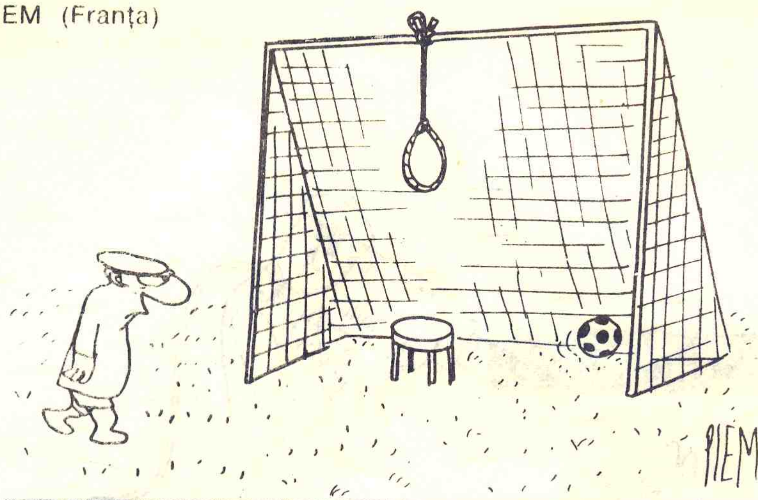
X X X

În probleme de credință
Dacă vrem un clasament,
Decît orișice ființă
Dracul e mai competent.

ASTRETSOV ALEKSANDR (URSS)

PIEM (Franța)

PETR PAZDERKA (Cehoslovacia)

BERES ATTILA (Ungaria)

POEM ELEGANT CU CONCLUZIE

M-am pomenit, mai ieri, rostind:
nimic
Şi-ndată unul auzindu-mă
din întîmplare.
A exclamat: vai, ce curaj! Acest amic
Şi-a spus opinia
fățiș,
în gura mare!
Al doilea, la rîndu-i: ce frumos!
A spus nimic
în dulce ritm de melodie.
Ah, ce cuvînt!
Să-l sorbi adînc și savuros!
Iată poetul
și ce-nseamnă poezie!
Al treilea:
Ce solitudine
și ce oglinzi
Pentru viață,
pentru timp și pentru spațiu
Cuvîntul vine din trecutul
către ce tinzi
Spre ce devii
prin îndelungul tău nesațiu.
Iar alții-n cer:
Ce intelectual!
Sau alții:
da, e realist, însă banal.
Circumvoluții
Conștiinței etherate
introspectiv
extravertit
ca într-un val
în care viața tainică
spre moarte bate.

Vedeți deci cîte replici alandala
Cum fiecare parcă-mi cere socoteala
pentru-un cuvînt oricare
scos din mantaua poeziei la-ntîmplare.

În românește de AL. ANDRIȚOIU

TRUMAN CAPOTE (SUA)

O PLIMBARE PRIN SPANIA

Trenul era, bineînţeles, vechi. Băncile se lăsaseră în jos ca fălcile unui buldog, geamurile lipseau, în vreme ce altele fuseseră peticite cu fîşii de adeziv. Pe coridor un motan da tîrcoale, ocupat pare-se să vîneze şoareci, şi nu era deloc improbabil ca strădania sa să fie recompensată. Ne îndreptam spre Algeciras, port maritim spaniol, deschis spre coasta Africii. În compartimentul nostru călătorea un australian între două vîrste, purtînd un costum soios de lînă. Avea dinţii îngălbeniţi de tutun şi unghii murdare. Numaidecît ne şi puse la curent că era medic pe un vapor. Părea ciudat să întîlneşti acolo, pe cîmpiile aride ale Spaniei, pe cineva legat de mare. Lîngă el şedeau două femei, mamă şi fiică. Mama era o femeie prăfuită, răscoaptă, cu o privire leneşă, dezaprobatoare şi o umbră de mustaţă. Ţinta dezaprobării ei era schimbătoare. Mai întîi mă fixă pe mine cu asprime, căci pe măsură ce soarele devenea tot mai dogorîtor, valuri de fierbinţeală pătrundeau prin geamul spart, încît mă hotărîsem să-mi scot haina — ceea ce ea considerase, pe bună dreptate, a fi un gest nepoliticos. Mai tîrziu, obiectul dizgraţiei sale deveni un tînăr ofiţer care călătorea şi el în acelaşi compartiment. Soldatul şi fata — care nu suferea deloc de timiditate, avînd trăsăturile indefinite ale unui boxer neprofesionist —, se înţeleseseră, pare-se, să flirteze. Ori de cîte ori apărea motanul vagabond, fata se prefăcea că e speriată, iar soldatul, cît se poate de galant, alunga pisica afară din compartiment. Acest joc mut le dădea prilejul să se atingă.

Tînărul soldat nu era singurul militar din tren. Cu chipiurile lor împodobite cu ciucuri, aşezate cît mai fistichiu pe cap, soldaţii umblau fără rost pe culoar. Ofiţerii erau îmbrăcaţi ca de paradă, cu multe panglicuţe şi multă aramă. Nu se amestecau cu sodaţii, ci stăteau împreună într-un compartiment de clasa întîi, părînd plictisiţi, cam în genul unor actori fără roluri. Cred că a fost o binecuvîntare faptul că pînă la urmă cineva le-a dat prilejul să-şi zăngăne săbiile.

Compartimentul vecin era ocupat de o singură familie; un bărbat delicat, discret şi extrem de elegant, cu o panglică de doliu la haină, călătorind împreună cu şase fete subţirele şi primăvăratice, probabil fiicele sale. Fetele şi tatăl alcătuiau împreună un tablou încîntător, radiind aceeaşi frumuseţe: păr negru, strălucitor, buzele ca ardeiul roşu, ochii de culoarea vinului de Xeres. Soldaţii îşi furişau privirile în compartimentul lor, apoi priveau undeva departe; era ca şi cum s-ar fi uitat drept în soare.

De cîte ori oprea trenul, cele două fete mai mici coborau şi se plimbau sub protecţia umbreluţelor. Avură parte de multe şi plăcute promenade, căci în cea mai mare parte a călătoriei noastre, trenul stătea pe loc. Cu excepţia mea, nimeni nu părea exasperat de acest lucru. O parte din pasageri aveau prieteni la toate staţiile şi, adunaţi în jurul vreunei fîntîni, bîrfeau cu ei pe îndelete. O bătrînă fu întîmpinată de diferite asemenea grupuri de persoane în cîteva duzini de oraşe, iar între staţii plîngea cu atîta foc, încît doctorul australian se alarmă. Vai, nu trebuia să se deranjeze, îl asigură ea, deoarece plîngea pentru că vederea tuturor rudelor o făcea atît de fericită.

La fiecare oprire, uragane de femei desculţe şi copii despuiaţi se năpusteau asupra trenului cu oale de pămînt pline cu apă, ţipînd isteric: *Agua! Agua!* Pentru doi pesetas puteai cumpăra un coş întreg de smochine închise la culoare; mai puteam vedea tăvi cu nişte gogoşi ciudate, înveşmîntate în zahăr de parcă urmau să fie oferite unor tinere fete de ziua confirmării religioase. Spre amiază, după ce agonisisem o sticlă de vin, un cîrnat şi o bucată de pîine, eram pregătiţi să ne luăm prînzul. Tovarăşii noştri de compartiment erau şi ei înfometaţi. Se desfăcură pachete, se destupă vinul şi, preţ de cîteva minute, se instală o adevărată atmosferă

festivă. Soldatul împărțea o rodie cu fata, australianul spunea o poveste amuzantă, iar mama, cu privirea ei de vrăjitoare, scoase din sîn un pește împăturit în hîrtie și-ncepu să înfulece, împrăștiind în jur un miros neplăcut.

După masă, toată lumea deveni somnoroasă; doctorul adormi atît de profund, încît o muscă i se plimba nestingherită pe gura întredeschisă. Tăcerea anestezie întregul tren. În compartimentul vecin, cele șase fete încîntătoare se rezemau molatec, asemenea unor flori ofilite de mușcată. Pînă și motanul își încetase cursele și visa întins pe podea.

Urcasem. Acum, trenul alerga printr-un platou cu grîu sălbatec, apoi printre pereții de granit ai unor prăpăstii adînci unde vîntul, bătînd dinspre munți, înfiora stranii copaci țepoși. Odată, printr-un luminiș de arbori, zării ceea ce doream să văd; un castel pe o stîncă, împodobind-o ca o coroană.

Peisajul te făcea să te gîndești la bandiți. Pe la începutul verii, un tînăr englez pe care-l cunosc (mai bine zis, de care am auzit) mergea cu mașina în această parte a Spaniei, cînd s-a trezit înconjurat de o ceată de ticăloși oacheși. L-au prădat, după care l-au legat de un copac și i-au gîdilat gîtul cu lama unui cuțit. Tocmai la asta mă gîndeam, cînd, pe neașteptate, zgomotul unei arme de foc sparse tăcerea somnolentă.

Era o mitralieră. Gloanțele zburau prin copaci, ca răpăitul castanietelor, și, cu un scîrțîit jalnic, trenul încetini.

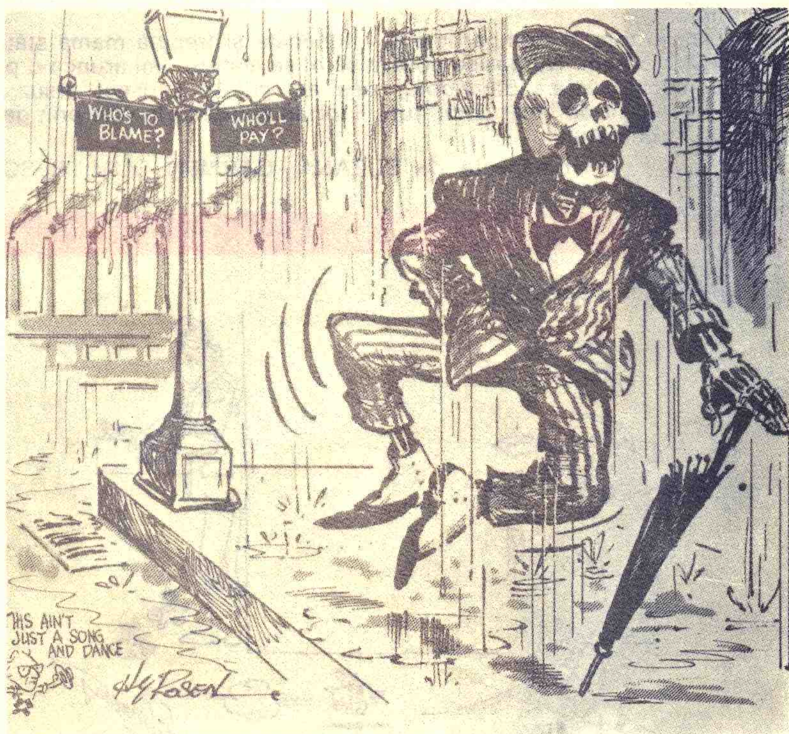
— Bandiții! am strigat cu o voce cumplită.

— Bandidos! țipă fata.

— Bandidos! i se alătură și mama, și teribilul cuvînt se răspîndi în tot trenul ca tam-tamul unei tobe.

Ne-am aruncat pe jos, alcătuind o grămadă dezordonată de mîini și picioare. Doar mama părea să nu-și fi pierdut capul. Se ridică și începu sis-

HY ROSEN (SUA)

„Dansînd în ploaia de acid"

tematic să-şi pună la adăpost comorile. Îşi împlîntă un inel între buclele părului şi, fără ruşine, îşi ridică fustele şi-şi ascunse în pantalonaşi un pieptene împodobit cu perle. Din compartimentul vecin se auzea ciripitul speriat al fermecătoarelor fete, asemenea ţipetelor de păsări în amurg. Pe coridor, ofiţerii aruncau ordine în dreapta şi-n stînga, izbindu-se unii de alţii.

Deodată se făcu tăcere. De afară răzbătea murmurul vîntului prin frunze şi al unor voci. Tocmai cînd simţeam că nu mai suport greutatea doctorului, care se aruncase peste mine, uşa compartimentului se deschise şi în cadrul ei apăru un tînăr. Nu arăta suficient de deştept pentru un bandit.

— *Hay un médico en el tren?* întrebă el zîmbind.

Scoţîndu-şi cotul din stomacul meu, australianul se ridică în picioare.

— Eu sînt doctor, recunoscu el, scuturîndu-se de praf. A fost cineva rănit?

— Şi, Senor. Un bătrîn. E lovit la cap, răspunse spaniolul care nu era bandit, ci doar un alt pasager.

Reluîndu-ne locurile, am ascultat jenaţi ceea ce se întîmplase. Se pare că de cîteva ore un bătrîn călătorea clandestin la coada trenului. În cele din urmă nu se mai putuse ţine, iar un soldat, văzîndu-l căzînd, începuse să tragă cu mitraliera pentru ca mecanicul să oprească trenul.

Singura mea speranţă era aceea ca nimeni să nu-şi amintească cine strigase primul banditii. Aparent nu era nimeni. După ce căpătă o cămaşă curată de la mine, pe care intenţiona s-o folosească drept bandaj, doctorul plecă să-şi vadă pacientul, în vreme ce mama, cu o pudoare acră, îşi întoarse spatele, recuperîndu-şi pieptenele. Fata şi soldatul ne urmară afară din compartiment. Am coborît şi ne-am îndreptat spre umbra copacilor, unde mai mulţi pasageri se adunaseră pentru a discuta incidentul.

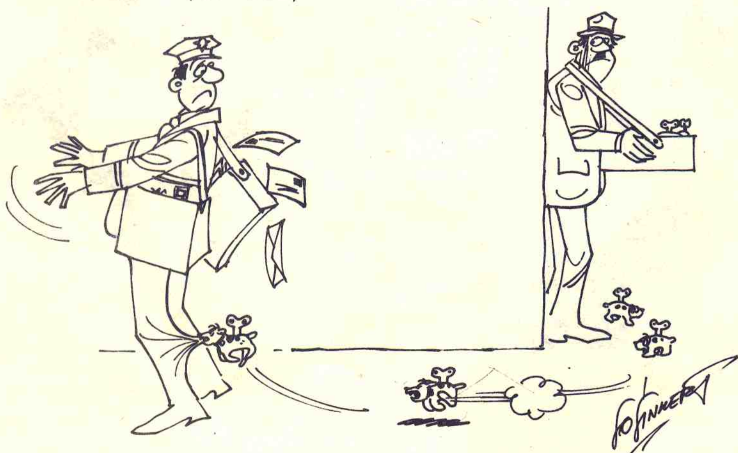
Curînd apărură doi soldaţi aducîndu-l pe bătrîn. În jurul capului avea înfăşurată cămaşa mea. Îl sprijiniră de un copac şi, imediat, în jurul său se îngrămădiră femeile, întrecîndu-se care mai de care să-i ofere mătăniile ei. Cineva îi aduse o sticlă de vin, ceea ce-l încîntă mai mult. Părea destul de fericit, dar se văita foarte mult. Copiii din tren făcuseră şi ei cerc în jurul lui, chicotind.

Cînd ne-am întors în compartiment, întunecata şi trecuta mamă stătea exact unde o lăsasem. Nu găsise potrivit să ni se alăture. Îmi aruncă o privire lungă, mustrătoare. „*Bandidos*", zise ea, cu un scrîşnet ursuz.

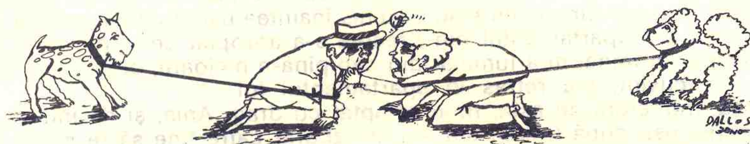
Trenul înainta atît de încet, încît fluturii intrau şi ieşeau în voie prin geamurile compartimentului.

În româneşte de SUZANA—CARMEN DUMITRESCU

LO LINKERT (Canada)

JENO DALLOS (Ungaria)

MIRIANA STEFANOVICI (Iugoslavia)

SCRISOARE DE DRAGOSTE

Dragă Ania,

sper că n-o să Vă supărați că mă adresez dumneavoastră așa, pentru că în pofida celor ce s-au întîmplat sau mai bine spus nu s-au întîmplat, dar trebuiau să se întîmple și — îmi permit să Vă spun — se vor întîmpla, ceea ce depinde numai de dumneavoastră, scumpa mea Anița, în pofida acestora, dumneavoastră îmi sînteți sau tu îmi ești — îmi aduc aminte de acel „dumneavoastră“ de gheață al tău, de acel „dumneavoastră“ de la despărțire, draga mea Anița, pe care ni l-au impus alții — tu îmi ești, cum spuneam, tot timpul în gînduri, în pofida celor care, cum am mai spus, s-au întîmplat, adică nu s-au întîmplat.

Și totul începuse așa frumos, cu lumînări, tu m-ai așteptat la ușă avînd în mînă un sfeșnic cu șase brațe, ca la Operă, iar eu am uitat imediat acea procesiune funebră de bătrîne în doliu, purtînd crizanteme și lanterne, care coborau abătute de la etajul șase, cînd m-am gîndit pentru prima dată „oare nu-i ăsta un semn rău?“, l-am uitat și pe tînărul sălbatic care, cu un ziar aprins — ca torță — în mînă, alerga pe scări în jos și care, în acel iureș nebunesc, m-a răsturnat pe mine care, cu un chibrit de împrumut, ajunsesem deja la etajul al 13-lea, m-a dărîmat direct peste un cactus uriaș, plin de țepi, pe care, cu atîta atenție și gingășie, mi i-ai scos din mînă, scumpă Ania. Trebuie să li se spună locatarilor să nu mai țină cactuși pe palier!

Am pornit apoi în viteză, parcă aveam aripi, cum ar spune poetul, „la primul rendes-vous“, scumpă Ania, în casa ta și ajunsesem deja la etajul al 17-lea cînd a apărut ca din senin femeia aia cu o jordie în mînă cu care alunga probabil șobolanii sau mai știu eu ce și care, intenționat m-a pocnit peste țurloaie, așa încît, crezînd că mi-a rupt fluierul piciorului, am fost nevoit să mă așez pe prima treaptă, pe întuneric, dar s-a dovedit că nu era treaptă ci un fel de terci de pîine înmuiată în lapte pentru pisică, drept care am sărit în picioare și am început să urc plin de elan sus, tot mai sus, spre tine, scumpă Ania, fără să mai aprind chibrituri, vitejește prin întuneric și m-am pocnit cu fruntea în zid la cotitură, cînd aproape că-mi atinsesem ținta, și atunci am scăpat din mînă trandafirul pe care Vi-l aduceam Ania, iar cînd am aprins chibritul am văzut că se rupsese bobocul de codiță, stăteau separate — trupul lung și țepos de căpșorul roșu, rupt — și a doua oară m-am gîn-

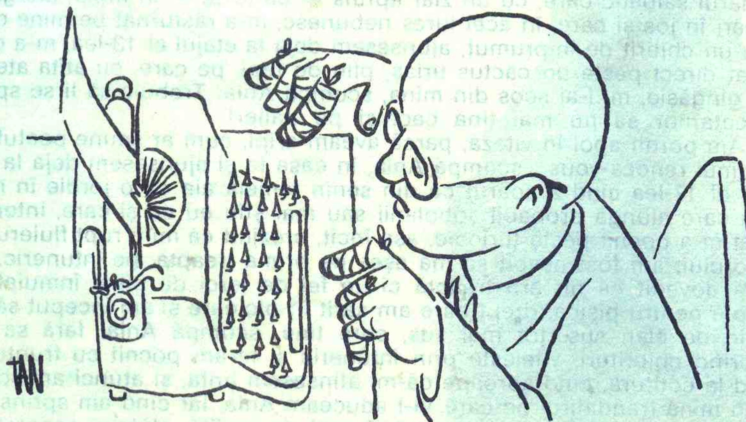
dit „semn rău". Însă, am ajuns, fără necazuri mai mari, la etajul tău, al 19-lea, cînd am aprins ultimul chibrit pentru a verifica, așa cum eram, cu fruntea sîngerîndă, cu pantalonii uzi de lapte, cu fluierul piciorului rupt, cu mîna plină de țepi de cactus și fără trandafir, dacă mă aflam în fața ușii tale, Ania. De ce m-ați lăsat, scumpa mea, să bat atît de mult la ușă? Trei uși din vecini s-au deschis înaintea ușii dumneavoastră, iar bărbosul din apartamentul din dreapta s-a apropiat chiar de mine, cu un felinar în mînă, m-a luminat din cap pînă-n picioare, după care, fără nici un cuvînt, s-a retras în apartamentul lui.

Însă, indiferent de asta, m-ai așteptat cu drag, Ania, și de îndată ce ai închis ușa după fratele tău, eu am zburat către tine să te sărut, iar tu, cu sfeșnicul în mînă, m-ai îmbrățișat și, aplecînd din întîmplare sfeșnicul, ceara fierbinte mi s-a prelins pe ceafă, dar eu m-am văitat mai mult din pricina țepilor de cactus, pe care tu ai început imediat să mi-i scoți, unul cîte unul, cu un ac... Și, așa cum mi se pare acum, aceasta a fost cea mai frumoasă parte a acelei seri a noastre. Deoarece, atunci cînd m-ai invitat să mă așez, eu ți-am explicat ce s-a întîmplat cu pantalonii mei, tu ai spus: „Păi, dă-i jos!" ceea ce eu am și făcut, după care tu ai vrut să mă mîngîi pe frunte, dar eu am țipat de durere și tu, apropiind sfeșnicul, ai înțeles totul, ai adus tifon și vată și mi-ai pansat capul, dulce Ania, iar eu ți-am luat mînuțele dulci să le sărut, dar tu m-ai împins pe sofa, ghemuit, Ania, și ai suflat în lumînare, iar eu, în sfîrșit, am putut să te țin în brațe, însă tu, cu piciorușul, mi-ai lovit tare neplăcut fluierul piciorului, la care eu din nou m-am văitat. Am fost nevoit s-o fac, Ania, dar tu ai strigat: „Da' acu' ce dracu' mai ai?" și eu am început să-ți explic, dar în acel moment cineva a descuiat ușa, iar tu mi-ai spus „ssșșș", dar era din nou fratele tău, furios, după cum am putut constata cînd a aprins chibritul, iar tu ai zbierat „ce cauți tu aici?", la care frate-tu ți-a răspuns „dar voi pe întuneric, a?", iar tu ai țipat la mine „vă rog, colega, părăsiți-ne!" „Dar, Anicițo, scumpo", am spus, „eu?". „Dumneavoastră, dumneavoastră, duuumneaaavoaaastrăăă" ați țipat, draga mea cea mai dragă, iar apoi s-a stins chibritul. Iar eu, jignit, am ieșit prin întuneric, fără haină, fără șapcă, fără pantaloni, fără chibrituri. Și am mai și dărîmat ceva pe drum, ceva de sticlă, o lampă sau o vază, nu știu, Ania, draga mea unică, iar aceste rînduri le-am scris pentru a-mi cere scuze pentru paguba neintenționată pe care V-am produs-o, scumpa mea.

Dacă puteți în vreun fel să mă iertați, dați-mi un semn, pentru că eu sufăr, al dumneavoastră supus și îndrăgostit pînă peste urechi.

Mania

În românește de VERONICA ZAVU

TAN ORAL (Turcia)

KARANDAȘ (Bulgaria)

GHEORGHI IVCEV (Bulgaria)

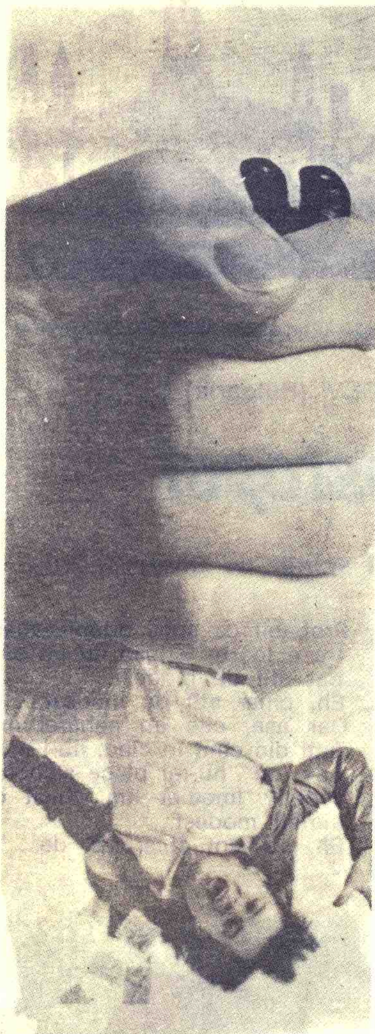
Cu autostopul

(Duduit de motor și scîrțîit de frîne)

FEMEIA: Unde vreți să mergeți?
BĂRBATUL: (tulburat) Nicăieri.
F.: Atunci de ce ați ridicat mîna și m-ați oprit?
B.: Eu... am crezut că sînteți șofer.
F.: De vreme ce conduc mașina, înseamnă că sînt șofer.
B.: Nu, nu, altceva am vrut să spun. Nu m-ați înțeles.
F.: E limpede. V-a surprins faptul că o femeie a putut să oprească. Nu-i nimic, poftiți. Nu, nu acolo! Pe locurile din spate am bagaj. Vă deschid portiera.
B.: Vă mulțumesc.
F.: Și... unde spuneați că mergeți?
B.: La oraș, la județ...
F.: Ați așteptat mult?
B.: Mai bine de un ceas.
F.: E clar, dacă erați femeie nu așteptați atîta...
B.: Așa e.
F.: În general așa sînteți toți bărbații. Uitați că s-ar putea să vină o clipă în care să rămîneți și dumneavoastră de căruță în mijloc de drum. Fumați?
B.: Nu, mulțumesc.
F.: Bine faceți. În schimb eu fumez mult, așa că... mă iertați, dar am să vă afum nițel.
B.: Vă rog, fumați fără grijă. M-am obișnuit să...
F.: Sînteți căsătorit?
B.: (ezitînd) Da... sînt căsătorit.
F.: Probabil că soția dumneavoastră e foarte fericită cu un bărbat atît de modest.
B.: Eh, chiar atît de modest...
F.: Dar așa, cîte un păhărel mai beți din cînd în cînd, nu-i așa?
B.: Aaa, nu nu-mi place alcoolul.
F.: Vedeți? Imediat am ghicit că sînteți modest.
B.: Eh, nu sînt chiar atît de...

RUMEN SIMEONOV (Bulgaria)

DRAGAN RUMENCICI
(Iugoslavia)

F.: Orice mi-ați spune — se vede. Probabil că și la slujbă sînteți punctual, iar acasă un bun gospodar.

B.: Eh, n-aș zice că sînt chiar atît de... Știți, la început mi-a fost teamă să mă urc în mașina dumneavoastră, dar acum am înțeles, am văzut cît de bine conduceți.

F.: Eh, n-aș zice că...

B.: Ba da, ba da! Vorbesc foarte serios. Uite cît de lin luați curbele.

F.: Eh, nu chiar atît de...

B.: Și cît de artistic țineți volanul!

F.: Eh, nu chiar atît de...

B.: Da, da! Și cît de impecabil vă funcționează ștergătoarele!

F.: Aveți dreptate. Într-adevăr funcționează impecabil.

B.: Cît de bine vă funcționează frînele! (Scîrțîit de frîne). Dar ce s-a-ntîmplat? De ce ați oprit așa, deodată?

F.: Am văzut o fată pe șosea. O voi lua pe ea, iar dumneavoastră vă rog să coborîți!

B.: Pe ploaia asta? Nu se poate!

F.: Ba se poate! Dumneavoastră sînteți un om atît de modest și atît de bine educat! Cred că mă veți înțelege. Hai, coborîți mai repede, fiindcă fata e fără umbrelă!

B.: Dar nu s-ar putea în spate?...

F.: V-am mai spus că acolo am bagaj. Coborîți imediat!

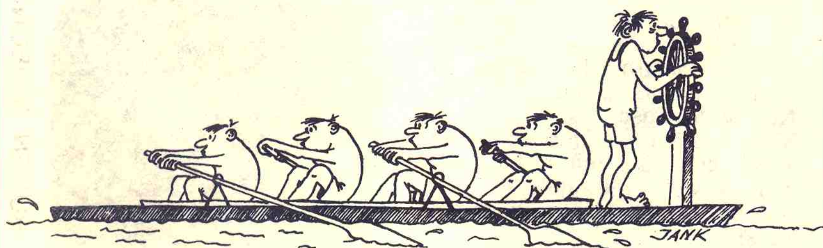
B.: Dacă insistați... (demaraj, duduit puternic de motor)

B.: (sieși) Mare prostănac mai sînt. Am făcut tot timpul pe modestul, de parcă n-aș fi știut că fie bărbat, fie femeie, șoferii, toți, sînt o apă și-un pămînt!

În românește

de MIHAELA DEȘLIU

ANDRZEJ JANKOWSKI (Polonia)

PETER KARVAS (Cehoslovacia)

Nava cosmică

În Piaţa Insurecţiei, o băbuţă ca din poveşti vinde gazeta „Vecernik". Strigă cu voce limpede: „Nava cosmică în drum spre Marte!"

Lîngă ea şerpuieşte o coadă lungă de ahtiaţi după „Vecernik". Frămîntă monedele în pumni şi ţopăie în zăpada care le scîrţîie sub tălpi.

Băbuţa se lasă în voce: „Nava cosmică în drum spre Marte!"

— Cu echipaj? mă întreabă plin de interes un cetăţean încotoşmănat într-un cojoc, care se aşezase în spatele meu şi îşi sufla în mîinile îngheţate.

— Cu echipaj, îi răspund sub tensiune.

— O, o, o, face cetăţeanul, suflînd mai abitir.

Ne apropiem de băbuţă. Băbuţa îşi strînge şalul la gît şi iar strigă: „Astronauţi în drum spre Marte!"

Coada creşte, gazetele se împuţinează, băbuţa zdrăngăne monedele şi, dacă vede că vreunul aşteaptă să primească restul de la o coroană, îl măsoară mirată.

Ninge mărunt, coada îngheţată, tropăie, se deplasează încetişor spre băbuţă, apoi, dincolo de ea, se pulverizează în mulţimea din piaţă.

În sfîrşit, ajung şi eu lîngă băbuţă, pescuiesc un „Vecernik", achit şi mă îndrept iute spre casă. Caut cu înfrigurare ştirea despre nava cosmică. Pe prima pagină, nimic. Dumnezeule, ce neisprăviţi! Cum de n-au dat-o pe prima pagină? Nici pe cea de a doua nu era; aci pulsa viaţa capitalei: depozite frigorifice, universitate, lăptării, cornuri proaspete, starea apelor Dunării. Pe a treia era stăpînă cultura; se putea citi despre nişte cîntăreţi din Parcul de odihnă, despre noutăţi editoriale şi mai era ceva în cursive nonpareille ilizibile. Pe pagina a patra sport.

Nava cosmică nicăieri.

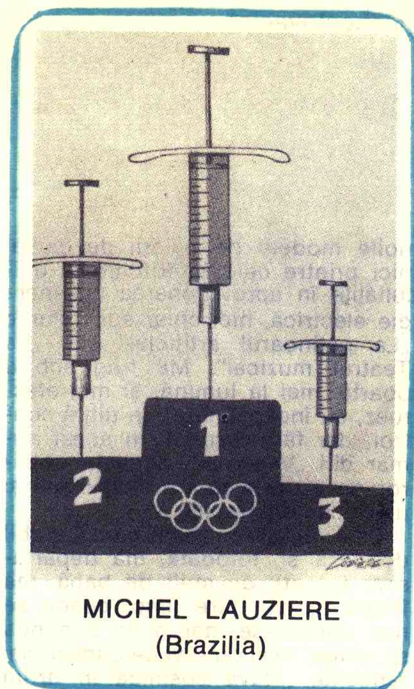
O iau de la capăt cu atenţie şi multă rigoare. Recitesc toate titlurile. Nicăieri, în tot numărul, nu se vorbea de vreo navă cosmică. Nici printre ştirile privitoare la grevele de la Paris, nici printre cele despre noile modele de pălării de damă, nici printre cele referitoare la dificultăţile în aprovizionarea cu energie electrică, nici chiar sub titlurile „La patinoarul artificial" sau „La Teatrul muzical". Mă trag sub o poartă, mai la lumină, şi mai efectuez, cu încăpăţînare, un ultim control, dar fără rezultat. În acest număr din „Vecernik", absenţa oricăror nave cosmice era desăvîrşită şi uşor demonstrabilă.

Deşi mă apropiasem considerabil de casă şi, totodată, mă depărtasem tot atît de mult de babă, mă întorc la ea. Între timp, coada se mai micşorase, dar baba continua să strige, deşi cu o voce cumva mai răguşită: „Nava cosmică în drum spre Marte! Echipaj uman de trei persoane!"

Oamenii cumpărau gazeta şi, de nervoşi ce erau, clipeau din ochi şi

LUC DESCHEEMAEKER (Belgia)

MICHEL LAUZIERE
(Brazilia)

tuşeau. Mă apropii de babă:

— Nu te supăra, zic eu cu jumătate de gură, dar la gazetă nu scrie nimic de vreo navă. Nici cosmică, nici necosmică.

Baba de unde să mă bage în seamă. Îşi aranjează basmaua pe cap, zdrăngăne monetarul şi cu mîna băgată într-o mănuşă cu degetele tăiate încasează monedele şi dă ziarele. Ridic tonul.

— Ascultă, în numărul ăsta nu e o boabă despre nave şi astronauţi, insist eu.

Baba se uită la mine de parcă aş fi fost un obstacol din pricina căruia nu putea să vadă bine şi se avîntă:

„Nava cosmică cu echipaj de trei persoane se apropie de Marte!"

O prind delicat, dar hotărît de braţ:

— Iartă-mă, te rog, dar n-ai putea să fii atît de drăguţă şi să-mi arăţi în ce loc din acest ziar scrie despre nava cosmică?

Baba mă ignorează cu zîmbetul pe buze, iar din lunga coadă se aude o voce:

— Alo, ce te-ai proţăpit acolo? Ia-ţi ziarul şi întinde-o!

Baba începe să strige mai tare şi cu mai mult curaj. Oamenii cumpără ziarul după care dispar în anonima gloată.

— Nu ştiu, zic, dar nu mi se pare o treabă serioasă.

Mă adresez unui domn mai în vîrstă cu ţurţuri pe barbă şi monoclu aburit:

— În ziar nu-i nici un cuvînt despre nava cosmică. Am constatat-o absolut sigur.

— Dar anunţuri Vînzări-Cumpărări sînt? mă întreabă respectabilul domn, ştergîndu-şi nasul.

— Sînt, zic, dar...

— Atunci e bine, zice dumnealui, apoi îşi ia exemplarul, îi lasă babei mărunţişul şi deschide imediat ziarul. Dar fiindcă ningea pe el, domnul îl împături şi îşi văzu de cale.

— Ei, ce tot faci acolo? mă apostrofează un tinerel neras, tocmai din coada cozii.

— Dumnezeu îl ştie, zice baba, mă ţine de vorbă. Apoi cu vervă: „Nava cosmică cu echipaj uman în drum spre Marte!"

Total derutat, mă cufund iar în lectura ziarului, căutînd cu disperare astronauţii. Se mai întîmplă să nu vezi copacii din cauza pădurii. Exemplarul era acum atît de fleşcăit că trebui să-mi cumpăr altul.

— De ce-o iei, dom'le, înainte? strigă o cucoană ce ţinea o sacoşă din care ieşea ţanţoş un gît de gîscă. — Aşează-te frumos la rînd, ca noi ăştilalţi!

— Lăsaţi-l în pace, zice baba cu îngăduinţă, dîndu-mi restul, e cam...

Nici în acest exemplar nu era nimic despre nava cosmică.

— ...în drum spre Marte! strigă baba.

Oamenii iau exemplarele, şi mai bune şi mai rele, cu colţurile îndoite, rupte, mînjite de cerneală, într-o totală ignoranţă şi fără vreo speranţă să afle ceva despre un eventual zbor al vreunei nave spaţiale indiferent în ce direcţie.

— Oameni buni, strig eu subit tulburat, persoana asta spune un neadevăr! Nici o navă nu zboară spre Marte, oricum nu astăzi şi nu în paginile acestui „Vecernik"!

Un bulgăre de zăpadă mă nimereşte la mărul lui Adam, altul îmi zboară pălăria de pe cap. Cred că e tînărul din coada cozii, care se apropiase între timp la o distanţă convenabilă pentru tir. Numai după o clipă intră şi el în posesia unui exemplar, după care, înspăimîntat, îşi dă ochii peste cap, adresîndu-se unui felinar:

— Nenorociţii de la Slovan pier-

dură cu trei : doi!

— Nava cosmică în drum... strigă baba. Dar nu-și mai termină strigarea. Încheiase vînzarea, stocul se terminase. Coada se transformă într-o îmbulzeală de indivizi zgribuliți și dezamăgiți, risipindu-se spre toate punctele cardinale. Baba zdrăngăne fericită mărunțișul.

— Tot aici ești?! se miră ea.

— Ascultă, stimabilo, zic eu energic, în ziarul ăsta al dumitale nu e nici o știre despre vreo navă cosmică ce ar zbura spre Marte.

— Zău? face baba sincer mirată, luînd-o la drum.

— Nu e, confirm eu, luîndu-mă după ea. Îmi întinde un coș, ca să i-l duc eu.

— Și ce, zice.

— Așa că dumneata înșeli oamenii, zic. Baba îmi întinde și umbrela, deschisă, să i-o țin.

— Hm, mormăi. Pe urmă se uită la mine și mă întrebă: — Da' ce era să strig?

Întrebarea ei mă cam pune în încurcătură:

— De unde să știu eu, zic. Ceva ce este în numărul de azi.

— Da' ce e în numărul de azi? mă întreabă ea.

— O mulțime de lucruri interesante, zic eu pe un ton moralizator. Nu știu însă de ce, dar nu-mi puteam aminti nimic interesant. Oricum, cam greu ar fi putut să strige:

„Biletele la spectacolul de revistă pe gheață au fost de mult epuizate!"

Sau:

„Cînd se va curăța zăpada de pe strada Palisady?"

Apa, în care se preschimbaseră amintiții bulgări de zăpadă, începu să-mi curgă pe după guler. Pe aceeași direcție mai cădeau și fulgii de zăpadă ce se scurgeau de pe marginile umbrelei pe care mă străduiam să o țin deasupra babei.

— Știu eu, zic complet zăpăcit, dar nu e îngăduit să strigi despre o navă care nu există.

— Apoi cine știe, zice Baba, poate că chiar există.

O idee mă trăzni din senin:

— Da' cine te-a învățat chestia cu nava?

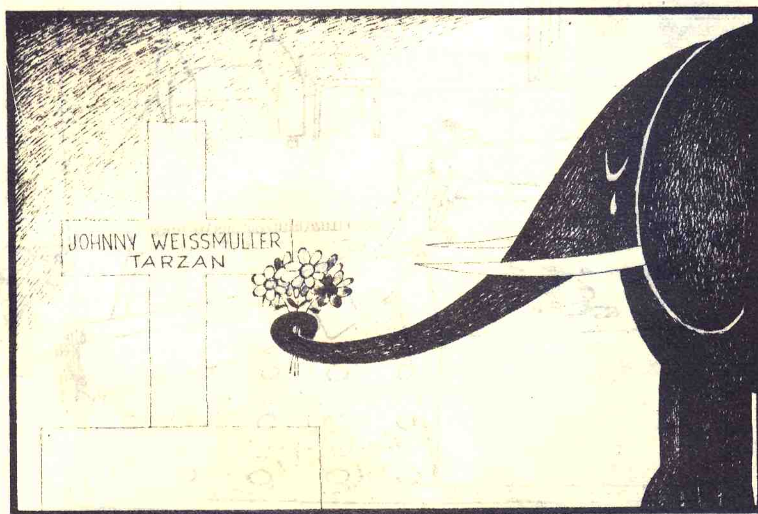
— Jozef, zice ea complice, agățîndu-se de brațul meu ca să nu-i cadă fulgii în cap. Nepotu-miu.

— Aha, zic.

Ne-am despărțit într-o ulicioară pitorească pe unde nu mai călcasem în viața mea. Baba mi-a mulțumit, și-a luat coșul și umbrela, iar eu m-am îndreptat spre casă. Eram ud pînă la piele și m-am ales cu o răceală zdravănă.

Peste cîteva zile treceam iar prin Piața Insurecției. Băbuța mea vindea „Vecernik" și striga:

GIANNIS KYRIAKOPOULOS (Grecia)

„Triplă crimă în Rybné námestie!“

O coadă interminabilă. Oamenii răsuceau bănuţii între degete.

Personal, nu citesc niciodată ziarul ăsta, dacă nu s-a lansat nici o navă cosmică. I-am zîmbit înţelegător. Băbuţa mi-a întors zîmbetul şi mi-a strecurat iute un număr. Luat pe nepregătite, a durat mult pînă am scos portmoneul şi apoi, nici nu se putea altfel, pînă mi-a dat restul la sută. Coada s-a umflat dintr-odată de murmurul şi de protestele justiţiarilor, ale democraţilor cu oasele îngheţate, care nu tolerează nici un fel de privilegii, mai ales ale altora şi în contul lor personal.

„Triplă crimă...“ striga băbuţa.

Am împăturit de vreo opt ori ziarul şi l-am băgat, nici nu mai ştiu unde.

L-am scos abia pe la miezul nopţii, fiindcă nu puteam să adorm. Eram convins că dificultăţile cu ambalajele pentru lapte, cu repararea antenelor de televiziune şi cu predarea limbii esperanto mă vor da gata şi voi adormi.

Dar, spre surpriza mea, pe prima pagină citesc: „O triplă crimă bestială comisă de un huligan în stare de beţie în plină stradă!“ Urmau trei fotografii şi o sîngeroasă descriere a crimei.

Am pus mîna pe telefon şi m-am interesat la toţi cunoscuţii mei dacă nu ştiu cumva ce e cu nava cosmică, dacă a coborît sau nu pe Marte. Am fost sfătuit să fac un duş călduţ, să iau meprobamat sau să execut o sută de genoflexiuni cu fereastra deschisă.

Ziua următoare, băbuţa cu baticul striga cît o ţinea gura:

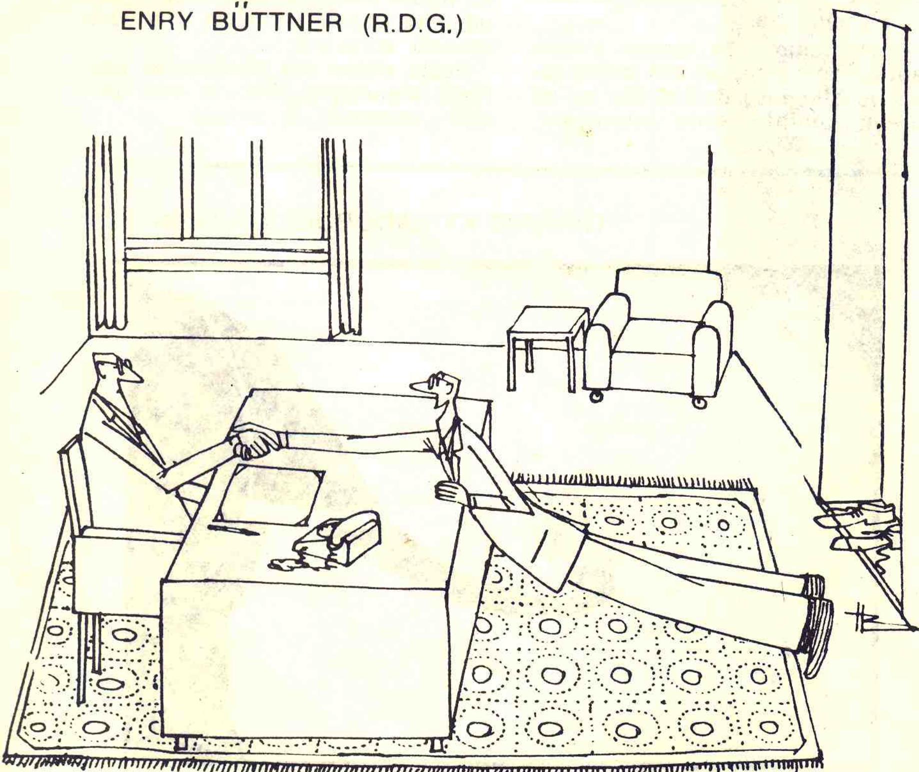
„O nouă lege a drepturilor de autor în dezbaterea Adunării Naţionale! Onorariile scriitorilor se vor tripla!“

Şi strigînd acestea, mă privea cu ochii ei de culoarea florii de nu-mă-uita şi era ca o zînă din poveste.

Şi uite-aşa, nu ştiu ce să mai cred.

În româneşte
de CORNELIU BARBORICĂ

ENRY BÜTTNER (R.D.G.)

HERBERT KEMOKLIDZE (URSS)

Simfonia întîlnirii de Haydn

N-aş putea să spun de ce, fapt este însă că am fost numit director al filarmonicii din oraşul meu natal. Deci, dis-de-dimineaţă m-am înfiinţat la noua slujbă şi primul lucru pe care l-am făcut a fost să-l convoc pe dirijorul orchestrei simfonice.

— Cu ce intenţionaţi să delectaţi astă-seară distinsul nostru public? îl întreb.

— O, astăzi vom interpreta „Simfonia despărţirii" de Haydn, răspunde el în culmea fericirii.

— Ăsta cine mai e? Vreun clasic, sau vreun compozitor local? întreb nedumerit.

— Compozitor austriac din secolul XVIII, mă informează, politicos, dirijorul.

— Că-i clasic, nu-i rău, îmi dau eu cu gravitate consimţămîntul. Să ştiţi însă că ar trebui încurajate şi talentele locale.

— Am face-o cu plăcere, dar, deocamdată, în oraşul nostru nu compune nimeni simfonii.

— Cum aşa? nu mă dau eu bătut. Păi asta înseamnă că trebuie să mergem pe teren, tovarăşe, să căutăm talentele la sate. Nu încape nici o îndoială că vom găsi undeva, în vreun cătun, oameni înzestraţi, care să ne scrie simfonii. În timpul liber, se-nţelege. Dar, în sfîrşit, vom discuta altădată acest aspect. Acum v-aş ruga să-mi relataţi pe scurt conţinutul simfoniei.

Dirijorul luă o poză marţială şi-mi spuse:

— Muzica nu poate fi redată în cuvinte. Tot ce pot să spun e că această bucată muzicală este realizată în plan elegistic.

— Adică e sumbră? Păi de ce nu zici aşa, dom'le? De ce nu vorbiţi ca oamenii? Auzi, plan elegistic! Acum, sincer să fiu, puteaţi alege ceva mai de doamne-ajută. Muzica trebuie să îndemne la noi şi noi succese în muncă, nu să-ţi dea dureri de cap.

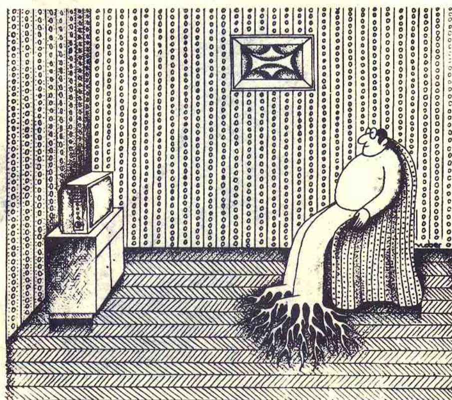
— Am ales această bucată pentru că este interesantă şi originală, adăugă dirijorul.

— Şi în ce anume constă, mă rog, originalitatea?

— O, în multe, fie şi în aceea că instrumentiştii trebuie să cînte la lumina lumînărilor...

— La lumina lumînărilor?... Hm... În sfîrşit, pe de o parte, nu-i rău, aprob eu, mai economisim energie. Dar ce ne facem cu cei de la paza contra incendiilor?

— Astfel a fost concepută simfonia, insistă dirijorul. În faţa fiecărui

VLADIMIR BERESNEV (URSS)

instrumentist este așezată o lumînare. Pe măsură ce își termină partitura, instrumentiștii își sting fiecare lumînarea sa și părăsesc scena, în vreme ce restul instrumentiștilor continuă să cînte. La sfîrșit, rămîne un singur instrumentist. În momentul în care își stinge și el lumînarea, simfonia se încheie.

Încremenisem.

— Cum vine asta? Vin, adică, împreună la lucru și pleacă pe rînd? Păi, în felul acesta, fiecare o să-și dea silința să-și termine cît mai repede partitura, ca s-o șteargă mai devreme. Ceilalți de ce să pătimească, la urma urmei? A, nu, cu mine nu ține figura asta. Am tras destule ponoase dintr-o chestie asemănătoare. Înainte de a fi numit aici, am răspuns de o fermă. Și acolo tot așa, am rămas, pînă la urmă, cu o singură vacă. De aceea am fost pedepsit și transferat aici. Așa că sînt pățit. Indicație: toți instrumentiștii să cînte de la un capăt la altul al simfoniei!

— Asta e trist, oftă dirijorul.

— Nu asta e trist, mă enervai eu, trist e faptul că simfonia voastră se cheamă „a despărțirii"! La urma urmei, de ce nu s-ar numi „Simfonia întîlnirii"? Ar fi o denumire cît se poate de modernă!

— Cum adică „a întîlnirii"? o ținu iar pe-a lui dirijorul. Compozitorul a conceput simfonia astfel încît instrumentiștii să părăsească scena unul cîte unul. Adică să-și ia rămas bun. Și apoi, ce rost ar avea ca toți ceilalți, profesioniști în toată regula, să stea degeaba pe scenă? Sînt categoric împotriva irosirii timpului în mod neproductiv!

— Ei da, cuvintele dumitale au în sfîrșit ceva miez, zic. Atunci, uite cum facem: începem simfonia cu sfîrșitul. Instrumentiștii intră pe scenă pe rînd — în funcție de retribuția tarifară, firește —, aprind lumînările respective și se pun pe cîntat. Iar în final, simfonia noastră o să sune într-adevăr viguros, nu crezi?

După cum s-a relevat în cadrul analizelor ulterioare, filarmonica a cărei conducere mi se încredințase mai avea și alte neajunsuri ținînd de orientare. Dar temelia înlăturării lor fusese de-acum pusă: în orașul nostru s-a cîntat, în premieră mondială, „Simfonia întîlnirii" de Haydn!

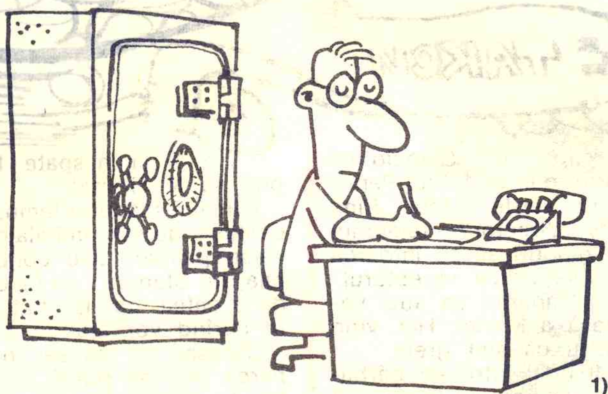
În românește
de DENISA FEJES

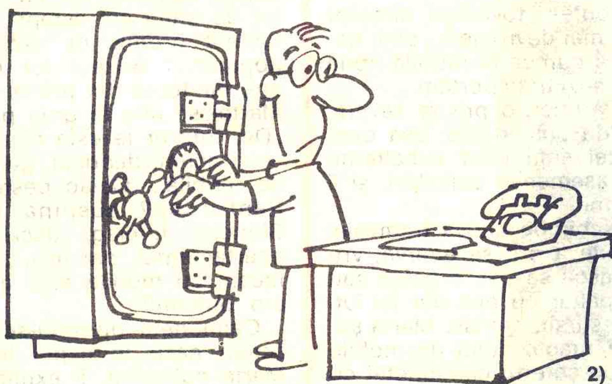
NABIL EL-SOLAMI (Egipt)

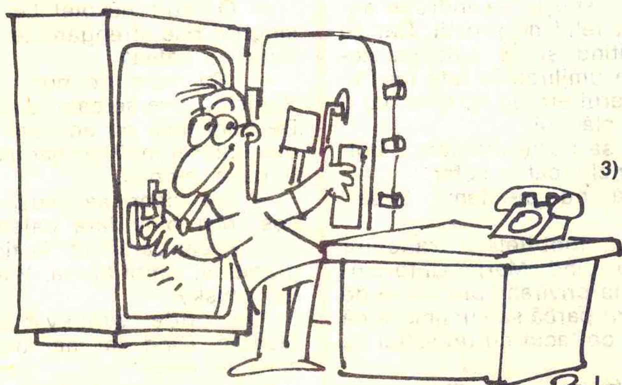

SPECIAL PENTRU „URZICA"

PEDRO MENDEZ SUAREZ (Cuba)

1)

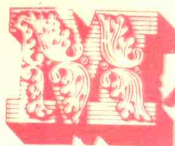

2)

3)

VALENTIN PLAMENOV (Bulgaria)

Mobilă nouă

Exact în clipa cînd Stancio se pregătea să intre în biroul lui Penev și să i-o spună verde în față: „Pînă cînd, tovarășe director?“, telefonul a sunat obligîndu-l să se întoarcă din drum și să ridice receptorul.

— Le-am cumpărat! se auzi vocea bucuroasă a Martei. Hai, vino repede, pentru că sînt grele.

Și în locul unei întrebări bărbătești, Stanciu se pomeni îngăduind cu umilință:

— S-ar putea, tovarășe director să plec azi mai devreme?... știți, nevasta mea a cumpărat mobilă nouă și trebuie s-o transportăm...

Penev îi aruncă o privire severă, îl măsură de sus în jos, așa cum fac deobicei șefii cînd subalternii lor vin cu asemenea solicitări, și îi dădu drumul.

Stancio schimbă cîteva tramvaie, înjură de cîteva ori, se enervă, vru să se oprească să bea o cafea sau măcar un pahar cu apă dar își iuți pasul și, în sfîrșit, ajunse. Marta ședea în fața magazinului de mobile privindu-l pe șoferul camionetei cu o vădită simpatie. Stancio se aștepta să vadă un necioplit care, desigur, nu se sfiește să îndruge soției sale tot felul de prostii. Dar se minună, uitînd și de cafeaua nebăută și de umilirea în fața lui Penev, că șoferul era un tip bine, cu o fizionomie plăcută.

— Haide să nu le pierdem... bolborosi Stancio către șofer.

— Ce să nu pierdem? tresări acesta.

— Astea... mobilele... transpiră Stancio pe cînd Marta, întorcîndu-și distrată privirea spre stația de tramvai... vru parcă să sublinieze că „nimic nu-i de făcut cu un astfel de prostănac.“

Șoferul, tacticos, nu mai spuse nimic, ci se urcă în cabină. Marta, luînd loc lîngă șofer, nu ezită să i-o reteze lui Stancio:

— Tu treci în spate. Măcar așa, poți să le și vezi.

Mirosea plăcut a lemn, a clei și a damasc: de sub ambalaje ieșeau diverse picioare sau colțuri de mobilă; lui Stancio i se făcu dor iarăși de o cafea, dar își dădu seama că în curînd vor ajunge acasă.

„Acasă, își spuse în gînd, de parcă asta se poate numi casă,un fel de pivniță în care locuiesc cu Marta, căsătorit cu ea de 4 ani și tot de atîția ani așteptînd un apartament promis de către consiliul popular...“ Băiatul lor împlinise 3 ani, iar fetița din prima căsătorie a Martei se afla în grija părinților ei. „Da, tuturor le este destul de greu — și acum, deodată, garnitura asta de mobilă... Colac peste pupăză... Pentru ce? suspină neajutorat Stancio. Înțeleg, dacă am avea apartamentul, dar așa, ce naiba să facem cu mobila asta grea? Unde s-o punem?“

Camioneta oprindu-se brusc, un scaun căzu în capul lui Stancio, Marta coborînd, îi explica, tot mai amabilă, nu știu ce șoferului.

— Să vă ajut? spuse acesta.

— O, nu-i nevoie! Le ducem și singuri! rîse ștrengărește Marta. Nu doriți o cafea?

— „Ba, cum de nu?“ se învioră Stancio, care se cam jena de șofer. De bani încă nu adusese vorba. Și nici șoferul încă nu bănuia unde va fi dusă mobila.

— Am ulcer, se scuză el politicos. Mai bine fără cafea.

— Păcat că sînteți în timpul programului, zîmbi Marta. V-aș fi oferit un whisky.

„De unde whisky? se-ntrebă Stancio. Cînd am mai avut noi așa ceva în casă?“

Puneau ban pe ban, renunțase chiar și la țigări, iar cînd vedea că nu-i mai ajung banii își zicea cu tristețe: „Sigur. Am terminat socio-

logia. Iată de ce nu-mi ajung banii." Fusese repartizat la o întreprindere unde făcea o grămadă de cercetări nefolositoare. Şi în nici un caz nu putea aspira la un salariu mai mare. Dar dacă ar fi să primească un apartament, oricît de mic, situaţia s-ar schimba cu totul. Băiatul lor, să fie sănătos, se joacă două etaje mai sus într-un apartament normal, obţinut prin moştenire legală, de o familie normală care are şi ea un băieţel. Cît despre fetiţa Martei, lui Stancio i se rupe inima gîndindu-se că e îngrijită de nişte bunici care, la rîndul lor, au nevoie să fie îngrijiţi de cineva.

Şoferul şi Marta stăteau pe fotoliile cele noi, de-abia despachetate şi sporovăiau în voie.

— Stancio, tovarăşul ne invită la vila sa, duminica viitoare.

Stancio o fulgeră cu o privire atît de ucigătoare, încît şoferul se simţi obligat să explice:

— Ce vilă? O baracă. De la soţia mea...

„De la soţia ta, zbieră Stancio în gînd, ce dacă-i de la soţia ta? Ce dacă e o baracă? Principalul e că i se spune vilă. Dar eu pot să-i spun locuinţă, chichineţei în care stau?

— E cam înghesuit aici, observă, prieteneşte, şoferul

— Într-adevăr, replică Marta, dar aşteptăm din zi în zi să primim o locuinţă.

Stancio o privi cu luare aminte. Era frumoasă. Dar în sine nu putu decît să exclame: „Ce gîscă!"

— Haideţi, să ducem canapeaua! propuse şoferul.

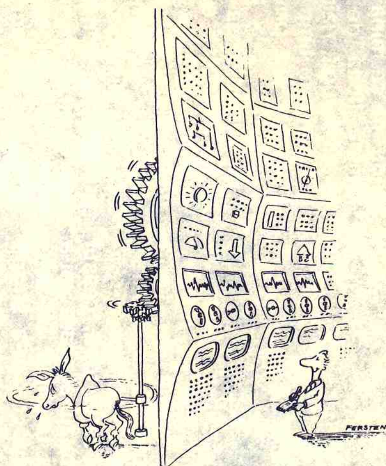
— Nu, nu vă obosiţi. Dumneavoastră şi aşa aveţi mult de lucru îl respinse galeşă Marta.

„Sigur că are de lucru, prostuţo, murmură în surdină Stancio. Ziua lui, spre deosebire de a mea sau a ta, e plină. El realizează ceva. Îşi vede roadele muncii. Eu studiez influenţa meteorologiei asupra productivităţii muncii, iar tu te ocupi de oale sparte." (Marta terminase istoria şi lucra la un muzeu).

— N-am nici o treabă! spuse şoferul. Atît doar că mă judec cu frate-meu pentru o bucăţică de pămînt în regiunea Tîrnovo. Dacă m-ar ruga, i-aş da toată regiunea. Dar el, nu! Vrea judecată!

— Astea-s timpurile, hotărî Stancio să-l lămurească pe şofer, de pe poziţii ştiinţifice. Societatea merge înainte, dar individul nu se poate rupe de rutina vieţii.

FERSTEN (SUA)

Şi din nou se mustră în gînd: de ce oare i s-a acordat diploma aia, dacă nu-i în stare să spună ceva care să-i mîngîie şi să-i liniştească pe oameni? „Pentru că înainte de căsnicie eram burlac, iar ea divorţată. Şi într-o căsnicie bărbatul şi femeia trebuie să intre de pe poziţii egale."

— Timpurile? îngînă şoferul, ce vină au timpurile în cearta dintre mine şi frate-meu?

Luă banii, le lăsă o chitanţă, îşi porni motorul.

Canapeaua era mai lungă decît peretele chichineţei. Multă vreme se străduiseră, strivindu-şi zadarnic degetele, încercînd să-i găsească un loc. Şoferul plecase de mult, purtîndu-şi mîhnirea dintr-un colţ într-altul al oraşului.

— Nu merge şi pace! recunoscu Marta, dărîmată de îndelunga sa luptă cu canapeaua. N-o să putem să mai închidem uşa. S-o scoatem afară, s-o învelim bine şi să aşteptăm pînă ne vor da un apartament.

Tîrziu, în noapte, cărau cu atenţie canapeaua, punînd-o printre gunoaie, pe locul unde se va ridica un bloc.

...După un an, din toată mobila şi căsnicia lor nu mai rămăsese nici o amintire.

În româneşte
de RALUCA TULBURE

KARINTHY FRIGYES (Ungaria)

UN AMFITRION CU HAZ...

Amfitrionul nostru știe să primească pe fiecare musafir, așa cum se cuvine, înțelegîndu-i felul de a fi. De bună seamă a aflat de la cineva că sînt umorist și m-a primit, deci, așa cum își închipuia că trebuie să fie primit un umorist, neavînd nici o vină că, la noi — lucrul acesta îl observ de multă vreme — prin „umorist“ nu se înțelege neapărat omul care provoacă haz ci, mai ales, cel pe seama căruia se face, ba chiar trebuie să se facă haz.

Așa s-a întîmplat că, încă înainte de cină, cînd eram la aperitive, a început un haz de pomină — anume că oricum învîrteam paharul cu lichior, mi se scurgea pe vestă, pînă cînd am înțeles că sub buza paharului, pe încrestătura cu care era ornat, există o găurică mică, mică, aproape invizibilă.

Apoi mi s-a oferit o țigară, dar țigara îmi aluneca mereu din mînă, întrucît era fixată în tabacheră. În sfîrșit, m-au servit cu o frumoasă țigaretă egipteană, dar, de cum am luat-o între degete, țigarea a început să guițe. Am reușit să aprind cea de a treia țigară, dar pe la mijloc a explodat, împrăștiindu-și scînteile peste tot.

La masă am fost foarte prudent; nu m-am atins de ceea ce mi se oferea, preferind să mă servesc singur, direct din platou, marea taină rămînînd pe veci nedezlegată: oare pulpa de rață, pregătită special pentru mine, era din cauciuc — sau dinamită? Oare plăcinta cu brînză, pe care aș fi apucat-o, nu s-ar fi transformat într-un furtun de pompieri?

Dar uite că la cafea n-am reușit să fiu destul de vigilent... așa că din frumoasa linguriță de argint am rămas doar cu coada, pentru că partea de jos s-a topit și a rămas în ceașcă, spre marea bucurie a musafirilor.

Mi s-au cerut și autografe și, după ce am aruncat, cu un gest spectaculos, toate stilourile ce mi se ofereau, pretextînd fie că zgîrîie, fie că cerneala curge, am întins mîna după pisica de angora gîndind, în mod logic, că s-ar putea să scrie... Mai apoi am preferat un creion, al cărui vîrf s-a îndoit de îndată, întinzîndu-se pe hîrtie.

Pe urmă au venit „omule nu te supăra“, cutia de scrisori ce răpăia ca o tobă, ceasul de buzunar care mi-a prins unghiile, un ceas cu cuc ce m-a stropit drept în obraz, briceagul care nu se deschide, portfeiul ce nu se închide și alte asemenea atenții.

Într-adevăr, a fost o seară plină de haz, doar eu m-am dovedit cam bădăran pentru că, mai tîrziu, cînd gazdele mi-au prezentat copilașul nou-născut și mi l-au pus în brațe, l-am aruncat cît colo, bănuind, că, din scutece, poate ieși vreun ac sau un piron. N-am sărutat mîna doamnei, așteptîndu-mă ca mîna să-mi rămînă lipită de gură, iar ea a fugit, rîzînd, ca o șopîrlă, în timp ce eu încercam s-o prind de coadă...

În curînd, o să-i invit și eu pe acești amabili amfitrioni. O să-i primesc cum se cuvine, după ce comand, la cea mai distinsă întreprindere de pompe funebre, un sicriu mic în care voi servi supa, o să-mi iau, cu lacrimi în ochi, un veșnic adio, înainte să înghită prima îmbucătură. Iar dacă nu reușesc s-o înghită, voi plasa doi ciocli cerniți în fața casei și, cu un fastuos car mortuar, îi transport la domiciliu, spunîndu-le că totul este din înțeleapta și neîndurătoarea voință a Destinului, liniștit că de acum, niciodată, nu mă vor mai invita la cină.

În românește

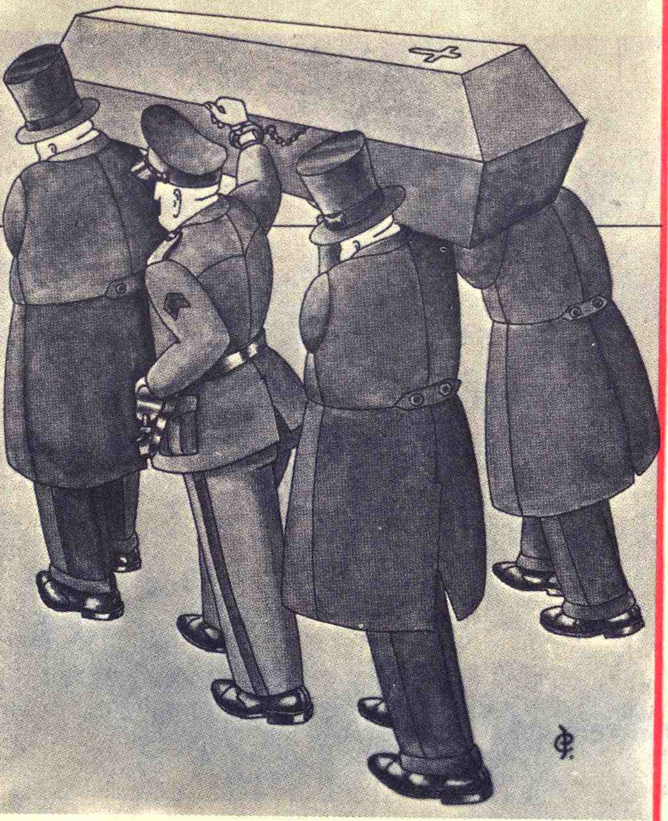
de MIHAI CRIȘAN

GEERT DECEUNINK (Belgia)

PAVEL RAK (Cehoslovacia)

CEES POST (Olanda)

MOSTAFA RAMEZANI (Iran)

WILLY BREINHOLST
(Danemarca)

O FATĂ PERICULOASĂ

Rudi era vînzător într-o băcănie. De la ora opt dimineața și pînă seara la șase era în magazin. Împacheta cafea, aducea praf de curățat, fulgi de ovăz sau batoane de vanilie din rafturi și încasa banii.

Viața lui se desfășura fără surprize, ceea ce-i convenea, fiindcă prefera surprizele la cinematograf.

„Trebuie să existe și oameni care cîntăresc stafide" își zicea el, urmărind cum treceau una după alta zilele, cu o oarecare monotonie.

Cu toate acestea avea și clipe agitate, dar de ele se îngrijea prietena lui, Gerda. Ea era fiica unui fabricant înstărit de siropuri, posesorul unei vile la marginea orașului. Fiindcă citea prea multe romane polițiste, Gerda îi îngrijora pe părinți.

Într-o zi, Rudi îi zise prietenei sale:

— Deseară, cînd te conduc acasă, îl voi întreba pe tatăl tău dacă ne putem căsători.

— Ești nebun? reacționă Gerda. Crezi că tata își va da fiica de soție unui îmblînzitor de heringi?

— Poate se bucură dacă scapă de tine. Se spune că îți tiranizezi părinții.

Gerda clătină din cap.

— Am o idee! strigă ea. Răpește-mă!

Rudi era însă un bărbat serios. Propunerea i se păru pur și simplu absurdă. Dar Gerda insista:

— Te aștept în noaptea asta la ora două, zise ea. Adu și o scară și ajută-mă și la transportul valizelor. Îți vei găsi tu undeva un servici și eu voi solicita un rol principal într-un film.

Privirile lui Rudi alunecau triste peste rafturile cu praf de curățat, bere și ceară de parchet. Ar fi vrut să-i spună Gerdei că nu se poate despărți de băcănie, dar îi lipsea curajul.

La ora fixată se înființă în grădină și rezemă scara de balcon.

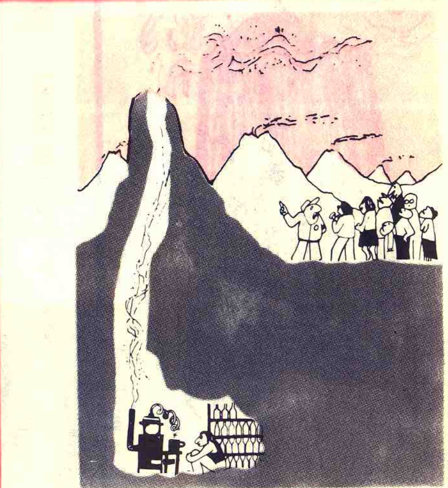
— Vin imediat, îi șopti și îi dădu primul geamantan prin fereastră. Nu face zgomot, îi mai zise, dată te prinde tata ești bun de dus la spital.

Totul merse bine. Însă cînd traseră poarta de la grădină după ei, auziră deodată un zgomot dinspre vestibul și în clipa următoare apăru tatăl Gerdei în cămașă de noapte.

Cei doi fugari se opriră ca loviți de trăsnet cînd văzură că bătrînul domn bătea cu putere un par în grădină. Prinse de el o placă și dispăru din nou în casă.

În lumina lunii se apropiară șovăitori dar curioși și citiră anunțul: „Cameră însorită, orientată spre sud, de închiriat, urgent!"

În românește
de KETTI TAUB

WITOLD BARBARA (Polonia)

RAINER BACH (R.D.G.)

V. PODOLSCKI (URSS)

CÎT SÎNTEM ÎNCĂ MICI

Toată seara mama a fost foarte nervoasă și tristă. A spălat pentru a nu știu cîta oară ceștile curate, a pus termosul cu ceai în frigider și, în sfîrșit, l-a servit pe cotoiul nostru Vaska cu gulașul elvețian, la care tata ține atît de mult.

Dar nici după asta nu s-a liniștit, ba mai mult, l-a „scărmănat" bine pe Vaska pentru că a... îndrăznit să mănînce gulașul. Cotoiul jignit, a intrat sub dulap și, probabil pentru a o înduioșa pe mama, a izbucnit într-un plîns amar. Mama nu-i dădea nici o atenție și se tot învîrtea în jurul telefonului. Deodată a ridicat receptorul și-a format un număr.

— Tu ești Varecica? a întrebat-o ea pe Varvara Ivanovna. Bună seara, draga mea, nu cumva știi unde-i Ivan Terentievici? Astăzi știam că are doar trei lecții și el încă n-a venit acasă. Cum? Iar ședință?

Era foarte tîrziu cînd tata s-a întors acasă.

— Ce-i cu tine? a exclamat mama, în timp ce-l ajuta să-și scoată haina. Ești complet extenuat. Nu vezi cum arăți?

— Arăt foarte bine, privește, — zîmbi tata, dar nu era zîmbetul lui obișnuit, vesel, ci o strîmbătură jalnică.

— De ce ai întîrziat așa de mult? Ce s-a întîmplat? — a întrebat din nou mama.

— Înțelegi, răspunse tata cu voce obosită. Am avut o lecție experimentală și ne-am istovit cu toții peste măsură.

— Cum, cum? Ce fel de lecție?

— Ex-pe-ri-men-ta-lă!

— Ce, alte născociri de-ale raionului?

Tata clipi din ochiul drept și am înțeles că mama s-a exprimat nepedagogic. Tata face întotdeauna așa cînd mama spune ceva ce poate influența în rău educația mea.

Și asta e foarte just, fiindcă eu trebuie să știu că raionul face numai lucruri bune și foarte bune.

— Totuși ce a fost acolo la voi? a întrebat iarăși mama.

— Lasă, mai tîrziu, șopti tata, apoi întorcîndu-se către mine, zise cu voce tare: — Da' tu, fiule, de ce nu dormi la ora asta?

— Cînd să mai doarmă săracul, dacă i se dau atîtea lecţii că n-are timp mititelul nici să-şi ridice capul din cărţi?! răspunde mama.

Tata se supăra întotdeauna foarte tare cînd mama vorbea aşa, ba chiar ţipa că nu înţelege principiile bunei educaţii şi că şcolarilor trebuie să li se dea şi mai multe lecţii pentru ca ei să nu devină nişte leneşi, nişte trîntori de care societatea nu are nevoie.

Dar de data asta, nu ştiu de ce, tata n-a zis nimic. M-a privit doar şi a şoptit:

— Dormi, fiule dormi!

Eu am tras plapuma peste cap, am închis ochii şi m-am prefăcut că dorm. În realitate aşteptam cu nerăbdare ca tata să povestească despre straşnica lecţie experimentală, pe care o „născociseră" cei de la raion.

Cu voce înceată tata a început să povestească cum că nişte medici au început să tulbure apele. Cică au ţipat că şcolarii sînt supraîncărcaţi cu teme pentru acasă, lucru foarte dăunător unei dezvoltări armonioase. La început cei de la raion s-au împotrivit şi au răspuns medicilor că temele date copiilor sînt cu totul insuficiente. Dar mai tîrziu s-au predat şi au căzut de acord să ţină cu noi o lecţie experimentală. Şi astfel, fără să fim preveniţi, din timp, nouă profesorilor ni s-a propus să pregătim temele date şcolarilor în ziua aceea.

Lui tata i-au căzut nişte probleme care nu-i ieşeau în nici un chip, un exerciţiu cu fracţii cu două etaje şi cu procente, o poezie lungă de vreo 3 metri (n-am înţeles niciodată de ce tata măsoară versurile cu metrul), o compunere pe tema: „Părinţi şi copii", de învăţat 12 rînduri din zoologie, de compus o schiţă şi de analizat 8 propoziţiuni compuse.

De fapt, o nimica toată... Nouă ni se dau mult mai multe teme. Dar tata gemea tot timpul şi se plîngea de dureri de cap; mama îşi frîngea mîinile, îi aducea picături de valeriană şi-i punea comprese după comprese. Apoi l-au chemat pe Piotr Filipovici, vecinul nostru, doctorul. Acesta, foarte sever, a spus că tata are tensiunea ridicată şi că a te supraîncărca în felul acesta înseamnă pur şi simplu sinucidere.

Mama a izbucnit în plîns şi a spus că nu-l va lăsa pe tata la şcoală pînă nu se va restabili ca lumea. Iar tata stătea foarte cuminte în pat şi nu zicea nici pîs!

Bietul tata!

A doua zi dimineaţa, în timp ce el dormea dus, eu eram gata cu toate lecţiile şi mă pregăteam să plec la şcoală. Tare aş fi vrut să-l îmbrăţişez, dar mi-a fost teamă să nu-l trezesc. De aceea am luat o foaie de hîrtie şi i-am făcut o scrisoare:

Dragă tăticule,

Însănătoşeşte-te mai repede şi strînge puteri. Eu mă voi purta frumos şi voi învăţa excepţional. Iar dacă veţi mai avea lecţii experimentale, mă ofer eu să-ţi fac temele în locul tău, fiindcă eu sînt mic încă şi nu mă sperii numai dintr-atîta!

Te pup, al tău fiu,
Vova"

În drum spre şcoală n-am alergat ca altădată. Şi nici nu m-am hîrjonit cu băieţii. Din ochi îmi picurau lacrimi şi mă gîndeam: ar trebui să avem mai multă milă faţă de cei mari, mai multă grijă pentru sănătatea lor. Să nu se mai ţină cu ei lecţii experimentale care să-i extenueze în asemenea hal!

În schimb nouă, şcolarilor, să ni se dea şi mai multe lecţii acum, cît sîntem încă mici, fiindcă mai tîrziu, cînd vom fi mari, ne va fi şi nouă peste puteri!

În româneşte
de MIHAELA DEŞLIU

DRAGAN RUMENCICI
(Iugoslavia)

STEFANIA GRODZIENSKA (Polonia)

TREBUIE PĂSTRATĂ ORDINEA

Răsucind volanul cu eleganţă, am cotit legal spre dreapta — deşi eram pe roşu. Trecusem de zebră cînd, din urmă, am auzit fluierul. Experienţa mea de atîţia ani mi-a şoptit că mie mi-era adresat. Vă fac o mărturisire: de nici un public n-am fost atîta fluierată, ca de miliţia din Varşovia.

Am oprit. Miliţianul care se apropia de mine era chipeş şi chiar genul meu. Se vede că arătam bine la volan, dacă la apariţia mea păzitorul ordinii rutiere a părăsit intersecţia în voia soartei. Cînd îmi ceru permisul de conducere şi actele maşinii, nu l-am mai bănuit că a vrut doar să mă cunoască.

Examină cu ochi critic actele, apoi pe mine, şi oftă. Nu-mi place cînd oftează miliţia. Pe urmă ai întotdeauna neplăceri.

— Plătiţi amendă, tovarăşă, îmi spuse, înapoindu-mi hîrtiile.

Auzind cuvîntul bine cunoscut, m-am simţit acasă.

— Cu plăcere. Îmi place la nebunie să plătesc amenzi. Dar aş vrea să ştiu pentru ce?

— Aţi cotit la dreapta fără să aşteptaţi trecerea primului val de pietoni — mă lămuri păzitorul ordinii publice. Trebuie să aşteptaţi întotdeauna trecerea primului val. Puteţi coti, dar abia după ce a trecut primul val.

Şi mi-a întocmit un proces verbal.

Dinspre intersecţia abandonată se auziră atunci scrîşnete de frîne şi nişte cuvinte tari:

— Nu că n-aş vrea să plătesc — i-am spus politicos — dar, după mine, problema e discutabilă. Ce numiţi dumneavoastră primul val?

Dinspre intersecţie se auzi zgomot de fiare ciocnite: un tramvai intrase într-un camion.

— Primul val înseamnă primul val de pietoni — îmi explică miliţianul.

Se părea că nu erau victime. Vatmanul şi şoferul camionului se ocărau şi se ameninţau cu pumnii. În jur — o îngrămădeală de maşini. Unele claxonau.

— Exact, tovarăşe sergent, dar cît trebuie să aştept primul val?

— Aşteptaţi pînă trece. După aia vă puteţi vedea de drum. Cît timp trece, trebuie să aşteptaţi. Grămada de automobile creştea repede; într-un autobuz oprit brusc intră un Fiat mic. Şoferul autobuzului se apleacă peste portieră răcnind:

— Era să-mi faci praf maşina. Angajează-te la circ mai bine, că acolo oamenii vor să rîdă. Parcă ai conduce maşina aia de cusut cu mîinile legate şi ochii sub şezut, pe o stradă principală!

— Nu-i vorba de amendă, dar ştiţi, ca principiu. Să spunem că a trecut o parte din pietoni — acesta-i primul val — nu? Eu pornesc, dar la traversare mai apare un pieton. Asta e tot din primul val sau îl putem trata individual?

Mulţimea care claxona, suna şi înjura, creştea văzînd cu ochii.

— Pietonul poate trece — îmi explica miliţianul. La semnalul roşu ar fi trebuit să aştepte, dar la verde poate trece. Dumneavoastră plătiţi, vă rog, amenda. N-aţi aşteptat trecerea primului val. Ca şi cum s-ar fi vîndut cotlet fără os la preţ redus, sau s-ar fi dezlănţuit un cutremur cu incendiu — aşa arăta acum intersecţia.

De pe o stradă laterală, sosi în fugă un şofer.

— Voiam să cer o informaţie, tovarăşe miliţian. Ce se întîmplă aici, de e aşa blocaj? Unii spun că pe stadion este meciul revanşă Polonia — R.F.G., alţii că soseşte la noi un prim ministru străin.

Miliţianul răspunse îndatoritor:

— Se întîmplă că această conducătoare auto a cotit spre dreapta fără să aştepte trecerea primului

val de pietoni. Plătește oricum amenda dar, ca fiecare cetățean, are dreptul să știe pentru ce plătește. N-a așteptat să treacă primul val. Dumneavoastră, tovarășe, unde ați lăsat autoturismul?

— Păi mai încolo, printre mașinile blocate.

—Neasigurat?

— Păi, pentru un minut?

— Neasigurat?

— Păi, pentru un minut?

— Plătiți amendă. Nu aveți voie să lăsați mașina fără s-o asigurați. Pe carosabil trebuie să păstrăm ordine!

În românește de ELENA TIMOFTE

ROLAN (Cuba)

CUTIA CU SUGESTII ȘI RECLAMAȚII

În biroul directorului unui mare magazin universal a intrat un cumpărător.

— Bună ziua.

— Aveți de reclamat ceva?

— Nu. Aș vrea sa propun ca în maga...

— Aaa. O propunere! Atunci, vă rog, formulați-o în scris și dați-i drumul în cutia de sugestii care se găsește în magazin și e la dispoziția cumpărătorilor.

— Dar aș vrea... direct... adică, să v-o spun a...

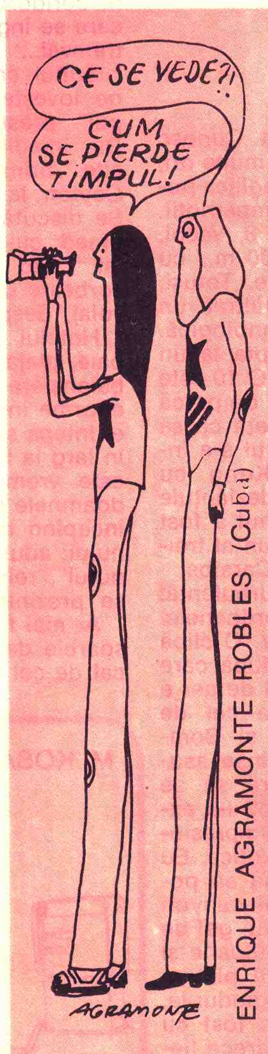
— Înțeleg, însă, din păcate, regulamentul nostru precizează că toate propunerile trebuie să fie depuse de cumpărători în cutia de sugestii.

— Totuși, pentru că mă aflu aici, mi se pare că ar fi mult mai simplu dacă v-aș spune-o pe scurt...

— Mai simplu, spuneți?! Nu vă dați seama că mă obligați la formalism?

— Cum „la formalism"?! Eu nu...

— Chiar așa: la formalism. Avem în magazin o cutie specială iar dumneavoastră vreți să-mi prezentați propunerea verbal! Atunci pentru ce mai avem cutia? De formă?! Și mai e ceva. Știți dumneavoastră cît ne-a costat? Sigur că nu știți și nici nu vă interesează. Rețineți, vă rog: o foaie de placaj, vreo sută de grame de cuie, vopsea...

ENRIQUE AGRAMONTE ROBLES (Cuba)

— Dar eu mă aflu deja aici. Ce diferență ar putea fi...

— Diferența constă în aceea că în magazin s-a dat un ordin special. Dumneavoastră știți ce este acela un ordin? Nu știți din moment ce dumneavoastră vreți și propuneți ceva verbal!

— Bineee. Să zicem că eu depun astăzi propunerea în cutie, așa cum cere ordinul dumneavoastră. Cînd voi afla rezultatul?

— Rezultatul?! Adică, ce rezultat?

— Păi, e la mintea oricui: cînd va fi examinată propunerea mea?

— Aaaa, despre asta e vorba? Din păcate, nu pot să vă spun.

— De ce?

— Pentru simplul motiv că noi nu am numit încă un om care să se ocupe de cutia asta.

În românește de C. AMARIȚEI

LUCA GOLDONI
(Italia)

FILDEȘ ÎN KENYA

Kenya în voiaj organizat. Cunosc Kenya; am străbătut-o de multe ori, cu treburi. Pot deci s-o neglijez puțin, ca să-mi observ compatrioții. Încep din avion: un DC 8, vechi, dar care zboară la 10 000 m., cu 900 km/oră, ca și celelalte. Totuși, în grupul nostru s-a infiltrat un freamăt de deziluzie tehnologică. Cineva spune că se aștepta la un DC 10, dînd lămuriri că DC 10 este ultimul strigăt; îl cunoaște de parcă l-ar lua în fiecare dimineață ca să meargă la serviciu. Un altul s-a întors, cică, din Hong Kong cu Jumbo. Cuvîntul Jumbo dezlănțuie o cotcodăceală festivă: unul a fost cu Jumbo în Mexico, iar un al treilea a luat Jumbo spre Caraibe.

Traversăm o zonă de turbulență: trebuie să ne punem cordoanele. Îndată, apoi un gol de aer. O clipă de tăcere înspăimîntată, după care cineva spune că acest gol de aer e floare la ureche față de cel de „atunci", dintre Calcutta și Bombay. Pornesc discuții aprinse asupra golurilor de aer, fără să se poată stabili care dintre toți l-a experimentat în chip mai impresionant și la latitudini mai exotice. Eu fac un „test", distrîndu-mă să povestesc cum, survolînd un canyon în Colorado, din cauza unui gol de aer, fotoliile au ieșit din buloane și am ajuns cu toții lipiți de plafon. Dar nimeni nu-și adună gîndurile, nimeni nu ascultă cum a fost cu golul de aer al altuia, deoarece fiecare își revede mental golul său de aer, exact cum se întîmplă cînd se spun anecdote, fiecare fiind nerăbdător să-și plaseze anecdota lui.

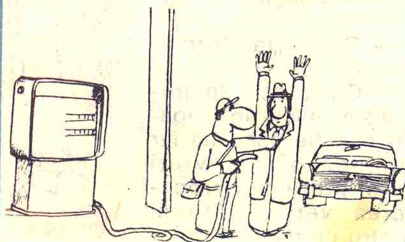
După șapte ore de zbor, în care timp nimeni n-a avut ideea să citească o carte, sau să moțăie, sau pur și simplu să stea liniștit, avionul nostru aterizează la Mombasa; la saltul ușor al roților, izbucnesc mici aplauze. Mă uit la cei ce iau un Jumbo așa cum iau tramvaiul de centură, la veteranii golurilor de aer, la navetiștii Caraibelor sau ale Insulelor Seychelles; aplaudă toți, cu ușurare de neofiți, iar cineva admite că, la urma urmei, și DC 8 aterizează bine. Interfonul repetă că trebuie să rămînem așezați la locurile noastre pînă la oprirea definitivă a aeronavei, dar în timpul rulării coridorul s-a și umplut de lume care se înghesuie să coboare, ca în tramvai...

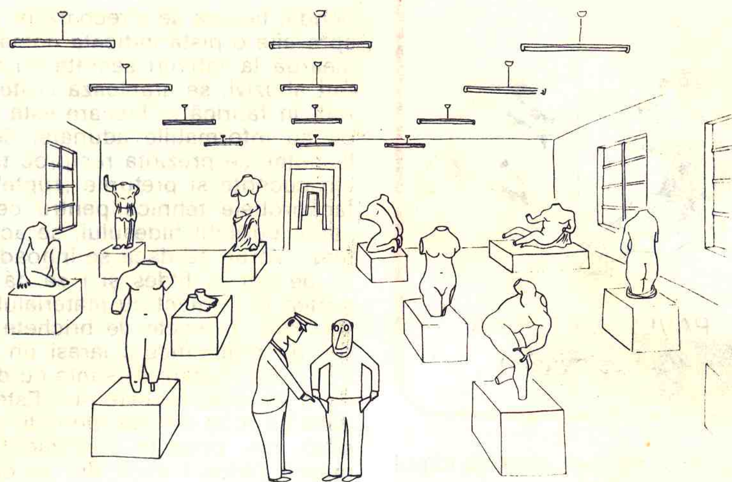
Suflul cald al Africii Ecuatoriale ne lovește la ieșirea din „anotimpul" presurizat realizat în avion. Dar imediat încep confruntările cu alte „prime impresii" de cald: la Ceylon, la Barbados, în Canare etc. Se discută despre cald uscat, cald umed, cald înnăbușitor, cald ventilat. Cred că nici un alt turist nu vorbește ca italianul în timpul unui voiaj, despre voiajurile precedente.

Hotelul cu acoperișul său de paie, plaja cea orbitoare, bărcile cu balansiere așezate pe apă ca niște enorme insecte, marea cu albastrul ei intens și ale cărei valuri se sparg în larg la bariera de corali... Dar nu este vreme de degustat emoțiile; doamnele se pun îndată în mișcare, începînd marile manevre ale sutienului: adună și reașează tot „conținutul", reînnoadă panglicile, ca să se prezinte bine...

Ar mai fi cazul să le avertizăm că soarele de aici se deosebește radical de cel de pe plajele de acasă și

M. KOSANOVICI (Iugoslavia)

că în zece minute pot ajunge la „departamentul de arsuri grave". Dar fiecare din aceste doamne se socotește depozitara adevărului în materie de creme protectoare și nu ține seama că uleiul poate servi și la prăjit...

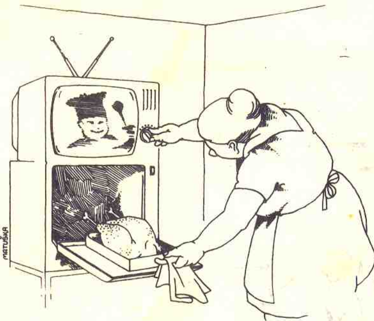
Salvarea este de ordin meteorologic: se înnorează și plouă! Consternare! Directorul hotelului ne spune că bătrînii băștinași nu-și mai amintesc de o iarnă asemănătoare: ne apropiem de Crăciun, o înseninare, două ore de ploaie, o rază de soare, apoi iarăși aparaie. La întoarcere, se va putea povesti că, pentru prima oară în Istoria Ecuatorului, în anotimpul ploilor mari, s-a produs această ploaie mică și că noi am fost de față. Cineva care a telefonat familiei la Milano ne înștiințează că acasă ninge și e frig cumplit; cel puțin, aici, ploaia e caldă ca la duș.

A apărut totuși o complicație: apa aceasta, umiditatea, au deșteptat țînțarii anofeli; sînt în țară, la Mombasa, cazuri de malarie. Da, dar aici, la malul mării este vînt și anofelilor nu le place vîntul; da, dar noaptea trecută m-a ciupit o lighioană: ia să vedem, doamnă! Nu, nu, este o ciupitură de țînțar, dar de țînțar normal. Totuși, prudență! Este mai cuminte să luăm chinină. Da, dar în ce doză? Unul spune că trebuie luată o jumătate de pastilă pe zi; altul susține că e mai bine dacă iei dintr-odată două pastile, o dată pe săptămînă. Iar altul că o zi da și una nu. Ca întotdeauna, apar și se preconizează tratamente „personale", sugerate fie de un prieten vînător de bivoli, fie de un altul care avea 42° febră și care nu s-a salvat decît cu o jumătate de sticlă de whisky pe zi.

Ficații sînt zguduiți din țîțîni de nemaiauzite doze de chinină, după care se înghit hepatoprotectoare cu pumnul. Dar nu moare nimeni. Continui să-mi studiez tovarășii, regăsind rolurile fixe descoperite în precedentele mele voiaje „charter".*

Iată-l pe cel care, la o oră după sosire, s-a și documentat: unde se schimbă valută mai avantajos, care sînt orariile mareelor;; știe și, că, dacă orizontul se întunecă în punctul acela, o să plouă, iar dacă este întunecat în cealaltă parte, o să fie vreme frumoasă.

Apoi este perechea care face doar ce-i convine: este mereu în întîrziere și în unanimitate stîrnește dezaprobare și antipatie. Mai sînt prezenți și soții tineri, el cu aparatul de filmat și alte două aparate fotografice de gît, precum și cu punga plină cu role de film și exponometre. Dînsa ar vrea să meargă în cutare loc, sau să facă cutare lucru, dar nu poate, fiindcă trebuie să fie mereu la dispoziția soțului care o încadrează cînd din profil,

PAVEL MATUSKA (Cehoslovacia)

cînd din trei sferturi, cînd cu capul răsturnat pe spate.

S-a pornit din plin și căutarea de scoici, pe care doamnele cele mai sensibile chiar au deprins să le bușească de douăzeci-treizeci de ori de pămînt, „ca să omoare dihania dinăuntru". Febra „suvenirurilor" face să se nesocotească cruzimea: cineva a străpuns un pește rotund și-i filmează agonia, apoi — întrucît peștele se mișcă tot mai puțin — îl aruncă din nou în apă, ca să se înviorеze, după care reia filmarea.

Cînd nu este soare, se fac cumpărăturile; un grup de italieni în străinătate constituie totdeauna un spectacol de zile mari atunci cînd pornesc la shopping. N-are nici unul curaj să se ducă pe cont propriu, dar intră pe rînd, luptînd pentru aceleași prețuri. Un obiect, care a trecut neobservat în vitrine sau pe rafturile magazinului, capătă fulgerător interes îndată ce unul dintre ei l-a cumpărat și-l arată celorlalți. Îndată, cu toții vor să știe unde l-a găsit, cu cît l-a plătit și dacă se mai găsesc asemenea obiecte în acea prăvălie.

Se cumpără „suveniruri" de abanos care, la Milano, costă mai puțin, fiindcă schimbul valutar s-a înrăutățit (și este mai deprimant să descoperi cîte lire italiene îți trebuie pentru un șiling kenyot).

Dar, anul acesta, febra s-a transformat în delir: toată lumea a citit că vînătoarea de elefanți va fi curînd interzisă; în martie magazinele vor trebui să lichideze stocurile de fildeș. Va fi o lichidare de anvergură istorică,. Sînt mulți care au sosit aici trecînd prin vămi cu dolarii în indispensabili!

Cu vînătoarea de fildeș, obiceiul shopping-ului în masă se suspendă; fiecare se strecoară pe furiș spre cîte o pistă indicată numai lui, aleargă la întîlniri secrete cu vînători abuzivi, se aranjează vizite „direct în fabrică"... Fiecare este zgîrcit cu informațiile adunate. Seara, la hotel, se prezintă reciproc trofeele cucerite și prețurile „rupte"; se fac probele tehnice pentru certificarea purității fildeșului, se acreditează vorba că dacă se înnoadă un fir de păr la fildeș și i se dă foc, partea în contact cu materialul pur nu arde. Trosnete de brichete, miros de pîrlit. Încerc iarăși un test, zicînd că fildeșul se simte cu dinții: dacă se rupe, nu este pur. Este pur dacă se rupe dintele. Un individ din grup mă privește nedumerit, nu mușcă fildeșul decît din prudență, nu că ar fi absurd. Mai spun atunci că am luat cu 1 000 de șilingi ceasul ce-l am la mînă; îl arăt, spunînd că este fildeș metalizat. Trece o bună bucată de vreme pînă ce unul se încumetă: „Domnul are chef de glume."

Îmi dau seama că a potoli înverșunarea unui grup de italieni în străinătate dezlănțuiți în cumpărături este ca și cum aș căuta să asasinez un cadavru. Aș putea afirma că rezervele mondiale de mase plastice sînt pe cale de secătuire și aș provoca imediat o goană furibundă după tăvițe și farfurioare. Sînt oameni care aruncă în convulsii milioane de lire pe colecții de statui gigantice pentru jocul de șah cu regele înalt cît o sticlă de Coca-Cola; se relaxează puțin, bieții de ei, numai cînd și-au asigurat „necesarul" propriu de fildeș, pentru acel viitor întunecat cînd nu vor mai exista colți de elefant. Căci nimeni nu este în stare să bănuiască, vai, nu!, că poate și Kenya a învățat cîte ceva de pe la comercianții noștri: cînd s-a aglomerat cam prea multă marfă, se organizează o lichidare zgomotoasă...

Zilele se scurg rapid între ropote de ploaie și vîlvătăi de soare. Însă... Însă, în Caraibe nisipul este mai fin; în Borneo, marea este mai albastră, în Coasta de Fildeș papaya este mai galbenă și mai dulce. De Kenya nu vorbește nimeni. De Kenya vor vorbi anul viitor, cînd se vor afla în Maldive.

În românește de VINTILĂ ROBAN

* VOIAJE CHARTER Voiaje cu plată în sistem forfetar.

STEPHEN LEACOCK (SUA)

DE CE ÎMI PĂRĂSESC FERMA

Vai de mine! Dar fermierii ăştia sînt nişte tipi absolut minunaţi: mă refer la cuvintele pe care le folosesc şi la educaţia pe care o au!

Nu mi-am dat seama de acest lucru decît de curînd, cînd am renunţat la postul meu de profesor universitar şi m-am mutat într-un mic colţ de ţară, amenajîndu-mi o fermă.

Nu am mai avut de-a face cu o fermă de pe vremea cînd eram copil, acum mai bine de cincizeci de ani. Sînt absolut uluit de schimbările petrecute! Nu sînt suficient de instruit pentru aşa ceva. O să trebuiască să mă întorc la oraş.

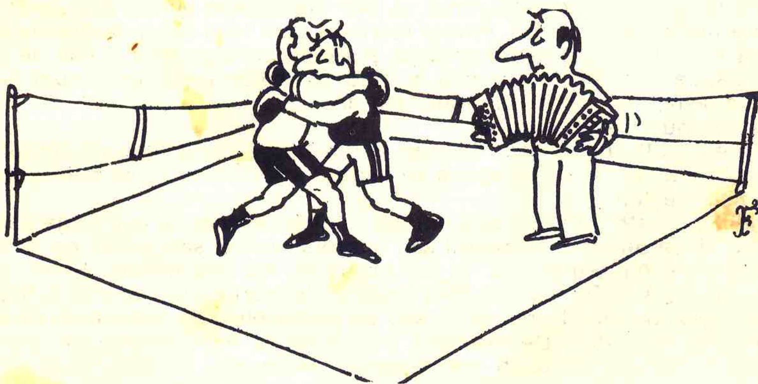
Iată cum stau lucrurile: acum cîteva zile am cumpărat o sticlă cu otravă contra gîndacilor de grădină, iar pe etichetă scria: „Antidotul acestei otrăvi este un emetic alcalin, urmat de un febrifug emolient!" Închipuiţi-vă o nevastă de fermier strigînd din baie: „William! Copilul a mîncat cremă de ghete! Adu-mi repede un emetic alcalin, iar după aceea un febrifug emolient." Iar fermierul probabil că va răspunde: „S-a făcut. Ţine copilul cu grijă. Ridică-l cu un stivuitor." Asta-i un alt cuvînt întîlnit pe etichetele fermierilor: „stivuitor". Instrucţiunile pentru folosirea seminţelor grăiesc astfel: „Manipulaţi cu grijă şi luaţi cu ajutorul unui stivuitor." Pînă acum credeam că stivuitorul este o prăjitură franţuzească. Dar s-ar părea că nu e...

Oricum, trebuie să ai de toate într-o fermă. De aceea, am de gînd să-mi iau măsuri ca să cer şi eu două bucăţi.

Acest nivel ridicat de educaţie — vreau să zic această necesitate de cunoaştere a termenilor de specialitate — îngreunează situaţia cuiva care nu se pricepe şi care vrea să se apuce să-şi îngrijească singur casa şi grădina. Vedeţi, într-o fermă totul se face pe baza indicaţiilor tipărite, fie sub formă de mici manuale, fie ca bucăţi de hîrtie care vin odată cu pachetul, sticla sau învelitoarea respectivă.

Cînd m-am mutat la fermă, unde voiam să mă stabilesc odată pentru totdeauna, m-am gîndit să încep prin a sădi copaci în jurul casei, pentru

JERZY FLISAK (Polonia)

SETSUO AZUMA (Japonia)

umbră. Din cîte îmi mai aduceam aminte din copilărie, credeam că firesc ar fi să pun molizi, pini și brazi — orice specie de brazi. Dar s-ar părea că n-au așa ceva. Manualul zice: „Cea mai plăcută umbră în jurul casei se poate obține prin plantarea unei centuri de *conifere* de jur împrejur". Nu vreau așa ceva. Tot ce-mi mai amintesc despre conifere, dacă cumva folosesc bine cuvîntul, este că odată intrate în tăbliile unui pat sau în pereții unui șifonier, singurul lucru pe care-l mai poți face este să le arzi. Bineînțeles, poți folosi otrava, orice tip de unguent sau emolient, dar rareori dă rezultate. Coniferele pot fi ridicate cu ajutorul unui stivuitor, unul cîte unul, dar îți ia o groază de timp. Manualul spune: „Dacă sînt plantați de tineri vor crește cu rapiditate." Nu mă îndoiesc de acest lucru, dar mulțumesc, n-am nevoie.

Același manual sugera că, dacă o centură de conifere nu poate fi realizată, aceeași umbră plăcută o poți obține acoperind loggia cu eucalipți. „Loggia" îmi este un cuvînt nou, deși bănuiesc ce înseamnă. Dacă ar fi după mine, eu doar aș vărui-o.

Deja mi-am dat seama că grădinăritul merge mînă-n mînă cu săditul copacilor. Nu înțeleg cuvintele. Ce ziceți de asta: „Nitrații pot fi folosiți din belșug pentru plantele leguminoase"... „la vremea închiderii caliciului, fiți atenți la curculionide...", „aduceți-vă aminte că ranunculus este prietenul grădinarului...", „dintre păsări, caprimulgidele sînt cele mai valoroase, căci bătăile lor de aripi îndepărtează larvele..." etc. S-ar părea că fermierii înghit acest tip de limbaj, paragraf cu paragraf.

În prima zi de grădinărit era un bătrîn care lucra pe un lot învecinat cu al meu și l-am întrebat cum crede că va fi vremea. În zilele tinereții mele, un astfel de bătrîn ar fi spus: „Ei bine, domnule, dacă norii s-ar da oleacă la o parte din calea soarelui, cred că s-ar face vreme bună". Dar acest bătrîn n-a grăit așa. El a zis: „Primul lucru pe care l-am făcut de dimineață a fost să mă uit la barometrul aneroid și există cu siguranță o arie de presiune barică scăzută. Mi-am pus în gînd să semăn niște *antirrhium* în dimineața asta, dar cred că n-am s-o fac".

„De ce nu?" l-am întrebat.

„E prea multă umiditate. Trebuie să fiu foarte atent la coeficientul de umiditate înainte de a mă apuca să sădesc *antirrhium.* O să mă ocup de ceva mai gelatinos".

Gîndiți-vă: bătrînul se scoală din pat și chiar înainte de a-și trage pantalonii pe el, se uită la barometrul său aneroid. Voiam să-l întreb ce va sădi în locul *antirrhium*-ului, dar m-am răzgîndit. Nu era nevoie. Știam ce-o să-mi spună. Ar fi început să facă toate acele lucruri care se află în manualele de gospodărie și grădinărit, sau pe pachețelele de semințe și pe care eu unul nu le înțeleg. De exemplu, s-ar pune să întocmească un „pat de compost". Nu mă întrebați ce-nseamnă. N-am nici o idee, doar că se spune că e un lucru pe care-l faci privind cu un ochi spre viitor. „Apa cu clăbuci de săpun, lăturile și tot felul de resturi de la bucătărie, aruncate

pe patul de compost îl păstrează într-o forma bună". Sună destul de murdar. Sau dacă bătrînul nu și-a întocmit nici un pat de compost, atunci s-ar putea să-și petreacă vremea tratînd solul cu nitrați, fosfor sau cenușă bazică. Ce sînt toate astea? Nu știu. De unde se procură cenușa bazică? Habar n-am. Apoi, după ce bătrînul a terminat de făcut acest lucru ar putea să se ducă să-și sădească în grădină, ce credeți? — salată, ridichi și altele de acest fel? În nici un caz. Nu se mai găsesc de loc. Va sădi *antirrhium*, după cum am mai spus, *scapies* și *cuspis*, pe un răsad de azbest și scrofuloză. Acestea sînt cuvintele de pe pachețele, atît cît mi le pot aminti.

În privința grădinăritului, asta-i situația: sînt complet pe dinafară. Nu înțeleg termenii.

„Cînd grădina e gata — sugerează manualul, se mai poate face o ultimă intervenție prin amenajarea unei alei din dale, cu *saxifraga* plantată în interstițiile dintre dale și apoi creînd o pergolă de-a lungul aleii". Mulțumesc, nu e nevoie.

Alt lucru după care tînjeam, atunci cînd m-am întors la viața de fermier, după cincizeci de ani de absență, era citirea ziarelor pentru fermieri. Ele au fost parodiate de zeci de ori de către șmecherii de la oraș — știu acest lucru — dar farmecul lor rezistă. Erau vești personale, care glăsuiau astfel: „Ed Callagher a fost noaptea trecută la oraș și spune că își vinde făina de toamnă. Bună treabă, Ed!" sau știrile sociale de genul „Domnișoara Possie Ciuboțica-cucului, de la ferma Price s-a întors acasă după o ședere de trei zile la oraș". În locul acestora, acum se citește: „Una dintre cele mai grațioase nunți ale sezonului a fost cea a domnișoarei Poinsettia Primula celebrată la ferma familiei, Bagnolia, fericitul mire fiind dl. Earl Be Benture, din Wall Street. Ceremonia, la care a oficiat reverendul Bray, a avut loc în aer liber, sub o pergolă, oaspeții fiind adunați în loggie, împodobită cu decorațiuni florale executate din *bubiscus, rabies* și *arunculus* în floare. Imediat după ceremonie, fericitul cuplu a plecat într-un voiaj de nuntă pe Canalul Panama".

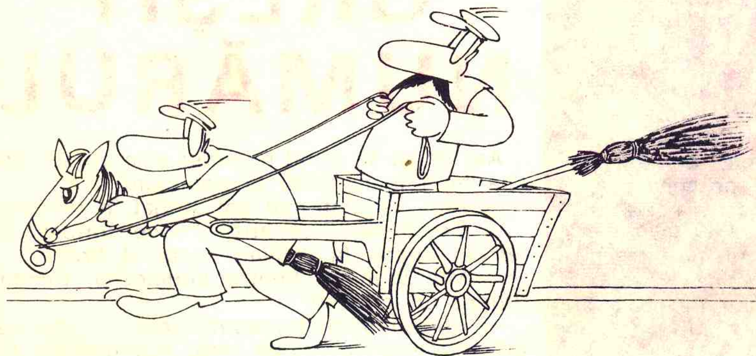
. . . .

Îmi face impresia că nu prea conversez cu vecinii mei. Nu pot. Unul dintre ei, un tînăr fermier din apropiere, a trecut pe la noi zilele trecute să mă întrebe dacă pot să-i împrumut un șubler ca să-și repare seismograful și am stat puțin de vorbă. Mi-a vorbit despre suprarealism, de care spunea că este pasionat în ultima vreme; mi-a vorbit și despre metempsihoză, apoi a deviat spre politica externă.

. . . .

Nu, nu. Va trebui să mă întorc la oraș și să învăț o grămadă de lucruri și să mă documentez despre alcaloizi, barometre și stivuitoare. Altminteri n-am ce căuta la țară; cel mult să mă retrag în grădina unui restaurant. E mult mai ușor.

În românește de RADU SĂNDULESCU

PETR JURENA (Cehoslovacia)

ENRIQE NUNEZ RODRIGUEZ (Cuba)

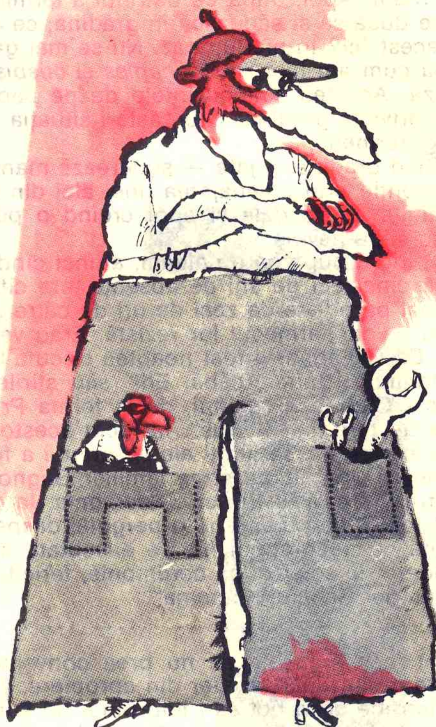
PAPIROFOBIA

Nu, vă rog, domnule doctor... Nu vreau nici o rețetă, nu-mi scoateți fișa, nu notați nimic. Pentru că altfel plec.

Așa i-am spus psihiatrului, care părea că a înțeles rugămintea mea pentru că făcu să dispară imediat de pe birou formularele pentru rețete și fișele, pregătindu-se să mă asculte. Atunci i-am vorbit.

— Vi s-a mai prezentat vreun caz de papirofobie? Adică groaza de hîrtie. Știu că e un caz rar, dar știu, de asemenea, că pentru a mă ajuta trebuie să fiu sincer cu dumneavoastră.

Nu știu exact cînd a început. Dar prima reacție, ceea ce putem numi prima traumă, am avut-o într-un bar cînd mi s-a adus nota de plată. Știam precis ceea ce consumasem: două chiftele a 1,50 peso chifteaua, deci, după Picatoste, am consumat de trei pesos. Și pe acea blestemată notă scria 3,50 pesos. E adevărat că ospătarul mi-a spus că era o mică greșeală a casierului, dar nu m-am putut abține și m-am înfuriat.

FRANTISEK MRAZ (Cehoslovacia)

T. DORJGOTOV (Mongolia)

AȚI GREȘIT NUMĂRUL

Am reușit să prind numărul abia atunci cînd apa mi-a ajuns pînă la genunchi.

— Alo!... Ajutați-mă! am strigat în receptor.

— Ce-ați pățit? se auzi o voce curioasă de femeie tînără, la celălalt capăt al firului.

— M-a inundat! Pentru dumnezeu, trimiteți urgent un meșter!

— Adresa dumneavoastră, ceru cu glas netulburat interlocutoarea mea, scoțîndu-mă din sărite.

— Nu am timp de discuţii! Mişcaţi-vă, vă rog, mai repede!

— Dar spuneţi-mi o dată, unde locuiţi?

M-am scuzat grăbit şi am început să spun încîlcit unde locuiesc.

— Apa mi-a ajuns pînă la gît! am avertizat-o în încheiere.

— Ştiţi să înotaţi uşor şi liber ca peştele?

— Nu ştiu să înot deloc! i-am răspuns îngrozit.

— Aveţi televizor? S-a interesat ea.

— Se află în faţa mea. Însă nivelul apei creşte cu repeziciune. Aveţi în vedere că, pînă soseşte meşterul dumneavoastră, apa poate să umple tot apartamentul. Ce mă fac?

— Televizorul probabil că se va defecta.

— Salvaţi-mi măcar viaţa!

— Alo! Alo! Ce-i cu dumneavoastră? Am crezut că v-aţi înecat deja. Divanul pluteşte?

— Nuuu! Plutesc vasele din bucătărie.

În acel moment mi-am pierdut echilibrul şi am zbierat:

— Mă înec!

— Apropo, soţia dumneavoastră are, probabil, căciuliţă din blană de sobol? Are? Păcat de ea! mă compătimi sincer aceeaşi voce feminină, continuînd să întrebe: Are, desigur, şi blană de nurcă?

Cînd am strigat disperat „salvaţi-mă! ea a spus grăbită:

— O clipă, să trec altcuiva receptorul.

Se auzi vocea unei femei mai în vîrstă:

— Ce necazuri aveţi? Povestiţi-mi în ordine tot ce vi s-a întîmplat.

I-am povestit amănunţit totul, încercînd cu toate puterile să mă menţin la suprafaţa apei.

— Vai! Vai! Ah! Sărmanul! spuse ea.

Ascultîndu-i vorbele de compătimire, simţeam că turbez de indignare.

— În concluzie, mă ajutaţi sau nu? am urlat eu.

— Aşteptaţi un moment să vorbiţi cu şefa noastră.

În suflet mi se aprinse speranţa că îmi vor veni în ajutor. Receptorul preluase a treia voce de femeie, şefa lor.

— Salvaţi-mi viaţa, stimată şefă, am reuşit s-o rog, cufundîndu-mă în apă.

— La ce vă gîndiţi în aceste clipe? La familia dumneavoastră? se interesă şefa.

— Da, la ei mă gîndesc. Dar ce importanţă are la ce mă gîndesc eu?

— Da...! se dumireşte şefa vorbind colegelor.

Se vede treaba că în spatele ei stăteau încă multe fete care doreau să vorbească ceva cu mine. Aud cum se ceartă între ele.

Apa m-a ridicat şi acum ating tavanul cu capul. Pierzîndu-mi aproape cunoştinţa, mi-am adunat ultimele puteri şi-am şuierat în receptor toate cuvintele injurioase pe care le ştiam.

Telefonul amuţi pentru un timp, apoi se auzi o voce indignată:

— De ce înjuraţi? Telefonaţi unde trebuie! Aţi greşit numărul! Aici e coaforul.

În româneşte de MIHAILO MIHAILIUC

A doua zi m-am dus la magazin să fac cîteva cumpărături. Vînzătorul care m-a servit, pe măsură ce verifica fiecare articol ales, nota preţul pe o hîrtie, după care calcula, cu grijă, totalul. Am crezut că era bonul pe care trebuia să-l prezint la casă. Dar nu. El îmi dădu numai pachetul cu cumpărături. Cînd m-am dus să plătesc, casiera notă din nou pe o hîrtie fiecare articol în parte cu preţul respectiv şi apoi adună în timp ce în spatele meu se alertau vreo 20 de clienţi, făcîndu-mă să mă simt vinovat. Încasă banii şi îmi întinse de data aceasta un bon mai mic. Crezui că se terminase şi dădui să ies. Dar alt vînzător mă prinse pur şi simplu de guler şi-mi pretinse bonul de la casă. I l-am dat. Începu să verifice încet şi cu atenţie preţul fiecărui articol cumpărat, care era trecut pe bonul de la casă. După aceea am plecat. Cînd parcursesem vreo 50 metri, am auzit că mă strigau insistent. M-am întors şi am primit primul bon cu suma totală care trebuia, ziceau ei, să rămînă la mine. Doctore, eu întotdeauna am fost un tip echilibrat, dar cînd l-am văzut pe vînzător cu bonul în mînă, am luat hîrtia şi am rupt-o bucăţele. Am început să cred că nu stau prea bine cu nervii.

Pînă foarte de curînd, nu mă deranja ceea ce făcea vînzătoarea cînd mă duceam să cumpăr cîte un pui pentru regimul soacrei mele. Dar pornind de la experienţele pe care vi le-am

povestit, a început să mă deranjeze că avea pe tejgheaua de marmoră trei carneţele de culori diferite şi o foaie de hîrtie în pătrăţele. Tot ceea ce cumpăram trebuia să noteze pe fiecare carneţel în parte şi, la sfîrşit, pe foaia în pătrăţele. Toate acestea cu o încetineală insuportabilă şi cu o faţă de savant interesat în descoperirile cele mai importante. Şi înainte de a-mi da puiul, făcu nişte semne cabalistice pe carneţele. Ieşind din magazin, am observat că aveam un tic nervos la ochiul stîng şi că îmi tremurau mîinile. Dar nu dădui faptului prea multă importanţă.

Ziua următoare cînd m-am dus la servici cu legitimaţia şi ecusonul în piept, am suferit primul impact psihopatic. Mi s-a spus că, din ordinul serviciului personal, trebuia să scot un bilet de intrare la poartă. Un permis. Altă hîrtie. M-a durut foarte tare că portarul, care mă cunoştea de 20 de ani, m-a întrebat cum mă numesc, pentru a-mi completa permisul. I-am răspuns Tutancamon. Atunci, furios, mi-a spus că mă numesc Martinez, de la etajul V şi că el mă cunoaşte foarte bine. Cu toate acestea îmi ceru şi buletinul de identitate. Mi-a eliberat permisul. Am urcat şi am rămas opt ore lucrînd cu hîrtii. Aşa că, la plecare, am uitat permisul de intrare sus. Şi nu m-au lăsat să părăsesc întreprinderea. A trebuit să urc cinci etaje pe scări, pentru că liftierul îşi terminase serviciul, şi să semnez eu însumi că îmi dau voie să plec.

ZORAN STANOIEVICI (Iugoslavia)

ZGÎNDĂREALA DELICATĂ

Toate situaţiile sînt de o delicateţă fără margini; nu există moment care să nu fie de cotitură; într-o clipă, omul care nici nu visa aşa ceva poate nelinişti opinia publică sau poate supăra vreo Structură sau poate face să rezulte de undeva că şi-a exprimat Îndoiala în Eforturi. Dacă aş scrie exact ce gîndesc despre gîndacul de Colorado, ar putea să reiasă că i-am jignit fără voie pe taxatorii pensionari care mai sînt şi filatelişti sau pe producătorii de halebarde paşnice de carton pentru dezvoltarea Operei contemporane.

Cum ar trebui să scriu pentru ca fiecare propoziţie să fie în spiritul zilei de azi şi chiar al celei de mîine, cînd scrierea mea fiind publicată nu voi mai putea reface nimic din ea (asta ar cere cel puţin puteri de prooroc)? Cum să fac ca şi la întrebarea „Cît e ceasul?“ să dau un răspuns *pozitiv?* Este necesar, fără îndoială, un curaj continuu, trebuie să ai putere de a te lua de piept cu alţii ca şi de a-i demasca — şi toate acestea în *spiritul* timpului!

Eu, ştiţi, de mult intenţionez să trimit o SCRISOARE REDACŢIEI cu scopul de a *contribui* şi eu, însă... pînă acum nu mi-a reuşit. De aceea, anunţaţi-mă dacă merge să scriu aşa, ca în exemplul de mai jos, iar eu am să alcătuiesc apoi, în numele dumneavoastră, o SCRISOARE REDACŢIEI în *acest* mod (dacă e bun), ca să nu avem probleme, nici dumneavoastră nici eu.

Exemplu:

„Acum cîtva timp, a apărut un fenomen care e! El, fără îndoială, o să, însă acestui fapt trebuie să ne! La aceasta au reacţionat deja toţi cei care sînt, şi cu această ocazie au spus că, au declarat fără îndoială că e vorba de, şi că or să se străduiască să nu mai apară aşa ceva sau ceva asemănător! E clar că aici e vorba, ori ce s-ar spune, de, aşa încît n-ar trebui, în aşa măsură, să ne! De toate acestea nu trebuie să ne îndoim nici o clipă, doar dacă sau în măsura în care, dar şi în acest caz se poate spune ce e necesar, însă e mai bine să sperăm că nu vom fi siliţi să!

Deoarece: ne stăruie încă în memorie cînd a, şi asta ar trebui tuturora să le fie! În societate, însă, mai întîlnim şi ceea ce, iar toate acestea se, pe de-asupra, consideră ca fiind! Astfel de exemple sînt fără îndoială, însă din fericire nu sînt prea dese, mai ales la cei care. Cînd ne gîndim la toate acestea, e greu să ne eliberăm de sentimentul de, dar schimbările arată ten-

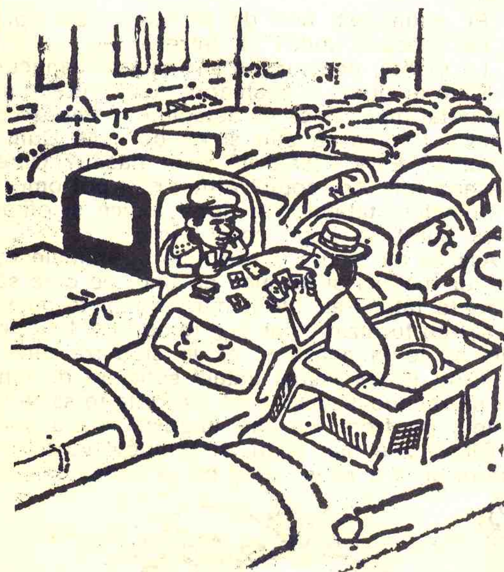
dința spre! Cu toate acestea, putem considera că, ceea ce nu înseamnă că nu e absolut obligatoriu să ne sprijinim pe, pentru că aceasta e una dintre cele mai sigure metode de a, chiar dacă nu e vorba de, ci numai, ca în acest caz, despre.

Deci: chiar dacă ne aflăm în, noi oricum o să ne, iar aici nu avem nevoie de niște, ci soluția se află în, ceea ce ar trebui să fie clar chiar și pentru!"

E bine? Se poate, mmm? Lucrurile sînt clare, se simte ideea de bază, iar textul e, cu toate acestea, eliberat de elementele periculoase așa cum sînt numitele „aluzii", adică faptele nefolositoare care pot numai să atragă Consecințe. Înțelegeți, eu sînt devotat cu trup și suflet lucrurilor pozitive, însă, cu toate acestea, nu-mi reușește mereu să vărs lacrimi în fața fiecărei comunități locale, iar asta mi s-ar putea imputa tocmai pentru a sublinia însăși lipsa de devotament sau mai știu eu ce, ceea ce nu mi-ar fi chiar plăcut. De aceea, prefer să nu fac (aluzii); textul provoacă probleme numai atunci cînd i se (adaugă faptele nefolositoare), pentru că și așa ele s-ar adăuga numai cu ajutorul iscusitelor (metode ca „unii sînt vinovați", „sînt cunoscuți cei răspunzători"). Ei? Să continui? Credeți că nu...?

În românește
de VERONICA ZAVU

DOBAL (Argentina)

Începînd din acel moment, am fost efectiv turbat. M-am gîndit că un clorodiazepoidol îmi va face bine și m-am dus la farmacie. Farmacista, cu surîsul pe buze, îmi explică amabil că nu-mi poate vinde medicamentul, pentru că nu aveam rețetă. I-am cerut atunci un plic cu ceai de tei. Deschise un sertar, scoase o hîrtie, altă hîrtie, doctore! și trecu prețul plicului cu ceai de tei pe care-l scăzu din totalul anterior și puse cifra exactă a contravalorii pliculețelor cu tei care rămîneau în inventar pînă la sosirea unui nou client, operație care a durat 10 minute.

Ajuns aici, am simțit nevoia unor antinevralgice. I le-am cerut și ea a repetat operația. S-a dus pînă la sertar, l-a deschis, a scos de-acolo o hîrtie și a scăzut cele 20 de tablete pe care i le cerusem din totalul de 580 care apărea la sfîrșitul listei. Mai trecură alte 10 minute cu această operație. Se apropie de galantar, scoase un bloc, un bloc de hîrtie, doctore, și notă pe el prețul pliculețului cu tei și a celor 20 de antinevralgice. Făcu totalul și îmi spuse cît trebuie să plătesc. I-am dat fix pentru că mă avertizase că nu are mărunt și i-am cerut apoi politicos doctore, ți-o jur, să-mi împacheteze pastilele. Mi-a răspuns rîzînd:

— Să le împachetez? Cu ce? Dacă n-avem hîrtie!

Traducere
de DOINA LINCU

MIKE QUIN (SUA)

Omul pe care nu l-au putut recruta

Bătrînul marinar ședea în fotoliu lîngă foc, ținînd în gură o pipă lungă. Nepoții, așezați pe scăunele, îl priveau cu dragoste. Fiindcă își scoase pipa din gură, ei știau că se pregătea să le povestească ceva hazliu. Și erau nerăbdători să-i asculte istorisirile.

— Războiul nu e nici complicat, nici greu de înțeles, spunea el. Ceea ce ai de făcut este pur și simplu să pui mîna pe o armă și să ucizi oameni. Dar străbunicul vostru, tatăl meu, nu putea fi deloc convins să facă asta. El era prea deștept pentru generalii și ofițerii săi. Ei nu l-au putut recruta. Era în timpul războiului „pentru purificarea virtuții". Așa numise Președintele Wilson primul război mondial din 1917. Asta se întîmpla cu mult timp înainte ca voi să vă nașteți. Străbunicul vostru era tînăr, chipeș și puternic. După ce l-a examinat, doctorul a declarat că este cel mai zdravăn din toți băieții acolo de față. După vizita medicală, l-au îmbăiat, l-au îmbrăcat în uniformă și i-au dat o pușcă.

„Ei, acum ești bun de plecare" i s-a spus.

„De plecare unde?" a întrebat el.

„La război, desigur, ca să împuști inamicul!"

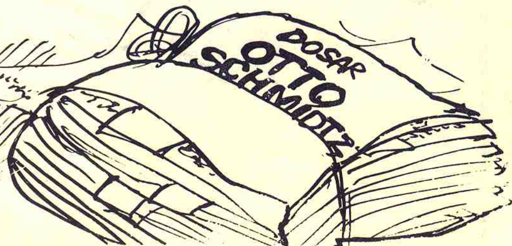
„Cine ar putea fi dușmanul meu? întrebă din nou tatăl meu. Dacă vă așteptați să împușc pe cineva, trebuie să știu și eu pe cine. Cum îl cheamă? Este căsătorit? Este flăcău? Care-i meseria lui? Are copii? Altfel, nu-l pot omorî."

Obiecțiile tatălui meu erau logice și ofițerii n-au putut să nege acest lucru.

Așa că au recurs la dosarele cu numele soldaților inamici și au ales pe unul pe care să-l omoare tata. I-au oferit date complete despre el și i-au furnizat chiar și o fotografie. I-au permis să le ia acasă și să le studieze atent.

„Cînd îți vei însuși datele suficient de bine, ca să recunoști dușmanul, prezintă-te să te trimitem pe front, ca să-l împuști", i s-a spus.

Cîteva zile mai tîrziu, străbunicul vostru s-a întors și le-a spus că el nu va putea să-l îm-

puşte pe acel om, pentru că, după părerea sa Otto Schmidtz (acesta era numele duşmanului) era omul cel mai bun din lume. După ce i-a citit dosarul, el i-a devenit foarte drag. Nici vorbă să-i fie duşman. În plus, avea o soţie şi trei copii. Avea un atelier de reparat biciclete, cînta la vioară în timpul liber şi chiar şi din gură. Nu, în nici un caz nu-l putea omorî pe omul acela!

Generalul nu-l putea blama pe tata. S-ar putea spune că era chiar impresionat de vorbele lui.

Generalul s-a dus din nou la dosare şi le-a cercetat un timp. Apoi s-a întors, ţinînd în mînă un dosar pe care i l-a dat tatei să-l studieze. „Acesta este Oscar Finkle, un porc desăvîrşit. Orice om ar fi fericit să-l împuşte“ i-a spus el.

Străbunicul vostru a luat datele acelui Finkle şi le-a studiat cu grijă. Tipul era într-adevăr un porc. Îşi petrecea tot timpul şi-şi cheltuia toţi banii în cîrciumi şi în locuri deocheate. În fiecare noapte îşi bătea nevasta şi copiii. Uneori fura bani de la nenorociţii de cerşetori orbi. Era zgîrcit, nervos, necinstit şi brutal.

Peste trei zle, tatăl meu se întoarse la general şi-i spuse: „Acesta este fără îndoială un nemernic. Merită să fie omorît pe loc. Nu văd de ce nu l-aş ucide.“

„Ei, bravo!“ răspunse generalul. „Ia-ţi arma şi du-te pe front şi împuşcă-l imediat.“

„Un moment“ zise tata. „Chiar cel mai josnic ticălos are dreptul să fie tratat în mod cinstit. Iată de ce i-am trimis o scrisoare ca de la om la om. M-am gîndit să-i mai dau o şansă. Dacă la capătul a şase luni nu-şi îndreaptă purtarea, îl voi împuşca fără cel mai mic regret.“

Poziţia tatălui meu era corectă şi generalul n-a avut încotro a trebuit să fie de acord cu el. Aşa că tata s-a dus acasă şi s-a pus pe aşteptat.

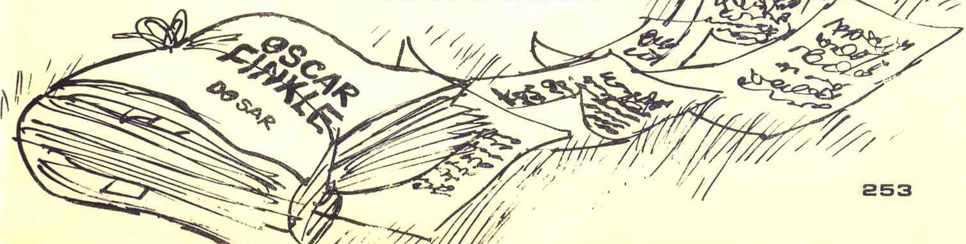
Unul din nepoţii marinarului, un puşti cu ochii albaştri, îl întrebă: „Şi s-a îndreptat omul acela rău?“

„Nu era omul care să se îndrepte“ răspunse bunicul. „Patru luni mai tîrziu a alunecat pe treptele unei cîrciumi şi şi-a rupt gîtul. Era, ca de obicei, beat cui.“

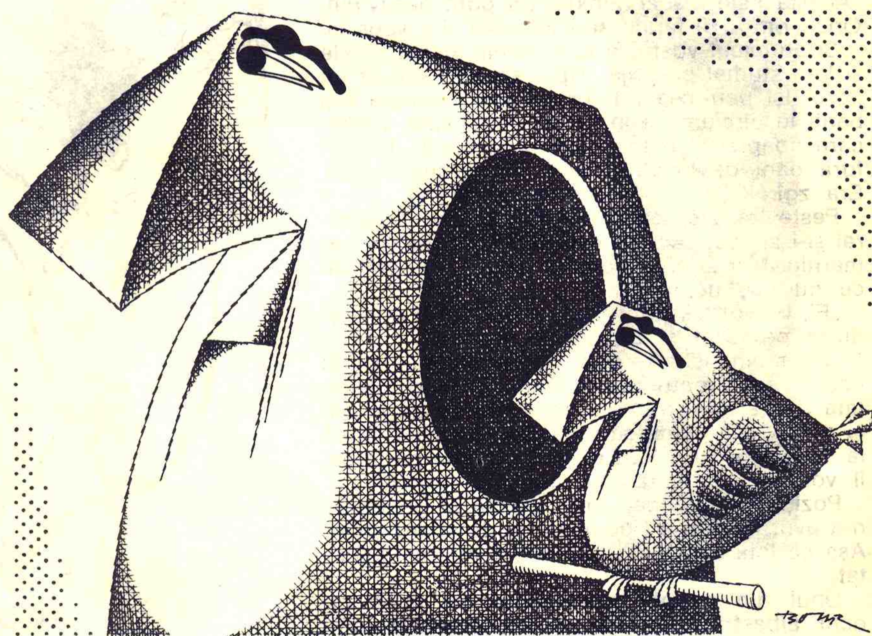
„Şi ce-a făcut străbunicul atunci?“ a mai întrebat copilul.

„Ce putea face? Nu poţi împuşca un om mort, nu-i aşa? Aşa a scăpat tata de război.“

În româneşte
ELISA MADOLCIU

BOUR

AU COLABORAT:

M. GION, pag. 2, 21, 103, 104, I.L. CARAGIALE, pag. 3, EUGEN BARBU, pag. 5, POMPILIU DUMITRESCU, 5, 29, 65, 108, 149, IOAN VICTOR DRĂGAN, 7, MIHAI STĂNESCU, 8, 10, NICULAE STOIAN, 9, ION BĂIEŞU, 11, CRISTIAN MIHĂILESCU, 11, CONSTANTIN GEORGESCU, 12, C. CIOSU, 13, 35, 135, 138, C. PAVEL, 14, 153, 155, 178, TRAIAN BENŢA, 15, 42, 151, DAN CÂMPEAN, 16, 17, AUREL ŞTEFAN ALEXANDRESCU, 18, 161, ALEXANDRU ANDRIŢOIU, 19, 20, NICOLAE ŢAŢOMIR, 22, 23, IULIAN PENA-PAI, 23, 173, LEONTE NĂSTASE, 24, 109, 189, C. GAVRILĂ-GAVCO, 25, 43, 111, VICTOR CRIŞAN, 26, 54, 140, TUDOR POPESCU, 27, DRAGOŞ ANTON, 30, 55, 61, 164, A. DRAGOMIRESCU, 31, 32, MIRCEA HORIA SIMIONESCU, 33, CHIRIL, 33, ANANIE GAGNIUC, 34, EDUARD HUIDAN, 36, 41, OCTAVIAN COVACI, 37, 59, 65, 76, 107, AL. BARTFELD, 38, 83, DENEŞ MOLNAR, 39, 56, ŞTEFAN COCIOABĂ, 40, RADU AILESI CONSTANTIN, 44, 56, ALEX. LINCU, 45, 93, DANIEL IONESCU-DION, 46, 130, C. TOPAN, 47, CRISTIAN MARCU, 48, 177, LAURENŢIU CERNEŢ, 49, ALEX. PECICAN, 49, 146, MIHAI POP, 50, 193, V. CRĂIŢĂ-MÂNDRĂ, 51, 87, 124, 189, M. PÂNZARU-PIM, 52, 74, TUDOR VASILIU, 53, ŞTEFAN BOROŞ, 53, HORAŢIU MĂLĂELE, 55, LUCIAN AVRAMESCU, 57, HORIA CRIŞAN, 62, 66, MIRON SCOROBETE, 63, CONSTANTIN CUBLEŞAN, 67, ANDO, 68, 77, 81, 128, TIA PELTZ, 71, SILVIU GEORGESCU, 72, MIRON DINULESCU, 74, VIOREL CACOVEANU, 75, 77, ILEANA BENCZEDI, 78, T. PALL, 79, 80, 118, MIRCEA NEDELCIU, 81, C. CAZACU, 84, 119, 120, 121, 129, CORNEL UDREA, 86, TUDOR GEORGE, 88, ALEXANDRU STRUŢEANU, 92, SORIN DĂNILĂ, 95, GEORGE PETRONE, 96, DAN PLĂEŞU, 100, FL. CALAFETEANU-CALF, 102, VICTOR GORŞCOVĂZ, 105, 167, VASILE BĂRAN, 106, DUMITRU SOLOMON, 108, MARIUS TUPAN, 110, RUDI SCHMUCKLE, 112, 116, BOUR, 113, 114, 188, ION TIPSIE, 115, NEBOIŞA ROSICI-NERO, 115, 139, GABRIEL BRATU, 117, 160, RODICA TOTT, 118, IOSEF TOTH, 121, MIHAI BOACĂ, 122, H. SALEM, 123, CORNELIU BARBORICĂ, 126, HORAŢIU MIHAIU, 126, VIOREL CORODESCU, 127, GAVRIL GLODEANU, 131, NICOLAE CREVEDIA, 136, NIC. MIRODONE, 137, 179, MIRCEA PAVELESCU, 142, AUREL IORDACHE, 144, MIRCEA IONESCU-QUINTUS, 146, RADU POPOVICI, 147, MARIN ANTONICĂ, 148, IOSZEF PETZ, 148, FLORIN ANCU, 148, IULIAN MARGU, 149, NICUŢĂ TĂNASE, 150, TUDOR OCTAVIAN, 154, ALEXANDRU D. LUNGU, 157, DAN CĂPRUCIU, 159, DANIEL MILITARU, 161, ŞTEFAN MARINESCU, 162, GIUSEPPE NAVARRA, 163, MARILENA DUMITRESCU, 164, IOAN SUCIU, 166, IOSIF NAGHIU, 168, ŞTEFAN GĂBRIAN, 168, ION LĂCUSTĂ, 169, AUREL STORIN, 174, V. TIMOC, 174, VERONICA BERTOLI, 176, BAJOR ANDOR, 178, VALENTIN SILVESTRU, 180, SILVAN, 180—188, MIRCEA MICU, 190, ŞTEFAN TROPCEA, 193, FLORIN CRISTEA, 194, GH.D. CONSTANTINESCU, 194, VLADIMIR KASANEVSKI (U.R.S.S.), 196, ANDRE MAUROIS (Franţa), 196, ZBIGNIEW YUJIKA (Polonia), 197, ILIR POJANI (Albania), 198, TAPANI KOVANEN (Finlanda), 199, GIOVANNI PAPINI (Italia), 199, MOSMIR MIHATOV (Iugoslavia), 200, LOUIS POSTRUZIN (Australia), 201, Fraţii CAPEK (Cehoslovacia), 202, ENRIQUE ARENOS (Spania), 203, JORGE ARBACH (Brazilia), 204, JOSE LUIS MARTIN-MENA (Spania), 205, ANDRZEJ PODULKA (Polonia), 206, MIHAIL ZOSCENKO (U.R.S.S.), 207, AZIZ NESIN (Turcia), 208, R. PRAMONO (Indonezia), 209, IOVAN IOVANOVICI-ZMAI (Iugoslavia), 212, DIRK VERCAMPT (Belgia), 212, STANISLAW JERZY LEC (Polonia), 213, ASTRETSOV ALEKSANDR (U.R.S.S.), 215, PIEM (Franţa), 216, PIETR PAZDERKA (Cehoslovacia), 216, BERES ATTILA (Ungaria), 217, TRUMAN CAPOTE (S.U.A.), 218, HY ROSEN (S.U.A.), 219, LO LINKERT (Canada), 220, JENO DALLOS (Ungaria), 221 MIRIANA ŞTEFANOVICI (Iugoslavia), 221, TAN ORAL (Turcia), 222, GHEORGHI IVCEV (Bulgaria), 223, KARANDAŞ (Bulgaria), 223, DRAGAN RUMENCICI (Iugoslavia), 224, 239, ANDRZEY JANKOWSKI (Polonia), 224, PETER KARVAS (Cehoslovacia), 225, LUC DESCHEEMAEKER (Belgia), 225, MICHEL LAUZIERE (Brazilia), 226, GIANNIS KYRIAKOPOULOS (Grecia), 227, ENRY BUTTNER (R.D.G.), 228, HERBERT KEMOKLIDZE (U.R.S.S.), 229, VLADIMIR BERESNEV (U.R.S.S.), 229, NABIL EL-SOLAMI (Egipt), 230, PEDRO MENDEZ SUAREZ (Cuba) 231, VALENTIN PLAMENOV (Bulgaria), 232, FERSTEN (S.U.A.), 233, KARINTHY FRIGYES (Ungaria), 234, GEERT DECEVNINK (Belgia), 235, PAVEL RAK (Cehoslovacia), 235, MOŞTAFA RAMGZANI (Iran), 236, CEEST POST (Olanda), 236, WILLY BREINHOLST (Danemarca), 237, WITOLD BARBARA (Polonia), 237, RAINER BACH (R.D.G.), 238, V. PODOLSCHI (U.R.S.S.), 238, STEFANA GRODZIENSKA (Polonia), 240, ROLAN (Cuba), 241, LUCA GOLDONI (Italia), 242, M. KOSANOVICI (Iugoslavia), 242, WERNER ROLLOW (R.D.G.), 243, ENRIQUE AGRAMONTE ROBLES (Cuba), 241, PAVEL MATUSKA (Cehoslovacia), 244, STEPHEN LEACOCK (S.U.A.), 245, JERZY FLISAK (Polonia), 245, SETSUO AZUMA (Japonia), 246, PETER JVRENA (Cehoslovacia), 247, ENRIQE NUNEZ RODRIGUEZ (Cuba), 248, FRANTISEK MRAZ (Cehoslovacia), 248, T. DORJGOTOV (Mongolia), 248, ZORAN STANOIEVICI (Iugoslavia), 250, DOBAL (Argentina), 251, MIKE QUIN (S.U.A.), 252.

Prezentarea artistică:

GH.D. CONSTANTINESCU

Ilustrații:

DRAGOȘ ANTON

GH.D. CONSTANTINESCU

POMPILIU DUMITRESCU

Prezentarea tehnică:

ROMEO ION

Corectură:

NICULAE GÂRLEA

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

NICULAE STOIAN, Redactor șef,

TUDOR POPESCU, Redactor șef adj.,

GH. D. CONSTANTINESCU, ILEANA GÂRBACI, NICULAE GÂRLEA, LUCIA ILLES, ROMEO ION, VIOREL ȘTIRBU, ION TIPSIE, IOSEF TOTH. MARIUS TUPAN

Coperta IV-a:
POMPILIU DUMITRESCU

TIPARUL EXECUTAT LA COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA SCÎNTEII"

Lei 25